

Reach
Everywhere.
Understand
Every Heart.

สารบัญ

002	วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์	048	เหตุการณ์สำคัญ	102	โครงสร้างการถือหุ้น
004	จุดเด่นทางการเงิน	053	ปัจจัยความเสี่ยง	104	นโยบายการจ่ายเงินปันผล
014	ข้อมูลทั่วไปของบริษัท	061	การจัดการ	107	บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน
016	สารสนเทศจากประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	069	การกำกับดูแลกิจการ	113	รายงานความรับผิดชอบต่อ คณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน
018	คณะกรรมการบริษัท	088	รายงานของคณะกรรมการ ตรวจสอบ	114	รายงานของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต
024	คณะผู้บริหารบริษัท	090	รายงานของคณะกรรมการสรรหา	116	งบการเงิน
028	โครงสร้างกลุ่มบริษัท	091	รายงานคณะกรรมการ กำกับดูแลกิจการ	125	หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม
032	การประกอบธุรกิจและแนวโน้มธุรกิจ	092	รายงานของคณะกรรมการ กำหนดค่าตอบแทน	186	คำนิยาม
037	ความรับผิดชอบต่อสังคม	093	รายการระหว่างกันและเกี่ยวข้องกัน		

วิสัยทัศน์ | พันธกิจ | กลยุทธ์

วิสัยทัศน์ :

*empower
societies*

การสร้างเสริมสังคมให้เข้มแข็งด้วยเทคโนโลยี
ที่เรามีอยู่ในมือ การมอบโอกาสให้ผู้คนสามารถเข้าถึง
ข้อมูลและเชื่อมต่อกันได้อย่างทั่วถึง
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสรรค์สังคมสำหรับ
อนาคตที่ดีกว่า

พันธกิจ :

*We Are Here
TO HELP OUR
CUSTOMERS*

หน้าที่ของเราคือ การช่วยเหลือลูกค้า
ให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการติดต่อสื่อสาร
ความสำเร็จของเราจึงวัดได้จากความรู้สึกของลูกค้า
ที่รักเราและอยากแนะนำบริการที่ดีของเรานั้น
ให้กับครอบครัวและคนที่เขารัก

กลยุทธ์ :

*Internet
for All*

อินเทอร์เน็ต คือ บริการที่กำลังเติบโต เราจะสร้างรายได้และกระตุ้นให้เกิดการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้วยบริการที่แตกต่างและสร้างประสบการณ์ใช้งานที่ดีให้ลูกค้า เราจะพัฒนางานขายและนำเสนอค่าบริการที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอินเทอร์เน็ตให้สามารถทดแทนการใช้บริการเสียงได้อย่างสมบูรณ์

*best in
digital services*

เราต้องเตรียมคอนเทนต์ให้ลูกค้าใช้งานเมื่อลูกค้าเข้าถึงอินเทอร์เน็ต เราจะนำเสนอคอนเทนต์ที่ดีและเป็นประโยชน์ผ่านความร่วมมือกับพันธมิตร เพื่อให้เราเป็น 1 ใน 10 สุดยอดคอนเทนต์สำหรับผู้บริโภค

*Loved by
customers*

เราจะมอบประสบการณ์ที่สร้างความประทับใจและสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้เราเติบโตได้เหนือผู้ให้บริการรายอื่น

จุดเด่นทางการเงิน

	2556	2557	2558
ผลการดำเนินงาน (หน่วย: ล้านบาท)			
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	80,659	75,012	71,858
รายได้รวมจากการขายและการให้บริการ	94,617	90,493	87,753
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA)	30,047	30,900	27,941
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท	10,569	10,729	5,893
งบดุล (หน่วย: ล้านบาท)			
สินทรัพย์รวม	105,054	106,426	110,965
หนี้สินรวม	72,334	73,828	83,742
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	32,720	32,598	27,223
อัตราส่วนทางการเงิน			
อัตรา EBITDA Margin	31.7%	34.1%	31.8%
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น	31%	33%	20%
อัตราหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA	0.9	0.9	1.4
หลักทรัพ์			
จำนวนหุ้น (ล้าน)	2,368	2,368	2,368
กำไรต่อหุ้น (บาท)	4.46	4.53	2.49
ราคาต่อหุ้น (บาท)*	97.00	96.50	30.25

*ณ วันที่ทำการสุดท้ายของแต่ละปีปฏิทิน

หมายเหตุ มีการเปลี่ยนแปลงการจัดประเภทรายการในปี 2557 และเปลี่ยนแปลงการคำนวณ EBITDA

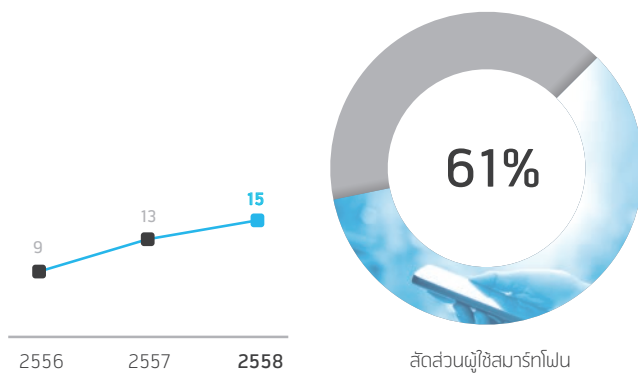
จำนวนผู้ใช้
บริการ

25 ล้านเลขหมาย

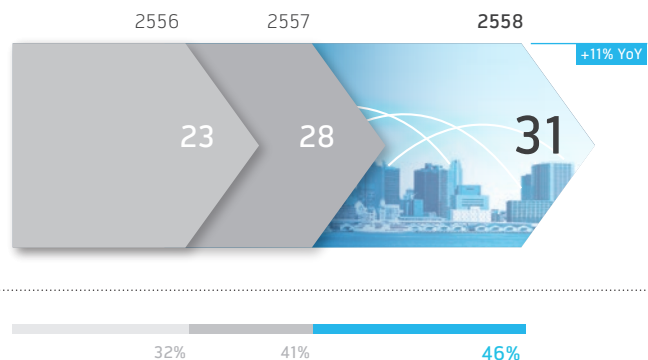
จำนวนผู้ใช้
สมาร์ทโฟน

15 ล้านเลขหมาย

รายได้
บริการข้อมูล

31 พันล้านบาท

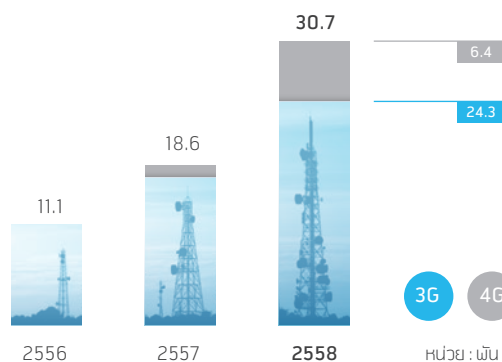

สัดส่วนรายได้จากบริการข้อมูลต่อรายได้จากการให้บริการโดยรวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย

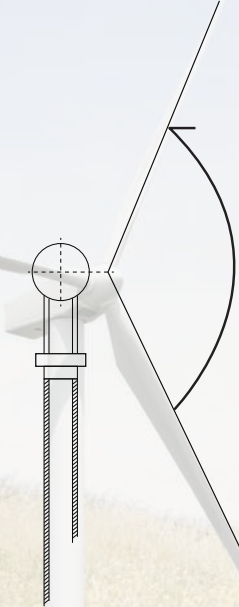

จำนวนสถานีฐาน
ในระบบ 3G และ 4G

30.7 พันสถานีฐาน

120°

Wind energy is extracted from air flow

 Wind Power

 Electricity

---

using wind turbines or sails to produce mechanical or electrical energy.

 Output :

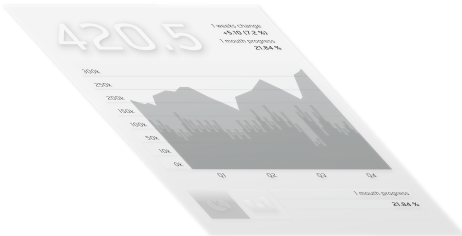

Reach Everywhere.
Understand Every
Inspiration.

เข้าถึง ทุกแรงบันดาลใจ
ที่สุดของเทคโนโลยี...
คือการต่อเติมจินตนาการได้
ไม่สิ้นสุด

85%

Transferring...

23.5 MB of 25.8 MB completed
Under a minute remaining

Cancel

Reach Everywhere.
Understand Every
Connectivity.

เข้าถึง ทุกความต้องการทางธุรกิจ
ที่สุดของเทคโนโลยี...
คือความสะดวกรวดเร็ว
ในการเชื่อมต่อที่เหนือกว่า

VIDEO
CALL

ALWAYS
CONNECT

Reach Everywhere.
Understand Every
Feeling.

เข้าถึง ทุกความคิดถึง
ที่สุดของเทคโนโลยี...
คือการเชื่อมต่อทุกความห่างไกล
ให้ใกล้กัน

ONLINE
AUCTION

Weight
54 kg

End

Reach Everywhere.
Understand Every
Opportunity.

เข้าถึง ทุกการแลกเปลี่ยนทางธุรกิจ
ที่สุดของเทคโนโลยี...
คือทำให้การแลกเปลี่ยน
ทางการค้าเกิดขึ้นได้ทุกที่

ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

ข้อมูลบริษัท

ชื่อบริษัท	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
ชื่อย่อ	DTAC
เลขทะเบียนบริษัท	0107538000037
ประกอบธุรกิจ	ดำเนินธุรกิจให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ 800 เมกะเฮิร์ตซ์ ย่านความถี่ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ และย่านความถี่ 2.1 กิกะเฮิร์ตซ์
ทุนจดทะเบียน	4,744,161,260 บาท (ประกอบด้วยหุ้นสามัญ 2,372,080,630 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท)
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่า	4,735,622,000 บาท (ประกอบด้วยหุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท)
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 24-41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ (66 2) 202 8000 โทรสาร (66 2) 657 6083 เว็บไซต์ www.dtac.co.th

บุคคลอ้างอิง

นายทะเบียนหลักทรัพย์

บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ (66 2) 009 9000
โทรสาร (66 2) 009 9991
ลูกค้าสัมพันธ์ (66 2) 009 9999
เว็บไซต์ <http://www.set.or.th/tsd>

ผู้สอบบัญชี

นางสาวพิมพ์ใจ มานิตขจรกิจ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4521
บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
ชั้น 33 อาคารเลครัชดา 193/136-137 ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
โทรศัพท์ (66 2) 264 0777
โทรสาร (66 2) 264 0789-90
เว็บไซต์ www.ey.com

นายทะเบียนหุ้นกู้

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
333 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
โทรศัพท์ (66 2) 230 1136
โทรสาร (66 2) 626 4545-6
เว็บไซต์ www.bangkokbank.com

สาส์นจากประธานกรรมการบริษัท และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

เรียน ผู้ถือหุ้นทุกท่าน

ปี 2558 ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งก้าวสำคัญด้านโทรคมนาคมของประเทศไทย นั่นคือ การที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้เปิดให้มีการประมูลคลื่นความถี่ 1800 MHz ในเดือนพฤศจิกายน และคลื่นความถี่ 900 MHz ในเดือนธันวาคม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้งานของผู้บริโภคที่มีความหลากหลายทั้งเทคโนโลยี 3G และ 4G ซึ่งการเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยีนี้ จะส่งผลต่อธุรกิจโทรคมนาคมและเศรษฐกิจของประเทศนอกเหนือจากเม็ดเงินที่ได้จากการประมูลแล้วการลงทุนโครงข่ายของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และการเติบโตของธุรกิจแอปพลิเคชันหรือคอนเทนต์ ยังทำให้เกิดการจ้างงานและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศไปพร้อมกัน

แม้จะไม่ได้เป็นผู้ชนะในการประมูลทั้ง 2 ครั้ง แต่ดิฉันขอยืนยันว่า สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อแผนงานและเป้าหมายทางธุรกิจของบริษัท ในการรักษาความเป็นผู้นำด้านการให้บริการ 3G และ 4G พร้อมรองรับการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เนื่องจากปัจจุบัน ดิฉันยังคงถือครองคลื่นความถี่เพื่อให้บริการทั้ง 2G, 3G และ 4G อยู่มากถึง 35-40% ของคลื่นความถี่ทั้งหมดที่ผู้ให้บริการโทรคมนาคมเอกชนนำออกมาใช้ จึงมีศักยภาพในการแข่งขันเพื่อให้บริการ 4G อย่างต่อเนื่องได้อีกหลายปี นอกจากนี้ ดิฉันยังเป็นบริษัทที่มีสถานะทางการเงินที่แข็งแกร่ง พร้อมทั้งจะรุกเดินหน้าลงทุนด้านโครงข่ายเพิ่ม โดยตั้งงบไว้ไม่น้อยกว่า 20,000 ล้านบาท ในปี 2559

ดิฉันจะเร่งขยายโครงข่ายการให้บริการ 4G บนคลื่นความถี่ 1800 MHz บนแบนด์วิธที่กว้างถึง 15 MHz และ 4G บนคลื่นความถี่ 2100 MHz ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และอีกมากกว่า 40 จังหวัดทั่วประเทศ ทั้งนี้ ดิฉันจะเพิ่มโครงข่าย 4G บนคลื่น 1800 MHz ในพื้นที่ต่างจังหวัดอีก 2,200 สถานี ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสแรกของปี 2559 และจะขยายพื้นที่การให้บริการ 4G บนคลื่น 2100 MHz ให้ครอบคลุมทั่วทุกจังหวัด ทั่วประเทศ ภายในไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ โดยเป้าหมายในการสร้างความประทับใจสูงสุดให้กับผู้ใช้บริการ ให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์การใช้ 4G บนโทรศัพท์มือถือที่ความเร็วสูงมากกว่า 100 Mbps ซึ่งถือเป็นครั้งแรกของประเทศไทย

ปี 2559 ดิฉันจะยังคงเดินหน้าสานต่อกลยุทธ์ Internet for All เพื่อพัฒนาการสื่อสารดิจิทัล สร้างอุตสาหกรรมธุรกิจอินเทอร์เน็ตให้เติบโตอย่างยั่งยืน และยกระดับบริการโทรคมนาคมของประเทศไทย ตลอดจนส่งเสริมภาครัฐในการจัดทำโรดแมป หรือแผนบริหารคลื่นความถี่ นำคลื่นความถี่ที่มีอยู่มาใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการบรรจุแผนการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 700, 850, 1800, 2300 และ 2600 MHz ที่ชัดเจน มีกรอบเวลาที่แน่นอน เพื่อดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และตรวจสอบได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนในระยะยาว ทั้งการลงทุน การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาให้บริการแก่ผู้บริโภค ซึ่งจะส่งผลดีกลับมาสู่การพัฒนาประเทศ

ดิฉันมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำการให้บริการโมบายล์ดิจิทัลของประเทศ นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างสร้างสรรค์ พร้อมสนับสนุนนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital Economy) ซึ่งเน้นการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม ICT ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 2 ด้าน คือ ด้านความมั่นคง โดยใช้ ICT เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิต เช่น สุขภาพ การศึกษา และด้านความมั่นคง โดยใช้ ICT เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ในด้านของธรรมาภิบาล ดิฉันตั้งมั่นที่จะเป็นบริษัทชั้นนำในตลาดหลักทรัพย์ที่ดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน จากความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีมาตรฐาน ทำให้ดิฉันได้รับรางวัล “Top 50 ASEAN Publicly Listed Companies” จาก ASEAN Capital Markets Forum ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่า ดิฉันเป็นบริษัทไทยที่มีธรรมาภิบาลในระดับสากล อันเป็นผลมาจากการกำกับดูแลกิจการที่ดีในทุกด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส การดูแลสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น รวมถึงความทุ่มเทของคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทฯ

สำหรับปี 2559 ดิฉันกำหนดเป้าหมายในการพัฒนากลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มวัยที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ และสหประชาชาติประกาศเป็นวาระของโลกในการร่วมกันปกป้องสิทธิและเสรีภาพของเด็กตั้งแต่แรกเกิด พร้อมสนับสนุนให้พวกเขาได้รับการศึกษาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สำหรับดิฉัน เด็กและเยาวชนนับเป็นฐานลูกค้ากลุ่มใหญ่ที่มีอัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสูงถึง 75% และมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ในฐานะผู้นำของธุรกิจนี้ สิ่งที่เราทำคือ การปลูกฝัง และสร้างการรับรู้ให้พวกเขาตระหนักถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen)

ล่าสุด ดิฉันได้แสดงคำมั่นในการส่งเสริมสิทธิเด็กและหลักปฏิบัติทางธุรกิจร่วมกับ องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และสถาบันไทยพัฒนา พร้อมบริษัทชั้นนำของประเทศอีก 30 บริษัท ดำเนินโครงการ Child-Friendly Business ด้วยความเชื่อมั่นว่า พลังของเด็กและเยาวชนในวันนี้ คือฐานพลังที่ขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตในอนาคต

ดิฉันขอให้นักลงทุนทุกท่านมั่นใจในศักยภาพของบริษัท ที่มีความพร้อมในการดำเนินธุรกิจ มีความแข็งแกร่งทางด้านการแข่งขัน ในช่วงที่วงจรอุตสาหกรรมอยู่ในระยะขยายตัวนี้ เรายังคงเติบโต เป็นผู้ริเริ่มคิดค้นนวัตกรรม นำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ ให้กับลูกค้าด้วยความใส่ใจ ในขณะเดียวกัน ก็มีการขับเคลื่อนองค์กรด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการสร้างผลกระทบทางสังคมในเชิงบวก

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล
ประธานกรรมการบริษัท

นายลาร์ส โอเค วัลเดมาร์ นอร์ลิ่ง
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

คณะกรรมการบริษัท

นายบุญชัย เบญจรงคกุล

ประธานกรรมการ

อายุ 61 ปี

จำนวนหุ้นที่ถือ*: 10 หุ้น (0.00%)

ประวัติการศึกษา	ปริญญาเอก เศรษฐศาสตร์ ศึกษานิพนธ์จิตตนิยมศักดิ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาตรี B.Sc. in Management, Northern Illinois University, USA
ประวัติการอบรม	หลักสูตร Role of the Chairman Program (11/2548) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	2533 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น	2555 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด 2544 – ปัจจุบัน ประธานสหกรณ์ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด 2541 – ปัจจุบัน ประธานมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด 2533 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด 2532 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท ไพโรเวท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด
ประสบการณ์ทำงาน	2545 – 2558 กรรมการ บริษัท ยูไนเต็ท ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด 2544 – 2549 ประธานมูลนิธิอนุรักษ์นกเงือก 2545 – 2548 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ยูไนเต็ท คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) 2544 – 2545 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) 2543 – 2544 กรรมการผู้จัดการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) 2527 – 2542 ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ยูไนเต็ท คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

2558	มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ (ม.ว.ม.)
2546	ดุษฎีเชิดชูคุณงามความดี (ต.จ.ว.)
2540	ปริญญาดุษฎีคุณาภรณ์ (ป.ภ.)
2537	ประดมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)

นายมอร์เทน คาร์ลสัน ซอร์บี

รองประธานกรรมการ

อายุ 56 ปี

จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา	Master of Science in Business Adm., University of Karlstad, Sweden Program for Executive Development, IMD, Lausanne State licenced Public Accountant (CPA) Norway, Norwegian School of Economics and Business Administration (NHH)
การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	2558 – ปัจจุบัน รองประธานกรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น	2558 – ปัจจุบัน Executive Vice President and Acting Chief Financial Officer, Telenor Group 2558 – ปัจจุบัน Board Member, Telenor Norway 2558 – ปัจจุบัน Chairman, Telenor Broadcast 2558 – ปัจจุบัน Board Member, Posten Norge 2556 – ปัจจุบัน Chairman, DiGi.com Berhad
ประสบการณ์ทำงาน	2557 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Uninor, India 2554 – 2556 Executive Vice President and Head of Strategy and Regulatory Affairs, Telenor Group 2552 – 2554 Executive Vice President and Head of Corporate Development, Telenor Group

หมายเหตุ * นับรวมจำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ

กรรมการอิสระ
ประธานกรรมการตรวจสอบ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการสรรหา
และกรรมการกำกับดูแลกิจการ
อายุ 72 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

- ประวัติการศึกษา**ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต Kent State University, USA
ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประวัติการอบรม**หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) (38/2548)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**
- 2556 – ปัจจุบัน กรรมการกำกับดูแลกิจการ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- 2549 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการตรวจสอบ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
และกรรมการสรรหา
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- 2543 – ปัจจุบัน กรรมการอิสระ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น**
- 2555 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
- 2547 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท คิง เพาเวอร์ ดิวตี้ฟรี จำกัด
บริษัท คิง เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
บริษัท คิง เพาเวอร์ มาเก็ตติ้ง แอนด์ เมเนจเม้นท์ จำกัด
บริษัท คิง เพาเวอร์ โฮเทล เมเนจเม้นท์ จำกัด
บริษัท คิง เพาเวอร์ เอ็นเตอร์เทนเม้นท์ จำกัด
บริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด
- ประสบการณ์ทำงาน**
- 2541 – 2546 กรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด
- 2541 – 2546 กรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด
- 2537 – 2541 รองกรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด

หมายเหตุ * นับรวมจำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

นายตีเฟ่น วุฒรุฬ ฟอร์ดแฮม

กรรมการอิสระ
ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการตรวจสอบ
และประธานกรรมการสรรหา
อายุ 64 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: 10,000 หุ้นสามัญ และ
6,000 หุ้นเอนวีดีอาร์ (0.00 %)

- ประวัติการศึกษา**MA Jurisprudence, Oxford University, UK
- ประวัติการอบรม**หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (203/2558)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**
- 2555 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการสรรหา
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- 2550 – ปัจจุบัน กรรมการอิสระ ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
และกรรมการตรวจสอบ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น**
- 2556 – ปัจจุบัน กรรมการ Masterbulk Ship Management Pte Ltd
- 2538 – ปัจจุบัน กรรมการ Masterbulk Private Limited

นางมลวรรณ วิบุลยกุล

กรรมการอิสระ
กรรมการตรวจสอบ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการสรรหา
และกรรมการกำกับและดูแลกิจการ
อายุ 53 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

- ประวัติการศึกษา** ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การเงิน)
Western Illinois University, USA
ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่าง
ประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประกาศนียบัตร Certificate Harvard Executive Program,
Harvard Business School, Harvard University, USA
- ประวัติการอบรม** หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (122/2552)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Diploma Examination (Exam) (26/2552)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**
2557 – ปัจจุบัน กรรมการอิสระ, กรรมการตรวจสอบ, กรรมการกำหนด
ค่าตอบแทน, กรรมการสรรหา, กรรมการกำกับและดูแลกิจการ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- 2554 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ดี เอร่าวัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
- ประสบการณ์ทำงาน**
2552 – 2553 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายการเงิน
บริษัท ดี เอร่าวัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์

กรรมการอิสระ
และประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ
อายุ 52 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

- ประวัติการศึกษา** ปริญญาโท สาขา Management Information System
มหาวิทยาลัยเวสท์เวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา
ประกาศนียบัตร ด้านการจัดการ (Special Management
Program) มหาวิทยาลัยมาร์แชล สหรัฐอเมริกา
ปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ เอกการบัญชี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประวัติการอบรม** หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (49/2547)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**
2556 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- 2554 – ปัจจุบัน กรรมการอิสระ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น**
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด
2551 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการ บริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส
อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด
- ประสบการณ์ทำงาน**
2547 – 2551 ผู้จัดการประจำประเทศไทย กลุ่มอุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่
บริษัท โมโตโรล่า (ประเทศไทย) จำกัด

นางสาวธันวดี วงศ์ธีรกุล

กรรมการ
อายุ 54 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

- ประวัติการศึกษา** ปริญญาโท Master of Science in Electrical Engineering, University of Miami, USA
- ประวัติการอบรม** หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) (81/2552) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (180/2556) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Financial Statements for Directors (FSD) (20/2556) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**
2556 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น**
2558 – ปัจจุบัน รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ระดับ 13 (สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
- ประสบการณ์ทำงาน**
2556 รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ระดับ 13 (สายงานกลยุทธ์องค์กร) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
2552 – 2555 รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ระดับ 13 (สายงานธุรกิจโทรศัพท์) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

นายกอเร่ จอห์นเซ่น

กรรมการ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการสรรหา
และกรรมการกำกับดูแลกิจการ
อายุ 68 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

- ประวัติการศึกษา** Master of Science, Norwegian Institute of Technology, University of Trondheim, Norway
- ประวัติการอบรม** หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (175/2556) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**
2556 – ปัจจุบัน กรรมการ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการสรรหา กรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น**
2556 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Myanmar Ltd
2556 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2556 – ปัจจุบัน กรรมการและกรรมการตรวจสอบ DiGi.com Berhad
2556 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Telenor Pakistan Ltd
2556 – ปัจจุบัน ผู้อำนวยการอาวุโส และกรรมการ บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย (อาร์ไอเอช) จำกัด
2554 – ปัจจุบัน กรรมการและกรรมการตรวจสอบ Grameenphone Ltd
- ประสบการณ์ทำงาน**
2554 – 2557 ประธานกรรมการ Grameenphone IT Ltd
2554 – 2556 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Grameenphone Ltd
2551 – 2554 กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

นายริชาร์ด โอลาฟ โอว์

กรรมการ
อายุ 49 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Master of Science in Business and Economics from the Norwegian School of Economics and Business Administration in Bergen, specializing in strategies and finance

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2556 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2553 – ปัจจุบัน Executive Vice President and Chief Financial Officer, Telenor ASA

ประสบการณ์ทำงาน

2550 – 2553 Investment Director, Arendals Fossekompani ASA

นายฮาคุน บรวีเอ็ท เอิร์ล

กรรมการ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
และกรรมการสรรหา
อายุ 44 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Marketing and Communication, Norges Markeds Høyskole (BI Norwegian Business School)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2557 – ปัจจุบัน กรรมการ กรรมการกำหนดค่าตอบแทนและกรรมการสรรหา บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2557 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor GO Pte Ltd

2555 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor South Asia Invest Pte Ltd

2555 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor South East Asia Invest Pte Ltd

2554 – ปัจจุบัน กรรมการ Grameenphone Ltd

2554 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Asia Pte Ltd

2551 – ปัจจุบัน Senior Vice President, Corporate Affairs Asia, Telenor Group

ประสบการณ์ทำงาน

2553 – 2558 กรรมการ กรรมการสรรหาและกรรมการกำหนดค่าตอบแทน DiGi.com Berhad

2553 – 2558 กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd,

2556 – 2558 กรรมการ Telenor Myanmar Ltd

2555 – 2558 กรรมการ Telenor Pakistan Ltd

2554 – 2557 กรรมการ Telenor Global Services Singapore Pte Ltd

2554 – 2556 กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2554 – 2555 กรรมการ Telenor India Ltd

2550 – 2554 กรรมการ Telenor Pakistan Ltd

2549 – 2555 กรรมการ Telenor Corporate Development Sdn,

นายเฮนริก คลอสเซ่น

กรรมการ
อายุ 52 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Master of Business Administration, INSEAD, France
การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น
2558 – ปัจจุบัน ที่ปรึกษา Telenor Group
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ 702Search (Thailand) B.V., Netherlands
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ 701Search Pte. Ltd., Singapore
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ 703Search (Indonesia) B.V., Netherlands
ประสบการณ์ทำงาน
2557 – 2558 Executive Vice President and Head of Digital and Strategy, Telenor Group
2553 – 2557 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร DiGi Telecommunications,
2548 – 2553 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Denmark

นายลาร์ส โอเค วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง

กรรมการ
อายุ 47 ปี
จำนวนหุ้นที่ถือ*: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Master of Business Administration, Gothenburg School of Economics and Commercial Law
Master of Science in Systems Engineering, Case Western Reserve University, USA
Master of Science in Engineering Physics, Uppsala University
การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2558 – ปัจจุบัน กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น
2558 – ปัจจุบัน กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด
2558 – ปัจจุบัน Executive Vice President, Telenor Group
2558 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2558 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi.Com Berhad
ประสบการณ์ทำงาน
2557 – 2558 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2552 – 2557 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Sverige AB
2550 – 2552 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี Telenor Sverige AB

คณะผู้บริหารบริษัท

01

02

03

04

05

06

07

08

01

นายลาร์ส โอเคะ วิลโดมาร์ นอร์ลิ่ง *

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

จำนวนหุ้นที่ถือ**: ไม่มี (0.00 %)

Master of Business Administration, Gothenburg School of Economics and Commercial Law

Master of Science in Systems Engineering, Case Western Reserve University, USA

Master of Science in Engineering Physics, Uppsala University

2558 – ปัจจุบัน กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2558 – ปัจจุบัน กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด

2558 – ปัจจุบัน Executive Vice President, Telenor Group

2558 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd

2558 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi.Com Berhad

2557 – 2558 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร DiGi Telecommunications Sdn Bhd

2552 – 2557 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Sverige AB

2550 – 2552 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี Telenor Sverige AB

02

นายชเวร์ เฟ็ดเดอร์เซิน *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน

จำนวนหุ้นที่ถือ**: ไม่มี (0.00 %)

M.Sc.E.E. Norwegian Institute of Technology (NTNU)

MBA Norwegian School of Management (BI)

2558 – ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด

2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท เพย์สบาย จำกัด

2558 ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์การเงิน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2554 – 2558 Director M&A, Telenor Group

2550 – 2554 Vice President, Telenor Group

03

นายช็ควาร์ก วัส เอริกเซน *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด

จำนวนหุ้นที่ถือ**: ไม่มี (0.00 %)

Master of Science, Norwegian University of Science and Technology, Trondheim Norway

2557 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด

2556 – ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2553 – 2555 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด Telenor Hungary

2552 – 2553 Senior Executive, Telenor (India launch project)

2551 – 2552 Chief Corporate Strategy Officer, Pannon

2549 – 2551 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด, Telenor Pakistan

2548 – 2549 Head of Human Resources and Strategy/Business Development, Telenor Pakistan

2547 – 2548 ผู้อำนวยการ, CEO Office, Telenor Nordic Mobile

2546 – 2547 ที่ปรึกษา, CEO Office, Telenor Mobil

2544 – 2546 Project Manager, Telenor Mobile International

2544 Product development, Vimpelcom, Russia

* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

** นับรวมจำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

04

นายอลัน บองเก้ *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มส่งเสริมการขาย
จำนวนหุ้นที่ถือ**: ไม่มี (0.00 %)

HD-organisation (Master degree, diploma education in business economics from Copenhagen Business School-CBSI)

2558 – ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มส่งเสริมการขาย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2555 – 2558 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด Grameenphone Ltd
2552 – 2555 Executive Vice President Uninor, India (Telenor expat)–Circle Head, CEO

05

นายประเศศ ต้นทุรานันท์ *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี
จำนวนหุ้นที่ถือ**: 6,900 หุ้น (0.00 %)

Master of Electrical Engineering, Massachusetts Institute of Technology

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรนักบริหาร) สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2558 – ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2556 – 2557 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี Telenor Myanmar Ltd
2554 – 2556 ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายปฏิบัติการโครงข่าย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2553 – 2554 ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิศวกรรม บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 – 2553 ผู้อำนวยการ ฝ่ายออกแบบโครงข่ายและระบบพื้นฐาน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2548 – 2552 ผู้อำนวยการ ฝ่ายโครงข่ายสื่อสารสัญญาณ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2544 – 2548 Head of Engineering, Satellite Engineer, Pacific Century Matrix (Hong Kong)
2539 – 2543 Satellite Engineer, L-Star Program, Asia Broadcasting and Communication Network/ Telesat Canada

06

นายแอนดริว กอร์ โอดวาร์ กวาลเชก *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกลยุทธ์
จำนวนหุ้นที่ถือ**: ไม่มี (0.00 %)

Master of Business Administration, University of Oxford

Bachelor of Business Administration, University of Wisconsin-Madison

2558 – ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกลยุทธ์ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท เพย์สบาย จำกัด
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดีแทค แอ็คเซ็สเลเรท จำกัด
2556 – 2558 ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์และนวัตกรรม บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2555 – 2556 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกลยุทธ์ Telenor Digital
2554 – 2555 Director, Telenor Group Strategy, Telenor ASA
2551 – 2554 Management Consultant, Bain & Company

* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

** นับรวมจำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

07

นางสาวนาฏฤดี อาจหาญวงศ์ *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล
จำนวนหุ้นที่ถือ**: ไม่มี (0.00 %)

Master's degree in Human Resources Development, Webster University, Missouri, USA
ปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2558 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 – 2558	รองประธานกรรมการบริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคล ประเทศไทย, พม่า, กัมพูชา และลาว บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทย โฮลดิ้งส์ จำกัด
2550 – 2552	Head of Human Resources, Sub-Region Asia North (Thailand, Bangladesh, Vietnam, Cambodia and Korea), บริษัท โนเกีย ซีเมนส์ เน็ตเวิร์คส์ (ประเทศไทย) จำกัด
2547 – 2550	Human Resources Manager for Indochina (Thailand, Vietnam, Cambodia & Laos), บริษัท โนเกีย (ประเทศไทย) จำกัด
2536 – 2547	Assistant Vice President, Human Resources, Retail Operations, บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด

08

นายราจีฟ บาวา *

รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกิจการองค์กร
จำนวนหุ้นที่ถือ**: ไม่มี (0.00 %)

Certificate in Management, Wharton School of Business, University of Pennsylvania, USA
Masters in Computer Science, University of Maryland, USA
Bachelor of Technology, Computer Engineering, Manipal Institute of Technology, India

2558 – ปัจจุบัน	รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกิจการองค์กร บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2555 – ปัจจุบัน	Director, Telenor (India) Communications Private Limited (Erstwhile Telewings Communications Services Private Limited)
2554 – 2558	Chief Representative Officer, Telenor Group, India
2551 – 2554	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกิจการองค์กร Unitech Wireless Pvt Ltd, India

เลขานุการบริษัท

นายวิพันธ์ พิกักษาศิวก์

จำนวนหุ้นที่ถือ**: 15,500 หุ้น (0.00 %)

ปริญญาเอก กฎหมายมหาชน (เกียรตินิยมสูงสุด) มหาวิทยาลัย Strasbourg III ประเทศฝรั่งเศส
ปริญญาโท กฎหมายประชาคมยุโรป มหาวิทยาลัย Strasbourg III ประเทศฝรั่งเศส
ประกาศนียบัตรยุโรปศึกษา (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัย Strasbourg III ประเทศฝรั่งเศส
ปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมเหรียญรางวัล) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2556 – ปัจจุบัน	เลขานุการบริษัทและผู้อำนวยการอาวุโสสายงานกฎหมาย บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552	ผู้อำนวยการสายงานกฎหมายโทรคมนาคม บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2551	ผู้อำนวยการ สายงานกฎหมาย บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2550	ผู้อำนวยการฝ่าย Regulatory Division บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

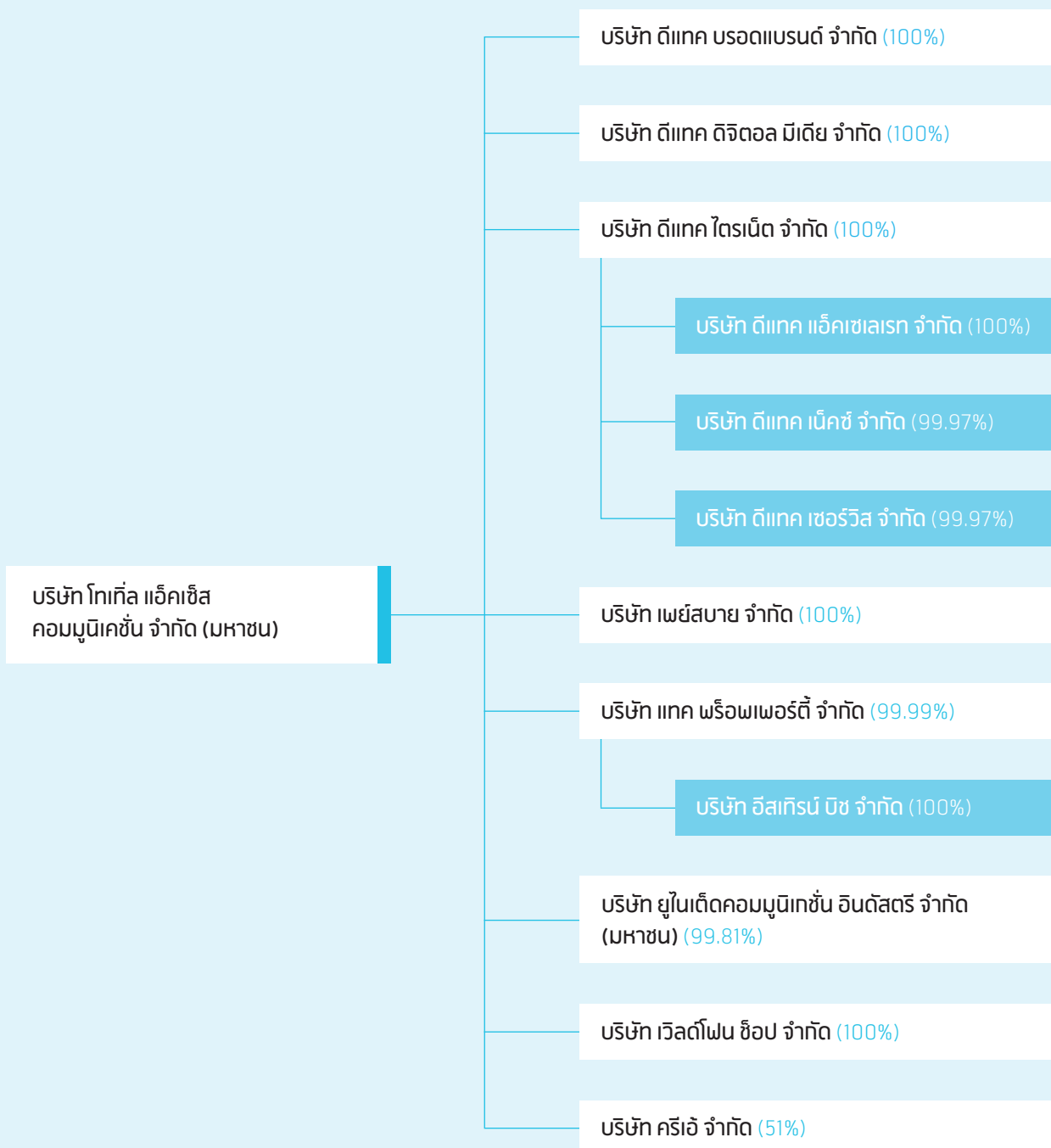
* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

** นับรวมจำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

โครงสร้างกลุ่มบริษัท

บริษัทเป็นหนึ่งในผู้นำธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย ก่อตั้งในปี 2532 เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในคลื่นความถี่ย่าน 800 เมกะเฮิรตซ์ และ 1800 เมกะเฮิรตซ์ ภายใต้สัญญาสัมปทานซึ่งอยู่ในรูปแบบ สร้าง-โอน-ดำเนินงาน (BTO) เป็นเวลา 27 ปีจาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิมคือการสื่อสารแห่งประเทศไทย)

ในเดือนธันวาคม 2558 บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (เดิมชื่อ บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามเป็นเวลา 15 ปี จาก กสทช. เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ณ สิ้นปี 2558 บริษัทมีบริษัทย่อยทั้งสิ้น 12 บริษัท และถือหุ้นในบริษัทรวมจำนวน 2 บริษัท ได้แก่ บริษัท ยูไนटेด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด (หรือ ยูดี) และ บริษัท ศูนย์ให้บริการคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ จำกัด บริษัทยังคงมุ่งมั่นในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และลงทุนในบริษัทย่อยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และการบริหารจัดการทรัพย์สินของบริษัทเป็นหลัก นอกจากนั้น บริษัทยังเน้นการลงทุนในกิจการที่สามารถสร้างมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทในระยะยาวได้

ข้อมูลสรุปของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (ร้อยละ)	จำนวนหุ้น ทั้งหมด
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไท แขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034424	บริการโทรคมนาคม (Wi-Fi) โดยได้รับใบอนุญาตการ ให้บริการอินเทอร์เน็ต แบบที่หนึ่ง	175	หุ้นสามัญ	100	1,750,000
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไท แขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034467	ให้บริการโฆษณาสินค้า และบริการผ่านสื่อดิจิตอล	100	หุ้นสามัญ	100	1,000,000
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไท แขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034548	ให้บริการโทรคมนาคม	1,160	หุ้นสามัญ	100	11,600,000
บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเลอเรท จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไท แขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105557065767	ลงทุนและให้การสนับสนุน แก่บริษัท Start-up ในการ พัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ	15	หุ้นสามัญ	100 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	150,000
บริษัท ดีแทค เน็กซ์ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไท แขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105558145985	บริหารและจัดการทรัพย์สิน	1	หุ้นสามัญ	99.97 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	10,000

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (ร้อยละ)	จำนวนหุ้น ทั้งหมด
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไทแขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105558146019	บริหารและจัดการทรัพย์สิน	1	หุ้นสามัญ	99.97 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด)	10,000
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 36 ถนนพญาไทแขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2160 5463-5 โทรสาร +66 2160 5462 เลขทะเบียนบริษัท 0125547001804	ให้บริการชำระเงินออนไลน์ บัตรเครดิต บริการชำระ เงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และบริการรับชำระเงิน	200	หุ้นสามัญ	100	2,000,000
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไทแขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105539049038	บริหารสินทรัพย์	1	หุ้นสามัญ	99.99	100,000
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไทแขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105532038740	บริหารสินทรัพย์	80	หุ้นสามัญ	100 (ผ่านบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด)	800,000
บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อิน ดัสตรี จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไทแขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0107536000871	ตัวแทนจำหน่ายบัตรเติม เงินและการให้บริการ เติมเงินโดยไม่ต้องใช้ บัตรเติมเงิน (E-Refill)	313.55	หุ้นสามัญ	99.81	434,668,207
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อล จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 28 ถนนพญาไทแขวงปทุมวันเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 โทรสาร +66 2202 8885 เลขทะเบียนบริษัท 0105539069969	ระหว่างชำระบัญชี	450	หุ้นสามัญ	100	4,500,000
บริษัท ครีเอ จำกัด	เลขที่ 99 อาคารซอฟต์แวร์พาร์ค ชั้น 11 ห้องเลขที่ 2101 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โทรศัพท์ +66 2962 1033 โทรสาร +66 2962 1097 เลขทะเบียนบริษัท 0125551002658	ระหว่างชำระบัญชี	0.20	หุ้นสามัญ	51	2,039

การประกอบธุรกิจและแนวโน้มธุรกิจ

ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ดีแทคมุ่งเน้นพัฒนาให้บริษัทเป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ชั้นนำของประเทศและให้อยู่ในใจของลูกค้าตามกลยุทธ์ “Loved by Customers”

ภาพรวมการดำเนินงาน

ดีแทคตอบสนองความต้องการของลูกค้าและมุ่งหมายให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ใช้งานที่ดีที่สุดซึ่งส่วนหนึ่งคือการพัฒนาโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้มีคุณภาพและมีความครอบคลุม โดยในปี 2558 เราได้เปิดให้บริการด้วยเทคโนโลยี 4G ความเร็วสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลและขยายโครงข่ายบริการ 3G ให้มีพื้นที่ครอบคลุม 94% ของจำนวนประชากรซึ่งถือเป็นพื้นที่ให้บริการที่กว้างที่สุดเท่าที่เคยมีมา และในขณะเดียวกัน ดีแทคได้ทำกิจกรรมเพื่อเรียกความเชื่อมั่นของลูกค้าต่อโครงข่ายของดีแทคทั้งในระดับประเทศและในระดับท้องถิ่น ดีแทคได้สร้างกิจกรรมการขายเครื่องพร้อมแพ็คเกจและการให้ส่วนลดค่าเครื่องเพื่อเพิ่มจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตและผู้ใช้สมาร์ตโฟนซึ่งปัจจัยดังกล่าว ช่วยให้ดีแทคมีจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ณ สิ้นปี 2558 อยู่ที่ระดับ 14.2 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้บริการ 4G อยู่ที่ 2.3 ล้านเลขหมาย

“Internet for All” เป็นอีกหนึ่งแนวทางหลักสำหรับดีแทคที่ต้องการให้คนไทยสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตได้ทั่วถึงและเท่าเทียมซึ่งจะสร้างประโยชน์ให้กับสังคมไทย ซึ่งเราได้ดำเนินการในหลายรูปแบบเพื่อให้ไปถึงจุดหมายดังกล่าวทั้งการพัฒนาคอนเทนต์ที่น่าสนใจและใช้งานง่ายหรือการนำเสนอสมาร์ตโฟนที่มีราคาย่อมเยาเพื่อเพิ่มฐานผู้ใช้สมาร์ตโฟนและแพ็คเกจการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่หลากหลายเพื่อเพิ่มปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ซึ่งในปี 2558 ดีแทคได้นำเสนอแพ็คเกจอย่าง “Love and Roll Non-stop” ที่ให้ลูกค้าระบบรายเดือนใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างไร้กังวล และแพ็คเกจ “Max Net & Max Combo” สำหรับลูกค้าระบบเติมเงินที่ให้ลูกค้าใช้งานอินเทอร์เน็ตได้เต็มความเร็วตามปริมาณอินเทอร์เน็ตที่ลูกค้าเลือกซึ่งทำให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ในการใช้งานที่ดี ดีแทคนำเสนอสมาร์ตโฟนในหลายระดับราคาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่หลากหลาย โดยเราได้นำเสนอสมาร์ตโฟนภายใต้แบรนด์ดีแทคมาแล้วรวม 7 รุ่น รวมทั้งฟีเจอร์โฟนที่สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่าง ‘Happy phone’ โดยโทรศัพท์ภายใต้แบรนด์ของดีแทคได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากลูกค้าและสามารถขายได้มากกว่า 1 ล้านเครื่องในปี 2558 คิดเป็นสัดส่วน 60% ของปริมาณการขายผ่านช่องทางของเรา นอกจากนี้ ดีแทคยังได้นำเสนอสมาร์ตโฟนที่รองรับเทคโนโลยี 4G ในชื่อตระกูล “Eagle” สุดลาดอีกด้วย

“Best in Digital Services” เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ของดีแทคที่ใช้เป็นแนวทางเพื่อนำเสนอบริการให้กับลูกค้าโดยใช้ความร่วมมือกับพันธมิตรที่เป็นผู้ให้บริการคอนเทนต์ระดับโลกอย่าง Youtube, Facebook และ Line นอกจากนี้ ดีแทคพยายามพัฒนาช่องทางการให้บริการในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้ลูกค้าสามารถใช้งานได้หลายช่องทางอีกด้วย ในปี 2558 ดีแทคได้ให้บริการแอปพลิเคชันชื่อ Capture ที่ช่วยในการจัดเก็บและระบุรูปภาพของลูกค้าซึ่งมีผู้โหลดไปใช้งานแล้วมากกว่า 500,000 ราย

4G

ดีแทคมีจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ณ สิ้นปี 2558 อยู่ที่ระดับ 14.2 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้บริการ 4G อยู่ที่ 2.3 ล้านเลขหมาย

ดีแทคได้เริ่มใช้รูปแบบการดำเนินงานโดยแบ่งพื้นที่ในเดือนเมษายน 2558 โดยแบ่งพื้นที่การดำเนินเป็น 5 ภูมิภาคและในแต่ละภูมิภาคมีหัวหน้าทีมดูแลรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ของการดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็วและดีขึ้น โดยในช่วงแรก ทีมงานได้ลงพื้นที่เพื่อปรับปรุงด้านการจัดจำหน่ายสินค้าในตลาดลูกค้าระบบเดิมเงิน รวมทั้งพัฒนาความสามารถของทีมงานขายในแต่ละพื้นที่ และหาคู่ค้าในพื้นที่เพื่อการจำหน่ายสินค้าด้วย ในปี 2558 บริษัทมีส่วนแบ่งการตลาดในเชิงรายได้อยู่ที่ประมาณ 28%

ภาพรวมด้านการเงิน

ในปี 2558 ดีแทคมีรายได้รวม 87,753 ล้านบาทและมีกำไรสุทธิ 5,893 ล้านบาท โดยรายได้จากบริการข้อมูลมีระดับสูงกว่ารายได้จากการให้บริการเสียงเป็นครั้งแรก อันเป็นผลจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปใช้งานอินเทอร์เน็ตแทนการบริการเสียง อย่างไรก็ตาม แม้รายได้จากการให้บริการข้อมูลจะเติบโตได้ดีแต่ไม่สามารถทดแทนการลดลงของรายได้จากการให้บริการเสียงได้จึงทำให้รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายลดลง 3% เมื่อเทียบกับปีก่อน ในขณะที่เราได้คาดการณ์ว่ารายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในปี 2558 จะลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายเติบโต 1.8% เมื่อเทียบกับปีก่อนเนื่องจากมีผู้ใช้บริการสมาร์ทโฟนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อัตรากำไรจากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์อยู่ในระดับติดลบเนื่องจากต้องการเพิ่มสัดส่วนจำนวนผู้ใช้สมาร์ทโฟนให้สูงขึ้นและการแข่งขันในตลาด

จากการแข่งขันในตลาดที่อยู่ในระดับสูง ทำให้ดีแทคมีค่าใช้จ่ายด้านโครงข่ายเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการขยายโครงข่ายของเรา รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาด และการบริหาร รวมทั้งการให้ส่วนลดค่าเครื่องเพิ่มสูงขึ้นเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ส่งผลให้ EBITDA ลดลง 9.6% เมื่อเทียบกับปีก่อนโดยลดลงมาอยู่ที่ 27,941 ล้านบาท และมี EBITDA Margin อยู่ที่ 31.8% สอดคล้องกับประมาณการของเราซึ่งคาดว่าจะอยู่ที่ระดับ 31-33% และเนื่องจากเราลงทุนในโครงข่ายมากขึ้น จึงทำให้ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลงได้ช่วยชดเชยค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นดังกล่าวได้บางส่วนและทำให้กำไรสุทธิลดลง 45% เมื่อเทียบกับปีก่อน

ในปี 2558 ดีแทคใช้เงินลงทุนไป 20,221 ล้านบาท ซึ่งสอดคล้องกับประมาณการเงินลงทุนที่ตั้งไว้เพื่อให้ดีแทคสามารถเป็นผู้นำในการให้บริการ 4G โดยเราได้ขยายโครงข่ายและให้บริการ 4G ด้วย ปริมาณคลื่น 20MHz (15MHz บนคลื่น 1800MHz และ 5MHz บนคลื่น 2100MHz) ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งอีก 40 จังหวัดทั่วประเทศไทย

ภาพรวมด้านการตลาด

ในปี 2558 ดีแทคมุ่งเพิ่มฐานผู้ใช้บริการ 4G โดยนำเสนอกิจกรรมการตลาดที่หลากหลาย ในพื้นที่กรุงเทพฯและจังหวัดหลักในภูมิภาค เช่น แคมเปญ “4G เฟสติวล” เพื่อสร้างการรับรู้และให้ลูกค้าเปลี่ยนมาใช้บริการ 4G และใช้ทีมงานขายให้คำแนะนำการใช้งานรวมทั้งเตรียมความพร้อมของลูกค้าในการใช้งาน 4G โดยเชิญชวนให้มาเปลี่ยนเป็นซิม 4G รวมทั้งเครื่องโทรศัพท์รุ่นใหม่ที่จะรองรับเทคโนโลยี 4G และย้ายมาใช้โครงข่ายของดีทีเอ็นซึ่งเป็นบริษัทลูกของดีแทคที่ให้บริการบนคลื่น 2.1GHz ภายใต้ระบบใบอนุญาต นอกจากนี้ ดีแทคได้ทำงานร่วมกับพันธมิตรต่างๆ เพื่อให้ลูกค้ามีประสบการณ์ใช้งานที่ดีโดยเฉพาะเมื่อใช้บริการยอดนิยมอย่าง Pantip, Youtube, Facebook, Twitter และ Instagram รวมทั้งเราได้นำเสนอสินค้าและบริการใหม่ให้กับลูกค้า เช่น Myanmar Social Pack ที่เจาะลูกค้าเฉพาะกลุ่มหรือแอปพลิเคชัน Capture ที่ให้ลูกค้าของเราใช้เก็บรูปภาพในระบบ Cloud Storage ที่ปลอดภัย รวมทั้งบริการ “ใจดีให้เน็ต” ที่ลูกค้าสามารถยืมปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตได้ในกรณีฉุกเฉินโดยเสียค่าบริการเพียงเล็กน้อย

ตลาดบริการระบบเดิมเงิน

สังคมออนไลน์ได้รับความนิยมจากลูกค้าชาวไทยเป็นอย่างมาก ดีแทคจึงได้ร่วมมือกับพันธมิตรอย่าง Facebook หรือ Line ในการพัฒนาสินค้าใหม่ๆ โดยบริการระบบเดิมเงินของดีแทคภายใต้แบรนด์ “แอปปี” ได้นำเสนอซิม Social Hero ที่ช่วยให้ลูกค้าใช้งานโซเชียลแอปพลิเคชันฟรีถึง 10 แอปพลิเคชันตลอดปี เพียงแค่เติมเงิน 100 บาทตั้งแต่เดือนที่ 2 ถึงเดือนที่ 12 และต่อมา ดีแทคยังได้นำเสนอซิมแอปปี Facebook ที่ลูกค้าสามารถใช้งาน Facebook ได้ฟรี 6 เดือนเพียงลูกค้าเติมเงิน 60 บาทในเดือนที่ 4 ถึงเดือนที่ 6

บริการของเราถูกออกแบบให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่หลากหลายได้ เราจึงใช้จุดเด่นในเรื่องของแพ็คเกจเสริมและแพ็คเกจขนาดเล็กในการตอบโต้ของลูกค้า ลูกค้าจะมีทางเลือกที่หลากหลายในการซื้อแพ็คเกจเสริมไม่ว่าจะซื้อในรูปแบบเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ หรือลูกค้าสามารถซื้อบริการแบบเฉพาะเจาะจงเช่น แพ็คเกจเสริม Line ในราคาที่ย่อมเยา

ดิแทคพยายามศึกษาและมองหาโอกาสทางธุรกิจในกลุ่มเฉพาะกลุ่ม อย่างเช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มคนต่างดาว โดยเราได้พัฒนาสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของลูกค้ากลุ่มนั้น ด้วยข้อเสนอที่ชัดเจนและดึงดูดใจ นอกจากนี้ เรายังมีความร่วมมือกับ Trip Advisor ซึ่งช่วยให้เราเข้าถึงและเป็นที่รับรู้ในกลุ่มลูกค้าได้หลากหลายมากขึ้น

ในปี 2558 กสทช. กำหนดให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดำเนินการลงทะเบียนซิมของลูกค้าในระบบเดิมเงินโดยใช้ข้อมูลชื่อ ที่อยู่ และบัตรประจำตัวหรือพาสปอร์ตของผู้ใช้บริการ ซึ่งหากซิมระบบเดิมเงินใดไม่ลงทะเบียนในระยะเวลาที่กำหนดแล้วจะถูกระงับให้บริการ ดิแทคจึงได้ดำเนินการกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ หรือการใช้ทีมขายตรง เพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าระบบเดิมเงินมาลงทะเบียน ณ จุดบริการต่างๆ เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวให้มากที่สุด

ในช่วงปลายปี 2558 เราได้จัดแคมเปญใหญ่อย่าง “แสบปีราชรถมาเกย” ที่เมื่อลูกค้าระบบเดิมเงินใช้งานหรือเติมเงินในช่วงดังกล่าวจะมีสิทธิ์ลุ้นรับรถยนต์เมอร์เซเดส-เบนซ์ 9 คัน 9 สัปดาห์ ซึ่งได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี

บริการระบบรายเดือน

ในตลาดบริการรายเดือน บริการอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยหลักในการสร้างการเจริญเติบโต และนำเสนอสมาร์ตโฟนที่ดึงดูดใจ มีคอนเทนต์หรือแอปพลิเคชัน และโครงข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ

ดีแทคได้มุ่งผลักดันทั้งจำนวนผู้ใช้บริการและปริมาณการใช้ 4G ผ่านการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ทั้งในพื้นที่กรุงเทพฯ และจังหวัดหลักเพื่อสร้างการรับรู้ถึงบริการ 4G ของดีแทค โดยเราได้จัดเตรียมสมาร์ตโฟนหลายรุ่นหลายยี่ห้อ และมีกิจกรรมการตลาดต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าเปลี่ยนมาใช้สมาร์ตโฟน เช่น การขายเครื่องพร้อมแพ็คเกจบริการ การผ่อนดอกเบี้ย 0% และการให้ส่วนลดค่าเครื่องในรูปแบบต่างๆ

ดีแทคได้นำเสนอแพ็คเกจ Love & Roll ให้กับลูกค้าโดยมีปริมาณการโทรและการใช้อินเทอร์เน็ตรวมทั้งโบนัสที่หลากหลาย และมีจุดขายที่หากมีปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ยังใช้ไม่หมดในเดือนนั้นให้สามารถยกยอดไปใช้ในเดือนถัดไปได้ ซึ่งถือเป็นรายการที่มีจุดขายนี้รวมทั้งเรายังได้เปิดตัวโครงการ Blue Member ในไตรมาส 3 ของปี 2558 สำหรับลูกค้าระดับพรีเมียมที่มียอดค่าใช้จ่ายและใช้บริการกับดีแทคตามเวลาที่กำหนด โดยลูกค้าเหล่านี้จะได้บริการและสิทธิพิเศษต่างๆ ซึ่งโครงการดังกล่าวช่วยส่งเสริมกับโครงการ ดีแทควีรอร์ค ที่มีอยู่แล้ว

อุปกรณ์สมาร์ตโฟน

อุปกรณ์โทรศัพท์หรือสมาร์ตโฟนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเลือกใช้บริการของลูกค้าทั้งระบบรายเดือนและระบบเติมเงิน รวมทั้งเป็นปัจจัยในการเพิ่มการใช้งานอินเทอร์เน็ตของลูกค้าเมื่อเปลี่ยนมาใช้สมาร์ตโฟน ดีแทคจึงได้นำเสนออุปกรณ์โทรศัพท์ที่หลากหลายรุ่น จากหลากหลายผู้ผลิต ผ่านช่องทางการขายของดีแทคและช่องทางอื่นๆ เช่น ตัวแทนขายของเรา โดยดีแทคได้นำเสนอสมาร์ตโฟนในหลากหลายระดับราคาและกว่า 90%

เป็นเครื่องที่รองรับเทคโนโลยี 4G เราเชื่อว่าการผสมผสานระหว่างอุปกรณ์สมาร์ตโฟนและแพ็คเกจการใช้งานอินเทอร์เน็ตจะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มลูกค้าใหม่และรักษาลูกค้าเดิมด้วย ดังนั้นในช่วงปีที่ผ่านมา เราจึงได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายเครื่องพร้อมแพ็คเกจเช่น “4G เฟสดีวิล” และ “Think of Smartphone, Think of Happy”

ภาพรวมด้านการพัฒนาโครงข่าย

ดีแทคประสบความสำเร็จในการขยายโครงข่ายทั้งเทคโนโลยี 4G และ 3G จากที่มีสถานีสถานกว่า 18,000 สถานี ในปี 2557 ที่ผ่านมามีเพิ่มขึ้นเป็นกว่า 30,000 สถานี และมีพื้นที่ให้บริการ 3G ครอบคลุมกว่า 94% ของจำนวนประชากรในปี

ดีแทคเป็นผู้ให้บริการ 4G บนคลื่นความถี่ 1800MHz รายแรกในประเทศไทยด้วยสถานีสถานกว่า 2,200 สถานีที่เปิดให้บริการครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างหนาแน่น รวมทั้งช่วยเสริมการให้บริการ 4G ของดีแทคบนคลื่นความถี่ 2.1 GHz ที่เปิดให้ใช้ก่อนแล้วในกว่า 40 จังหวัด นอกจากนี้ ดีแทคมีเป้าหมายที่จะเพิ่มสถานีสถาน 4G บนคลื่น 1800 MHz อีก 2,200 สถานีในจังหวัดหลักในช่วงต้นปี 2559 พร้อมขยายพื้นที่ให้บริการ 4G บนคลื่น 2.1 GHz ใน 77 จังหวัดในปี 2559 เพื่อเตรียมพร้อมกับความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตของลูกค้าทั่วประเทศ ปัจจุบันดีแทคใช้คลื่นความถี่จำนวน 20 MHz ซึ่งประกอบด้วยคลื่นจำนวน 5MHz บนระบบใบอนุญาต และคลื่นจำนวน 15 MHz จากระบบสัมปทาน

ในเดือนตุลาคม 2559 ดีแทคเป็นผู้ให้บริการรายแรกในประเทศไทยและรายที่ 16 ในโลกที่ให้บริการการโทรบนเทคโนโลยี 4G หรือ VoLTE (Voice over LTE) ซึ่งเป็นบริการการโทรที่มีความคมชัดสูง (HD) รวมทั้งมีระยะเวลาในการเชื่อมต่อการโทรเร็วขึ้น 10 เท่า รวมทั้งสามารถให้บริการวิดีโอคอลล์ (Video Call) ความคมชัดสูงในระดับ 720p/1080p ซึ่งให้คุณภาพและรายละเอียดดีกว่าโครงข่ายที่ไม่มี VoLTE

ดีแทคได้ลงทุน 500 ล้านบาทในระบบวิเคราะห์การใช้งานโครงข่ายซึ่งช่วยให้เราสามารถคาดการณ์แนวโน้มการใช้งาน และบริหารโครงข่ายได้แบบ Real Time เพื่อให้ลูกค้าของดีแทคทุกคนได้รับประสบการณ์ใช้งานที่ราบรื่นของโครงข่ายของเรา

94%

โครงข่าย 3G
ครอบคลุม 94%
ของจำนวนประชากร

การพัฒนาบุคลากร

dtac มุ่งเสริมสร้างระบบ Distribution ที่ดีที่สุด ตามนโยบายการทำงานในรูปแบบ Cluster เราเชื่อว่า จุดแข็งของ dtac คือ ทีมงานขายที่มีประสิทธิภาพเข้าถึงลูกค้าและลูกค้าในทุกตำบลของประเทศไทย และเพื่อเสริมสร้างทีมงานขายที่เข้มแข็ง dtac Academy จึงมุ่งพัฒนาทักษะทั้ง Leadership และทักษะการขายให้กับบุคลากรในหน่วยงานขายตามภูมิภาคต่างๆ ผ่านรูปแบบของ Classroom Training และ On-site Coaching ตามหลักการ 3E คือ

- Education: การพัฒนาโดยการศึกษาหาความรู้และอบรมเพิ่มเติม
- Exposure: การพัฒนาโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- Experience: การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และการลงมือทำงานจริง

เพื่อเตรียมความพร้อมของพนักงาน dtac ในการให้บริการในสังคมยุคดิจิทัล เราจึงปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของพนักงานให้เป็นรูปแบบดิจิทัลมากยิ่งขึ้น โดย dtac Academy ได้จัดทำระบบ Learning Management System (LMS) ใหม่และเพิ่มความสามารถของแอปพลิเคชัน "Pleam" ที่พัฒนาขึ้นเพื่อวางรากฐานของการเรียนรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ทั้ง Classroom, eLearning และ Mobile Learning ซึ่งการจัดทำระบบใหม่นี้จะเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ – "Learning Anywhere, Anytime. เรียนได้ทุกที่ รู้ได้ทุกเวลา"

ทั้งนี้ในปี 2558 dtac Academy ได้ลงทุนในการพัฒนาบุคลากรเป็นจำนวน 32.7 ล้านบาท ให้กับพนักงาน dtac จำนวนกว่า 5,100 คน และลูกค้าของ dtac จำนวน 2,600 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเวลาในการฝึกอบรม 22.5 ชั่วโมงต่อคนต่อปี

แนวโน้มธุรกิจและการแข่งขัน

การเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะหลังจากการเปิดให้บริการ 3G ในปี 2556 และถือเป็นจุดเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานของผู้บริโภค โดยการใช้งานบริการเสียงมีแนวโน้มลดลงทั้งจากการอิมมูตของผู้ใช้บริการเองและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตหรือใช้แอปพลิเคชันแทนการโทรในรูปแบบเดิม

ปัจจัยหลักที่ผลักดันการเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยในปัจจุบันจึงมาจากปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้น จำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตรวมถึงผู้ใช้สมาร์ทโฟนที่เพิ่มขึ้นโดยเกิดจากสมาร์ตโฟนราคาถูกที่มีแพร่หลายในตลาดและผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่างให้ส่วนลดค่าเครื่อง นอกจากนี้ การใช้งานสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันการส่งข้อความได้เป็นส่วนสำคัญที่เพิ่มการใช้งานอินเทอร์เน็ตดังกล่าวเช่นกัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในยุคนี้ที่ต้องมีคือ คุณภาพในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เนื้อหาคอนเทนต์ และบริการดิจิทัลต่างๆ และผู้ให้บริการจะแข่งขันกันนำเสนอสมาร์ตโฟนพร้อมกับบริการอินเทอร์เน็ตและข้อเสนอทางการเงินให้กับผู้บริโภคเพื่อสร้างฐานผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตรายใหม่และเพิ่มการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้สัดส่วนผู้ใช้สมาร์ตโฟนในประเทศไทยซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ 60% ยังคงเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง

ในปี 2559 แนวโน้มการแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยยังอยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง เพื่อช่วงชิงตำแหน่งผู้นำการให้บริการ 4G หลังการประมูลคลื่นความถี่ในช่วงปลายปี 2558 ดีแทคตั้งเป้าที่จะสร้างรายได้จากการให้บริการให้กลับมาเติบโตและรักษาสวนแบ่งการตลาดในเชิงรายได้ต่อไป ดังนั้น เราจะดำเนินกิจกรรมการตลาดรวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในโครงข่ายของเราอย่างต่อเนื่องในปี 2559 และมีแผนที่จะลงทุนในโครงข่ายในระดับเดียวกับปี 2558 เพื่อพัฒนาโครงข่าย 4G ให้มีคุณภาพ ขยายพื้นที่ให้บริการ 3G ให้ครอบคลุม 95% ของจำนวนประชากร และพัฒนาโครงข่าย 2.1 GHz ให้มีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

ดีแทค

แสดงคำมั่นบริษัทที่เป็นมิตรกับเด็กและเยาวชน
ในโครงการ CHILD-FRIENDLY business

ร่วมกับ องค์การยูนิเซฟ และสถาบันไทยพัฒนา
พร้อมอีก 30 บริษัทชั้นนำของประเทศ

นายลาร์ส โอเคะ วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ. โทเทิล แอ็คซิส คอมมูนิเคชั่น หรือ ดีแทค

โครงการ *1515 รotar ครอบครัวผูกพัน

เป็นความร่วมมือระหว่างดีแทค องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เพื่อร่วมกันรณรงค์ และเสริมความรู้พ่อแม่ให้มีความเข้าใจ ด้านพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่แรกเกิด โดยมีรูปแบบการส่งข้อความสั้น (SMS) เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแม่และเด็กผ่านโทรศัพท์มือถือ ไปยังหญิงตั้งครรภ์ และแม่ที่มีลูกอายุแรกเกิดถึงสองปี หรือครอบครัว โดยปัจจุบันมียอดผู้สมัครรวมทั้งสิ้นกว่า 120,000 ราย

โครงการลาเพื่อคลอดบุตรได้ 6 เดือน

ซึ่งดีแทค เป็นบริษัทแรกในประเทศไทยที่เพิ่มระยะเวลาการลา ของพนักงานหญิง เพื่อเตรียมตัวคลอดและพักผ่อนหลังการ คลอด เนื่องด้วยผลการวิจัยของโลกพบว่า เด็กแรกเกิดจะได้ รับพัฒนาการที่ดี หากได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากแม่ใน ช่วง 6 เดือนแรก โดยบริษัทจะจ่ายค่าจ้างอัตราปกติให้แก่ พนักงานซึ่งลาคลอด ตลอดระยะเวลาที่ลาคลอดครบหนึ่ง ไม่เกิน 180 วัน

โครงการ safe internet

ซึ่งเกิดจากการที่เห็นผลกระทบทางสังคมว่า เด็กและเยาวชนไทยกำลังเจอภัยคุกคาม ล่อลวง และการกลั่นแกล้งบนโลกอินเทอร์เน็ต (Cyberbully) เป็นอันดับต้นๆ ของเอเชีย ดังนั้น ดีแทค จึงขอเป็นผู้นำที่ให้บริการ มือถือ และอินเทอร์เน็ตรายแรกและรายเดียวที่มุ่งเน้นทำเรื่องนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยการให้ความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกให้ เด็กและเยาวชน ได้ตระหนักถึงภัยที่เกิดจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยขาดความยั้งคิด และพร้อมสนับสนุนให้เห็นถึงโอกาสในการ ใช้อินเทอร์เน็ตในทางสร้างสรรค์ และนำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสังคมได้

ความรับผิดชอบต่อสังคม

ดีแทค มุ่งมั่นสร้างสรรค์คุณค่าแก่สังคมไทย พร้อมมุ่งมั่น
การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

ในปี 2558 ยังคงเป็นปีแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่
ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้าน
เศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ปัญหาสังคม
สิ่งแวดล้อมที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ดีแทคให้ความสำคัญและผลักดันให้ดำเนิน
ธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อลดผลกระทบ
และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ดีแทค จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการดำเนิน
งานด้านสังคมอย่างชัดเจนขึ้น 4 ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนิน
กิจการของทุกหน่วยงานภายในองค์กร คือ

- ยุทธศาสตร์ “**บริหารจัดการอย่างยั่งยืน**” มีเป้าประสงค์ที่จะเป็นองค์กร
ที่มีความเป็นเลิศด้านธรรมาภิบาล และดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน โดยได้กำหนดนโยบายและมาตรการ
ต่างๆ เพื่อให้พนักงานทุกคนปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน อาทิ นโยบาย
ต่อต้านคอร์รัปชัน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน
 เป็นต้น
- ยุทธศาสตร์ “**เคารพในสิทธิมนุษยชน**” มีเป้าประสงค์ที่จะเป็นองค์กรที่
ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน
- ยุทธศาสตร์ “**สร้างสรรค์คน**” มีเป้าประสงค์เป็นองค์กรที่มีทรัพยากร
บุคคลที่มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน
- ยุทธศาสตร์ “**สร้างสรรค์คุณค่าแก่สังคมไทยและองค์กร**” มีเป้าประสงค์
ให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง
และยั่งยืน

ซึ่งทุกหน่วยงานภายในองค์กรได้นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาดำเนินธุรกิจของ
บริษัท ตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม

ถึงแม้ว่าผลกำไรจะเป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินธุรกิจ แต่ความดี
และการดำรงอยู่ในหลักคุณธรรมก็มีความสำคัญเช่นกัน ดีแทคจึงมุ่งเน้น
“**การสร้างครอบครัวดีแทค ภายใต้หลักคุณธรรม**” โดยให้ความสำคัญกับ
การนำคุณธรรมและความดีเข้ามาใช้ในการทำงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการ
แข่งขันทางธุรกิจ การให้บริการลูกค้า การดูแลพนักงานเสมือนเป็นครอบครัว
เดียวกัน เป็นต้น ดีแทคกำหนดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินธุรกิจซึ่งจะ
ระบุอยู่ใน ดีแทคธรรมาภิบาล (dtac Code of Conduct) เพื่อใช้ควบคุมดูแล
กิจการและจริยธรรมองค์กรของพนักงานอย่างชัดเจน และมีนโยบายและ
ระเบียบปฏิบัติ (Policies and Procedures) ซึ่งเป็นมาตรฐานในการทำงาน
ภายในองค์กรให้ถูกต้องและเป็นธรรมสำหรับพนักงานและองค์กรอยู่เสมอ
ทำให้ไม่ว่าดีแทคจะทำงานกับคนภายในองค์กรหรือลูกค้าภายนอกองค์กร
ดีแทคก็มีหลักคุณธรรม และแนวคิดที่ว่า “เราต่างเป็นครอบครัวเดียวกัน”

**เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ด้วย ดีแทคธรรมาภิบาล
(dtac Code of Conduct)**

ดีแทคธรรมาภิบาล (dtac Code of Conduct) เป็นหลักจริยธรรมการดำเนิน
ธุรกิจ อันจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างให้ ดีแทคเป็นองค์กรที่ยั่งยืน เราจึงมุ่งเสริม
สร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งจริยธรรม อันประกอบด้วย

- I always act with integrity: เราปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ทั้งต่อลูกค้า คู่ค้า และเพื่อนร่วมงานของเรา
- I understand our Code: เราเข้าใจในหลักจริยธรรมขององค์กร อันเป็น หลักปฏิบัติสำหรับพนักงานทุกคน
- I share my dilemmas: เราแบ่งปันและพูดคุยถึงกรณีต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ ถึงสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง
- I speak up: เรายายงานแก่ผู้รับผิดชอบ เมื่อพบเห็นกรณีที่ไม่ดีปกติ

จากหลักจริยธรรมสู่นโยบาย

เพื่อให้หลักจริยธรรมนำไปสู่การปฏิบัติงาน พนักงานทุกคนจะต้องรับรู้ และยอมรับการปฏิบัติตามดีเดธรรมาภิบาลเป็นประจำทุกปี และในปี 2558 ดีเดธจึงกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมเพิ่มเติม ดังนี้

- นโยบายผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest) การเปิดเผยปัจจัยใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการรับตำแหน่งหน้าที่อื่นใดภายนอกดีเดธ
- นโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน คู่มือเกี่ยวกับของขวัญและสินน้ำใจทางธุรกิจ (Anti-corruption policy and no gift manual) การคอร์รัปชันกับของขวัญและสินน้ำใจทางธุรกิจนั้นอาจแยกความแตกต่างได้ยาก ดังนั้น พนักงานดีเดธจะไม่รับหรือมอบของขวัญใดๆ แก่บุคคลภายนอก
- คู่มือ Sponsorship และ Donation อันประกอบด้วยเงื่อนไขและเกณฑ์การพิจารณาให้ Sponsorship และ Donation ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้พนักงานทำงานง่ายขึ้นและเป็นไปตามนโยบายบริษัท โดยจะมีคณะกรรมการคอยให้คำแนะนำและพิจารณาตามความเหมาะสม

จากนโยบายสู่การปฏิบัติ

แนวทางในการสื่อสารให้พนักงานรับรู้และเข้าใจถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยธรรม มีแนวทางดังนี้

- การฝึกอบรมให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบายดังกล่าว
- การปรับกระบวนการในการรับรู้และยอมรับดีเดธรรมาภิบาลเป็นประจำทุกปี และในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้กับพนักงานทุกคน
- การสื่อสารผ่านการ์ตูนแอนิเมชัน ถึงแนวปฏิบัติจากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับดีเดธรรมาภิบาล ผ่านเนื้อหาที่เข้าใจง่ายและสนุกสนานให้กับพนักงานทุกคน
- การสื่อสารผ่านช่องทางภายในองค์กรหลายรูปแบบ อาทิ เช่น อีเมล ระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet) ไปสเตอร์ แผ่นพับ ภาพพื้นหลังคอมพิวเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่พนักงาน

การดูแลห่วงโซ่อุปทาน

(Supply Chain Sustainability)

นอกจากเรื่องพนักงานที่เราใส่ใจแล้ว ผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการ (Supplier) ที่ทำงานร่วมกัน ดีเดธก็ให้ความสำคัญเช่นกัน เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกับเรา จึงต้องมีการดูแลและควบคุมให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยเราได้จัดทำมีการลงนามข้อตกลงเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติทางธุรกิจ (Agreement on Responsible

Business Conduct) เพื่อให้ผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการรับทราบถึงหลักปฏิบัติของผู้จัดหาสินค้าและบริการ (Supplier Conduct Principle) ซึ่งข้อตกลงฯ ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 6 ข้อ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับกฎหมายภายในประเทศ สิทธิมนุษยชน มาตรฐานแรงงาน สุขภาพและความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และข้อห้ามในการปฏิบัติทางธุรกิจ ซึ่งในปี 2558 ได้ลงนามไปแล้วทั้งสิ้น 1,434 ฉบับ และเพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการปฏิบัติตามข้อตกลงของเรา ดีเดธจึงมีนโยบายการเข้าไปตรวจสอบสถานที่ปฏิบัติงานของผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการ โดยจะมีการสุ่มเข้าตรวจสอบการทำงานของผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการทั้งที่สำนักงานและสถานีสาน (BTS) ซึ่งในปี 2558 ได้ดำเนินการตรวจสอบไปแล้วทั้งสิ้น 369 ครั้ง โดยแบ่งเป็นการแจ้งล่วงหน้าให้ทราบจำนวน 140 ครั้งและไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าจำนวน 229 ครั้ง และหากมีประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติของผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการ หน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Health Safety Security Environment: HSSE) จะแจ้งให้ผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการพิจารณาในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

นอกจากนี้ ทางดีเดธยังมีการจัดอบรมเรื่องหลักปฏิบัติทางธุรกิจและความปลอดภัยในการทำงานให้กับผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (HSSE Virtual Learning Program) และชี้แจงรายละเอียดกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติของผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการ ณ อาคารสำนักงานใหญ่ เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีการสื่อสารไปยังผู้รับเหมาช่วงให้ปฏิบัติไปในทางเดียวกันและเพื่อเพิ่มความสามารถในการดูแลจัดหาสินค้าและ/หรือบริการให้เป็นไปตามนโยบายของเราอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2558 นี้มีพนักงานของผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการเข้าร่วมการอบรมจำนวน 257 คน โดยมีแผนจะอบรมต่อในปี 2559 เพื่อให้ครบทุกประเภทธุรกิจของผู้จัดหาสินค้าและ/หรือบริการที่ทำงานร่วมกับเรา พร้อมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการต่างๆ เพื่อให้เกิดผลดีที่สุดอีกด้วย

2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

สิ่งที่ยึดมั่นเสมอคือ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ

ดีเดธขอยืนยันอย่างหนักแน่นว่า ดีเดธต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ การต่อต้านการทุจริตนั้นเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของจริยธรรมองค์กร อีกทั้งดีเดธเล็งเห็นว่า การทุจริตคอร์รัปชันจะเป็นรากฐานของความล้มเหลวในการพัฒนาสังคมไทย และเป็นการปลุกฝังค่านิยมที่เลวร้ายให้กับเยาวชน ถึงแม้จะทำให้สังคมปลอดทุจริตคอร์รัปชันอย่างสิ้นเชิงนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ดีเดธจึงเริ่มต้นจากองค์กรของเราเองก่อน เพราะเราเชื่อว่าการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบไม่ใช่แค่จะทำให้องค์กรของเรายั่งยืนเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดภาพลักษณ์และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคมอีกด้วย

และเพื่อให้การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบสำเร็จได้อย่างที่คาดหวังไว้ ดีเดธจึงได้วางมาตรการและแนวทางการดำเนินกิจการไว้หลายอย่างด้วยกัน ตัวอย่างเช่น

- เนื้อหาในดีแทคธรรมาภิบาล (dtac Code of Conduct) นั้นกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการของบริษัทฯ โดยให้การดำเนินการต่างๆ ในบริษัทฯ เป็นไปอย่างโปร่งใส และจะต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเด็ดขาด
- พนักงานดีแทคทุกคน ต้องทำความเข้าใจ รู้ถึงหลักปฏิบัติของดีแทคธรรมาภิบาล และมีหน้าที่รายงานเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่ต้องสงสัยหรือเข้าข่ายว่าจะทุจริตคอร์รัปชันต่อผู้จัดการฝ่ายกำกับดูแล (Compliance Manager) หรือผ่านช่องทางต่างๆ ไปยังผู้บริหารระดับสูง และไม่ต้องกังวลว่าจะได้รับผลกระทบจากการรายงานนั้น เพราะบริษัทฯ จะมีการคุ้มครองผู้รายงานทุกคนมิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับผลกระทบจากการรายงานใดๆ หากมิได้เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดดังกล่าว
- ดีแทคจะดำเนินการสอบสวนเหตุการณ์ใดๆ ที่น่าสงสัยว่าอาจจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือดีแทคธรรมาภิบาล อีกทั้งจะลงโทษทางวินัยหรือจัดให้มีมาตรการป้องกันใดๆ เพื่อความเหมาะสมในแต่ละกรณี
- ในเมื่อพนักงานทุกคนเป็นเสมือนครอบครัวเดียวกันของเรา เพราะฉะนั้นต้องปฏิบัติตามดีแทคธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด รวมถึงเพื่อป้องกันการเข้าใจคลาดเคลื่อนและทำความเข้าใจกับพนักงานทุกคนให้ชัดเจนอยู่เสมอ จึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในหลักปฏิบัติต่างๆ ให้พนักงานเป็นประจำทุกปี เช่น จัดฝึกอบรมให้กับพนักงานที่เกี่ยวข้อง สื่อการเรียนรู้ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อีเมล คลิปวิดีโอ เสียงตามสาย โปสเตอร์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ การพบปะพูดคุย และ e-learning อีกทั้งยังมีการอบรมพนักงานที่เข้าใหม่ทุกเดือนเพื่อให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของดีแทคธรรมาภิบาล
- เนื้อหาในนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันจะระบุถึงวิธีการปฏิบัติตนและข้อห้ามในกรณีต่างๆ เช่น ข้อห้ามเกี่ยวกับการเข้าร่วมงานสังสรรค์หรืองานกิจกรรมต่างๆ ที่อาจมีเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของดีแทค หรือของบุคคลกลุ่มใดๆ ข้อห้ามเกี่ยวกับการรับหรือให้ของขวัญ รวมถึงการกำหนดข้อปฏิบัติในการร่วมมือทางธุรกิจระหว่างคู่ค้าต่างๆ โดยเรามีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันของผู้เกี่ยวข้องต่างๆ อยู่เป็นประจำ
- ผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับดีแทคจะต้องลงนามในข้อตกลงจริยธรรมทางธุรกิจ เพื่อเป็นการยืนยันว่าจะปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ อย่างเต็มที่ เช่นเดียวกับดีแทค และจะต้องยินยอมให้ดีแทคเข้าตรวจสอบว่าได้ทำตามข้อตกลงจริง เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม กฎหมายสาธารณสุข และกฎหมายสิทธิมนุษยชน และที่สำคัญคือจะต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน
- ดีแทคได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสร้างแนวร่วมการปฏิบัติงานภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Collective Action Coalition) ซึ่งเป็นโครงการระดับชาติที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อตอกย้ำการเป็นรากฐานการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของสังคม

ดีแทคมีการตรวจสอบและประเมินตามที่กล่าวไปข้างต้นเป็นประจำ หากพบว่ามีความผิดหรือความไม่เหมาะสมอย่างไร ดีแทคจะรีบเร่งดำเนินการปรับปรุงทันทีเพื่อมุ่งหวังให้ทั้งดีแทคและสังคมยั่งยืนควบคู่กันไปตราบนานเท่านาน

3. การเคารพสิทธิมนุษยชน

หนึ่งในเป้าหมายของดีแทค คือการเป็นองค์กรที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยดีแทคจะให้ความเคารพในกฎหมายทั้งกฎหมายภายในประเทศ และระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงปฎิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ และจะดำเนินการให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการดำเนินธุรกิจและสิทธิมนุษยชนเพื่อหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและความมาตรการในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ อาทิ

- เสรีภาพในการสื่อสารและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ดีแทคมีมาตรการคุ้มครองและส่งเสริมให้ลูกค้ามีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีแนวทางการดำเนินงานด้วยการให้บริการลูกค้าอย่างเต็มที่ ครอบคลุมที่ไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ลูกค้าได้มีเสรีภาพในเข้าถึงข้อมูลอย่างสูงสุด
- การคุ้มครองปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า ดีแทคมีมาตรการที่เข้มงวดในการคุ้มครองและปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า ซึ่งโดยทั่วไปนั้น ไม่อนุญาตให้ผู้ใดสามารถเข้าถึงข้อมูลของลูกค้าได้ เว้นแต่กรณีการเข้าถึงดังกล่าวเป็นไปเพื่อช่วยติดตามอาชญากร หรือช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น
- การปกป้องสิทธิเด็ก และการคุ้มครองแรงงาน

ซึ่งในทางปฏิบัตินั้น ดีแทคได้จัดทำกระบวนการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ

4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม

สิทธิของพนักงาน

ดีแทคตระหนักถึงความสำคัญของพนักงานซึ่งเป็นกลไกหลักในทุกส่วนขององค์กร จึงได้มีแนวทางการดูแลสิทธิของพนักงานดังนี้

- ดีแทคได้จัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีสวัสดิการเพิ่มเติมต่างๆ ที่จะทำให้พนักงานผู้เปรียบเสมือนครอบครัวของดีแทคมีความสุขมากที่สุด
- เพื่อให้ครอบครัวดีแทคแข็งแกร่ง เราจึงเล็งเห็นว่า การมีแนวคิดที่ว่าครอบครัวของพนักงานก็เปรียบเสมือนครอบครัวขององค์กร ทำให้เราส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวให้พนักงานอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่างๆ เช่น ห้องสันทนาการ ห้องสมุด ห้องเด็กเล่น ห้องให้นมบุตร และกิจกรรมช่วงปิดเทอม เพื่อให้บุตรหลานและครอบครัวของพนักงานได้ใช้บริการ
- มีการจัดเงินช่วยเหลือให้พนักงานทุกคนอย่างเหมาะสม ไม่มีการแบ่งแยกระดับ หรือเลือกปฏิบัติ ในหลายสถานการณ์ที่มีผลต่อจิตใจของพนักงาน เช่น การคลอดบุตร การสมรส การอุปสมบท การเสียชีวิตของญาติ การประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น
- จัดให้มีหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Health Safety Security Environment: HSSE) เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

- พนักงานสามารถเสนอข้อเสนอนี้ต่าง ๆ ผ่านแบบสำรวจความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อองค์กร (dtac Employee Engagement Survey) ได้ ซึ่งเรายินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะนำความต้องการของพนักงานไปปรับปรุงและพัฒนาองค์กรให้ดีที่สุดต่อไป
- ดีแทคเห็นความสำคัญของพนักงานหญิง และให้ความสำคัญกับการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขอย่างสมบูรณ์แบบ จึงได้ประกาศให้พนักงานหญิงมีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตรได้เป็นเวลา 180 วัน โดยพนักงานจะได้รับค่าจ้างตลอดระยะเวลา 180 วันที่พนักงานลาเพื่อคลอดบุตร
- ดีแทคได้แสดงเจตนาอย่างชัดเจนที่ต้องการรับพนักงานทุพพลภาพมาร่วมทำงานกับบริษัทตั้งแต่ปี 2542 ปัจจุบันบริษัท ได้มีพนักงานทุพพลภาพจำนวน 23 ท่านปฏิบัติงานในส่วนงานที่แตกต่างกัน โดยในจำนวนนี้เป็นพนักงานที่มีข้อจำกัดด้านการมองเห็นจำนวน 15 ท่านที่ดีแทคได้รับเพิ่มเติมเข้าปฏิบัติงานในแผนกใหม่ในเดือนกันยายนที่ผ่านมา ทั้งนี้ บริษัทมีเป้าหมายจะเพิ่มจำนวนการจ้างพนักงานทุพพลภาพอีกในอนาคต
- ดีแทคจัดให้มีประกันสุขภาพสำหรับพนักงานทุกคน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้พนักงานดูแลสุขภาพ โดยบริษัทฯ จัดให้มีพื้นที่สำหรับการออกกำลังกายในสำนักงานโดยใช้พื้นที่ 1 ชั้น ณ อาคารสำนักงานใหญ่ พร้อมอุปกรณ์ครบครัน เช่น โต้ะปิงปอง ลู่วิ่ง สนามเล่นฟุตซอล เป็นต้น และทุกวันหลังเวลาเลิกงาน จะมีกิจกรรม แอโรบิค หรือโยคะ โดยดีแทคได้จ้างผู้เชี่ยวชาญมาสอนให้กับพนักงานสำหรับสำนักงานใหญ่อื่นๆ หรือพนักงานที่ไม่ได้ปฏิบัติงานประจำสำนักงานบริษัทฯ มีนโยบายให้พนักงานรวมกลุ่มจัดตั้งชมรม และบริษัทฯ มีงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมชมรมรายปีให้ โดยชมรมส่วนใหญ่เป็นชมรมเกี่ยวกับการออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพ

การพัฒนาบุคลากรของดีแทค

เพื่อเตรียมความพร้อมของพนักงานดีแทค ในการให้บริการในสังคมยุคดิจิทัล ดีแทคจึงปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของพนักงานให้เป็นรูปแบบดิจิทัลมากยิ่งขึ้น โดย dtac Academy ได้จัดทำระบบ Learning Management System (LMS) ใหม่ เพื่อวางรากฐานของการเรียนรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ทั้ง Classroom, eLearning และ Mobile Learning ซึ่งการจัดทำระบบใหม่จะเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ – “Learning Anywhere, Anytime. เรียนได้ทุกที่ รู้ได้ทุกเวลา”

ทั้งนี้ ในปี 2558 dtac Academy ได้ลงทุนในการพัฒนาระบบและสื่อดิจิทัลเป็นจำนวน 5.2 ล้านบาท อีกทั้งการ

พัฒนาบุคลากรเป็นจำนวน 32.7 ล้านบาท ให้กับพนักงานดีแทค จำนวนกว่า 5,100 คน และคู่ค้าของดีแทคจำนวน 2,600 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเวลาในการฝึกอบรม 22.5 ชั่วโมงต่อคน ต่อปี

ความปลอดภัย สุขภาพอนามัย และสภาพแวดล้อมของดีแทค

การสร้าง ความมั่นใจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานในองค์กร ดีแทคมีหน่วยงาน HSSE เป็นผู้รับผิดชอบด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยมีการรณรงค์ส่งเสริมด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยฯ การตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน การตรวจระบบป้องกันอัคคีภัย การประเมินความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง การจัดอบรมด้านความปลอดภัย และการตรวจวัดและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งการนำระบบการจัดการความปลอดภัยและด้านสิ่งแวดล้อม ตามหลักกฎหมายและมาตรฐานต่างๆ เข้ามาช่วยในการกำหนดวิธีปฏิบัติงานและมาตรฐานในการทำงาน รวมถึงการจัดทำแผนและเตรียมความพร้อมหากเกิดเหตุฉุกเฉิน เพื่อลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุและการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน โดยในปี 2558 อัตราความถี่ในการเกิดอุบัติเหตุถึงขั้นหยุดงานเป็น 0 เทียบกับล้านชั่วโมงการทำงาน

ด้านสุขภาพอนามัยเรามีแผนงานด้านการสร้างเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี อาทิ การเชิญแพทย์ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้การจัดฉีดวัคซีนป้องกันโรค การตรวจสุขภาพประจำปี มาตรการเฝ้าระวังหรือควบคุมโรคระบาด สิ่งที่เป็นอันตรายหรือมีผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงานเพื่อตอบสนองเหตุได้อย่างทันท่วงทีและเหมาะสม เช่น สถานการณ์ “ไวรัสเมอร์ส”

นอกจากนี้ ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (คปอ.) เพื่อปฏิบัติงานตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีทั้งในส่วนที่เป็นตัวแทนระดับบังคับบัญชา และตัวแทนระดับพนักงานร่วมเป็นกรรมการฯ โดยมีการวางแผนงานและติดตามการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกับหน่วยงานปฏิบัติการอื่นๆ ซึ่งประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกเดือน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ อาทิ กิจกรรม Smart Work Good Health กิจกรรม 5ส หรืออื่นๆ ซึ่งจะสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปตามสำนักงานสาขาของบริษัทฯ

6 เดือน

บริษัทไทยรายแรก
ที่อนุมัติการลา
เพื่อคลอดบุตร
โดยได้รับเงินเดือน
เป็นระยะเวลา 6 เดือน

5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

ดีแทคเน็ตอาสา ... “เรียนเน็ตถึงที่ สอนฟรีถึงบ้าน”

เพื่อให้เข้าถึงบริการโมบายล์อินเทอร์เน็ตทั่วประเทศ ภายใต้นโยบาย Internet for All นอกจากดีแทคจะขยายการสร้างสถานีสถานไปทั่วประเทศแล้ว ดีแทคยังคำนึงถึงผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งที่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ หรือยังไม่ชำนาญ ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตบนสมาร์ตโฟน โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เกษตรกร วิสาหกิจ หรือชุมชนในต่างจังหวัด ดีแทคจึงได้จัดตั้งหน่วยงานดีแทคเน็ตอาสาขึ้น เพื่อบริการให้ความรู้ ความเข้าใจ และสอนการใช้งานอินเทอร์เน็ตบนสมาร์ตโฟน โดยในปี 2558 นั้น มีทีมงานดีแทคเน็ตอาสาทั้งสิ้นจำนวน 75 คน และได้ทำการให้ความรู้ความเข้าใจการใช้งานอินเทอร์เน็ตบนมือถือกับผู้บริโภคแล้วไม่ต่ำกว่า 150,000 ราย ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

EMF เสาปลอดภัย สุขใจชุมชน

จากความมุ่งมั่นของดีแทคในการก้าวเป็นพื้นที่หนึ่งของผู้ให้บริการด้านโมบายล์อินเทอร์เน็ต เพื่อตอบสนองความต้องการของการให้บริการ และตอบรับกับกลยุทธ์ “สุดยอดโครงข่าย” ดีแทคจึงเร่งขยายโครงข่ายโดยการสร้างสถานีสถาน (เสาส่งสัญญาณมือถือ) พร้อมทั้งตระหนักว่า มีความจำเป็นที่ลูกค้าและชุมชนควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic Field – EMF) อย่างถูกต้อง เพื่อความสบายใจและการอยู่ร่วมกันกับสถานีสถานอย่างมีความสุข ดีแทคได้จัดตั้งคณะทำงาน โดยใช้ชื่อว่า EMF working team เพื่อเข้ามาดูแลกระบวนการทำงานตั้งแต่ขั้นตอนก่อนที่จะตั้งสถานีสถานตลอดจนถึงเวลาเปิดให้บริการ เราได้จัดอบรมให้ความรู้เรื่องคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ากับพนักงานดีแทค ทั้งพนักงานประจำ พนักงานชั่วคราวที่มีสัญญาจ้างเป็นระยะเวลา (Outsource) และคู่ค้า (Sub contract) เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอย่างถูกต้อง สามารถอธิบาย ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ตอบคำถามลูกค้าและชุมชนได้อย่างมั่นใจว่า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือคลื่นจากเสาส่งสัญญาณมือถือ ไม่มีอันตรายต่อสุขภาพและไม่มีส่วนเชื่อมโยงกับการเกิดโรคต่างๆ และยังได้จัดทำเอกสารให้ความรู้เรื่องคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ในรูปแบบ infographic เพื่อให้ลูกค้าและชุมชนเข้าใจได้ง่ายว่า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร และหายกังวลใจกับสถานีสถาน ในปี 2558 เรายังได้จัดอบรมเรื่องกฎระเบียบและข้อปฏิบัติในการทำงานต่างๆ ที่กฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กำหนดให้กับคู่ค้าของเรา รวมทั้งสิ้น 72 ราย และทำการ

ตรวจสอบการทำงานของคู่ค้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการดูแลความปลอดภัย และต่อยอดถึงมาตรฐานในการดำเนินงานเรา เพื่อจะได้เชื่อมั่นในความปลอดภัยในการให้บริการ

นอกจากนั้นแล้ว ในการดำเนินการก่อสร้างเสาสัญญาณและติดตั้งอุปกรณ์ส่งสัญญาณ ดีแทคได้ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบของ กสทช. อย่างเคร่งครัด เพื่อให้แน่ใจว่าคลื่นจากเสาส่งสัญญาณมือถือจะไม่อันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของชุมชน

6. โครงการเพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ดีแทคมีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ โดยมี 3 แนวทางหลักในการทำโครงการเพื่อสังคมในแบบฉบับของดีแทค ได้แก่

- “Enable” การพัฒนากิจกรรมโดยนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม
- “Safe” ส่งเสริมความปลอดภัยของการให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคม ตลอดจนเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ทั้งลูกค้า พนักงาน ชุมชน สังคม
- “Climate and Environment” ทำธุรกิจด้วยความห่วงใยใส่ใจในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ นโยบายด้านกิจกรรมเพื่อสังคมของดีแทค ไม่เพียงแต่ได้ถูกพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ของบริษัทเท่านั้น แต่ยังเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการและแนวทางการพัฒนาประเทศด้วยการดำเนินรอยตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมกันนั้น ดีแทคยังมีกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ด้วยความเชื่อมั่นว่าอนาคตของเยาวชนคืออนาคตของชาติ ทำให้ก่อเกิดกิจกรรมที่หลากหลายตลอดทั้งปี

Enable นำเทคโนโลยีสื่อสารมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืน

Smart Farmer : มุ่งมั่นพัฒนาเกษตรกรไทยสู่ความเป็น

Smart Farmer

เกษตรกรคือเสาหลักของสังคมไทย ดีแทคจึงมีแนวคิดด้านการสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับเกษตรกรไทย โดยการนำแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจ

150,000 คน

Connect the Unconnected
ทีมเน็ตอาสา ได้ลงพื้นที่
ไปสอนการใช้อินเทอร์เน็ต
ให้กลุ่มเกษตรกรและ
ผู้สูงอายุทั่วประเทศ
จำนวน 150,000 คน

พอเพียงมาผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารเชื่อมโยงเกษตรกรให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรทั่วไทย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรไทย ผู้การเป็นเกษตรกรต้นแบบ (Smart Farmer) และยังสอดคล้องกับกลยุทธ์ของบริษัทในเรื่องของ Internet for All ที่มุ่งหวังให้ทุกคนในสังคมได้ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรไทยมีความมั่นคงในอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยในปี 2558 ดีแทคได้จัดกิจกรรมภายใต้โครงการ Smart Farmer ดังนี้

- **แอปพลิเคชัน “FARMER INFO”** : การนำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาผนวกกับองค์ความรู้ด้านการเกษตร โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากแอปพลิเคชันมากขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร อาทิ ราคาขายหรือราคาซื้อสินค้า สภาพภูมิอากาศ การป้องกันโรคระบาด เทคนิคการเพิ่มผลผลิตทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ การตลาด รวมทั้งเป็นพื้นที่ในการเพิ่มโอกาสการขายสินค้าเกษตรให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)

- **โครงการ “อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนชีวิต”** : การฝึกอบรมเกษตรกร เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และแอปพลิเคชันบนมือถือ ที่มุ่งหวังให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีในการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร ในการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ และแลกเปลี่ยนข่าวสารกันในการที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถ และช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ ตลอดจนพัฒนาเป็นช่องทางการซื้อขายสินค้าเกษตรระหว่างผู้ผลิตถึงผู้บริโภคโดยตรงผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งในปีนี้ได้จัดอบรมเกษตรกรขึ้นทั้งสิ้น 40 กลุ่มทั่วประเทศ โดยมีเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมเป็นจำนวนกว่า 1,500 รายด้วยกัน

- **โครงการประกวด “เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด”** : การประกวด “เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด” จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2551 เพื่อยกย่องบุคลากรผู้ทรงภูมิปัญญาด้านการเกษตรในสาขาต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรมแบบพึ่งพาตนเอง ปลอดภัยและมีประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรอื่นๆ โดยในปี 2558 นี้แนวคิดสำคัญในการประกวด “เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด” คือ การสรรหาต้นแบบเกษตรกรยุคใหม่ ผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีนวัตกรรม โดยการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์หรือผลเชิงบวกแก่การทำเกษตรกรรม และเป็นผู้คิดค้นหรือต่อยอดการประดิษฐ์เทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และ ในปีนี้ ได้เพิ่มประเภทของการประกวด “เกษตรกรวันหยุด” จำนวน 3 รางวัล โดยเชิญชวนคนรุ่นใหม่ วัยทำงาน ที่ใช้เวลาช่วงสุดสัปดาห์ในการทำเกษตร และพัฒนามาเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ เพื่อเป็นต้นแบบและสร้างแรงบันดาลใจสำหรับคนทำงานในยุคนี้ ซึ่งในปีนี้มีเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมสมัครจำนวนกว่า 300 คน จากทั่วประเทศ

บริการข้อมูลสุขภาพแม่และเด็ก *1515 ครอบคลุมผูกพัน

บริการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างดีแทค เทเลเนอร์จี้ องค์กรยูนิเซฟ ประเทศไทยและกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยมุ่งหวังที่จะรณรงค์ผลักดัน และเสริมความรู้ให้พ่อแม่จนถึงสังคมหันมาให้ความสนใจด้านการพัฒนาของเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์ เพื่อที่จะนำไปสู่พัฒนาการอันสำคัญของเด็กที่จะเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ บริการ “*1515 ครอบคลุมผูกพัน” ได้ให้บริการเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในรูปแบบ

การบริการส่งข้อความสั้น (SMS) ผ่านไปยังโทรศัพท์มือถือของหญิงตั้งครรภ์ และแม่ที่มีลูกอายุแรกเกิดถึง 2 ขวบ ซึ่งได้ให้บริการแก่ลูกค้าดีแทค และผู้ใช้บริการทั่วไปของทุกค่ายโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ มาเป็นระยะเวลา 3 ปีแล้วและปัจจุบันมีผู้สมัครรับข้อความจำนวนกว่า 130,000 ราย

นอกจากนั้น ดีแทคยังได้ร่วมกับพันธมิตรต่างๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็กอื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมอบรมและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการดูแลครรภ์และการดูแลคุณแม่ตั้งครรภ์ ตามหน่วยงานสาธารณสุข และโรงพยาบาลต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลและสร้างความเข้าใจให้กับครอบครัวถึงความสำคัญของการใส่ใจดูแลพัฒนาการของเด็ก

dtac & Telenor Youth Forum

ดีแทค เทเลนอร์กรุ๊ป และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทยร่วมกันจัดกิจกรรม “dtac & Telenor Youth Forum” ขึ้น เพื่อให้เยาวชนจากทุกประเทศได้มาประชุมระดมความคิดเห็น อีกทั้งนำเสนอไอเดียแนวคิดที่ต้องการจะพัฒนาสังคมโลกอย่างจริงจัง โดยโครงการนี้เล็งเห็นความสำคัญของกลุ่มคนรุ่นใหม่หรือมิลเลนเนียล ซึ่งกำลังจะก้าวขึ้นมาเป็นกำลังหลักของประเทศชาติและสังคมโลกในอนาคตด้วยศักยภาพและพลังทางความคิดที่สามารถขับเคลื่อนพัฒนา และเปลี่ยนแปลงสังคมได้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวการและนวัตกรรมที่สำคัญในการทำลายกำแพงและอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อค้นหาเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18-28 ปี มีทักษะภาษาอังกฤษดี มีความคิดสร้างสรรค์ ไอเดีย และมีนวัตกรรมแปลกใหม่ เป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizen) ที่สนใจในเทคโนโลยีดิจิทัลและเห็นความสำคัญของการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาสังคมด้วย โดยเยาวชนที่ผ่านคัดเลือกรอบแรก จะได้เข้าร่วมกิจกรรมเวิร์คช็อปให้ความรู้และสร้างแรงบันดาลใจโดยวิทยากรชื่อดังจากแวดวงต่างๆ มากมายทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างให้เยาวชนทั้งหมดนี้เป็นตัวแทนเยาวชนตัวอย่างที่มีคุณภาพ เป็นผู้นำความคิดที่สามารถส่งต่อความรู้และแรงบันดาลใจไปยังเยาวชนคนอื่นๆ ได้ นอกจากนี้เยาวชน 2 คนสุดท้ายที่ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการกิตติมศักดิ์ให้เป็นสุดยอดไอเดียของประเทศไทย ที่จะเป็นตัวแทนไปเข้าร่วม Telenor Youth Forum พร้อมยังได้รับเกียรติร่วมงานประกาศผลรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ Nobel Peace Prize 2015 ณ กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์

สำหรับปีนี้ dtac & Telenor Youth Forum 2015 ได้บ่มเพาะผู้นำความคิดพลังสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการศึกษาโลกภายใต้แนวคิด “Knowledge for all” โดยได้รับเกียรติจากองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ในการร่วมเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ และร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเยาวชนโดยเฉพาะเรื่องของการศึกษาที่ไม่มีข้อจำกัดและการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีต่างๆ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตให้กลายเป็นพลังสำคัญในการสร้าง “Knowledge for All” การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินธุรกิจของดีแทค และเทเลนอร์กรุ๊ป ที่ต้องการเห็นสังคมไทยและสังคมโลกเชื่อมต่อและเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ทุกคน

Safe: ส่งเสริมความปลอดภัยทุกด้านให้แก่ทุกคนที่เรารัก

แอปพลิเคชันร่วมด้วยช่วยกัน : m-Rescue by dtac เพื่อสังคมที่ปลอดภัย

สังคมเมืองทุกวันนี้เต็มไปด้วยปัญหาด้านต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านการจราจร อาชญากรรม และอุบัติเหตุ ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ดีแทคจึงมีเจตนารมณ์ ที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างสังคมแห่งความปลอดภัย โดยดีแทคและสถานีวิทย์ร่วมด้วยช่วยกัน ร่วมกันพัฒนาแอปพลิเคชันร่วมด้วยช่วยกัน (m-Rescue by dtac) ขึ้น เป็นการเพิ่มช่องทางการสื่อสารให้กับลูกค้าดีแทคในการขอความช่วยเหลือกรณีเหตุฉุกเฉิน หรือเป็นสื่อกลางเพื่อให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนรายงานสภาพจราจรให้กับเพื่อนร่วมสังคมได้รับทราบ เมื่อประสบเหตุผู้ใช้บริการสามารถโทรสายด่วน 1677 ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อขอความช่วยเหลืออีกทั้งยังมีบริการ SOS ปุ่มลัดขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน ส่งสัญญาณตรงมาที่ศูนย์บริการสาธารณะร่วมด้วยช่วยกันพร้อมแจ้งพิกัดที่อยู่ของผู้ใช้บริการ ทำให้สามารถประสานอาสาสมัครกู้ภัยที่มีอยู่จำนวนกว่า 6,000 คนทั่วประเทศซึ่งผ่านการอบรมอาสาสมัคร เครือข่ายร่วมด้วยช่วยกัน และ เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเร่งให้ความช่วยเหลือได้รวดเร็วทันสถานการณ์ นอกจากนี้แอปพลิเคชันยังให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น เช่น หมายเลขโทรศัพท์สถานีตำรวจ โรงพยาบาล พร้อมพิกัดที่ตั้ง รายงานสภาพการจราจร แจ้งเหตุ เตือนภัย จุดอันตรายจุดเสี่ยง อาชญากรรมและอุบัติเหตุ ในปี 2558 มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชันแล้วกว่า 160,000 ราย และสรุปการรับแจ้งช่วยเหลือ และประสานเหตุ รวมทั้งสิ้น 54,523 ราย แบ่งเป็น จราจร 16,338 ราย อาชญากรรม 2,501 ราย และเรื่องร่วมด้วยช่วยกัน เช่น อัคคีภัย ของหาย คนหาย เจ็บป่วย จับสัตว์

เฉลี่ยคลาน 28,170 ราย ซึ่งบริการดังกล่าว ดีแทคจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม ผู้ใช้บริการจึงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

Safe Internet : ใช้อินเทอร์เน็ตปลอดภัย และสร้างสรรค์

โครงการ Safe Internet เป็นโครงการที่ต้องการสร้างความปลอดภัยบนโลกอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมและเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนเข้าสู่ยุคของ Digital Citizen ภายในปี 2561 โดยเน้นในเรื่องของความปลอดภัยในโลกออนไลน์ ให้ใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์สูงสุด ด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตซึ่งมีอัตราการขยายตัวของผู้ใช้ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ผ่านสมาร์ทโฟน โดยโครงการดังกล่าวได้ร่วมกับบริษัทชั้นนำที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน องค์กรตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ หรืออินเตอร์โพล รวมถึงพันธมิตรหลากหลายองค์กรซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกวิธีไม่ว่าจะเป็นในประเทศนอร์เวย์ หรือประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้ให้ความร่วมมือกับดีแทคอย่างเต็มที่ในการดำเนินโครงการนี้

ขณะที่ประเทศไทยพบว่ามีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มอายุ 15-24 ปี มีสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุดคิดเป็น 69.7% และกลุ่มอายุ 6-14 ปี คิดเป็น 58.2% ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งสองกลุ่มหลักคือเยาวชนและเด็กที่เมื่อมีการเข้าถึงและใช้งานอินเทอร์เน็ตสูง หาก

ไม่มีความรู้และคุณลักษณะนิสัยที่ดีเป็นภูมิคุ้มกันเพื่อรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นแล้วอาจทำให้มีความเสี่ยงที่จะเผชิญกับภัยที่มาพร้อมการใช้อินเทอร์เน็ตได้สูงเช่นกัน

ดีแทคจึงได้จัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อต้องการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกโดยเริ่มจากเด็กวัย 9-11 ปี เพราะเชื่อว่าหากปลูกฝังและสร้างภูมิคุ้มกันได้ตั้งแต่วัยเริ่มต้น ก็จะสามารถพัฒนาให้เป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพได้ในอนาคต กิจกรรมที่ดีแทคได้จัดขึ้นมีดังนี้ กิจกรรม dtac Digikidz Schools Visit ซึ่งเป็นกิจกรรมนำร่องที่มุ่งสร้างพลังเด็กไทยให้มีภูมิคุ้มกัน และรู้เท่าทันภัยของอินเทอร์เน็ต ในรูปแบบ Edutainment พร้อมกันนี้ยังจัดให้มีการประกวดเรียงความในหัวข้อ “การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ในความคิดฉัน” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อชิงทุนการศึกษารวมกว่า 1 ล้านบาท และได้มอบสื่อช่วยสอนชุดการ์ตูนแอนิเมชัน d-Hero ผู้พิทักษ์โลกออนไลน์ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของทางโรงเรียนในการรณรงค์เรื่องนี้ด้วย

นอกจากนี้ดีแทคยังจัดกิจกรรม dtac Digikidz Summer Camp ให้กับลูกหลานพนักงาน ลูกค้าในกรุงเทพมหานคร โดยมีนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการ Safe Internet

100,000 คน

ดีแทคได้จัดอบรมการใช้
ความรู้เกี่ยวกับการใช้
อินเทอร์เน็ต
อย่างปลอดภัย
(Safe Internet) ให้กับ
เด็กและเยาวชนไปแล้วกว่า
100,000 คน

กว่า 13,000 คน ทั้งนี้ดีแทคยังสนับสนุนกิจกรรม Cyber Avenger's Camp ซึ่งจัดทำโดยคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อบำบัดรักษาเด็กเยาวชนที่มีปัญหาการติดเกมและอินเทอร์เน็ตรวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านไอทีของเด็กและเยาวชนที่ติดเกมและอินเทอร์เน็ตให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์อีกด้วย โครงการ Safe Internet เป็นโครงการระยะยาวที่ดีแทคมุ่งหวังที่จะสร้างความตระหนักให้กับทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนของเราในการก้าวเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ตอย่างมีความรับผิดชอบและเต็มประสิทธิภาพ

Climate and Environment: ห่วงใยใส่ใจในрасดพผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ดีแทค e-invoice ใ้แจ้งค่าบริการผ่านอีเมล ร่วมกันต้นไม้สู่ธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ คือ สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา และเอื้อให้เราใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้นดีแทคในฐานะบริษัทชั้นนำ ผู้ให้บริการด้านโมบายล์อินเทอร์เน็ต จึงให้ความสำคัญด้านการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อมเช่นกัน

หนึ่งในการดูแล และรักษาสิ่งแวดล้อมของดีแทค คือ โครงการดีแทค e-invoice ใ้แจ้งค่าบริการผ่านอีเมล ร่วมกันต้นไม้สู่ธรรมชาติ ด้วยการสร้างทางเลือกและสนับสนุนให้ลูกค้าสมัครรับบริการรับใ้แจ้งยอดค่าใช้จ่ายบริการผ่านทางอีเมล เพื่อลดการใช้กระดาษ และลดการใช้พลังงานในการขนส่ง ซึ่งนำมาสู่การลดการใช้ทรัพยากรไม้และพลังงานเชื้อเพลิง โดยในกิจกรรมนี้มีลูกค้าผู้ให้บริการรวมทั้งสิ้น 675,000 ราย และดีแทคได้ทำการส่งต้นไม้คืนโลก ณ พื้นที่สีเขียวเชิงนิเวศนครเขื่อนขันธ์ บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจำนวน 5 ไร่ โดยมีกระบวนการดูแลต้นไม้ดังกล่าวต่อไปอีก 3 ปี เพื่อให้ต้นไม้ดังกล่าวยืนต้นและเป็นประโยชน์อย่างสูงสุด

Mobile Battery for Life : แอ้เตอร์บีบิษ...คิดก่อนกั้ง

จากการเป็นบริษัทที่ให้บริการด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ดีแทคได้เล็งเห็นถึงภัยจากการทิ้งแบตเตอรี่ และอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือที่เสื่อมสภาพ รวมถึงภัยที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมหากกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์ไม่ถูกวิธี ประกอบกับอัตราการใช้งานโทรศัพท์มือถือที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ดีแทคจึงได้รณรงค์ให้ประชาชนทิ้งแบตเตอรี่ให้ถูกที่ เพื่อนำไปรีไซเคิลและทำลายอย่างถูกวิธี เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมจากสารพิษที่อาจเกิดขึ้น ด้วยการตั้งกล่องรับทิ้งที่ดีแทคจัดทำขึ้น โดยดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 13 ปี ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการรณรงค์ความร่วมมืออย่างรวดเร็วไปยังองค์กรต่างๆ ที่มีเจตนารมณ์ร่วมกัน โดยสามารถเพิ่มจุดรองรับการทิ้งแบตเตอรี่และอุปกรณ์เสริมโทรศัพท์มือถือที่เสื่อมสภาพแล้วไปทั่วประเทศรวม 385 แห่ง ซึ่งลูกค้าและผู้บริโภคสามารถทิ้งแบตเตอรี่ โทรศัพท์มือถือเก่าได้ อาทิ สำนักงานบริการลูกค้าดีแทค ห้างสรรพสินค้าเทสโกโลดส์ บิ๊กซี เป็นต้น โดยอุปกรณ์ที่รวบรวมได้ทั้งหมดดีแทคจะนำส่งไปรีไซเคิลและกำจัดอย่างถูกวิธีตามกระบวนการและมาตรฐานสิ่งแวดล้อม โดยมีบริษัท ทีอีเอส.เอเอ็มเอ็ม หรือเทส-แอม (TES-AMM (Singapore) Pte LTD) ซึ่งทำธุรกิจด้านการกำจัดและรีไซเคิลเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ซึ่งเป็นบริษัทแรกในเอเชียที่ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในการกำจัดและแปรสภาพขยะ

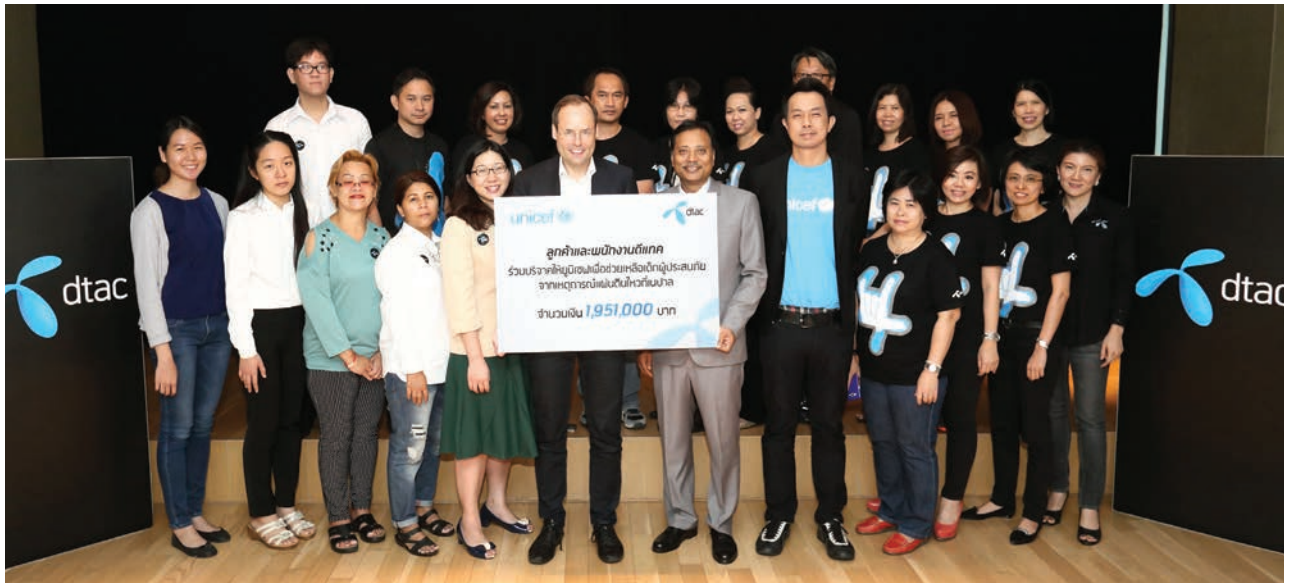
และในปีนี้ทางดีแทค และเทส-แอม ได้รวบรวมขยะอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งไปรีไซเคิลกำจัดอย่างถูกวิธีรวมทั้งสิ้นมากกว่า 1,100,000 ชิ้น ซึ่งสามารถลดปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์สู่สิ่งแวดล้อมได้ถึง 12,385 ตัน และนำรายได้ที่ได้จากการรีไซเคิลขยะอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 1,000,000 บาท มอบให้กับมูลนิธิกองทุนไทย เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินโครงการด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีสำนึกรักสิ่งแวดล้อม และสำนึกสาธารณะ

CO₂
12,385 ตัน

ดีแทคจัดเก็บขยะอิเล็กทรอนิกส์ได้ถึง 1,100,000 ชิ้น นำไปกำจัดอย่างถูกวิธี ซึ่งสามารถลดการปล่อย CO₂ 12,385 ตัน

นอกจากโครงการต่างๆ ที่ดีแทคได้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์แก่สังคมไทยแล้ว ทุกครั้งที่เกิดภาวะอุทกภัยในหลายพื้นที่ของประเทศ หรือเมื่อเกิดภัยพิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ ดีแทคไม่เคยนิ่งเฉย และจะมีส่วนร่วมช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการระดมทุนเพื่อให้การช่วยเหลือฉุกเฉิน และจัดสิ่งของให้พนักงานที่อยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ได้ทำกิจกรรมจิตอาสา นำสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นไปบริจาคให้ผู้ประสบภัย

ภายใต้ความศรัทธาและเชื่อมั่นในการทำความดี ดีแทคผนึกกำลังกับหลากหลายหน่วยงานในการจัดกิจกรรม การหารายได้สำหรับสนับสนุนองค์กรการกุศล ส่งเสริมจิตอาสาของพนักงาน ควบคู่ไปกับการร่วมหาแนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนเพื่อตนเอง ชุมชน ประเทศชาติ เท่าที่สามารถกระทำได้

เหตุการณ์สำคัญ

บริษัทจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัท จำกัดในเดือนสิงหาคม 2532 โดยกลุ่มเบญจรงค์กุล เพื่อประกอบธุรกิจให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยเริ่มให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ 800 เมกะเฮิรตซ์ และ 1800 เมกะเฮิรตซ์ ภายใต้สัญญาร่วมการทำงานซึ่งอยู่ในรูปแบบ “สร้าง-โอน-ดำเนินงาน” จาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิมคือ การสื่อสารแห่งประเทศไทย)

ในปี 2555 บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 กิกะเฮิรตซ์ จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และเริ่มให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ในปี 2556

เหตุการณ์สำคัญที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของบริษัทตามลำดับมีดังนี้

2533

พฤษภาคม

บริษัทได้เข้าทำสัญญาร่วมการทำงานกับ กสท เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาร่วมการทำงานประเภท “สร้าง-โอน-ดำเนินงาน (Build-Transfer-Operate)”

2537

กุมภาพันธ์

บริษัทได้เข้าทำสัญญาเชื่อมโยงโครงข่ายกับ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (เดิมคือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย)

2538

กุมภาพันธ์

บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน จำกัด

ตุลาคม

บริษัทเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 13 ของทุนชำระแล้ว และนำหุ้นของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

พฤษภาคม

บริษัทออกหุ้นใหม่จำนวน 42.8 ล้านหุ้นให้แก่ ทีโอที และทีโอทีตกลงให้ส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายแก่บริษัท

2539

พฤษภาคม

กสท ตกลงขยายระยะเวลาการดำเนินการภายใต้สัญญาร่วมการทำงาน ส่งผลให้สัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดในปี 2561

2542

กรกฎาคม

บริษัทเปิดให้บริการในระบบเดิมเงิน ภายใต้ชื่อบริการ “Prompt”

2543

พฤษภาคม

บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ขายหุ้นของบริษัทจำนวน 5.5 ล้านหุ้น ให้แก่บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี (เทเลนอร์)

สิงหาคม

บริษัทขายหุ้นใหม่เพิ่มทุนจำนวน 48.5 ล้านหุ้น ให้แก่เทเลนอร์ เป็นผลให้เทเลนอร์ถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.94 ของทุนชำระแล้วของบริษัท

2544

มีนาคม

บริษัทเริ่มใช้ชื่อทางการค้า “ดีแทค” และนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวิธีการดำเนินธุรกิจการตลาดของบริษัท

เมษายน

ทีโอทีตกลงจะแก้ไขวิธีการคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับบริการในระบบเติมเงินจาก 200 บาทต่อเลขหมายต่อเดือนเป็นร้อยละ 18 ของมูลค่าบัตรเติมเงินที่ขายได้

พฤศจิกายน

บริษัทเริ่มให้บริการข้อมูลผ่านโครงข่าย GPRS

2545

เมษายน

บริษัทปลดล็อก IMEI Codes ซึ่งทำให้ลูกค้าสามารถนำเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกชนิดมาใช้บนโครงข่ายของบริษัทได้

พฤษภาคม

บริษัทหยุดดำเนินธุรกิจการจัดจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริม โดยโอนธุรกิจดังกล่าวให้แก่ยูดี ซึ่งเป็นบริษัทที่บริษัทและยูคอมถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 และ 75 ตามลำดับ (ปัจจุบันยูคอมได้โอนสิทธิประโยชน์ทั้งหมดให้ เบญจจินดา โฮลดิ้งแล้ว)

2546

มกราคม

ภาชีสรรพสามิตมีผลบังคับใช้

ตุลาคม

บริษัทได้รับรางวัล “Disclosure Report Award 2003” จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2547

ธันวาคม

บริษัทได้รับรางวัล “Technology Fast 500 Asia Pacific 2004 Award” จากการจัดอันดับของ Deloitte

2548

มิถุนายน

ทีโอทีตกลงให้บริษัทดำเนินการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ทีโอทีถืออยู่จำนวน 16.4 ล้านหุ้น

2549

มิถุนายน

บริษัทได้รับรางวัล “Mobile Operator of the Year 2006” ของประเทศไทยจากนิตยสาร Asian MobileNews

สิงหาคม

บริษัทเสร็จสิ้นกระบวนการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ทีโอทีถืออยู่จำนวน 16.4 ล้านหุ้น

กทช. อนุมัติอัตราและหลักการเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นเจรจาอัตราที่จะใช้ระหว่างกันได้

กันยายน

บริษัทเริ่มใช้เลขหมาย 10 หลัก สำหรับเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้ 08 แทน 0 นำหน้าเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่

พฤศจิกายน

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับทรูมูฟและเอไอเอส

ธันวาคม

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับทริปเปิ้ลที บรอดแบนด์

2550

มิถุนายน

บริษัทนำหุ้นเพิ่มทุนเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรกจำนวน 82 ล้านหุ้น ซึ่งดีแทคเป็นบริษัทแรกในประเทศไทยที่มีหุ้นซื้อขายอยู่ใน 2 ตลาด (dual listing) คือตลาดหุ้นไทยและสิงคโปร์

บริษัทได้รับรางวัล “Mobile Operator of the Year” ของประเทศไทย จากนิตยสาร Asian MobileNews

สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลพระราชทาน Thailand Corporate Excellence ประเภทความเป็นเลิศด้านการตลาด จัดโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตุลาคม

บริษัทปรับภาพลักษณ์แบรนด์ดีแทค โดยเน้นการสร้างความรู้สึที่ดีให้แก่ลูกค้า (feel good)

2551

มกราคม

บริษัทลงทุนในเพย์สกาย ซึ่งเป็นบริษัทให้บริการระบบชำระเงินออนไลน์

บริษัทร่วมกับ กสท ทดลองให้บริการ 3G บนคลื่นความถี่ 850 MHz ที่ จ.มหาสารคาม

2551

มีนาคม

บริษัทร่วมกับธนาคารกรุงไทย เปิดตัว “ATM SIM” เพื่อให้บริการธุรกรรมทางการเงินบนมือถือ

พฤศจิกายน

ATM SIM ได้รับรางวัล the Best Mobile Service จากงาน Asia Mobile Award 2008 ซึ่งจัดขึ้นโดย GSMA's Mobile Congress

2552

มกราคม

ATM SIM ได้รับรางวัล Project of the Year จากงาน Thailand ICT Excellence Awards 2008

โครงการ *1677 บริการทางด่วนข้อมูลการเกษตร ได้รับรางวัลการขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดีเด่นแห่งปี (Business Enabler) จากงาน Thailand ICT Excellence Awards 2008

กรกฎาคม

บริษัทย้ายสำนักงานใหญ่จากอาคารชัย ไปยังอาคารจัตุรัสจามจุรี

สิงหาคม

บริษัทเปิดทดลองให้บริการโมบายล์อินเทอร์เน็ต โดยใช้เทคโนโลยี 3G HSPA บนย่านความถี่ 850 MHz มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมใจกลางกรุงเทพฯ

พฤศจิกายน

โครงการทำดีทุกวันจากดีแทค ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม บริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR จากงาน SET Awards 2009

2552

ธันวาคม

บริษัทเปิดให้บริการ BlackBerry ในประเทศไทย พร้อมทั้งเปิดตัวโทรศัพท์ BlackBerry รุ่นต่างๆ รวมทั้งรุ่นพิเศษสีขาว

2553

มีนาคม

ดีแทค อินเทอร์เน็ต ได้รับรางวัล “สุดยอดนวัตกรรมทางเทคโนโลยี” (Commart Innovation Awards 2010)

บริษัทเปิดตัวเป็นผู้จำหน่ายโทรศัพท์ iPhone ในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

กรกฎาคม

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเช่าต่อโครงข่ายระหว่างกันกับ กสท/ฮัทธ

พฤศจิกายน

บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลพิเศษแก่ผู้ถือหุ้น

บริษัทได้รับรางวัล “สุดยอดแบรนด์แห่งปี” สาขา Mobile Operator ในพิธีมอบรางวัล Excellent Brand Survey Awards 2010 จากนิตยสาร HWM Thailand

2553

ธันวาคม

บริษัทร่วมกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่อีก 4 ราย เปิดทดลองให้บริการคงสิทธิเลขหมาย หรือบริการ MNP

พรบ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดตั้ง กสทช.

2554

สิงหาคม

บริษัทให้บริการ 3G HSPA บนคลื่น 850 MHz

กันยายน

บริษัทเปิดตัวเป็นผู้จำหน่าย iPad ในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

ตุลาคม

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอย่างเป็นทางการ

บริษัทได้รับรางวัล “Hall of Fame: A Decade of Excellence 2001 –2010” ในฐานะหนึ่งในสิบองค์กรธุรกิจชั้นนำของประเทศไทยที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศมาตลอดหนึ่งทศวรรษ จากการเก็บข้อมูลโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) ร่วมกับสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2554

ธันวาคม

บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลพิเศษ เพื่อปรับโครงสร้างทางการเงิน

โครงการทำดีทุกวันจากดีแทค ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม บริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR จากงาน SET Awards 2011 เป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน

2555

มีนาคม

บริษัทเปิดให้บริการ WiFi ภายใต้แนวคิด “เดินเล่นสนุก ทุกศูนย์การค้า” ในศูนย์การค้าและบนสถานีรถไฟฟ้า BTS

กรกฎาคม

บริษัทประกาศนโยบายการจ่ายเงินปันผลใหม่ ซึ่งจะจ่ายในระดับที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของกำไรสุทธิของบริษัท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานะทางการเงินของบริษัทและโครงการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต ด้วยความตั้งใจที่จะจ่ายเงินปันผลทุกไตรมาส

สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลรัฐาภกรพิพัฒน์ ประจำปี 2554 ซึ่งจัดขึ้นโดยกรมสรรพากรเพื่อเชิดชูเกียรติผู้เสียภาษีคุณภาพ

กันยายน

บริษัทได้รับรางวัลผู้บริหารระดับสูงที่ส่งเสริมการลงทุนสัมพันธ์ที่ดีที่สุดและนโยบายปันผลที่มีความต่อเนื่องมากที่สุด จาก อัลฟา เซาท์อีสต์ เอเชีย ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงสำหรับนักลงทุนสถาบัน

2555

ตุลาคม

บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด (ปัจจุบันชื่อ ดีแทค ไตรเน็ต) เข้าร่วมการประมูลคลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 GHz ซึ่งจัดโดย กสทช. และเป็นผู้ชนะการประมูลคลื่นความถี่ดังกล่าวจำนวน 2x15 MHz

ธันวาคม

บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด (ปัจจุบันชื่อ ดีแทค ไตรเน็ต) ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 GHz ซึ่งมีอายุ 15 ปี และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กสทช.

บริษัทดำเนินการยกระดับเครือข่าย 2G ทั้งหมดทั่วประเทศแล้วเสร็จ รวมถึงการติดตั้งฐานของ 3G 850 MHz ครอบคลุมทุกจังหวัดหลักทั่วประเทศ

2556

พฤษภาคม

บริษัทเปิดตัว “ดีแทคไตรเน็ต” ภายใต้แนวคิดการให้บริการผ่าน 3 เครือข่าย 1800 MHz, 850 MHz และ 2.1GHz

มิถุนายน

บริษัทเปิดตัวโทรศัพท์ดีแทคไตรเน็ตรุ่นแรก ซีต้าห์ โจ๊ะและเฝ้าซี

2556

กรกฎาคม

บริษัทให้บริการ 3G HSPA บนคลื่น 2.1 GHz

สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลผู้บริหารระดับสูงที่ส่งเสริมการลงทุนสัมพันธ์ที่ดีที่สุดและนโยบายปันผลที่มีความต่อเนื่องมากที่สุด จาก อัลฟา เซาท์อีสต์ เอเชีย ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงด้านการลงทุนสำหรับนักลงทุนสถาบันเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน

กันยายน

บริษัทได้รับรางวัล Thailand's Corporate Brand Rising Star 2013 จากการวิจัยโดยสาขาวิชาการตลาด คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยงานนี้ได้จัดขึ้นเพื่อประกาศผลรางวัลและทำพิธีมอบรางวัลเกียรติยศให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าแบรนด์องค์กรสูงสุด

2557

พฤษภาคม

บริษัทเปิดให้บริการ 4G ในย่านใจกลางกรุงเทพมหานคร

มิถุนายน

คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติเพิกถอนหุ้นของบริษัทจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

กรกฎาคม

บริษัทนำเสนอหนังโฆษณาชุดใหม่ “The Power of Love” ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดียิ่งโดยมียอดผู้ชมบน YouTube มากกว่า 12 ล้านวิวในเวลาไม่ถึงหนึ่งเดือน โดยในหนังโฆษณานี้ ดีแทคได้สื่อถึงการใช้เทคโนโลยีอย่างพอดี

2557

กันยายน

บริษัทประกาศลงทุนเพิ่มสถานีฐานใหม่อีก 6,500 สถานีทั่วประเทศ ภายใน 31 มีนาคม 2558 เพื่อเป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตชั้นนำในประเทศไทย

ตุลาคม

บริษัทเปิดตัวแพ็คเกจ Love Buffet สำหรับลูกค้ารายเดือน ที่เน้นรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตในลักษณะเติมสปีด

ธันวาคม

บริษัทลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) กับ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อการเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในระยะยาวและส่งเสริมแนวความคิดการใช้โครงข่ายร่วมกันในประเทศไทย

2558

มีนาคม

บริษัทเปิดบริการแพ็คเกจ Love & Roll สำหรับลูกค้าระบบรายเดือน ซึ่งสามารถนำจำนวนอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานไม่หมด ทบไปใช้งานเดือนถัดไปได้

เมษายน

บริษัทขยายพื้นที่ให้บริการ 4G ทั่วกรุงเทพฯ และปริมณฑล และในอีก 40 เมืองใหญ่

พฤษภาคม

บริษัทเปิดตัว “อีเกิ้ล เอ็กซ์” สมาร์ทโฟนรุ่นแรกจากดีแทคที่รองรับการใช้งาน 4G

2558

มิถุนายน

บริษัทเปิดตัว “ซิมแอปปี 4G” ซิมระบบเติมเงินเพื่อกระตุ้นการใช้งาน 4G ในตลาดบริการระบบเติมเงิน

สิงหาคม

ดีแทค ไตรเน็ต บรรลุข้อตกลงความร่วมมือกับ บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ในการใช้โครงสร้างเสาสัญญาร่วมกันจากทั้ง 2 ฝ่าย รวมทั้งสิ้น 2,000 เสา ภายในปี 2558

กันยายน

บริษัทเปิดตัวกิจกรรมลูกค้าสัมพันธ์ “Blue Member” สำหรับลูกค้าระดับพรีเมียม

บริษัทนำเสนอแคมเปญใหม่ “เข้าถึงอย่างเข้าใจ” (Reach Everywhere Understand Every Heart) เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และสร้างความเชื่อมั่นในการส่งต่อประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้า

พฤศจิกายน

ดีแทค ไตรเน็ต เข้าร่วมการประชุมใบอนุญาตคลื่นความถี่ 1800MHz ซึ่งจัดโดย กสทช.

บริษัทเปิดให้บริการ 4G บนคลื่นความถี่ 1800 MHz ภายใต้สัญญาความร่วมมืองานโดยครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

ดีแทคได้รับรางวัล “Top 50 ASEAN Publicly Listed Companies” จาก งาน ASEAN Corporate Governance Conference and Awards

ธันวาคม

ดีแทค ไตรเน็ต เข้าร่วมการประชุมใบอนุญาตคลื่นความถี่ 900MHz ซึ่งจัดโดย กสทช.

ดีแทคเพิ่มแบนด์วิดท์ 4G คลื่น 1800 MHz เป็น 15 MHz และเพิ่มสถานีขึ้นเป็น 2,200 สถานี ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ปัจจัยความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงของบริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริษัทได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่สามารถแข่งขันได้ โดยอยู่ในระดับความเสี่ยงที่บริษัทยอมรับได้ และเป็นไปตามวัฒนธรรมของบริษัท การบริหารความเสี่ยงช่วยสนับสนุนให้บริษัทสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้โดยการค้นหาความเสี่ยง จัดการอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นและบริหารโอกาสในการดำเนินงานเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจทำให้บริษัทไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานได้

ปัจจัยความเสี่ยงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย มีดังนี้

1. ความเสี่ยงจากสัญญาร่วมการทำงาน การเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย กฎ ระเบียบ และนโยบายของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแล

1.1 ความเสี่ยงจากการที่สัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดเวลา

บริษัทประกอบธุรกิจหลักเกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยภายใต้สัญญาร่วมการทำงานกับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (“กสท”) โดยสัญญาร่วมการทำงานดังกล่าวมีระยะเวลาทั้งสิ้น 27 ปี ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ 15 กันยายน 2561 นอกจากนี้ บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 (“ดีแทค ไตรเน็ต”) ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications – IMT) ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กสทช. เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2555 ซึ่งทำให้ ดีแทค ไตรเน็ต สามารถให้บริการโทรคมนาคมได้อย่างต่อเนื่องภายหลังจากสัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดลงในปี 2561

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันบริษัทมีข้อพิพาทจำนวนมากกับ กสท ซึ่งบริษัทไม่อาจคาดการณ์ได้ว่า กสท จะบอกเลิกสัญญาก่อนสัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดลงหรือไม่ ดังนั้น หาก กสท บอกเลิกสัญญาก่อนสัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดลงตามเหตุเลิกสัญญาที่กำหนดไว้ในสัญญาร่วมการทำงาน และบริษัทไม่ได้ได้รับความคุ้มครองจากการดำเนินการดังกล่าวของ กสท เหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

1.2 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย กฎ ระเบียบ และนโยบายของรัฐ หรือหน่วยงานกำกับดูแล

(ก) ความไม่ชัดเจนในการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

การประกอบกิจการโทรคมนาคมอยู่ภายใต้กฎหมายหลักสองฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม

กสทช. มีอำนาจออกหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น การกำหนดโครงสร้างและอัตราค่าบริการ การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ต่างๆ ดังกล่าวอาจทำให้ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทและบริษัทย่อยลดลง และ/หรือต้นทุนในการให้บริการของบริษัทและบริษัทย่อยสูงขึ้น แล้วแต่กรณี ในทางตรงกันข้าม แม้ว่า กสทช. จะได้ประกาศใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันหรือใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างผู้ประกอบการโทรคมนาคม แต่การบังคับใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวอาจยังไม่มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ เกิดความล่าช้า หรืออาจเกิดการปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมหรือโครงข่ายโทรคมนาคมร่วมกัน หรืออาจมีข้อโต้แย้งจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของ ดีแทค ไตรเนต ในการขยายโครงข่ายบนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์

(ข) ผลทางกฎหมายของสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการงาน และกระบวนการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz ยังไม่มี ความชัดเจน

สัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการงาน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 (“พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน”) กำหนดให้หน่วยงานราชการที่ประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในโครงการของรัฐที่มีวงเงินลงทุนตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไปปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ตามที่ พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน กำหนด ซึ่งรวมถึงกระบวนการแก้ไขสัญญาระหว่างหน่วยงานราชการและเอกชนซึ่งเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในโครงการของรัฐ

ภายหลังจากที่ พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน มีผลใช้บังคับแล้ว บริษัทได้เข้าทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการงานกับ กสทช. จำนวน 3 ครั้ง โดยมีการแก้ไขระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาและอัตราผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทจะพึงชำระให้แก่ กสทช. ด้วย

ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็น (เรื่องเสร็จที่ 292/2550) ว่าการแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ครั้ง ไม่ได้มีการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวพิจารณา และมิได้มีการนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ จึงถือว่าเป็นการทำผิดขั้นตอนที่ พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า สัญญาแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ฉบับยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ แต่คณะรัฐมนตรีมีสิทธิเพิกถอนสัญญาแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ฉบับได้ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะ

อนึ่ง ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงความเห็นทางกฎหมายที่ไม่ส่งผลผูกพันบริษัท

ต่อมา คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ให้ความเห็นเบื้องต้นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีความเห็นไม่รับรองการแก้ไขสัญญาร่วมการงานครั้งที่ 3 ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2554 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ส่งเรื่องให้ กสทช. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหลักเกณฑ์และมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบัน พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน ฉบับดังกล่าว ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 (“พ.ร.บ. การให้เอกชนร่วมลงทุน”) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2556 โดย พ.ร.บ. การให้เอกชนร่วมลงทุน กำหนดว่าหากปรากฏต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจว่า มีโครงการใดมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานแจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และหากคณะกรรมการดังกล่าวเห็นสมควรยกเลิกหรือแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

เนื่องจาก พ.ร.บ. การให้เอกชนร่วมลงทุน เพิ่งมีผลใช้บังคับ บริษัทจึงไม่อาจทราบถึงความชัดเจนของแนวทางการตีความและการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เพิกถอนสัญญาแก้ไขสัญญาร่วมการงาน หรือมีมติให้บริษัทต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม แม้ว่าบริษัทจะได้ดำเนินการโต้แย้งมติคณะรัฐมนตรีตามกระบวนการทางกฎหมายก็ตาม เหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อโอกาสอย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจ ฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทได้

กระบวนการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์

การออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ของ กสทช. ที่ผ่านมาเป็นการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แก่ภาคเอกชน เพื่อการประกอบกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นการครั้งแรกภายหลังจาก พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ มีผลใช้บังคับ ดังนั้น ที่ผ่านมามีบุคคลหลายฝ่ายออกมาโต้แย้งขั้นตอนและกระบวนการออกใบอนุญาตดังกล่าวของ กสทช. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้โต้แย้งกระบวนการออกใบอนุญาตของ กสทช. โดยได้ยื่นฟ้องสำนักงาน กสทช. ต่อศาลปกครองกลาง และขอให้ศาลปกครองกลางออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว ขอให้มีการระงับกระบวนการออกใบอนุญาตของ กสทช. ไว้ก่อน ซึ่งศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555 ไม่รับคำฟ้องของผู้ตรวจการแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินได้อุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองกลางที่มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ตรวจการแผ่นดินดังกล่าว ซึ่งมีผลทำให้คดียังไม่ยุติ โดยคำอุทธรณ์ยังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินการของ ดีแทค ไตรเนตตามใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ของ กสทช. นั้นยังมีความไม่แน่นอน และหากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดออกมาตรงข้ามกับศาลปกครองกลาง เหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อกรดำเนินการธุรกิจของบริษัท

(ค) ความไม่แน่นอนในเรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับการชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”) เป็นคู่สัญญากับบริษัทตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายซึ่งทำขึ้นในปี 2537 และ 2544 ซึ่งกำหนดให้บริษัทต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราคงที่ต่อเลขหมายสำหรับลูกค้าระบบรายเดือน และอัตราร้อยละของราคาค่าหน้าบัตรสำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน

อย่างไรก็ดี ภายหลังจากการประกาศใช้ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม การเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้ประกอบการต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ซึ่งกำหนดให้มีการกำหนดอัตราค่าตอบแทนหรือค่าบริการที่เป็นธรรม สะท้อนต้นทุนและไม่เลือกปฏิบัติ

ดังนั้น ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทจึงได้แจ้งให้ทีโอทีและ กสท โทรคมนาคม บริษัทจะชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายตามหลักเกณฑ์และในอัตราที่กฎหมายกำหนดแทนการชำระในอัตราที่กำหนดในข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่าย โดยบริษัทเห็นว่าค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ทีโอทีได้แย้งว่าบริษัทมีหน้าที่ต้องชำระค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราเดิมที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่าย โดยเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 ทีโอทีได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลปกครองเรียกร้องให้ กสท และบริษัทร่วมกันรับผิดชอบชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาท พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ย และให้ กสท และบริษัทปฏิบัติตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายต่อไป ต่อมาบริษัทฯ ได้รับแจ้งเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2557 ว่าทีโอทีได้แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 โดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนค่าเสียหายพร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยจากจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาท เป็นจำนวน 245,638 ล้านบาท (คำนวณถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557) ส่วนประเด็นอื่นๆ ในคดีไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท บริษัทมีความเชื่อว่าบริษัทไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามที่ทีโอทีเรียกร้อง เนื่องจากข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายดังกล่าวไม่เป็นไปตาม พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และบริษัทได้แจ้งยกเลิกข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายแล้ว

อย่างไรก็ดี หากศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้บริษัทต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามที่ทีโอทีเรียกร้อง เหตุดังกล่าวก็อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัท

(ง) ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการบันทึกบัญชี ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการบันทึกบัญชีเรื่องวิธีการคิดคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ของบริษัท

ภายหลังจากที่บริษัทได้แจ้งยกเลิกข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายกับทีโอทีเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 แล้ว บริษัทได้เปลี่ยนวิธีการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) โดยบริษัทได้หยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในงบการเงินของบริษัท เนื่องจากบริษัทเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายได้สิ้นสุดลงแล้ว และบริษัทได้บันทึกบัญชีรายรับและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ตามข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (RIO) ของบริษัทและของทีโอทีตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก กทช.

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันยังไม่มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการบันทึกบัญชีรายรับและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในลักษณะดังกล่าว และยังไม่มีความพิพากษาของศาลเป็นที่สุดในเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ซึ่งต่อมากหากมีแนวปฏิบัติทางบัญชีในเรื่องนี้ หรือศาลมีคำพิพากษาเป็นที่สุดในเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) บริษัทอาจต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกบัญชีในเรื่องดังกล่าว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกบัญชีอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อกำไรและฐานะการเงินของบริษัท (โปรดพิจารณาประกอบกับความเสี่ยงในหัวข้อ “ความไม่แน่นอนในเรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับการชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม” ข้างต้น)

(จ) ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างดาว

กฎหมายหลักๆ ซึ่งกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างดาวไว้ ได้แก่

- ประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้คนต่างดาว (ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน) ถือครองที่ดิน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมาย สำหรับคนต่างดาวที่ถือครองที่ดินโดยไม่ได้รับอนุญาตจะต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งไม่น้อยกว่า 180 วันและไม่เกิน 1 ปี
- พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้ “คนต่างดาว” (ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว) ประกอบธุรกิจบางประเภท ซึ่งรวมถึงการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
- พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้ “คนต่างดาว” (ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว) ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สองและแบบที่สาม
- นอกจากนี้ สันญาร่วมการงานยังได้กำหนดให้บริษัทดำรงคุณสมบัติตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาวด้วย

การฝ่าฝืนสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวอาจส่งผลให้มีการยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือบอกเลิกสัญญาร่วมการงาน และส่งผลให้บริษัท และ/หรือ บริษัทย่อยไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

บริษัทเชื่อว่าบริษัทมิได้เป็น “คนต่างด้าว” ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ประมวลกฎหมายที่ดิน และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งได้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติต่างๆ ของประเทศไทยอย่างครบถ้วนและถูกต้อง

บริษัทเห็นว่ารัฐบาลไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ทำให้บริษัทต้องเผชิญกับความเสียดังกล่าวในการประกอบกิจการของบริษัท เนื่องจาก พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว แม้ว่าจะมีการใช้บังคับมากกว่า 10 ปี แต่ยังไม่มีความพิพากษาของศาลฎีกาหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นแทน (Nominee) ตามมาตรา 36 แห่ง พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เพื่อให้บริษัทสามารถนำมาใช้ในการประเมินหรือคาดการณ์ผลกระทบจากการใช้บังคับ หรือการตีความบทบัญญัติดังกล่าวที่อาจมีต่อบริษัทและบริษัทย่อยได้

จากปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวดังกล่าว ทำให้ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมรายหนึ่งยื่นข้อกล่าวหาทักท้วงสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินคดีอาญากับบริษัท (รวมทั้งกรรมการ ผู้ถือหุ้นบางรายของบริษัท และกรรมการของผู้ถือหุ้นดังกล่าว) โดยกล่าวหาว่าบริษัทประกอบกิจการโทรคมนาคมฝ่าฝืน พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และวันที่ 22 กันยายน 2554 ผู้ถือหุ้นรายย่อยรายหนึ่งของบริษัท (ซึ่งถือหุ้นจำนวน 100 หุ้น) ได้ยื่นฟ้องหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง กสทช. ต่อศาลปกครอง โดยกล่าวหาว่า บริษัทเป็น “คนต่างด้าว” ตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งทั้งสองกรณีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศาลปกครอง

บริษัทยังคงเชื่อว่าบริษัทมิได้เป็น “คนต่างด้าว” และได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อย่างถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม หากท้ายที่สุด บริษัทถูกตัดสิน (โดยคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งถึงที่สุดแล้ว) ว่าไม่มีสถานะเป็นบริษัทไทยตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และเหตุดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข อาจถือเป็นเหตุให้ กสทช. บอกเลิกสัญญาร่วมการงานหรือสิทธิของบริษัทในการประกอบกิจการโทรคมนาคมภายใต้สัญญาร่วมการงานถูกเพิกถอน หรือ กสทช. อาจยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามของ ดีแทค ไตรเนต ได้ ซึ่งจะมีผลทำให้บริษัท และ ดีแทค ไตรเนต ไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

(จ) ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว

กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555 (“ประกาศครอบงำกิจการ”) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2555 ซึ่งประกาศครอบงำกิจการได้กำหนดว่า “การครอบงำกิจการ” หมายถึง การที่คนต่างด้าวมียอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการกิจการโทรคมนาคมของผู้ขอรับใบอนุญาต โดยการถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด เป็นต้น ในเรื่องนี้ บริษัทเห็นว่า ประกาศครอบงำกิจการไม่สามารถใช้บังคับกับบริษัทที่เป็นผู้ได้รับสัมปทานอยู่ก่อน และได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 305 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประกอบกับ มาตรา 80 ของ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ได้ เนื่องจากบริษัทไม่ใช่ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. ซึ่งที่ปรึกษากฎหมายต่างมีความเห็นทางกฎหมายที่สอดคล้องกับความเห็นของบริษัทดังกล่าว และสำหรับ ดีแทค ไตรเนต นั้น ดีแทค ไตรเนต ได้จัดทำหนังสือรับรองยื่นต่อ กสทช. ไปแล้วในคราวยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ และใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามเมื่อปี 2555 ที่ผ่านมามี ดีแทค ไตรเนต จะปฏิบัติตามประกาศครอบงำกิจการของ กสทช.

อนึ่ง กสทช. อาจไม่เห็นพ้องด้วยกับแนวทางการตีความของบริษัทตามที่ระบุข้างต้น และสำหรับกรณีของ ดีแทค ไตรเนต นั้น ยังมีความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว อย่างไรก็ตาม ตามแนวทางคำอธิบายที่ กสทช. ชี้แจงต่อประชาชนในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเกี่ยวกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของประกาศครอบงำกิจการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ในปี 2555 นั้น บริษัทเชื่อว่าบริษัทและ ดีแทค ไตรเนต ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทที่ถูกครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามแนวทางคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ของ กสทช. อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ และโอกาสทางธุรกิจของบริษัทและ ดีแทค ไตรเนต

(ข) การกำหนดอัตราค่าบริการขึ้นสูงโดย กสทช.

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2555 กสทช. ได้ออกประกาศเรื่องอัตราขึ้นสูงของค่าบริการโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงภายในประเทศ พ.ศ. 2555 โดยได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในตลาดค้าปลีกบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ (กล่าวคือ เฉพาะเอไอเอส และบริษัท) มีสิทธิเรียกเก็บค่าบริการได้ไม่เกิน 99 สตางค์ต่อนาที อนึ่ง บริษัทไม่เห็นชอบด้วยกับการที่ กสทช. ออกประกาศใช้บังคับกับผู้ให้บริการเพียงบางราย จึงได้ยื่นฟ้องเรื่องดังกล่าวต่อศาล ขณะนี้ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

อนึ่ง เมื่อเดือนกันยายน 2557 กสทช. ได้ออกประกาศเกี่ยวกับความหมายของผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งยังไม่ได้มีการระบุไว้ชัดเจนว่าผู้ประกอบการรายใดจะถือเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ

และมีความเป็นไปได้ว่าอาจไม่มีการระบุว่ามีผู้ประกอบการรายใดเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ หาก กสทช. พิจารณาว่าธุรกิจโทรคมนาคมมีการแข่งขันกันอย่างเสรีตามสมควรแล้ว

นอกจากนี้ กสทช. ได้กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ซึ่งรวมถึง ดีแทค ไตรเนต ต้องลดอัตราค่าบริการลงโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของอัตราค่าบริการเฉลี่ยของบริการประเภทเสียง (Voice) และบริการที่ไม่ใช่ประเภทเสียง (Non-voice) ที่มีการให้บริการอยู่ในตลาด ณ วันที่ได้รับใบอนุญาต ซึ่งบริษัทเห็นว่าเงื่อนไขเรื่องการลดอัตราค่าบริการดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจน ซึ่ง ดีแทค ไตรเนต และผู้รับใบอนุญาตรายอื่นจะต้องร่วมหารือกับ กสทช. เพื่อทราบความชัดเจนต่อไป

(ข) ความเสี่ยงจากการลดอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2556 กสทช. ได้มีคำสั่งที่ 34/2556 กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ทุกสายซึ่งรวมถึง ดีแทค ไตรเนต ให้อัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นการชั่วคราวในอัตราวันที่ละ 0.45 บาท

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2556 กสทช. ได้แจ้งขอความร่วมมือมายังบริษัทให้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ครั้งที่ 22/2556 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2556 โดยใช้อัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม หรือแก้ไขสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในส่วนของอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ให้เป็นอัตราเดียวกัน ทั้งบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการโทรศัพท์ประจำที่ ในอัตราวันที่ละ 0.45 บาท (Call Termination และ Call Origination) และ 0.06 บาท (Call Transit)

นอกจากนี้ กสทช. มีนโยบายที่จะทบทวนอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับผู้ประกอบการรายต่างๆ รวมถึงบริษัท ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่าอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทอาจมีแนวโน้มลดลง ซึ่งการลดลงของอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอาจส่งผลกระทบต่อรายได้จากการประกอบธุรกิจ ของบริษัทและบริษัทย่อยได้

(ง) ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเนื่องจากการจัดเก็บภาษี

สรรพสามิตและส่วนแบ่งรายได้

นโยบายของรัฐบาลยังไม่มีความแน่นอนเกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับบริการโทรคมนาคม นอกจากนี้ ในเรื่องเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสทช. ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 12 ถึง 16 เพิ่มเติม พร้อมเบี้ยปรับและภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 23,164 ล้านบาท เนื่องจากในช่วงปีสัมปทานดังกล่าว บริษัทได้นำค่าภาษีสรรพสามิตที่ได้ชำระให้แก่กรมสรรพสามิตไปแล้วมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้อง

นำส่งให้แก่ กสทช. ตามมติของคณะรัฐมนตรี และตามหนังสือของ กสทช. และเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2555 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้ยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสทช. ดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าบริษัทได้ชำระหนี้ผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสทช. เสร็จสิ้นแล้ว และหนี้ทั้งหมดดังกล่าวได้ระงับไปแล้ว อย่างไรก็ตาม กสทช. ได้แย้งคำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวต่อศาลปกครอง ขณะนี้ คดีอยู่ในการพิจารณาของศาลปกครอง

(ญ) ความเสี่ยงจากการไม่สามารถเข้าถึงโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้บริการในย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์

กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันสำหรับโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556 (“ประกาศการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน”) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2556 ซึ่งสาระสำคัญของประกาศดังกล่าวกำหนดให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วยอาคารและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการรับส่งสัญญาณและระบบสื่อสารสัญญาณของสถานีฐาน

ภายหลังจากที่ กสทช. ได้ออกประกาศการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันแล้ว กสทช. ได้ยื่นฟ้อง กสทช. ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อขอให้เพิกถอนประกาศดังกล่าวในประเด็นเกี่ยวกับสิทธิในการให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกัน และได้ยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับใช้ประกาศดังกล่าว จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองกลางได้ยกคำร้องขอทุเลาการบังคับใช้ประกาศดังกล่าวของ กสทช. ในเวลาต่อมา

นอกจากนี้ กสทช. ยังได้ยื่นฟ้อง กสทช. ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อขอให้เพิกถอนมติของที่ประชุม กสทช. ที่เห็นชอบข้อเสนอการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ซึ่งสาระสำคัญของประกาศดังกล่าวกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของตน และได้ยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับตามมติดังกล่าวของ กสทช. ด้วย อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองกลางได้ยกคำร้องขอทุเลาการบังคับใช้ประกาศดังกล่าวของ กสทช. ในเวลาต่อมา ปัจจุบัน คดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองกลางเช่นกัน

เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2557 ดีแทค ไตรเนต ได้รับคำฟ้องที่ กสทช. ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางโดยอ้างว่า ดีแทค ไตรเนต ได้ทำละเมิดต่อ กสทช. ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ของ ดีแทค ไตรเนต ไปเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีไว้ใช้สำหรับให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ตามสัญญาร่วมการงานของบริษัท กสทช. จึงเรียกร้องให้ ดีแทค ไตรเนต รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมดังกล่าว และห้ามมิให้ติดตั้งหรือเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมของ ดีแทค ไตรเนต กับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาร่วมการงานของบริษัท รวมทั้งเรียกร้องให้ ดีแทค ไตรเนต ชดเชยค่าเสียหายให้แก่ กสทช. จำนวน 449,663,091.88 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี หากไม่ยอมรื้อถอน ดีแทค ไตรเนต จะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ กสทช. เป็นเงินเดือนละ 44,177,642 บาท นับถัดจากวันยื่นคำฟ้องเป็นต้น

ไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนเสร็จสิ้น นอกจากนี้ กสท ได้ยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาโดยขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ ดีแทค ไตรเน็ต นำเครื่อง และอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ไปเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาร่วมการทำงานของบริษัท อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองกลางมีคำสั่งยกคำร้องของ กสท ในเวลาต่อมา ปัจจุบัน คดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองกลางเช่นกัน

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยอ้างว่าได้รับความเสียหายจากการที่บริษัทปฏิบัติผิดสัญญาร่วมการทำงานข้อ 2.1 และข้อ 2.3 ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาร่วมการทำงานไปให้ ดีแทค ไตรเน็ต ร่วมใช้เพื่อติดตั้งและเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 กิกะเฮิรตซ์ นอกจากนี้ กสท ยังเรียกร้องให้บริษัทชดเชยค่าเสียหายจำนวน 658,017,180 บาทพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี หากไม่ยอมรื้อถอน บริษัทจะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ กสท เป็นเงินเดือนละ 44,177,642 บาท นับแต่เดือนที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเป็นต้นไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนเสร็จสิ้น นอกจากนี้ กสท ยังได้ยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาต่อศาลปกครองกลางขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้บริษัทนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาร่วมการทำงานไปให้ ดีแทค ไตรเน็ต ร่วมใช้เพื่อติดตั้งและเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ซึ่งศาลปกครองกลางมีคำสั่งให้คุ้มครองชั่วคราวในกรณีดังกล่าว บริษัทจึงได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด

เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2558 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองกลาง เนื่องจากการคุ้มครองชั่วคราวอาจมีผลกระทบต่อการใช้บริการต่อประชาชน จึงถือว่าไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะให้คุ้มครองชั่วคราว ทำให้คำสั่งคุ้มครองชั่วคราวสิ้นผลไปและบริษัทสามารถเชื่อมต่อการใช้โครงข่ายพื้นฐานโทรคมนาคมกับ ดีแทค ไตรเน็ต และผู้ให้บริการรายอื่นได้ในระหว่างที่การระงับข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการยังไม่ถึงที่สุด และทำให้ ดีแทค ไตรเน็ต สามารถขยายโครงข่ายบนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ได้อย่างรวดเร็วครอบคลุมประชากรได้อย่างทั่วถึง และด้วยต้นทุนต่ำ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้ให้บริการ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ห่างไกลในชนบท มีโอกาสเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น และในราคาที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังเป็นการลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน และสนับสนุนการใช้ทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งอุตสาหกรรมโทรคมนาคม ผู้ให้บริการ และประเทศชาติโดยรวม

อย่างไรก็ดี ปัจจุบัน ยังมีการฟ้องร้องเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับประกาศและมติดังกล่าวข้างต้นของ กสท. ทั้งนี้ หากศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนประกาศและมติดังกล่าว จะทำให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้รับสัมปทาน รวมถึงบริษัท ไม่อาจนำโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมหรือโครงข่ายโทรคมนาคมให้ผู้ประกอบการรายอื่น

รวมถึง ดีแทค ไตรเน็ต ใช้ได้ ซึ่งเหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของบริษัท และอาจทำให้การขยายโครงข่ายโทรคมนาคมและการให้บริการโทรคมนาคมบนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ของ ดีแทค ไตรเน็ต มีต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น

2. ความเสี่ยงที่เกิดจากการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ

2.1 กิจกรรมโทรคมนาคมของไทยมีการแข่งขันสูงและมีความอ่อนไหวต่อการแข่งขันด้านราคา

ธุรกิจให้บริการโทรคมนาคมผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศไทยนับเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง และมีความอ่อนไหวต่อการแข่งขันด้านราคา เนื่องจากตลาดโทรคมนาคมมีการเติบโตอย่างมากโดยเฉพาะปริมาณการใช้ข้อมูลในปีที่ผ่านมา โดยมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านราคา โปรโมชัน รวมถึงกิจกรรมทางการตลาดอื่นๆ หากการแข่งขันทางด้านราคาเพิ่มความรุนแรงขึ้น และหากบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ไม่สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันดังกล่าวได้ทันทั่วถึงและด้วยต้นทุนที่เหมาะสม การแข่งขันดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ดำเนินการธุรกิจและโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

2.2 บริษัทอาจเผชิญกับการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นจากผู้ประกอบการรายใหม่

ปัจจุบันผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการโทรคมนาคมมีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. ได้โดยเสรี หากมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายและกฎเกณฑ์ของ กสทช. กำหนด อีกทั้ง กสทช. ยังได้ประกาศใช้กฎเกณฑ์ที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการปัจจุบันได้ เช่น การออกประกาศ กสทช. เรื่องการใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ พ.ศ. 2556 และประกาศ กสทช. เรื่องการใช้โครงข่ายพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกัน ซึ่งประกาศทั้งสองฉบับกำหนดให้ผู้ประกอบการที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมให้บริการอยู่ในขณะนี้ มีหน้าที่ต้องให้ผู้ประกอบการรายอื่นเข้าถึงโครงข่ายโทรคมนาคมที่ตนนำออกให้บริการ นอกจากนี้ กสทช. ยังได้ออกประกาศ กสทช. เรื่องบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโครงข่ายเสมือน พ.ศ. 2556 ซึ่งมีสาระสำคัญว่าเมื่อได้รับอนุญาตจาก กสทช. แล้ว ผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมสามารถขายส่งบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้แก่ผู้ประกอบการโทรคมนาคมแบบโครงข่ายเสมือนได้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจ

การปฏิรูปกฎหมายและการเปิดเสรีกิจการสื่อสารโทรคมนาคมจึงอาจทำให้การแข่งขันในตลาดทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น บริษัทไม่สามารถประเมินได้ว่าจะมีผู้ประกอบการรายใหม่จำนวนเท่าใดที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. และหาก กสทช. ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้แก่ผู้ประกอบการรายใหม่ อาจทำให้การแข่งขันในตลาดทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่ อาจมีต้นทุนในการให้บริการที่ต่ำกว่า และอาจใช้

วิธีการลดราคาอย่างรุนแรง หรืออาจใช้กลยุทธ์ช่วยเหลือต้นทุน (Subsidy Approach) เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดของตน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ในการแข่งขันในตลาด และอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

3. ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงาน

3.1 ความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่าย และระบบสำคัญอื่นๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้บริการ

บริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ตระหนักถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่าย และระบบสำคัญอื่นๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้บริการ โดยบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต มีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาแผนเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉินและการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่ายและระบบสำคัญอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง

บริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ได้จัดทำระบบการบริหารจัดการโครงข่าย (Network Management System) ควบคุมและกำหนดขั้นตอนการบำรุงรักษาโครงข่ายและอุปกรณ์ เพื่อให้โครงข่ายและอุปกรณ์ทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการด้านโทรคมนาคมแก่ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการเสียงและบริการข้อมูล รวมถึงได้จัดทำและพัฒนาแผนรองรับการหยุดชะงักของระบบที่สำคัญอื่นๆ เช่น ระบบการจัดเก็บข้อมูล ระบบการจัดเก็บค่าบริการ และการให้บริการลูกค้า เพื่อให้สามารถดำเนินการและให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ยังได้กำหนดแผนสำรองเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉิน ซึ่งครอบคลุมถึงการลงทุนเพิ่มเติมในอุปกรณ์สำคัญและระบบป้องกันภัยต่างๆ เช่น ระบบป้องกันเพลิงไหม้ และระบบควบคุมการใช้งานโครงข่ายและอุปกรณ์แบบ Real Time โดยบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ได้จัดให้มีการฝึกแผนพนักงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พนักงานตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ ขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ รวมถึงมีการทดสอบแผนรองรับต่างๆ อย่างเข้มงวด

นอกจากนี้ บริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ได้ทำสัญญาประกันภัยเพื่อคุ้มครองกรณีที่เกิดเหตุทำให้โครงข่ายและอุปกรณ์ของบริษัทได้รับความเสียหาย เพื่อลดผลกระทบของปัจจัยความเสี่ยงดังกล่าวที่มีต่อบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต

3.2 การต้องพึ่งพานักพัฒนภายนอกในการบำรุงรักษาอุปกรณ์โทรคมนาคม

บริษัทต้องให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งรวมถึงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และสถานีฐาน 2G/3G/4G ทั่วประเทศ ดังนั้น ความสำเร็จของธุรกิจของบริษัทและของ

ดีแทค ไตรเน็ต (ซึ่งอาจใช้สถานีฐานบางส่วนร่วมกันกับบริษัทในการให้บริการบนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์) จึงขึ้นอยู่กับการบำรุงรักษาและซ่อมแซมโครงข่ายและอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันบริษัทได้ว่าจ้างบุคคลภายนอกเพื่อให้บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ของสถานีฐานและระบบเครือข่ายส่งสัญญาณบางส่วนของบริษัท หากบุคคลภายนอกไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ตามสัญญาได้ หรือไม่สามารถปฏิบัติตามที่ได้ทันเวลาที่และด้วยต้นทุนที่เหมาะสม อาจทำให้บริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต มีต้นทุนในการดำเนินงานที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อความล่าช้าและคุณภาพของการให้บริการ

4. ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทมีความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากรายได้หลักของบริษัทเป็นสกุลเงินบาท แต่บริษัทมีค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระในรูปแบบของสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าที่เกิดจากการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์

สำหรับมาตรการในการบริหารและจัดการความเสี่ยงนั้น บริษัทมีรายได้ส่วนหนึ่งที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการให้บริการข้ามแดนอัตโนมัติ ซึ่งบริษัทได้นำรายได้ส่วนนี้มาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น (Natural Hedge) นอกจากนี้ยังได้มีการตกลงกับคู่ค้าเพื่อซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์บางส่วนเป็นสกุลเงินบาท และหลังจากนั้นบริษัทจะพิจารณาใช้เครื่องมือทางการเงิน (Financial Instruments) ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการบริหารและจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยน

5. ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตัดสินใจต่างๆ ของบริษัท

เทเลนอร์และ บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ต่างเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทโดยถือหุ้นรวมกันคิดเป็นร้อยละ 65 (ข้อมูล ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2558) ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท

อนึ่ง บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ได้มีการปรับโครงสร้างการถือหุ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2555 โดยกลุ่มเบญจรงค์กุล ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทได้เข้ามาถือหุ้นในบริษัท ผ่านการถือหุ้นใน บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด โดยถือหุ้นทั้งสิ้นร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของ บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด

ดังนั้น เทเลนอร์และ บริษัทไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด (รวมถึงกลุ่มเบญจรงค์กุล)อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตัดสินใจต่างๆ ของบริษัท เว้นแต่กรณีที่บุคคลดังกล่าวไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษหรือมีส่วนได้เสียในเรื่องดังกล่าว

การจัดการ

โครงสร้างการจัดการของบริษัทประกอบด้วยคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ และฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการอื่น ๆ ในระดับบริหารอีกหลายชุดเพื่อกำหน้าที่ควบคุมดูแลนโยบายภายในองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน

คณะกรรมการบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 คณะกรรมการบริษัทมีจำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วย

- กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 11 ท่าน โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 33.33 ของคณะกรรมการบริษัท
- กรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน ได้แก่ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายชื่อกรรมการและการถือครองหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 มีดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 57	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 58 ⁽¹⁾	เพิ่ม/ลด
1	นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ประธานกรรมการ	10	10	-
2	นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้	รองประธานกรรมการ	-	-	-
3	นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	กรรมการอิสระ	-	-	-
4	นางกมลวรรณ วิปุลากร	กรรมการอิสระ	-	-	-
5	นายสตีเฟ่น วูดรूप ฟอร์ดแฮม	กรรมการอิสระ	10,000 หุ้น 6,000 NVDR	10,000 หุ้น 6,000 NVDR	-
6	นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	กรรมการอิสระ	-	-	-
7	นายเฮนริก คลอสเซ่น	กรรมการ	-	-	-
8	นายลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง	กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	-	-	-
9	นางสาวฉันทวี วงศ์ธีรฤทธิ	กรรมการ	-	-	-
10	นายทอเร่ จอห์นเซ่น	กรรมการ	-	-	-
11	นายฮาคุน บร็วเซ็ท เซิร์ล	กรรมการ	-	-	-
12	นายริชาร์ด โอลาฟ โอว์	กรรมการ	-	-	-

หมายเหตุ (1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้น/ ซื้อขายหุ้นในระหว่างปี 2558

(2) จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าประชุมคณะกรรมการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ "การกำกับดูแลกิจการ"

โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับกรรมการที่ลาออกระหว่างปี 2558 รวมทั้งการถือครองหุ้นของกรรมการดังกล่าว ดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 57	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 58 ⁽¹⁾	เพิ่ม/ลด
1	นายชิตต์ เบรคเก้ ⁽²⁾	กรรมการและรักษาการประธาน เจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
2	นายสุนันท์ ใจอัน เบอโรเทลเซ่น ⁽³⁾	กรรมการ	—	—	—

หมายเหตุ (1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้น/ ซื้อขายหุ้นในระหว่างปี 2558
(2) นายชิตต์ เบรคเก้ ลาออกจากการเป็นรักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหารเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2558 และลาออกจากการเป็นกรรมการและรองประธานกรรมการเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 โดยนายลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง เข้าดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารแทน ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2558 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558 และนายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการแทน นายชิตต์ เบรคเก้ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2558 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2558
(3) นายสุนันท์ ใจอัน เบอโรเทลเซ่น ลาออกจากการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2558 โดยนาย ลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทน กรรมการที่ลาออก ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2558 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558
(4) จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าประชุมคณะกรรมการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ”

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทได้แก่ (1) นายบุญชัย เบญจรงค์กุล (2) นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ (3) นายทอเร็ จอห์นเซน (4) นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ และ (5) นายลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง โดยกรรมการสองในห้าท่านนี้ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

คณะผู้บริหาร

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ทำหน้าที่หัวหน้าของฝ่ายบริหาร โดยโครงสร้างองค์กรของบริษัทได้แบ่งสายงานในองค์กรเป็น 7 สายงาน ได้แก่ กลุ่มการเงิน กลุ่มการตลาด กลุ่มส่งเสริมการขาย กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มกลยุทธ์ กลุ่มบุคคล และกลุ่มกิจการองค์กร

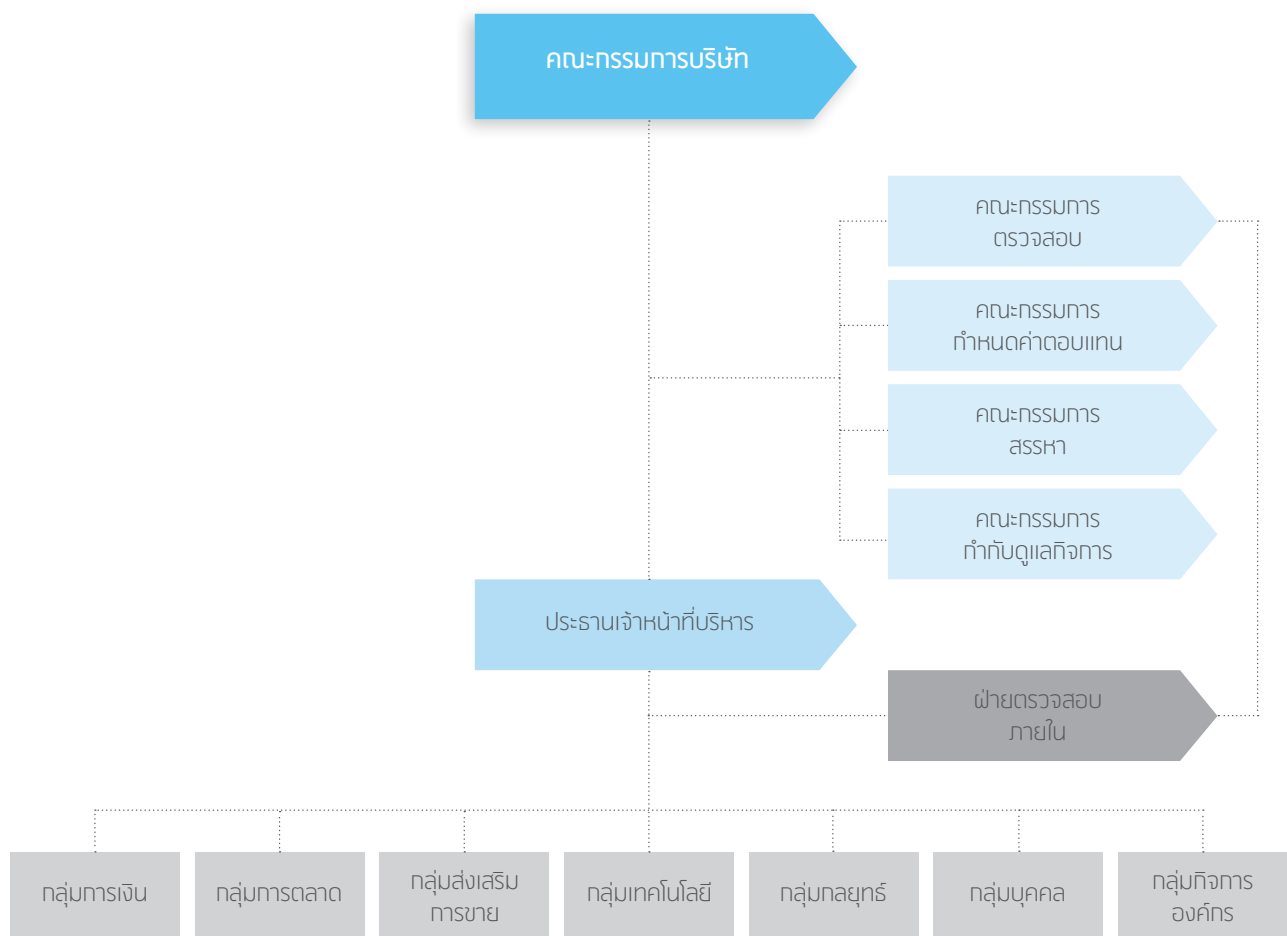
รายชื่อคณะผู้บริหารของบริษัทและการถือครองหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 มีดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 57	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 58 ⁽¹⁾	เพิ่ม/ลด
1	นายลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
2	นายเชวเร่ เพ็ดเดอร์เซ่น	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
		กลุ่มการเงิน			
3	นายชิกวาร์ท ไวส์ เอริคเซน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
		กลุ่มการตลาด			
4	นายอลัน บองเก้	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
		กลุ่มส่งเสริมการขาย			
5	นายประเทศ ตันกุลนันท์	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	6,900 หุ้น	6,900 หุ้น	—
		กลุ่มเทคโนโลยี			
6	นายแอนดริว ทอร์ โอดวาร์ กวาลเซท	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
		กลุ่มกลยุทธ์			
7	นางสาวนาฏฤดี อากาญวงศ์	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
		กลุ่มบุคคล			
8	นายราจีฟ บาวา	รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	—	—	—
		กลุ่มกิจการองค์กร			

หมายเหตุ (1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้น/ ซื้อขายหุ้นในระหว่างปี 2558

ผู้บริหารข้างต้นเป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด. ซึ่งหมายถึง ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารที่สายแรกนับต่อจากผู้จัดการลงมา ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่สี่ทุกราย และหมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไปหรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทไม่เคยเป็นพนักงานหรือหุ้นส่วนของบริษัทสอบบัญชีภายนอกที่บริษัทใช้บริการอยู่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

โครงสร้างการบริหารจัดการของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

เลขานุการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้ง นายวีพันธ์ พิทักษ์ชาตวิวงศ์ ผู้อำนวยการอาวุโสสายงานกฎหมาย ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการบริษัท โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ประวัติการศึกษา การทำงาน และการอบรมของเลขานุการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “คณะผู้บริหารบริษัทและเลขานุการบริษัท”

อนึ่ง รายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และเลขานุการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ” และในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th

คำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

คำตอบแทนกรรมการบริษัท

ในการกำหนดคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการนั้น คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะพิจารณา จากปัจจัยต่างๆ หลายประการ เช่น ธุรกิจ และผลการประกอบการของบริษัท บรรทัดฐานของตลาดและอุตสาหกรรม สภาพเศรษฐกิจ ตลอดจนหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย เป็นต้น คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

จะพิจารณาคำตอบแทนของกรรมการและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท และที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาและอนุมัติทุกปี นอกจากนี้คณะกรรมการ กำหนดคำตอบแทนจะพิจารณาทบทวนโครงสร้างคำตอบแทนของ คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยทุก ๆ 3 ปี ทั้งนี้ เพื่อให้ สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดและอุตสาหกรรม

ปัจจุบัน คำตอบแทนของกรรมการบริษัทประกอบด้วยคำตอบแทน รายเดือนและเบี้ยประชุม บริษัทไม่มีคำตอบแทนในรูปสิทธิประโยชน์อื่น ๆ หรือในรูปของหุ้นให้แก่กรรมการของบริษัท โครงสร้างคำตอบแทนของ คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ”

ในปี 2558 คำตอบแทนรวมของกรรมการบริษัทมีจำนวนทั้งสิ้น 9,831,200 บาท โดยมีรายละเอียดคำตอบแทนกรรมการดังนี้

รายชื่อ	คำตอบแทนกรรมการ (บาท)					รวม
	คณะกรรมการ บริษัท	คณะกรรมการ ตรวจสอบ	คณะกรรมการ กำหนด คำตอบแทน	คณะกรรมการ สรรหา	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการ	
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	3,340,800	—	—	—	—	3,340,800
นายชิตวั เบริคเก้ ⁽¹⁾	—	—	—	—	—	—
นายจุลจิตต์ บุญเขต	1,213,200	650,000	43,200	57,600	14,400	1,978,400
นายสตีเฟ่น วูดรฟ ฟอร์ดแฮม	1,129,200	403,200	54,000	72,000	—	1,658,400
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	1,087,200	—	—	—	18,000	1,105,200
นางกมลวรรณ วิปุลากร	1,129,200	345,600	43,200	43,200	14,400	1,575,600
นายฮาคุน บรวิเช็ท เซิร์ล	—	—	—	—	—	—
นางสาวธันวดี วงศ์ธีรฤทธิ์	172,800	—	—	—	—	172,800
นายทอเร็ จอห์นเซน	—	—	—	—	—	—
นายริชาร์ด โอลาฟ โอว์	—	—	—	—	—	—
นายเฮนริก คลอสเซน	—	—	—	—	—	—
นายกุนนาร์ โจอัน เบร์เทลเซน ⁽²⁾	—	—	—	—	—	—
นายลาร์ส โอเค วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง ⁽³⁾	—	—	—	—	—	—
นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ ⁽⁴⁾	—	—	—	—	—	—
รวม	8,072,400	1,398,800	140,400	172,800	46,800	9,831,200

หมายเหตุ (1) นายชิตวั เบริคเก้ ลาออกจากการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558
(2) นายกุนนาร์ โจอัน เบร์เทลเซน ลาออกจากการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2558
(3) นายลาร์ส โอเค วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายกุนนาร์ โจอัน เบร์เทลเซน กรรมการที่ลาออก ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2558 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558
(4) นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายชิตวั เบริคเก้ กรรมการที่ลาออก ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2558 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2558

8.4.2 คำตอบแทนผู้บริหาร

คำตอบแทนของผู้บริหารของบริษัท ประกอบด้วยเงินเดือน โบนัส และเงิน สมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ปัจจุบัน บริษัทไม่มีคำตอบแทนในรูปหุ้นให้ แก่ผู้บริหารของบริษัท ในปี 2558 คำตอบแทนรวมของผู้บริหารของบริษัท มีจำนวนทั้งสิ้น 71,971,471.61 บาท

บุคลากร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทมีพนักงาน (เฉพาะพนักงานที่รับอัตรา ค่าจ้างเป็นเงินเดือนประจำ) จำนวนทั้งสิ้น 4,731 คน โดยแบ่งตามสายงานหลักได้ดังนี้

สายงาน	จำนวนพนักงาน (คน)
กลุ่มการเงิน	222
กลุ่มการตลาด	1,732
กลุ่มส่งเสริมการขาย	425
กลุ่มเทคโนโลยี	1,144
กลุ่มกลยุทธ์	54
กลุ่มบุคคล	121
กลุ่มกิจการองค์กร	91
กลุ่มธุรกิจภูมิภาค	942
รวม	4,731

ในปี 2558 ค่าตอบแทนรวมของพนักงานประกอบด้วยเงินเดือนและโบนัส เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 4,264,947,798.36 บาท และเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 115,011,417.05 บาท

นโยบายการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

บริษัทมีนโยบายที่จะพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ และคุณภาพของพนักงานอย่างต่อเนื่อง เพราะบริษัทตระหนักเสมอว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นรากฐานของความสำเร็จ ดังนั้น บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและปรับตนเองให้เป็น “องค์กรแห่งการพัฒนาและเรียนรู้” โดยผสมผสานทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถ ตลอดจนปลูกฝังวัฒนธรรม และจริยธรรมขององค์กรควบคู่กันไป ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และแนวทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัท และเพื่อให้บริษัทสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาและความก้าวหน้าของกิจการโทรคมนาคม และความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี บริษัทได้จัดรูปแบบการเรียนรู้และการพัฒนาที่เหมาะสม ดังนี้

“dtac Academy” – ศูนย์กลางแห่งการพัฒนาบุคลากร

dtac Academy มีภารกิจในการจัดหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากรหลากหลาย เพื่อให้พนักงานสามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในการปฏิบัติงานได้สอดคล้องทั้งกับความต้องการของพนักงานและความต้องการทางธุรกิจขององค์กร พนักงานทุกคนจะมีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ตามความต้องการของหน้าที่งานและความสนใจส่วนตัวของพนักงานเอง หลักสูตรที่ dtac Academy จะประกอบด้วย (1) การพัฒนาทักษะพื้นฐาน เช่น การสื่อสาร การบริหารจัดการและการวางแผนงาน; (2) การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรและจริยธรรมองค์กร; (3) การพัฒนาทักษะเฉพาะทางทั้งในส่วนงานหลักและส่วนงานสนับสนุน เพื่อพัฒนาและยกระดับความสามารถเฉพาะด้านขององค์กรให้มีศักยภาพในการแข่งขัน เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีโครงข่าย การตลาดเชิงกลยุทธ์ การขายและการให้บริการ เป็นต้น

นอกเหนือจากการฝึกอบรมในรูปแบบชั้นเรียน บริษัทยังจัดส่งเสริมและจัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพในรูปแบบอื่นๆ ด้วย เช่น การเรียนรู้จาก

การลงมือปฏิบัติงานจริง (On the Job Training) การมอบหมายให้พนักงานเข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการที่สำคัญ การแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากรที่เชี่ยวชาญจากอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นต้น บริษัทยังได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาศักยภาพ ด้วยการจัดให้มีระบบการเรียนรู้ออนไลน์ และการใช้แอปพลิเคชัน “เพลทิน” บนโทรศัพท์มือถือ ซึ่งอำนวยความสะดวกให้พนักงานสามารถดาวน์โหลดและอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และคู่มือการฝึกอบรมออนไลน์ได้ทุกที่ทุกเวลา

หลักสูตรการพัฒนาก้าวหน้าและพนักงานที่มีศักยภาพ

บริษัทให้ความสำคัญต่อการพัฒนาก้าวหน้าและพนักงานที่มีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง บริษัทมีหลักสูตรการพัฒนาก้าวหน้าอย่างครอบคลุม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้บริหารในทุกระดับมีความพร้อมในเรื่องของทักษะในการบริหารทีมงานและองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ เนื้อหาของหลักสูตรจะครอบคลุมทั้งด้านการบริหารงานเชิงธุรกิจและการบริหารบุคคล และจัดฝึกอบรมทั้งในรูปแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการให้คำแนะนำเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

บริษัทยังจัดให้มีหลักสูตรการพัฒนานักงานที่มีศักยภาพ ซึ่งได้ออกแบบเพื่อส่งเสริมพนักงานที่มีความสามารถโดดเด่นให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ หลักสูตรพิเศษเหล่านี้ได้รับการพัฒนาาร่วมกับสถาบันต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจและความรู้เฉพาะทางที่สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจของบริษัท

การพัฒนานักงานที่มีศักยภาพรุ่นใหม่ในระดับสากล

ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนานักงานที่มีศักยภาพรุ่นใหม่ให้มีวิสัยทัศน์ในระดับสากล บริษัทจึงได้คัดเลือกพนักงานเพื่อเข้าร่วมโครงการ Mobility เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการทำงานกับบริษัทผู้ให้บริการโทรคมนาคมชั้นนำในต่างประเทศ โดยพนักงานจะได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติงานในต่างประเทศตามระยะเวลาที่กำหนด ขึ้นกับลักษณะงานและความต้องการทางธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้พนักงานสามารถนำทักษะและความรู้ที่มีเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานใน

สภาวะแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิมและเพื่อส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ระหว่างการปฏิบัติงานในต่างประเทศ โดยโครงการนี้จะสนับสนุนให้พนักงานที่มีศักยภาพรุ่นใหม่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และความเชี่ยวชาญ และพัฒนาความชำนาญการทางด้านธุรกิจได้ในระดับสากล โดยสามารถนำประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับนำกลับมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ในประเทศไทยต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี 2558 บริษัทได้จัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32.7 ล้านบาท (โดยเป็นงบประมาณในการพัฒนาระบบและสื่อดิจิทัลจำนวน 5.2 ล้านบาท) และบริษัทได้มีการฝึกอบรมและพัฒนาให้กับพนักงานของบริษัทจำนวนกว่า 5,100 คน และคู่ค้าของบริษัทจำนวน 2,600 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเวลาในการฝึกอบรมเท่ากับ 22.5 ชั่วโมงต่อคน ต่อปี

การควบคุมภายใน

ระบบการควบคุมภายในของบริษัทเป็นกระบวนการที่กำกับดูแลโดยคณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหาร เพื่อให้มีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าบริษัทได้บรรลุวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- การรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และ
- การปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

บริษัทใช้กรอบโครงสร้างการควบคุมภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) แนวทางของ Sarbanes Oxley Act Section 404 (SOX) และแนวทางที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด โดยบริษัทได้ดำเนินการตามแนวทางของ SOX มาตั้งแต่ปี 2549 เพื่อบรรเทาความเสี่ยงการควบคุมภายในเกี่ยวกับรายงานทางการเงินเข้ากับการดำเนินงานทางธุรกิจของบริษัท

ระบบการควบคุมภายในของบริษัท ประกอบด้วย 5 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

บริษัทมีการจัดโครงสร้างองค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารและการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีการสื่อสารเป้าหมายดังกล่าวไปยังพนักงานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงาน

บริษัทมีหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแต่ธรรมภิบาล” (Code of Conduct) ซึ่งครอบคลุมข้อกำหนดห้ามกระทำความผิด ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทปฏิบัติตามในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท แนวทางการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การปฏิบัติต่อพนักงาน ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่ง และหน่วยงานราชการ รวมถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ทรัพย์สิน การควบคุมภายใน บัญชี การรายงานและการเปิดเผยข้อมูล การบริหารข้อมูลสารสนเทศและการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล พนักงานสามารถปรึกษาหรือแจ้งเหตุการณ์ฝ่าฝืนหลักในการปฏิบัติต่อหัวหน้าผู้แทนพนักงาน (Compliance Manager) โดยตรง ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายและจัดให้มีหลักในการปฏิบัติดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานที่คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย และเพื่อประโยชน์ของบริษัทในระยะยาว

บริษัทได้จัดตั้งหน่วยงานควบคุมภายใน (Internal Control Unit) เพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงิน (Internal Control over Financial Reporting หรือ ICFR) และเพื่อพัฒนาและปรับใช้นโยบายและขั้นตอนการกำกับดูแลกิจการของบริษัท โดยหน่วยงานควบคุมภายในทำหน้าที่กำกับดูแลและรายงานสถานะของการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงินต่อฝ่ายบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้รายงานทางการเงินของบริษัทมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานเพื่อดูแลรับผิดชอบด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม (Health, Safety, Security & Environment หรือ HSSE Unit) โดยได้ยึดแนวทางตามมาตรฐานสากล ISO14001 & OHSAS18001 เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ บริษัทคำนึงถึงความเสี่ยงรับผิดชอบต่อส่วนรวมในการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยบริษัทได้จัดทำแผนงานลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

(2) การบริหารความเสี่ยง

บริษัทยึดหลักการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน AS/NZS ISO 31000:2009 Risk Management ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล ครอบคลุมตั้งแต่การบริหารความเสี่ยงในระดับกลยุทธ์จนถึงการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงที่มีอยู่ในขอบเขตงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้และความเสี่ยงดังกล่าวอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

การบริหารความเสี่ยงของบริษัทเป็นการประเมินปัจจัยในอนาคตและเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง โดยบริษัทได้กำหนดกรอบและคู่มือการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งได้ทบทวนกรอบการทำงานและคู่มือดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เนื่อง การประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระบบเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งของกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ของบริษัท โดยกระบวนการประเมินความเสี่ยงจะระบุความเสี่ยงที่สำคัญ ประเมินความรุนแรงของความเสี่ยง ทั้งในแง่ของความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการกำหนดวิธีการลดความเสี่ยง นอกจากนี้ บริษัทยังได้กำหนดกระบวนการติดตามระดับความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ เพื่อสังเกตการณ์การเปลี่ยนแปลงของระดับความเสี่ยง ความคืบหน้าของวิธีการลดความเสี่ยง และความเสี่ยงสำคัญที่อาจเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

ฝ่ายบริหารจะได้รับรายงานความเสี่ยงที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ ผ่านกระบวนการการรายงานความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถตัดสินใจ

สนใจบนพื้นฐานของการรับทราบถึงความเสี่ยงนั้นๆ และตระหนักถึงและเข้าใจความเสี่ยงที่สำคัญอันอาจเป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายทางกลยุทธ์ของบริษัท รวมทั้งสามารถเพิ่มโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของบริษัทในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยฝ่ายบริหารจะรายงานความเสี่ยงที่สำคัญดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส

(3) การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

บริษัทมีการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานสำหรับการบริหารจัดการในด้านต่างๆ รวมถึงการทำธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารทั่วไป โดยบริษัทมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของฝ่ายบริหารแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสมตามนโยบายการมอบอำนาจ (Policy on Delegation of Authority) ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติออกจากหน้าที่ในการบันทึกรายการบัญชีและข้อมูล และหน้าที่ในการดูแลจัดเก็บทรัพย์สินออกจากกันเพื่อเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ ในการทำธุรกรรมต่างๆ กับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว บริษัทมีมาตรการที่รัดกุมในการติดตามดูแลเพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมนั้นๆ ดำเนินการตามระเบียบวิธีการปฏิบัติงานและผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนด เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ

(4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัทให้ความสำคัญต่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล เพื่อให้การสื่อสารข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบริษัทได้ใช้นโยบายบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและเหมาะสมกับธุรกิจของบริษัท มีการจัดเก็บบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีอย่างเหมาะสมและสามารถตรวจสอบได้ มีการจัดทำหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบการประชุม รวมทั้งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น (แล้วแต่กรณี) เพื่อพิจารณาประกอบการประชุมภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและตามที่กฎหมายกำหนด

(5) ระบบการติดตาม

บริษัทมีกระบวนการที่ชัดเจนในการติดตามระบบการควบคุมภายในและรายงานข้อผิดพลาดและจุดอ่อนในการควบคุมภายในที่สำคัญ พร้อมทั้งรายละเอียดในการดำเนินการแก้ไข ซึ่งฝ่ายบริหารจัดให้มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Monitoring) และทำการประเมินเป็นระยะ (Period Evaluation) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่มั่นคงและใช้งานได้ดีจริง

ทั้งนี้ การติดตามอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Monitoring) รวมถึงการทบทวนผลการดำเนินงานและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญเป็นประจำ การวิเคราะห์ และการติดตามรายงานการดำเนินงานที่อาจระบุความผิดปกติที่บ่งบอกถึงความล้มเหลวในระบบการควบคุมภายใน เป็นต้น นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัท

ทราบถึงกรณีที่มีหรือสงสัยว่ามีการฉ้อโกง การกระทำผิดกฎหมาย หรือการประพฤติผิดที่อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและสถานะทางการเงินของบริษัท

การประเมินเป็นระยะ (Period Evaluation) รวมถึง

- (ก) การทดสอบการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงินของฝ่ายบริหาร ซึ่งจัดทำขึ้นในปี 2558 ไม่พบข้อบกพร่องในการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและสถานะทางการเงิน โดยผลการทดสอบดังกล่าวได้มีการสรุปและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบทุกไตรมาส
- (ข) การดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินธุรกิจของบริษัทตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับการอนุมัติโดยรายงานจุดอ่อนในการควบคุมภายในและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขจุดอ่อนเหล่านั้น โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในจะรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินการแก้ไขกับฝ่ายบริหาร และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการดังกล่าวให้กับคณะกรรมการตรวจสอบทุกเดือน และ
- (ค) การทบทวนประเด็นในการควบคุมภายในที่ตรวจพบโดยผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัท

อนึ่ง บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ได้ทบทวนและประเมินการควบคุมทางการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย และ ไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 โดยคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท และสามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทจากการนำไปใช้โดยมิชอบหรือไม่มีอำนาจของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2559 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 คณะกรรมการบริษัทรับทราบความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท

การตรวจสอบภายใน

หน่วยงานตรวจสอบภายในมีพันธกิจในการปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นอย่างอิสระและเที่ยงธรรม รวมทั้งให้คำปรึกษาเพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของบริษัทให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางธุรกิจ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการโดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบในด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน มีกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ซึ่งได้รับการสอบทานและอนุมัติโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบอย่างเป็นทางการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าความรับผิดชอบที่ระบุในกฎบัตรและการปฏิบัติ

หน้าที่ของหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการยืนยันความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

บริษัทได้แต่งตั้งนางฐิติมา ศรีจันทร์พานธุ์ เป็นหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในและหน่วยงานอื่นใดภายใต้หน่วยงานตรวจสอบภายใน จะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ

หน่วยงานตรวจสอบภายในยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล (รวมถึงคำจำกัดความของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หลักจริยธรรม และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน) และของสมาคมผู้ตรวจสอบและควบคุมระบบสารสนเทศ คู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบริษัท

หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการจัดทำแผนการตรวจสอบภายในที่มีความยืดหยุ่น โดยประเมินจากทิศทางกลยุทธ์ทางธุรกิจและความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของ บริษัท โดยแผนการตรวจสอบภายในประจำปีจะได้รับการสอบทานและอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติแล้วนั้น หน่วยงานตรวจสอบภายในยังปฏิบัติงานพิเศษอื่นตามการร้องขอของผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบตามความเหมาะสม

อนึ่ง ตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปีนั้น หน่วยงานตรวจสอบภายในจะพิจารณาและทบทวนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สอบทานความเพียงพอและควมมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน และรายงานจุดบกพร่องของการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานต่อผู้บริหาร โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจ

ว่าผู้บริหารได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมถึงผู้ตรวจสอบภายนอกอื่นๆ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะได้รับรายงานผลการตรวจสอบ รวมถึงความคืบหน้าในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงของผู้บริหารและความคืบหน้าของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นประจำทุกเดือน

นอกจากนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในยังรับผิดชอบในการสอบทานรายการระหว่างกันตามระเบียบภายในของบริษัท เพื่อให้แน่ใจว่าการทำรายการระหว่างกันนั้นเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พร้อมทั้งรายงานผลการสอบทานแก่คณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส หน่วยงานตรวจสอบภายในมีส่วนร่วมในการดำเนินการสอบสวนการกระทำที่อาจเกี่ยวข้องกับการทุจริตภายในบริษัท และรายงานผลให้ผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบทราบ นอกจากนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในยังให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ทางธุรกิจ

พนักงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญอย่างต่อเนื่อง โดยเข้ารับการฝึกอบรมที่หลากหลายทั้งที่จัดขึ้นภายในและภายนอกบริษัท รวมถึงการสัมมนาในต่างประเทศ นอกจากนี้ พนักงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในยังมีโอกาสพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของบริษัท

อนึ่ง เพื่อให้แน่ใจว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน และปฏิบัติงานตามกฎหมายของหน่วยงานตรวจสอบภายในและความคาดหวังของผู้บริหาร หน่วยงานตรวจสอบภายในได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพด้านการตรวจสอบภายในโดยผู้ประเมินภายนอกเป็นประจำทุก 5 ปี และรายงานผลการประเมินให้แก่คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบทราบ การประเมินคุณภาพด้านการตรวจสอบภายในครั้งล่าสุดได้จัดทำขึ้นในปี 2554 โดยผลการประเมินสรุปได้ว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลเรื่องการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน ซึ่งกำหนดโดยสมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล

ดีแทค ขอมุ่งมั่นสานต่อ ความเป็นบริษัทธรรมาภิบาลที่ดีตลอดไป

จากความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการกำกับดูแลกิจการที่ดี และมีมาตรฐานทำให้ดีแทค ได้รับรางวัล

“Top 50 ASEAN Publicly Listed Companies”

จาก ASEAN Capital Markets Forum ซึ่งเป็น
เครื่องยืนยันว่าดีแทคเป็นบริษัทไทยที่มีการกำกับ

ดูแลกิจการและธรรมาภิบาลที่ดีในระดับสากลอันเป็นผลมาจากการกำกับดูแล
กิจการที่ดีในทุกด้านรวมถึงการดูแลสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ความรับผิดชอบต่อสังคม
ความซื่อสัตย์ต่อคู่ค้า การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส รวมถึง
ความทุ่มเทของคณะกรรมการและผู้บริหาร

โดยดีแทคจะเดินหน้าสานต่อความเป็นบริษัทธรรมาภิบาลที่ดีต่อไป พร้อมยกระดับ
คุณภาพในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทฯ เพื่อร่วมพัฒนาประเทศไทยและ
เพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนในภูมิภาค และทั่วโลกต่อตลาดทุนไทย

“ บริษัทจดทะเบียนไทยแสดงความโดดเด่นในการปฏิบัติตามหลักการกำกับ
ดูแลกิจการตามมาตรฐานอาเซียนมาตลอด ทางสถาบัน IOD ขอชื่นชมและ
ร่วมแสดงความยินดีกับบริษัทที่ได้รับรางวัล และสถาบันจะทำหน้าที่สนับสนุน
บริษัทไทยในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อไป
ทั้งเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาตลาดทุนไทยและการมีธรรมาภิบาลที่ดีใน
ภาคเอกชน ”

ดร. บัณฑิต นิจถาวร
กรรมการผู้อำนวยการ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การกำกับดูแลกิจการ

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทยึดมั่นในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2555 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อรักษาและเสริมสร้างมูลค่าของผู้ถือหุ้นในระยะยาว

โดยคณะกรรมการบริษัทได้จัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ และกระบวนการในการบริหารความเสี่ยง การกำหนดกลยุทธ์ การรายงานทางการเงิน และการควบคุมภายใน นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทได้จัดทำหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแต่ธรรมมาภิบาล” ซึ่งใช้บังคับกับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่กระทำการในนามของบริษัท โดยเริ่มใช้บังคับตั้งแต่ปี 2549 และมีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น สิทธิมนุษยชน แรงงาน สุขภาพอนามัย ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การใช้ข้อมูลภายใน การทุจริตคอร์รัปชัน การควบคุมภายใน และการเปิดเผยข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้ ตามหลักมาตรฐานสากล

บริษัทได้จัดทำให้มีการเผยแพร่นโยบายการกำกับดูแลกิจการและหลักในการปฏิบัติดังกล่าวทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th และระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet) เพื่อความสะดวกของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทในการเข้าถึงและใช้ในการอ้างอิง นอกจากนี้ บริษัทได้จัดทำให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลกิจการและหลักในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อาทิ จัดการบรรยายและแจกคู่มือดีแต่ธรรมมาภิบาลให้แก่พนักงานในการประชุมพิเศษสำหรับพนักงานใหม่ และจัดการอบรมในเรื่องดังกล่าวเป็นครั้งคราวไป รวมทั้ง จัดทำสื่อการเรียนรู้เรื่องดีแต่ธรรมมาภิบาลในรูปแบบการ์ตูนเพื่ออธิบายหัวข้อต่างๆ ที่สำคัญและเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ อาทิเช่น ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชันและการติดสินบน ของขวัญและสินน้ำใจทางธุรกิจ ข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว ความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ การเป็นผู้สนับสนุนหรือการบริจาค การสื่อสารภายนอกองค์กร รวมถึงเรื่องอื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่พนักงานควรทราบ ทั้งนี้ การติดตามให้มีการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการนั้น ประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีหน้าที่ประเมินผลการบังคับใช้เอกสารการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งระดับของการปฏิบัติตาม และรายงานผลต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

บริษัทให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการถือปฏิบัติหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทได้อ้างอิงจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2555 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ASEAN CG Scorecard ทั้งนี้ จากการประเมินโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยซึ่งประเมินโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย บริษัทได้รับคะแนนระดับ “ดีเลิศ” (ช่วงคะแนนระหว่างร้อยละ 90 ถึงร้อยละ 100) โดยเป็นหนึ่งใน 55 บริษัทที่ได้รับคะแนนดีเลิศ จากบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 588 บริษัท (หรือร้อยละ 9 ของบริษัทที่ได้รับผลการประเมินประจำปี 2558) จึงเป็นเครื่องยืนยันว่าบริษัทยึดมั่นในหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่าง

ยั่งยืน รายละเอียดของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีแบ่งออกเป็น 5 หมวด มีดังนี้

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัทตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น อันได้แก่ การซื้อขายและการโอนหุ้น การได้รับส่วนแบ่งในผลกำไรของบริษัท การเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นอย่างเป็นอิสระและเท่าเทียมกัน การร่วมตัดสินใจเรื่องสำคัญของบริษัท การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี และการได้รับข้อมูลข่าวสารของบริษัทอย่างรวดเร็ว ครบถ้วน และเพียงพอ ผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย โดยสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ผ่านการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับสิทธิและผลประโยชน์ของตน

บริษัทมีนโยบายส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้น รวมถึงนักลงทุนสถาบัน ในการเข้าร่วมการประชุมผู้ถือหุ้น โดยบริษัทคัดเลือกสถานที่จัดการประชุมซึ่งมีระบบขนส่งมวลชนเข้าถึงและเพียงพอเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางเข้าร่วมการประชุมได้อย่างสะดวก บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นจัดส่งเอกสารลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุม เพื่อลดระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสารในวันประชุม และบริษัทจัดช่องทางการลงทะเบียน ณ สถานที่จัดการประชุมสำหรับผู้ถือหุ้น บุคคลธรรมดา นิติบุคคลและนักลงทุนสถาบัน โดยบริษัทได้นำระบบบาร์โค้ด (Barcode) มาใช้ในการลงทะเบียนและนับคะแนนเสียง เพื่อช่วยให้ขั้นตอนการลงทะเบียนและการประมวลผลการลงคะแนนเสียงเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และได้จัดเตรียมอาหารสดมภ์ให้แก่ผู้ถือหุ้นในการมอบฉันทะ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้น

บริษัทดำเนินการประชุมอย่างโปร่งใสและมีกลไกที่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น โดยสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง และผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นอย่างพร้อมเพรียงกันเพื่อตอบคำถามและรับทราบความคิดเห็นของผู้ถือหุ้น

อนึ่ง บริษัทได้จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 ณ ห้องแอทนี คริสตัล ฮอลล์ ชั้น 3 โรงแรมพลาซ่า แอทนี รอยัล เมริเดียน กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โดยมีกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 ทั้งหมด 17 ท่าน

บริษัทได้มอบหมายให้บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนของบริษัท เป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นเวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 21 วันก่อนการประชุม และบริษัทได้จัดให้มีการเผยแพร่หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบการประชุมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th เป็นการล่วงหน้าก่อนการประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผู้ถือหุ้นได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่งคำถามที่เกี่ยวข้องกับวาระการประชุมล่วงหน้าก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2557 อย่างไรก็ดี ไม่มีผู้ถือหุ้นส่งคำถามที่เกี่ยวข้องกับวาระการประชุมแต่อย่างใด

บริษัทได้จัดให้มีการชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงลงคะแนนให้แก่ผู้ถือหุ้นก่อนเริ่มการประชุม โดยมีที่ปรึกษากฎหมายทำหน้าที่กำกับดูแลการประชุมและตรวจสอบการนับคะแนนเสียงเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท ทั้งนี้ ในการประชุมผู้ถือหุ้น ประธานในที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและวาระการประชุมได้อย่างเต็มที่

บริษัทได้แจ้งมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 โดยระบุผลการออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระ แยกประเภทคะแนนเสียงเป็น “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” และ “งดออกเสียง” โดยจัดส่งในรูปแบบจดหมายข่าวไปยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายในวันเดียวกัน ภายหลังจากการประชุมผู้ถือหุ้นเสร็จสิ้น

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญและดูแลให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม โดยได้ดำเนินการต่างๆ ดังนี้

บริษัทมีนโยบายที่จะรักษาสีทธิของผู้ถือหุ้นทุกราย โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 ประธานในที่ประชุมได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น และไม่มีการเพิ่มวาระการประชุมโดยไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าแต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นของบริษัททุกรายมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนตามจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่ โดยหนึ่งหุ้นมีสิทธิออกเสียงเท่ากับหนึ่งเสียง

บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอเรื่องที่เห็นสมควรบรรจุเป็นวาระการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 และเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการล่วงหน้าก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2557 โดยบริษัทได้เผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการดังกล่าวโดยจัดส่งในรูปแบบจดหมายข่าวไปยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th อย่างไรก็ดี ไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอเรื่องเพื่อบรรจุเป็นวาระการประชุม หรือเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการแต่อย่างใด

บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้สามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระของบริษัทหรือบุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนตนได้ โดยบริษัทได้จัดเตรียมหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด ซึ่งผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการออกเสียงลงคะแนนได้ และได้จัดส่งหนังสือมอบฉันทะให้แก่ผู้ถือหุ้นพร้อมหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นสามารถดาวน์โหลดหนังสือมอบฉันทะได้จากเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th

บริษัทได้มอบหมายให้บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ดำเนินการแทนบริษัทในการลงทะเบียนและนับคะแนนเสียง ซึ่งบริษัทได้จัดเตรียมบัตรลงคะแนนเสียงสำหรับผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในวาระต่างๆ โดยในวาระการเลือกตั้งกรรมการ บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิในการเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคล การนับคะแนนเสียงในแต่ละวาระเป็นไปอย่างเปิดเผย โปร่งใส และมีการจัดเก็บบัตรลงคะแนนเสียงไว้สำหรับการตรวจสอบในภายหลัง

บริษัทได้จัดทำรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 และจัดให้มีการเผยแพร่รายงานการประชุมและแถบวิดิทัศน์บันทึกภาพการประชุมผู้ถือหุ้นทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th ภายใน 14 วันภายหลังการประชุม

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

(1) การดูแลสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทตระหนักถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มทั้งภายในและภายนอกบริษัท และดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าสิทธิดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติด้วยดี ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความร่วมมือระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นและความมั่นคงให้แก่บริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทในระยะยาว

สิทธิของผู้ถือหุ้น

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ถือหุ้นในฐานะเจ้าของบริษัท บริษัทดูแลให้มีการปฏิบัติตามต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม โดยจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และทันต่อเวลา และจัดให้มีการดูแลรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท บริษัทมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อสร้างผลกำไร และการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว รายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้นแสดงอยู่ในหมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น และหมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

สิทธิของพนักงาน

บริษัทตระหนักเสมอว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และเป็นรากฐานของความสำเร็จ ดังนั้น บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพของพนักงานตลอดเส้นทางการทำงาน โดยพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของพนักงาน รวมทั้งมอบโอกาสในการสร้างความก้าวหน้าในการทำงานให้แก่พนักงานทุกคนโดยเท่าเทียมกัน และให้ค่าตอบแทนแก่พนักงานในอัตราที่เหมาะสม โดย บริษัทศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กร บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ประเมินผลการทำงานและความก้าวหน้าในการทำงานของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อสร้างศักยภาพและความพร้อมภายในองค์กรเพื่อพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรที่ดี

บริษัทให้ความสำคัญในเรื่องสวัสดิการและความปลอดภัยของพนักงาน โดยบริษัทได้จัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด อาทิ วันเวลาทำงาน วันหยุด วันหยุดพักผ่อนประจำปี และวันหยุดประเภทต่างๆ รวมถึงการประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมีการประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่อง

บริษัทได้จัดให้มีสวัสดิการอื่นๆ นอกจากที่กฎหมายกำหนด อาทิ การประกันสุขภาพ ซึ่งครอบคลุมการรักษาพยาบาลผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน และทันตกรรม การประกันชีวิต การประกันอุบัติเหตุ การตรวจสุขภาพประจำปี และการรักษาพยาบาลภายในสำนักงาน โดยจัดให้มีแพทย์และพยาบาลประจำสำนักงานในช่วงเวลาปฏิบัติงาน รวมถึงจัดให้มีมาตรการดูแลสุขภาพอนามัยของพนักงาน อาทิ การประชาสัมพันธ์แนวทางการป้องกันโรคระบาด และการจัดหาหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจลสำหรับล้างมือให้แก่พนักงานและบุคคลภายนอก นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้พนักงานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดี โดยได้จัดสถานที่ อุปกรณ์กีฬา และกิจกรรมต่างๆ สำหรับการออกกำลังกาย เช่น โยคะ และแอโรบิค เป็นต้น และส่งเสริมเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยได้จัดสถานที่และกิจกรรมต่างๆ อาทิ ห้องเด็กเล่น ห้องสมุด ห้องให้นมบุตร และกิจกรรมในช่วงปิดเทอม เพื่อรองรับกรณีที่พนักงานมีความจำเป็นต้องนำบุตรหลานมาที่ทำงาน ในปี 2558 บริษัทได้ประกาศนโยบายใหม่คือโครงการลาเพื่อคลอดบุตรโดยเพิ่มระยะเวลาเป็น 6 เดือน เพื่อให้พนักงานหญิงได้เตรียมตัวคลอด พักฟื้นหลังการคลอด และเพื่อแม่จะได้ดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด โดยบริษัทจะจ่ายค่าจ้างอัตราปกติให้แก่พนักงานซึ่งลาคลอดตลอดระยะเวลาที่ลาครบหนึ่งไม่เกิน 180 วัน ซึ่งจะเริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป นอกจากนี้ บริษัทได้จัดให้มีเงินช่วยเหลือพนักงานในกรณีต่างๆ เช่น การสมรส การคลอดบุตร การอุปสมบท การเสียชีวิตของญาติใกล้ชิด การประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น

บริษัทส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร โดยจัดให้มีการเลือกตั้ง “สภาผู้แทนพนักงาน” เพื่อเป็นตัวแทนของพนักงานและเป็นสื่อกลางในการประสานงานกับบริษัท เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของพนักงานในเรื่องต่างๆ เพิ่มเติมจากที่บริษัทได้จัดให้ในรูปแบบของสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่พนักงานได้รับอยู่แล้ว รวมทั้งให้คำปรึกษา และรับฟังข้อคิดเห็นของพนักงาน

บริษัทได้ดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสากล โดยได้จัดให้มีหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (หน่วยงาน HSSE) เพื่อกำหนดนโยบายและหลักในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ สวัสดิภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดและส่งเสริมให้มีการดูแลและรักษาสุขภาพอนามัยที่ดี และจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ซึ่งรวมถึงควบคุมภัยอันตราย และดำเนินการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุและโรคภัยจากการทำงาน ให้กับพนักงานทุกคนตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในนานาประเทศ อีกทั้งจัดให้มีการอบรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและ

สภาพแวดล้อมในการทำงาน (HSSE Workshop) เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในองค์กรโดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ เพื่อสร้างจิตสำนึกและหลักในการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานจำนวน 3 คณะในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของพนักงานและผู้บริหารเข้าทำงานร่วมกัน โดยทำหน้าที่รายงานและเสนอแนวทางการแก้ไขและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ปลอดภัย และส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีการประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกเดือน อนึ่ง ในปี 2558 บริษัทมีค่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุถึงขั้นหยุดงาน (Loss-Time Injury Frequency Rate) เท่ากับ 0 เมื่อเทียบกับ 1 ล้านชั่วโมงการทำงาน

นอกจากนี้ บริษัทยังเป็นสำนักงานจากประเทศไทยเพียงหนึ่งเดียวที่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งใน “10 สุดยอดสำนักงานของโลก (Top Ten Best Office Spaces in the World) ประจำปี 2558” จากรายงาน Global Cities : The 2015 Report จัดทำโดย Knight Frank ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านอสังหาริมทรัพย์ชั้นนำของโลก

อนึ่ง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของพนักงานได้อย่างแท้จริง บริษัทได้จัดให้พนักงานทำแบบสำรวจความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อองค์กร (Employee Engagement Survey) ทุกปี ผ่านช่องทางออนไลน์ โดยแบบสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวครอบคลุมเรื่องความคิดเห็นที่พนักงานมีต่อหัวหน้างาน ทีมงาน และบริษัท รวมไปถึงแนวทางและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของบริษัท ทั้งนี้ พนักงานสามารถแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองผ่านแบบสำรวจความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสำรวจความคิดเห็นจะถูกเก็บเป็นความลับ

สิทธิของชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

บริษัทตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน และให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยบริษัทเน้นการพัฒนากิจกรรมโดยการนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนกลุ่มต่างๆ (Enable) ส่งเสริมความปลอดภัยของการให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคม (Safe) และทำธุรกิจด้วยความห่วงใย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Climate Change) เช่น โครงการ “อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนชีวิต” และแอปพลิเคชัน “ฟาร์มเมอร์ อินโฟ” ที่บริษัทร่วมกับมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิดได้สนับสนุนและเน้นการส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้โดยง่าย เพื่อให้สามารถเพิ่มศักยภาพด้านการพัฒนาการผลิต คุณภาพสินค้า และการกระจายสินค้า เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งนี้ ในปี 2558 ที่ผ่านมา บริษัทได้จัดทำกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบเพื่อช่วยเหลือชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “ความรับผิดชอบต่อสังคม”

บริษัทมีนโยบายในการคุ้มครองและปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยจะดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ บริษัทได้ดำเนินการเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและความคุ้มค่ากิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดการของเสียที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของบริษัท เช่น การนำแบตเตอรี่ที่เสื่อมสภาพจากสถานีฐานไปกำจัดโดยกระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การรณรงค์การใช้พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ทั้งภายในอาคารสำนักงานและสถานีฐาน โดยมีการออกแบบสำนักงานในอาคารจัดสรรตามจริงให้ประหยัดพลังงาน การรณรงค์ให้พนักงานใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เช่น การประชุมผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-conference) ซึ่งจะช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนได้อีกได้จากการใช้พลังงานเชื้อเพลิงในการเดินทาง เป็นต้น

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทส่งเสริมให้มีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงาน HSSE ได้จัดให้มีการอบรมผ่านโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (HSSE Virtual Learning Program) โดยเนื้อหาประกอบไปด้วยนโยบายเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อม ปริมาณการใช้พลังงานและการปลดปล่อยมลพิษทางอากาศ การบริหารจัดการของเสียและการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) รวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ ในปี 2558 พนักงานใหม่ทุกคนได้ผ่านการอบรมในโปรแกรมดังกล่าวแล้ว และหน่วยงาน HSSE วางแผนที่จะให้คู่สัญญาของบริษัทได้ผ่านการอบรม ด้วยเช่นกัน

สิทธิของลูกค้า

บริษัทมุ่งมั่นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการ รวมทั้งนำเสนอสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ตลอดจนดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ลูกค้ามีความมั่นใจและพึงพอใจในบริการของบริษัท โดยบริษัทมีนโยบายกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าลูกค้าทุกรายจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ด้วยความเคารพและกิริยามารยาทที่ดี บนหลักการ “Customer Centricity” หรือการให้ความสำคัญแก่ลูกค้า โดยเน้นเรื่องการเข้าใจความต้องการของลูกค้า และให้พนักงานทุกคนยึดหลักการนี้ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ โดยบริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมภายในองค์กรให้กับพนักงานตลอดทั้งปี เพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยบริษัทจะนำข้อคิดเห็นของพนักงานมาปรับปรุงและส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทุกส่วนงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกค้าไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

ปัจจุบัน บริษัทได้จัดเตรียมช่องทางบริการเพื่อรองรับการติดต่อจากลูกค้า กล่าวคือ สำนักงานบริการลูกค้า (Service Center) และคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) โดยลูกค้าสามารถติดต่อสอบถามข้อมูล แจ้งทำการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมถึงร้องเรียนปัญหาผ่านสำนักงานบริการลูกค้า ซึ่งตั้งอยู่ในทำเลสำคัญในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด และผ่านคอลเซ็นเตอร์ โทรศัพท์หมายเลข 1687 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งนี้ คอลเซ็นเตอร์ของบริษัทสามารถให้บริการรองรับลูกค้าได้ถึง 10 ภาษา

ได้แก่ ภาษาไทย จีน พม่า ลาว กัมพูชา ยาวี ญี่ปุ่น อังกฤษ มาลายู และเวียดนาม

นอกจากนี้ บริษัทได้จัดตั้ง “ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน” เพื่อทำหน้าที่ดูแลการรับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน โดยไม่คิดค่าธรรมเนียมและค่าบริการ ทั้งนี้ บริษัทได้เผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การรับเรื่องร้องเรียนทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th ในปี 2558 ซึ่งถือเป็นปีที่ 2 ติดต่อกันที่คอลเซ็นเตอร์ของบริษัทได้รับ “รางวัลศูนย์รับเรื่องและแก้ไขปัญหาให้กับผู้บริโภคดีเด่น 2558” ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์รับเรื่องและแก้ไขปัญหาให้กับผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สรว.)

บริษัทมีนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า โดยกำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลให้จำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน การดูแลลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินกิจกรรมเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

สิทธิของคู่ค้า

บริษัทมีนโยบายในการปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน โดยบริษัทได้กำหนดนโยบายวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นลายลักษณ์อักษร ง่ายต่อการเข้าใจ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้คู่ค้าของบริษัทสามารถเชื่อมั่นในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกคู่ค้าของบริษัทได้ในทุกกรณี โดยบริษัทมีนโยบายในการจัดให้มีการแข่งขันการประกวดราคาไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ การเจรจาตกลงเข้าทำสัญญาระหว่างคู่ค้าและบริษัทเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าปกติทั่วไป

บริษัทมีนโยบายให้คู่ค้าของบริษัทปฏิบัติตามหลักในการปฏิบัติสำหรับคู่ค้า (Supplier Code of Conduct) ในเรื่องต่างๆ เช่น แรงงาน สุขภาพอนามัย ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น โดยกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันกับบริษัท ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในนานาประเทศ อนึ่ง เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของคู่ค้าตามหลักในการปฏิบัติสำหรับคู่ค้า บริษัทได้จัดให้มีการเยี่ยมชมสถานที่ประกอบการของคู่ค้าและส่งแบบสอบถามไปยังคู่ค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกอบธุรกิจ และเพื่อสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่คู่ค้าของบริษัท

นอกจากนี้ บริษัทให้ความสำคัญต่อการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของคู่ค้าและบุคคลอื่น โดยมีนโยบายให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัท หลีกเลี่ยงการล่วงละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของคู่ค้าและบุคคลอื่น ขณะเดียวกัน กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัท จะต้องปกป้องและตรวจสอบดูแลทรัพย์สินทางปัญญาของบริษัทเพื่อประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแทคธรรมาภิบาล”

สิทธิของคู่แข่ง

บริษัทส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม และโดยเปิดเผย และบริษัทจะไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า หรือที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของคู่แข่ง ทั้งนี้ บริษัทดำเนินการแข่งขันในตลาดโดยนำเสนอสินค้าและบริการที่ดีและในราคาที่เหมาะสม และบริษัทจะเผชิญกับคู่แข่งด้วยความซื่อตรงและด้วยความเป็นมืออาชีพ

สิทธิของเจ้าหน้าที่

บริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืนระหว่างบริษัทและเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ บริษัทมีนโยบายในการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยให้ข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้แก่เจ้าหน้าที่ และยึดมั่นในการปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาที่มีต่อเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด ทั้งในเรื่องการชำระคืนเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม การดำรงอัตราส่วนทางการเงิน และเงื่อนไขอื่นๆ เป็นต้น และหากเกิดกรณีที่บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งได้ บริษัทจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยเร็ว เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไข ทั้งนี้ ในปีที่ผ่านมา บริษัทไม่มีเหตุผิดนัดชำระหนี้และไม่มีการค้างชำระหนี้แต่อย่างใด

(2) การเคารพหลักสิทธิมนุษยชนสากล

บริษัทสนับสนุนการเคารพสิทธิมนุษยชนที่ประกาศใช้ในนานาประเทศ ซึ่งรวมถึงปัญหาและอนุสัญญาต่างๆ ของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ตลอดจนบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัทจะต้องเคารพในศักดิ์ศรีส่วนบุคคล ความเป็นส่วนตัว และสิทธิของแต่ละบุคคลที่ตนได้มีการติดต่อกับในระหว่างการปฏิบัติงาน โดยจะต้องไม่กระทำการใดๆ หรือส่งเสริมให้มีการละเมิดหรือล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนใดๆ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแทคธรรมาภิบาล” ทั้งนี้ ในปี 2558 บริษัทได้แสดงความพร้อมในการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ทำธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการแสดงคำมั่นในการส่งเสริมสิทธิเด็กและหลักปฏิบัติทางธุรกิจ ร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และสถาบันไทยพัฒน์ ในโครงการ Child-Friendly Business พร้อมประกาศพันธกิจเพื่อเด็กและเยาวชน คือการสร้างคุณค่าทางสังคมและความยั่งยืนในธุรกิจ

(3) การต่อต้านทุจริตและการจ่ายสินบน

บริษัทมีนโยบายให้คู่ค้าของบริษัทต้องตกลงยอมรับจะดำเนินนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเช่นเดียวกับบริษัท โดยคู่ค้าจะต้องยินยอมให้บริษัทเข้าตรวจสอบในเรื่องดังกล่าว และหากพบว่ามีการทุจริตคอร์รัปชัน บริษัทมีสิทธิที่จะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจได้โดยทันที

อนึ่ง ตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา บริษัทได้เข้าร่วมโครงการสร้างแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Collective Action Coalition) ซึ่งโครงการดังกล่าวถือเป็นโครงการระดับชาติที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ บริษัทอยู่ระหว่างขั้นตอนของการประเมินตนเองเกี่ยวกับมาตรการ

ต่อต้านคอร์รัปชันโดยผ่านโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในไตรมาสแรกของปี 2559

ตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา บริษัทได้จัดทำคู่มือปฏิบัติเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชัน (dtac Anti-corruption Handbook) เผยแพร่ให้แก่พนักงานทุกคน โดยมุ่งใช้เป็นเครื่องมือในทางปฏิบัติเพื่อช่วยให้พนักงานของบริษัทปฏิบัติตามให้เป็นไปตามค่านิยมและกฎเกณฑ์ของบริษัทที่เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากนี้ บริษัทยังได้จัดทำจดหมายข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเผยแพร่ผ่านระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet) ทุกสองสัปดาห์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและวัฒนธรรมองค์กรในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และในปี 2558 บริษัทได้ประกาศใช้นโยบายการไม่รับของขวัญ (No Gift Manual) โดยมีนโยบายไม่รับของขวัญจากบุคคลภายนอก ทั้งนี้ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนด

(4) การดำเนินการในกรณีมีผู้แจ้งเบาะแสและการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส

บริษัทได้จัดทำให้มีช่องทางการสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร้องเรียนโดยตรงต่อคณะกรรมการบริษัทในกรณีได้รับความไม่เป็นธรรมหรือความเดือดร้อนจากการกระทำของบริษัท นอกจากนี้ พนักงานทุกคนมีหน้าที่ต้องรายงานเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมในที่ทำงานที่ไม่ถูกต้องหรือสงสัยว่าจะไม่ถูกต้องหรือละเมิดต่อธรรมาภิบาลของบริษัท กฎระเบียบหรือกฎหมายใดๆ ต่อผู้บังคับบัญชา และบริษัทได้จัดช่องทางสำหรับพนักงานเพื่อปรึกษาหรือแจ้งเหตุโดยตรงต่อผู้จัดการฝ่ายกำกับดูแล (Compliance Manager) หากพบเห็นหรือสงสัยการกระทำใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือฝ่าฝืนต่อหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแต่คุณธรรมภิบาล” ซึ่งมีหรืออาจมีผลกระทบต่อนักงาน ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ และบริษัท โดยทีมงานฝ่ายกำกับดูแลจะตรวจสอบข้อเท็จจริง สรุปรายละเอียดของเหตุดังกล่าวเพื่อรายงานต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และดำเนินการแก้ไขเยียวยาหรือดำเนินการทางกฎหมายสำหรับการกระทำผิดดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และรายละเอียดอื่นๆ ที่ทีมงานฝ่ายกำกับดูแลได้รับจะถูกเก็บเป็นความลับเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้แจ้งเบาะแส

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของ ก.ล.ต. สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญ โดยได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน พัฒนาการของบริษัท ข้อมูลการประกอบกิจการ ผลการดำเนินงาน และข่าวสารต่างๆ ที่สำคัญของบริษัทผ่านทางเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปอย่างโปร่งใสและเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ บริษัทได้จัดทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน รายงานประจำปี นโยบายและกิจกรรมเพื่อสังคม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทที่

www.dtac.co.th โดยบริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ บริษัทได้จัดประชุมแถลงข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาสให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน นักวิเคราะห์ ผู้จัดการกองทุน และผู้สนใจ โดยมีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมชี้แจงและตอบข้อซักถาม

บริษัทตระหนักดีว่าข้อมูลของบริษัททั้งที่เกี่ยวกับการเงินและที่มีใช้การเงินล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป ดังนั้น เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และโปร่งใส บริษัทได้จัดทำมีหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับข้อมูลของบริษัทจากหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ +66 2202 8882 หรือทางอีเมล IR@dtac.co.th

อนึ่ง คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัทและข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี ซึ่งการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยบริษัทได้เลือกใช้นโยบายทางบัญชีที่เหมาะสมและใช้นโยบายทางบัญชีเดียวกันในแต่ละรอบบัญชี ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงินและระบบควบคุมภายในของบริษัท รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้มั่นใจว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอ เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทยังได้จัดทำรายงานคณะกรรมการบริษัทเพื่อนำเสนอในรายงานประจำปีต่อผู้ถือหุ้น เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและประเด็นสำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปีด้วย

ทั้งนี้ ในปี 2558 ไม่มีเหตุการณ์ที่บริษัทถูกดำเนินการโดยหน่วยงานกำกับดูแลเนื่องจากการไม่ประกาศหรือไม่เปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบต่อสังคม

(1) โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท

ปัจจุบัน คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด 12 ท่าน โดยมีกรรมการซึ่งเป็นกรรมการอิสระ 4 ท่าน และกรรมการอิสระซึ่งเป็นเพศหญิง 2 ท่าน กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจาก กสท. ตามสัญญาความร่วมมือ (ซึ่งเป็นเพศหญิง) 1 ท่าน และกรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน ได้แก่ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร) อนึ่ง บริษัทไม่มีกรรมการและกรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 บริษัท และบริษัทไม่มีนโยบายให้กรรมการที่เป็นผู้บริหารดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทอื่นและบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 2 บริษัท ทั้งนี้ ไม่นับรวมบริษัทย่อย บริษัทในเครือ และบริษัทร่วมทุนของบริษัทซึ่งบริษัทมีความจำเป็นต้องเข้าไปกำกับดูแลการบริหารจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทมีกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารมากกว่า 1 ท่านที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท

ประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างหากจากกันและไม่ใช้บุคคลเดียวกัน โดยประธานกรรมการมาจากการเลือกตั้งของกรรมการบริษัท ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม โดยควบคุมการประชุมของคณะกรรมการบริษัทให้เป็นไปตามระเบียบวาระการประชุม และสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านมีส่วนร่วมในการประชุม เช่น ตั้งคำถามหรือข้อสังเกต ให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร และสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัท แต่จะไม่ก้าวล่วงในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการของบริษัท และกำกับดูแลให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปตามข้อบังคับ มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น มติคณะกรรมการบริษัท นโยบายและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัท และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์หลากหลาย ทั้งด้านการเงินการบัญชี การบริหารจัดการ กฎหมาย และกิจการโทรคมนาคม โดยกรรมการอิสระของบริษัทมีคุณสมบัติสูงกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำของ ก.ล.ด. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามรายละเอียดซึ่งแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – กรรมการอิสระ”

อนึ่ง บริษัทมิได้กำหนดให้ประธานกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระเนื่องจากกิจการโทรคมนาคมเป็นกิจการที่มีลักษณะเฉพาะ มีความซับซ้อนและมีการกำกับดูแลอย่างเข้มงวด บริษัทเห็นว่าประธานกรรมการและกรรมการของบริษัทมีความรู้ ความสามารถ และมีความเข้าใจเป็นอย่างดีถึงลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัท ซึ่งจำเป็นต้องการตัดสินใจเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวม และถึงแม้ประธานกรรมการจะไม่ใช้กรรมการอิสระ แต่คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า บริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่ดี รวมทั้งมีกลไกซึ่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายว่า การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของคณะกรรมการบริษัทได้ใช้ดุลยพินิจที่เป็นอิสระ ระมัดระวัง รอบคอบ และปราศจากการครอบงำหรือการชี้นำในทางความคิดในระหว่างการประชุม

(2) บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ ทิศทางและนโยบายในการดำเนินงาน แผนการประกอบธุรกิจ และงบประมาณประจำปีของบริษัท และกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย วัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัท และมติของคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่บริษัท และเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการพิจารณาทบทวนและให้ความเห็นชอบในวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ ทิศทางและนโยบายในการดำเนินงานของบริษัทเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – คณะกรรมการบริษัท”

คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการและการเปิดเผยข้อมูลของรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ด. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติ และให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นอกจากนี้ บริษัทได้กำหนดระเบียบปฏิบัติและจัดทำขอบเขตของธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสีย (General Mandate for Interested Person Transactions) โดยกำหนดประเภทและขั้นตอนการอนุมัติรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ซึ่งเป็นรายการที่บริษัทกระทำเป็นปกติในการประกอบธุรกิจ อื่นๆ การเข้าทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่มีขนาดใหญ่ หรือมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ฝ่ายบริหารจะต้องขออนุมัติการเข้าทำรายการดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ บริษัทจะเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติขอบเขตของธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสียและรายงานการเข้าทำธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสียให้คณะกรรมการบริษัททราบเป็นประจำทุกปี

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการ โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้กรรมการได้พิจารณาและทบทวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายบริหาร และบริษัท รวมถึงพิจารณาและอภิปรายประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการหรืออยู่ในความสนใจของคณะกรรมการ โดยมีการแจ้งผลการประชุมให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารรับทราบ เพื่อพิจารณาและปรับปรุงต่อไป ทั้งนี้ ในปี 2558 คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม 1 ครั้ง

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ (Evaluation on the Performance of the Board of Directors) การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคล (Director Self-Assessment) รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย (Sub-Committee Self-Assessment) เป็นประจำทุกปี เพื่อเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละท่านแสดงความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและเพื่อช่วยในการพิจารณาทบทวนผลงาน ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ในการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในปี 2558 คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น สรุปผลได้ดังนี้

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ

บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะเป็นประจำทุกปีเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานสรุปได้ดังนี้

เลขานุการบริษัทจัดทำและทบทวนแบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับดูแล

กำหนด และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน เลขาธิการบริษัทดำเนินการสรุปผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ รวมถึงข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุง และนำเสนอต่อคณะกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาและดำเนินการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะแบ่งการประเมินเป็น 6 หัวข้อ ได้แก่ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ (2) บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (3) การประชุมคณะกรรมการ (4) การทำหน้าที่ของกรรมการ (5) ความสัมพันธ์ของฝ่ายจัดการ และ (6) การพัฒนาตนเองของกรรมการและการพัฒนาผู้บริหาร และมีเกณฑ์การประเมินผลคิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มในแต่ละข้อ โดยคะแนนมากกว่าร้อยละ 85 = ดีเยี่ยม คะแนนมากกว่าร้อยละ 75 = ดีมาก คะแนนมากกว่าร้อยละ 65 = ดี คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 = พอใช้ และต่ำกว่าร้อยละ 50 = ควรปรับปรุง ทั้งนี้ผลการประเมินสรุปได้ว่า คณะกรรมการบริษัทปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแต่ธรรมมาภิบาล” ของบริษัท โดยมีผลการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 90.44

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย

ในปี 2558 บริษัทได้เริ่มจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อยแบ่งการประเมินเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) องค์ประกอบของคณะกรรมการ (2) หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและ (3) ภาพรวมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ซึ่งผลการประเมินพบว่าผลการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 ขึ้นไปทั้งหมดทุกคณะ

การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคล

บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกปีเช่นกัน โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคลแบ่งการประเมินเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ (1) การเข้ารับ

ตำแหน่งกรรมการ (2) จริยธรรมของการเป็นกรรมการ (3) ความรับผิดชอบของกรรมการ (4) การประชุมคณะกรรมการ และ (5) ภาพรวมการปฏิบัติงานของกรรมการ ซึ่งผลการประเมินพบว่าคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าร้อยละ 93 จึงสามารถสรุปผลการประเมินได้ว่า กรรมการของบริษัทมีคุณสมบัติและได้ปฏิบัติภาระหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างดียิ่งและเหมาะสมตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีของกรรมการ

(3) การประชุมคณะกรรมการบริษัท

การประชุมคณะกรรมการบริษัทจัดขึ้นอย่างน้อยทุกไตรมาส โดยบริษัทจะแจ้งกำหนดการประชุมคณะกรรมการบริษัทให้กรรมการทราบล่วงหน้าทุกปี เพื่อให้กรรมการสามารถจัดเวลาและเข้าร่วมประชุมได้อย่างพร้อมเพรียงกัน ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทมีการกำหนดวาระการประชุมที่ชัดเจน โดยบริษัทจะจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมให้แก่กรรมการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้กรรมการได้มีเวลาศึกษาข้อมูลอย่างเพียงพอก่อนเข้าร่วมการประชุม การประชุมแต่ละครั้งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง โดยมีผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดและตอบข้อซักถามของคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ประธานกรรมการเปิดโอกาสให้กรรมการทุกท่านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยก่อนการลงคะแนน และสรุปมติของที่ประชุมในแต่ละวาระการประชุม กรรมการที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนและจะต้องออกจากการประชุมในระหว่างการพิจารณาวาระนั้นๆ

บริษัทจัดทำบันทึกการรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยจัดเก็บต้นฉบับร่วมกับหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม และจัดเก็บสำเนาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกสำหรับกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบ

เนื่องจากบริษัทมีกรรมการบางท่านซึ่งไม่มีถิ่นพำนักในประเทศไทย เพื่อให้กรรมการสามารถให้ความเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารและกิจการของบริษัท บริษัทจึงดำเนินการให้กรรมการเหล่านั้นสามารถเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริษัทโดยผ่านวิดีโอเทป (Video Conference) หรือโทรศัพท์ (Conference Call) ได้ โดยไม่นับเป็นองค์ประชุมและไม่มีความเสี่ยงลงคะแนนในการประชุม

ในปี 2558 บริษัทได้จัดการประชุมคณะกรรมการบริษัทรวม 9 ครั้ง และมีอัตราการเข้าร่วมประชุมของกรรมการคิดเป็นประมาณร้อยละ 73 โดยมีรายละเอียดการเข้าร่วมประชุมของกรรมการเป็นรายบุคคลดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่แต่งตั้งครั้งแรก	วันที่แต่งตั้งครั้งสุดท้าย	การเข้าร่วมประชุม
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ประธานกรรมการ	29 ตุลาคม 2533	26 มีนาคม 2558	9/9
นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ ⁽¹⁾	รองประธานกรรมการ	28 สิงหาคม 2558	28 สิงหาคม 2558	3/4 ⁽¹⁾
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	กรรมการอิสระ	6 มีนาคม 2543	26 มีนาคม 2557	9/9
นายสตีเฟ่น วูดรuff ฟอร์ดแฮม	กรรมการอิสระ	17 พฤศจิกายน 2549	26 มีนาคม 2558	7/9
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	กรรมการอิสระ	5 กันยายน 2554	26 มีนาคม 2558	6/9
นางกมลวรรณ วิปุลากร	กรรมการอิสระ	8 ธันวาคม 2557	26 มีนาคม 2558	7/9
นายลาร์ส โอเคะ วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง ⁽²⁾	กรรมการ	10 กุมภาพันธ์ 2558	10 กุมภาพันธ์ 2558	7/7
นายฮาคุน บรวัเซท เซิร์ล	กรรมการ	5 กันยายน 2554	11 กุมภาพันธ์ 2557	5/9
นางสาวธันวดี วงศ์ธีรฤทธิ	กรรมการ	8 กุมภาพันธ์ 2556	26 มีนาคม 2557	8/9
นายทอว์ จอห์นเซน	กรรมการ	29 มีนาคม 2556	29 มีนาคม 2556	9/9
นายเฮนริก คลอสเซน	กรรมการ	16 กันยายน 2557	16 กันยายน 2557	4/9
นายริชาร์ด โอลาฟ โอว์	กรรมการ	29 มีนาคม 2556	29 มีนาคม 2556	0/9

หมายเหตุ (1) นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายซิดเว่ เบรคเก้ (ซึ่งลาออกจากการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558) ตามมติ คณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2558 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2558 โดยเข้าประชุมด้วยตนเองทั้งหมด 3 ครั้ง และผ่านทางวิดีโอ (video conference) 1 ครั้ง
(2) นายลาร์ส โอเคะ วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายกุนนาร์ โจอัน เบร์เทิลเซน (ซึ่งลาออกจากการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2558) ตามมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2558 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

โดยมีข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการที่ลาออกระหว่างปี 2558 ดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่แต่งตั้งครั้งแรก	วันที่แต่งตั้งครั้งสุดท้าย	การเข้าร่วมประชุม
นายซิดเว่ เบรคเก้	รองประธานกรรมการ	8 กุมภาพันธ์ 2549	26 มีนาคม 2557	3/5
นายกุนนาร์ โจอัน เบร์เทิลเซน	กรรมการ	27 เมษายน 2553	29 มีนาคม 2556	2/2

(4) คณะกรรมการชุดย่อย

ในปี 2558 คณะกรรมการชุดย่อยได้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน การประชุม คณะกรรมการตรวจสอบจะจัดขึ้นโดยเฉลี่ยเดือนละ 1 ครั้ง โดยในปี 2558 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวม 14 ครั้ง และมีกรรมการ ตรวจสอบเข้าร่วมประชุมดังนี้ นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ 13 ครั้ง นายสตีเฟ่น วูดรuff ฟอร์ดแฮม 14 ครั้ง และนางกมลวรรณ วิปุลากร 12 ครั้ง

ในปี 2558 คณะกรรมการตรวจสอบได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการสอบทาน กระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัท ระบบการควบคุมภายในและ ระบบการตรวจสอบภายใน การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ของบริษัท พิจารณาคัดเลือก (รวมทั้งเสนอถอดถอน) ผู้สอบบัญชีของ บริษัท และสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกรรมของผู้มีส่วนได้เสีย หรือ รายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เป็นต้น

อนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการพิจารณา คัดเลือก (รวมทั้งเสนอถอดถอน) ผู้สอบบัญชีของบริษัทนั้น คณะกรรมการ ตรวจสอบจะพิจารณาเลือกผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์การประเมินผลของ บริษัท ซึ่งประกอบด้วยประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงาน ความรู้ความ เข้าใจในธุรกิจโทรคมนาคม และความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีของ บริษัทโทรคมนาคม รวมถึงความเป็นอิสระในการดำเนินงานของผู้สอบ บัญชีในปีที่ผ่านมา เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุม ผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2558 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 นายโสภณ เพิ่ม ศิริวิมลกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3182 นางสาวรุ่งนภา เลิศสุวรรณกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3516 และนางสาว พิมพ์ใจ มานิตขจรกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4521 ผู้สอบ บัญชีจากบริษัท สำนักงานอวิชัย จำกัด ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชี ของบริษัทและบริษัทย่อย ทั้งนี้ นางสาวพิมพ์ใจ มานิตขจรกิจ เป็น ผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบบัญชีของบริษัทและแสดงความเห็นต่องบ

การเงินของบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 โดยนางสาวพิมพ์ใจ มานิตจกรกิจ ไม่ได้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่อการเงินของบริษัทในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2557

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการสอบทานระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจะนัดประชุมกับผู้สอบบัญชีของบริษัทตามลำพังโดยไม่มีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาเห็นว่าจำเป็นและเห็นสมควร คณะกรรมการตรวจสอบอาจขอคำชี้แจงและความเห็นจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน (Internal Audit Department) และผู้สอบบัญชีของบริษัทเกี่ยวกับรายละเอียดด้านการเงินและบัญชีเพื่อให้การทำหน้าที่เป็นไปอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 2 ท่าน การประชุม

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2558 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนรวม 3 ครั้ง และมีกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเข้าร่วมประชุมดังนี้ นายสตีเฟ่น วูดรฟฟอร์ดแฮม 3 ครั้ง นายจุลจิตต์ บุญเกิด 3 ครั้ง นางกมลวรรณ วิปุลากร 3 ครั้ง นายทอเร่ จอห์นเซน 3 ครั้ง และนายฮาคุน บราวเซ็ท เซิร์ล 2 ครั้ง

ในปี 2558 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับค่าตอบแทนสำหรับประธานกรรมการและกรรมการอื่นๆ สอบทานและเสนอค่าตอบแทนและโบนัสของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สัญญาจ้างประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และให้การสนับสนุนให้บริษัทมีแนวทางในการกำหนดค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับนโยบายของบริษัทและแผนพัฒนาบุคลากรของบริษัท เป็นต้น

อนึ่ง ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติอนุมัติค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยสำหรับปี 2558 เป็นจำนวนไม่เกิน 11,000,000 เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งกำหนดไว้เป็นจำนวนไม่เกิน 9,990,000 บาท ประกอบด้วยค่าตอบแทนรายเดือนและเบี้ยประชุม มีรายละเอียดดังนี้

	โครงสร้างค่าตอบแทนกรรมการ (บาท)	
	ค่าตอบแทนรายเดือน	เบี้ยประชุม
ประธานกรรมการ	278,400	—
กรรมการอิสระ	69,600	42,000
กรรมการ (ผู้แทนจาก กสท)	—	21,600
ประธานกรรมการตรวจสอบ	—	50,000
กรรมการตรวจสอบ	—	28,800
ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน / ประธานกรรมการสรรหา /	—	18,000
ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ		
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการสรรหา /	—	14,400
กรรมการกำกับดูแลกิจการ		

หมายเหตุ (1) กรรมการท่านอื่นๆ ไม่ได้รับค่าตอบแทนข้างต้น

ในการพิจารณาค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารในปีที่ผ่านมา โดยประเมินตามดัชนีชี้วัด (Key Performance Indicators) ที่กำหนดไว้ ซึ่งในแต่ละหมวดจะมีการให้น้ำหนักที่แตกต่างกัน

คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 2 ท่าน การประชุมคณะกรรมการสรรหาจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2558 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการสรรหารวม 4 ครั้ง และมีกรรมการสรรหาเข้าร่วมประชุมดังนี้

นายสตีเฟ่น วูดรฟฟอร์ดแฮม 4 ครั้ง นายจุลจิตต์ บุญเกิด 4 ครั้ง นางกมลวรรณ วิปุลากร 3 ครั้ง นายทอเร่ จอห์นเซน 3 ครั้ง และนายฮาคุน บราวเซ็ท เซิร์ล 2 ครั้ง

ในปี 2558 คณะกรรมการสรรหาได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาสรรหาบุคคลเพื่อเสนอชื่อให้แต่งตั้งเป็นกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทและบริษัทย่อยหลัก นอกจากนี้ คณะกรรมการสรรหายังทำหน้าที่พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และรับทราบการปรับโครงสร้างองค์กรและแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เป็นต้น

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 1 ท่าน การประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2558 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการรวม 1 ครั้ง โดยมีกรรมการกำกับดูแลกิจการเข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน

ในปี 2558 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้ทำหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของผู้ถือหุ้น นักลงทุน หน่วยงานกำกับดูแล และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ

(5) การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

ในการแต่งตั้งกรรมการใหม่ บริษัทจะจัดเตรียมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทให้แก่กรรมการ รวมทั้งจัดให้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหาร เพื่อให้กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่มีความคุ้นเคยกับธุรกิจและการกำกับดูแลกิจการของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้กรรมการของบริษัทเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการซึ่งจัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยและสถาบันผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ โดยบริษัทจะแจ้งให้กรรมการทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์กับกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริษัทได้ดียิ่งขึ้น ปัจจุบันบริษัทมีกรรมการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยแล้วจำนวน 8 ท่าน ในปี 2558 นาย สตีเฟ่น วูดรพ ฟอร์ดแฮม กรรมการอิสระ ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตร Director Certification Program (English Residential Program) รุ่นที่ 203/2558 ระหว่างวันที่ 22-28 มีนาคม 2558 ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการอบรมของกรรมการแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “ประวัติของคณะกรรมการ”

อนึ่ง บริษัทมีการประเมินผลงานและทักษะของผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ โดยผลจากการประเมินจะถูกนำไปใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาของผู้บริหารแต่ละราย ทั้งนี้ ในการพัฒนาผู้บริหาร บริษัทได้จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคลแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “โครงสร้างการจัดการ - นโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล”

(6) แผนสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้ กลุ่ม People มีหน้าที่ในการจัดให้มีแผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) สำหรับการสืบทอดตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร โดยพิจารณาบุคคลที่มีคุณสมบัติ ความรู้ และความสามารถเหมาะสมต่อการบริหารจัดการกิจการของบริษัท โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้นำเสนอแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงต่อคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะถึงความเหมาะสมของแผนสืบทอดตำแหน่งดังกล่าว

คณะกรรมการชด้อย

โครงสร้างคณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วย คณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชด้อย ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

คณะกรรมการบริษัท

อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทกำหนดไว้โดยอ้างอิงกับ พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และข้อบังคับของบริษัท

อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งอำนาจ ในการพิจารณาอนุมัติ มีดังนี้

- (1) ปฏิบัติและรับผิดชอบหน้าที่ของตนด้วยความระมัดระวังและความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น
- (2) มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท กำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินธุรกิจระยะยาว จัดระบบโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม และกำกับดูแลการดำเนินธุรกิจในแต่ละวัน
- (3) อนุมัติกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ มูลค่า และความคาดหวังในการเป็นผู้นำของบริษัท
- (4) พิจารณาอนุมัติตัดสินใจในการเข้าทำธุรกรรมที่สำคัญและดำเนินการใดๆ และในบางกรณีมอบอำนาจในการตัดสินใจให้บุคคลอื่น โดยเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของบริษัท ข้อบังคับของบริษัท มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น รวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (5) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับทั่วไปเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
- (6) อนุมัติให้ความเห็นชอบและควบคุมดูแลเป้าหมายกลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในเป้าหมายและกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานดังกล่าว
- (7) จัดให้มีรายงานการประกอบกิจการและการเงินของบริษัทซึ่งถูกต้องและครบถ้วนให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนโดยทั่วไป
- (8) ติดตามตรวจสอบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงิน (Internal Control over Financial Reporting) อย่างเพียงพอ เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อกำหนดทางกฎหมาย และนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (9) ประเมินและหารือเกี่ยวกับโครงสร้างทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Optimal Capital Structure) นโยบายการจ่ายเงินปันผล กลยุทธ์ในการจัดหาเงินทุน และการจัดสัดส่วนเงินทุนที่เหมาะสม (Optimal Funding Composition) เป็นประจำ
- (10) พิจารณาและอนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นครั้งคราว เมื่อเห็นว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น
- (11) มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจทานร่างบุคคลและบัญชีกำไรขาดทุน

ประจำปี ซึ่งจัดทำโดยคณะผู้บริหาร โดยตรวจทานให้มั่นใจว่า งบดุล และบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีจัดทำขึ้นอย่างถูกต้องและครบถ้วน และสะท้อนสถานะทางการเงินของบริษัทและผลประกอบการ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป

- (12) จัดทำรายงานประจำปีร่วมกับคณะผู้บริหาร
- (13) พิจารณา อนุมัติ และกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานโดยรวมของบริษัทและบริษัทย่อยหลัก
- (14) วางแผนเชิงรุกเพื่อบริหารความเสี่ยงและจัดการกับความเสี่ยงทางธุรกิจที่สำคัญของบริษัท โดยจะต้องพิจารณาความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน (ทางการเงินและอื่นๆ) และทางกฎหมายเป็นสำคัญ
- (15) ดำเนินการให้ธุรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการบริษัท และผู้ถือหุ้น รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวนั้น ทำขึ้นเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมปกติ กับบุคคลภายนอก (Arm's Length Basis) ภายใต้เงื่อนไขทางการค้าปกติ และไม่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (16) จัดให้บริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม และจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อติดตามตรวจสอบการควบคุมภายในของบริษัท และรายงานความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในการควบคุม

ต่างๆ ที่สำคัญ รวมถึงเสนอแนะวิธีการแก้ไข

- (17) จัดเตรียมวาระและความเห็นที่จะเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- (18) สรรหาผู้ที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการบริษัท และบริษัทย่อยหลัก
- (19) พิจารณาและเสนอคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทเพื่อให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติ
- (20) มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ติดตามตรวจสอบและจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นรายปี
- (21) ติดตามตรวจสอบให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และการป้องกัน บุคลากร ข้อมูล และสินทรัพย์อื่นๆ ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- (22) ดำเนินการให้บริษัทมีขั้นตอนกระบวนการที่เพียงพอสำหรับการป้องกันมิให้บริษัทเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน
- (23) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติงานที่ของตน

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ

ตำแหน่ง

นายจุลจิตต์ บุญเกิด
นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม
นางกมลวรรณ วิบุลากร

ประธานกรรมการตรวจสอบ
กรรมการตรวจสอบ
กรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับ “กรรมการอิสระ” และไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้ตัดสินใจในการดำเนินงานของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์และไม่เป็นกรรมการของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งเป็นบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วมของบริษัท ทั้งนี้ นายจุลจิตต์ บุญเกิด และนางกมลวรรณ วิบุลากร เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชีเพียงพอที่จะทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินของบริษัท

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีดังนี้

- (1) สอบทานกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัทเพื่อให้มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
- (2) สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการควบคุมภายในทางด้านการบัญชี การเงิน การดำเนินงาน และการปฏิบัติ

ตามกฎหมาย กฎระเบียบ รวมถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยผู้บริหารของบริษัท โดยมีการสอบทานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยผู้ตรวจสอบภายในและ/หรือผู้สอบบัญชีอิสระ

- (3) สอบทานความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยพิจารณาถึงความเพียงพอของหน่วยงานตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยให้มีทรัพยากรด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ และหน่วยงานอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในองค์กร
- (4) พิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย และเลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
- (5) สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนด ก.ล.ด. และของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

- (6) พิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท เสนอคำตอบแทนและเงื่อนไขการทำงานของบุคคลดังกล่าว (หมายความว่ารวมถึงการเสนอถอดถอนผู้ที่ขาดคุณสมบัติในการทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี) รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (7) สอบทานความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีของบริษัทเป็นรายปี
- (8) สอบทานขอบเขต ผลงาน ความคุ้มค่า ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีของบริษัท
- (9) สอบทานการจัดการให้มีช่องทางสำหรับพนักงานที่สามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับความผิดปกติในเรื่องรายงานทางการเงินหรือเรื่องอื่นๆ โดยการแจ้งดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับ รวมถึงการจัดให้มีการสืบสวนและติดตามผลในเรื่องที่รับแจ้งอย่างเหมาะสม
- (10) สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน รุกรกรรมกับผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
- (11) จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

- ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
  - ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท
  - ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
  - ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
  - ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
  - จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
  - ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎบัตร
  - รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ

นายสตีเฟ่น วูดรอฟ ฟอร์ดแฮม
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ
นางกมลวรรณ วิบุลากร
นายฮาคุน บวรเชิฐ เชิร์ล
นายทอว์ จอห์นเซน

ตำแหน่ง

ประธานคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน
กรรมการกำหนดคำตอบแทน
กรรมการกำหนดคำตอบแทน
กรรมการกำหนดคำตอบแทน
กรรมการกำหนดคำตอบแทน

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนมีดังนี้

- (1) สอบทานและเสนอคำตอบแทนของประธานกรรมการและกรรมการอื่นๆ
- (2) สอบทานและอนุมัติคำตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
- (3) สอบทานความเหมาะสมของนโยบายกำหนดคำตอบแทน
- (4) สอบทานเพื่อให้มั่นใจว่าการเปิดเผยคำตอบแทนทุกประเภทเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (5) รายงานต่อคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับคำตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (รวมถึงค่าจ้าง เงินจูงใจ คำตอบแทนในรูปหุ้น และสิทธิในการได้รับเงินเกษียณอายุหรือเงินชดเชย) ทั้งนี้ ตามนโยบาย

- กำหนดคำตอบแทน และพิจารณาว่าองค์ประกอบของคำตอบแทนใดต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นหรือไม่
- (6) สอบทานสิทธิตามสัญญาที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะได้รับจากการยกเลิกสัญญาจ้าง และเงินที่จ่ายหรือเสนอว่าจะจ่าย เพื่อพิจารณาว่าสมเหตุสมผลกับสถานการณ์หรือไม่
  - (7) เสนอรายงานการประชุมของคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนต่อคณะกรรมการบริษัทและรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการบริษัท
  - (8) จัดทำรายงานของคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท โดยเปิดเผยโครงสร้างและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน

- (9) สอบทานเป็นประจำทุกปีและปรับปรุงกฎบัตรของคณะกรรมการ กำหนดคำตอบแทนเพื่อให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ
- (10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ

ตำแหน่ง

นายสตีเฟ่น วูดรอฟ ฟอร์ดแฮม

ประธานคณะกรรมการสรรหา

นายจุลจิตต์ บุญยุค

กรรมการสรรหา

นางกมลวรรณ วิบุลการ

กรรมการสรรหา

นายฮาคุน บรวิเช็ท เซิร์ล

กรรมการสรรหา

นายทอว์ จอห์นเซน

กรรมการสรรหา

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหามีดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นกรรมการของบริษัทและบริษัทย่อยหลัก
- (2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยหลัก
- (3) พิจารณาโครงสร้าง ขนาด และองค์ประกอบของคณะกรรมการโดยพิจารณาจากความต้องการในปัจจุบันและการพัฒนาในอนาคตของบริษัท และให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนตามที่เห็นว่าจำเป็น
- (4) ให้ความสำคัญกับการประเมินผลงานของตนเองของคณะกรรมการ และให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขตามที่เห็นว่าจำเป็น
- (5) ตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้มีโอกาสเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ

- (6) ในการประเมินผู้มีคุณสมบัติเพื่อดำรงตำแหน่งคณะกรรมการทุกครั้ง จะต้องพิจารณาว่าผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวมีประสบการณ์ คุณสมบัติ และความสามารถที่จำเป็นหรือไม่
- (7) พิจารณาความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตามวาระ
- (8) ชี้แจงเหตุผลในการให้คำแนะนำของตน และแจ้งผลการออกเสียงคัดค้าน (หากมี) ไว้ในคำแนะนำดังกล่าวข้างต้น
- (9) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งและคุณสมบัติของคณะกรรมการ
- (10) กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับช่วงตำแหน่งคณะกรรมการ และการแต่งตั้งผู้บริหารหลัก ตามที่ตนเห็นสมควร
- (11) จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการต่างๆ ของคณะกรรมการสรรหาตามสมควร
- (12) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ

ตำแหน่ง

นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์

ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

นายจุลจิตต์ บุญยุค

กรรมการกำกับดูแลกิจการ

นางกมลวรรณ วิบุลการ

กรรมการกำกับดูแลกิจการ

นายทอว์ จอห์นเซน

กรรมการกำกับดูแลกิจการ

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการมีดังนี้

- (1) กำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามหลักการอันเป็นที่ยอมรับทั่วไปสำหรับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- (2) กำหนดและดำรงไว้ซึ่งนโยบายและกระบวนการการกำกับดูแลกิจการที่เหมาะสม
- (3) ดำเนินการให้มีการบังคับใช้และปฏิบัติตามนโยบายและกระบวนการต่างๆ เกี่ยวกับกำกับดูแลกิจการที่คณะกรรมการได้อนุมัติ เพื่อให้มีการกำกับดูแลกิจการในบริษัท และบริษัทย่อยทั้งหมดซึ่งบริษัทมีอำนาจควบคุมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (4) กำกับดูแลให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารประเมินผลการบังคับใช้และปฏิบัติตามนโยบายและกระบวนการต่างๆ เกี่ยวกับกำกับดูแลกิจการ และรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (5) ตรวจสอบและรายงานต่อคณะกรรมการในเรื่องสำคัญต่างๆ ผลการตรวจสอบ และคำแนะนำเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ
- (6) ชี้แจงเหตุผลในการให้คำแนะนำของตน และแจ้งผลการออกเสียงคัดค้าน (หากมี) ไว้ในคำแนะนำดังกล่าว
- (7) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- (8) จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของตนและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (9) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนปีละหนึ่งครั้ง

ฝ่ายบริหาร

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารไว้แยกจากกันอย่างชัดเจน กล่าวโดยสรุปคือ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และฝ่ายบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดนโยบายการมอบอำนาจ (Policy on Delegation of Authority) เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งว่าด้วยการมอบอำนาจระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายบริหาร โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารไว้อย่างชัดเจน

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดของบริษัท โดยมีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบดังนี้

- (1) รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท โดยจะต้องปฏิบัติตามแนวทางและมติของคณะกรรมการบริษัท รวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (2) มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่ไม่อยู่ในอำนาจการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คำสั่งหรือมติของคณะกรรมการบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะต้องดำเนินการตามสมควรเพื่อให้บริษัทดำเนินการและพัฒนาธุรกิจให้เป็น

ไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อบังคับของบริษัท มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการบริษัท

- (3) จัดรูปแบบองค์กรของบริษัท และการจัดสรรบุคลากรให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด
- (4) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับทั่วไปเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
- (5) ให้ความเห็นชอบและควบคุมดูแลงบประมาณและแผนการดำเนินงาน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในงบประมาณและแผนการดำเนินงานดังกล่าว
- (6) วางแผนการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรเพื่อจัดการกับความเสี่ยงทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับบริษัท โดยพิจารณาความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน และการกฎหมาย และจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งประกอบด้วยฝ่ายบริหารของบริษัท เพื่อทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
- (7) เสนอแผนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยหลักต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อขอความเห็นชอบ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องอื่นๆ ที่มีนัยสำคัญในเชิงกลยุทธ์ของบริษัท
- (8) ดำเนินการให้ธุรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการบริษัท และผู้ถือหุ้น รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวนั้น ทำขึ้นเสมือนเป็นการทำธุรกรรมปกติกับบุคคลภายนอก (Arm's Length Basis) ภายใต้เงื่อนไขทางการค้าปกติ และไม่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (9) จัดให้บริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิบัติการและขั้นตอนการดำเนินงานกิจการของบริษัท เพื่อเป็นหลักประกันตามสมควรว่า บริษัทจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท ความน่าเชื่อถือของการรายงานทางการเงินทั้งภายในและภายนอกองค์กร และการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- (10) จัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานของบริษัทตามแผนการตรวจสอบภายในที่ได้รับการอนุมัติ รายงานความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในการควบคุมต่างๆ ที่สำคัญ และให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในจะต้องรายงานโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ
- (11) รับผิดชอบให้มีการสื่อสารและความร่วมมือกับพนักงานหรือตัวแทนพนักงานตามที่สมควร เพื่อให้เกิดธรรมเนียมปฏิบัติเชิงร่วมมือทางธุรกิจที่เชื่อถือได้ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและมุมมองความเข้าใจของพนักงานเป็นสำคัญ
- (12) มีอำนาจที่จะร้องขอให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นและเป็นตัวแทนของบริษัท (หรือแต่งตั้งตัวแทน) ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยหลัก รวมถึงการออกเสียงลงคะแนนตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท และติดตามผลการพัฒนาธุรกิจ สถานะ และผลกำไรของบริษัทย่อยหลัก

- (13) ติดตามตรวจสอบว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และการป้องกันบุคลากร ข้อมูล และสินทรัพย์อื่นๆ มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ
- (14) จัดให้มีการจัดการ รวมถึงมาตรการบังคับที่เพียงพอต่อการที่ พนักงานไม่ปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท (หากมี) และรายงานการไม่ปฏิบัติที่สำคัญต่อคณะกรรมการบริษัท
- (15) นำขั้นตอนกระบวนการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันมิให้บริษัท เกี่ยวพันกับการทุจริตคอร์รัปชั่น ทั้งนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะ ต้องทำการตรวจสอบความเสี่ยงของกระบวนการดังกล่าวเป็นรายปี และต้องดำเนินการให้มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องใดๆ ที่ตรวจ พบ โดยรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท

เลขานุการบริษัท

หน้าที่และความรับผิดชอบของเลขานุการบริษัทกำหนดไว้โดยอ้างอิง กับ พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2555 ของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเลขานุการบริษัทมีหน้าที่และความ รับผิดชอบดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท และการประกอบธุรกิจของบริษัท
- (2) จัดเตรียมเอกสารและข้อมูลประกอบการประชุมคณะกรรมการบริษัท และการประชุมผู้ถือหุ้น
- (3) ประสานงานและติดตามให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัท และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- (4) จัดทำและเก็บรักษาทะเบียนกรรมการ หนังสือนัดประชุมคณะ กรรมการบริษัท รายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัท รายงาน ประจําปีของบริษัท หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นและรายงานการประชุม ผู้ถือหุ้น
- (5) เก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร
- (6) จัดเตรียมข้อมูลและการบรรยายเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท รวมทั้ง ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้แก่กรรมการ ใหม่
- (7) ดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

กรรมการอิสระ

บริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของกรรมการอิสระ ซึ่งเป็น หลักเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าที่ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนด ดังนี้

- (1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.5 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมี ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่ เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระด้วย

- (2) ไม่เคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัท ใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่ น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (3) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือโดยการจดทะเบียน ตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร (รวมทั้งคู่สมรสของบุตร) ของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจ ควบคุม หรือนิติบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ควบคุมของบริษัทหรือบริษัทย่อย
- (4) ไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของ ตน รวมทั้งไม่เคยเป็นหรือเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่ กรรมการอิสระ หรือผู้บริหารของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ บริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความ ขัดแย้งทางผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าว มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (5) ไม่เคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่เป็นผู้ถือ หุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ ผู้บริหาร หรือหุ้นส่วน ผู้จัดการของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัท ใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์สังกัดอยู่ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าว มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (6) ไม่เคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือ นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ ผู้ให้บริการทางวิชาชีพเป็นนิติบุคคล ให้รวมถึงการเป็นผู้ถือหุ้น รายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ ผู้บริหาร หรือหุ้นส่วน ผู้จัดการของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการ มีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (7) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการ ของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
- (8) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระ เกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการอิสระแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแล กิจการ – การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ” ข้างล่างนี้

ปัจจุบัน บริษัทมีกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน คิดเป็น 1 ใน 3 ของ กรรมการทั้งคณะ ได้แก่ (1) นายจุลจิตต์ บุญเขต (2) นายสตีเฟ่น วุฒิพร พอร์ดแฮม (3) นางกมลวรรณ วิบุลากร และ (4) นางชนัญญาภักษ์ เพ็ชรรัตน์ โดยกรรมการอิสระมีความเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่และ ฝ่ายบริหารของบริษัทและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ข้างต้น ทั้งนี้ ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา กรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือให้บริการทางวิชาชีพแก่บริษัท

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

บริษัทให้ความสำคัญกับการสรรหาและคัดเลือกกรรมการ โดยได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการและกรรมการอิสระของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อบังคับของบริษัท

การสรรหากรรมการของบริษัทจะพิจารณาจากประวัติการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการโทรคมนาคม และผลการปฏิบัติงานในฐานะกรรมการในช่วงเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งพิจารณาจากทักษะที่ยังขาดอยู่ในคณะกรรมการ เพื่อช่วยส่งเสริมให้คณะกรรมการบริษัทปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการสรรหากรรมการของบริษัท ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2554 บริษัทได้ใช้บริการบริษัทที่ปรึกษา (Professional Recruitment Firm) ในการสรรหากรรมการอิสระ โดยคณะกรรมการสรรหาจะพิจารณาสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นกรรมการของบริษัท สรุปผลการสรรหา ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท หรือผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป (แล้วแต่กรณี)

กรรมการของบริษัทจะต้องมีคุณสมบัติของการเป็นกรรมการและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด และจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 บริษัท และกรรมการที่เป็นผู้บริหารจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทอื่นและบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 2 บริษัท ไม่นับรวมบริษัทย่อย บริษัทในเครือ และบริษัทร่วมทุนของบริษัท ทั้งนี้ เพื่อให้กรรมการสามารถปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรรมการของบริษัทมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี และกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งอีกได้ การแต่งตั้งถอดถอน หรือการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัทเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท ดังนี้

- (1) คณะกรรมการบริษัทต้องประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (2) ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
  - (ก) ผู้ถือหุ้นหนึ่งคนมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่
  - (ข) ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดเลือกตั้งบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ แต่จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดเพียงใดไม่ได้

- (ค) ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงตามลำดับจะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในกรณีที่ได้รับคะแนนเสียงเท่ากันเกินกว่าจำนวนกรรมการที่พึงเลือกในครั้งนั้น ให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด

- (3) ในกรณีที่กรรมการคนใดประสงค์จะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การลาออกจะมีผลนับแต่วันที่บริษัทได้รับใบลาออก
- (4) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจลงมติให้กรรมการออกจากตำแหน่งก่อนวาระได้ โดยต้องมีคะแนนเสียงสนับสนุนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง และมีหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง
- (5) ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการจำนวนหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมดของบริษัทพ้นจากตำแหน่ง โดยให้กรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่งก่อน กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วอาจได้รับเลือกให้เข้าดำรงตำแหน่งอีกได้

การสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการบริษัทกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์ในการสรรหาและแต่งตั้งบริหารระดับสูง และนโยบายในการสืบทอดตำแหน่ง โดยมีกระบวนการสรรหาที่ชัดเจนและโปร่งใส และพิจารณาจากประวัติการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ ความสามารถ จริยธรรม และความเป็นผู้นำ โดยคณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินของบริษัท

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทมีกลไกในการกำกับดูแลบริษัทย่อยและบริษัทร่วมเพื่อให้สามารถควบคุมดูแลการบริหารจัดการ การดำเนินงาน และรักษาผลประโยชน์ของบริษัท โดยบริษัทมีการแต่งตั้งผู้แทนของบริษัทเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเหล่านั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินของบริษัทย่อยหลัก

นอกจากนี้ บริษัทได้ดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อยหลัก หลักเกณฑ์เรื่องการทำรายการระหว่างกัน และการทำรายการสำคัญอื่นๆ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับหลักเกณฑ์ของบริษัท เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ บริษัทได้จัดให้มีการรายงานฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยหลักต่อคณะกรรมการของบริษัทเป็นรายไตรมาส

การใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทได้กำหนดนโยบายและหลักในการปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลของบริษัท เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่นในทางมิชอบ โดยกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตได้รับข้อมูลที่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชน และป้องกันมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นและตราสารทางการเงินอื่นๆ ของบริษัทก่อนที่บริษัทจะได้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ หรือในขณะที่ข้อมูลดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อราคา และห้ามมิให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของบริษัทซื้อขายหุ้นหรือตราสารทางการเงินก่อนที่ข้อมูลดังกล่าวจะเปิดเผยต่อสาธารณชน หรือในขณะที่ข้อมูลดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อราคา การฝ่าฝืนหลักในการปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลของบริษัทจะถูกสอบสวน ลงโทษ และ/หรือให้ออกจากงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์สำหรับกรรมการและผู้บริหารของบริษัท โดยกำหนดห้ามมิให้กรรมการและผู้บริหารซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วงเวลา 1 เดือนก่อนวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทในแต่ละไตรมาสจนถึงวันถัดจากวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทต่อสาธารณชน หรือซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อการเก็งกำไรในระยะสั้น โดยเลขานุการบริษัทจะแจ้งให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานที่เกี่ยวข้องทราบกำหนดระยะเวลาการห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ก่อนการประกาศผลการดำเนินงานของบริษัททุกครั้ง นอกจากนี้ บริษัทกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทจะต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงรายงานการซื้อขายหุ้น หรือการได้มาหรือการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัท (รวมถึงการถือครองหลักทรัพย์ของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) ภายใน 24 ชั่วโมงนับจากวันที่มีการได้มาหรือมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเลขานุการบริษัทจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลและรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อทราบทุกครั้ง

นอกจากนี้ บริษัทได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทรายงานการมีส่วนได้เสียของตนและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของบริษัทหรือบริษัทย่อยภายใน 15 วันก่อนวันสิ้นปีปฏิทินของทุกๆ ปี และภายใน 15 วันนับจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการมีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการติดตามดูแลและดำเนินการตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทได้จัดให้มีการเผยแพร่หลักในการปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th และระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet)

คำตอบแทนผู้สอบบัญชี

ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีมติอนุมัติค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีสำหรับปี 2558 เป็นจำนวนไม่เกิน 5,256,000 บาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ซึ่งประกอบด้วยค่าบริการสำหรับการตรวจสอบงบการเงินประจำปี และการสอบทานงบการเงินรายไตรมาส โดยค่าตอบแทนดังกล่าวลดลงร้อยละ 1.87 จากปี 2557 ทั้งนี้ ในปี 2558 บริษัทมีค่าตรวจสอบบัญชีจำนวน 5,256,000 บาท ค่าใช้จ่ายหรือค่าบริการอื่น (Non-audit Fee) ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบบัญชีและได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้สอบบัญชี จำนวน 2,856,505 บาท

การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่นๆ

คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ได้ปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการและติดตามผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ โดยในปี 2558 ไม่พบการปฏิบัติใดๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบาย

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้นบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ด้านการเงิน การบัญชี กฎหมาย และการบริหารธุรกิจ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งจัดทำตามแนวทางและข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) โดยในปี 2558 คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วย

1. นายจุลจิตต์ บุญเกิด	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ
2. นายสตีเฟน วูดรอฟ ฟอร์ดแฮม	กรรมการตรวจสอบ
3. นางกมลวรรณ วิบุลการ	กรรมการตรวจสอบ

โดยกรรมการตรวจสอบทุกท่านไม่ได้เป็นผู้บริหารพนักงาน หรือที่ปรึกษาของบริษัทฯ

กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทฯ กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ในปี 2558 บริษัทฯ ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวมทั้งสิ้น 14 ครั้ง และได้รายงานผลการประชุมต่อคณะกรรมการบริษัทฯ ทุกครั้ง ในการประชุมแต่ละครั้ง มีผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยง และผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมในวาระที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายโดยสรุปดังนี้

- สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปี 2558 เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติ งบการเงินดังกล่าวได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยถูกต้องและเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ
- สอบทานความเพียงพอและการประเมินประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ โดยประชุมร่วมกับผู้บริหารและหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของบริษัทฯ
- พิจารณาอนุมัติแผนงานการตรวจสอบประจำปีซึ่งได้จัดทำขึ้นตามแนวความเสี่ยง และผลการตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน สรุปได้ว่าบริษัทฯ มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ
- สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัทฯ เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขทางธุรกิจปกติและได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- รับทราบความเสี่ยงและติดตามความก้าวหน้าของการบริหารความเสี่ยงตามที่หน่วยงานบริหารความเสี่ยงนำเสนอ
- สอบทานและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบและตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งผลเป็นที่น่าพอใจ
- พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสม รวมถึงเสนอแต่งตั้ง และเสนอค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีประจำปี 2559 ต่อคณะกรรมการบริษัทฯ

จากการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่กล่าวมาข้างต้น คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัทฯ มีการจัดทำทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปและมีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และไม่มีข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ มีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ และการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดตามนโยบายบริษัทฯ

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์การประเมินผลของบริษัทฯ ที่ถือปฏิบัติ ประสบการณ์ ผลการดำเนินงาน และความน่าเชื่อถือในการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีในปีที่ผ่านมา และมีความเห็นว่าผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ สำนักงาน อีวาย จำกัด มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ บริษัทฯ สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นควรเสนอให้ผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ประจำปี 2559 และได้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นต่อไป

นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ
3 กุมภาพันธ์ 2559

รายงานของคณะกรรมการสรรหา

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม ประธานคณะกรรมการสรรหา นายจุลจิตต์ บุญเกิด นางกมลวรรณ วิปุลากร นายฮาคุน บรวัชเช็ท เซิร์ล และนายทอเร็จ จอห์นเซน

ในปี 2558 คณะกรรมการสรรหาได้จัดให้มีการประชุมรวม 4 ครั้ง เพื่อพิจารณาเรื่องสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ (2) ให้คำแนะนำผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการของบริษัทและของบริษัทย่อยหลักและ (3) ทบทวนและรับทราบการปรับโครงสร้างองค์กร

คณะกรรมการสรรหาได้ประเมินผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาแล้ว และมีความเห็นว่าคณะกรรมการสรรหาได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ

นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม

ประธานคณะกรรมการสรรหา

รายงานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการจำนวน 4 ท่าน ซึ่งกรรมการส่วนใหญ่เป็นกรรมการอิสระ ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท ได้แก่ นางชนัญญาวัชร เพ็ชรรัตน์ ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ นางกมลวรรณ วิบุลการ และนายทองเร่ จอห์นเซน

ในปี 2558 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้ทบทวนแนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการของบริษัทเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2555 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยตามหลักเกณฑ์ ASEAN Corporate Governance Scorecard โดยจากการประเมินโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยซึ่งประเมินโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors) บริษัทเป็นหนึ่งใน 55 บริษัทที่ได้รับคะแนนระดับ “ดีเลิศ” จากบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 588 บริษัท และยังได้เป็นหนึ่งในบริษัทจดทะเบียนไทยที่ได้รับรางวัล ASEAN Corporate Governance Awards Top 50 ASEAN Publicly Listed Companies จาก ASEAN Capital Markets Forum (ACMF)

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้ประเมินผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาแล้ว และมีความเห็นว่าคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการยังคงไว้ซึ่งความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้ประสิทธิภาพของการกำกับดูแลกิจการของบริษัทก้าวไปสู่ความสำเร็จมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ของบริษัท ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม

นางชนัญญาวัชร เพ็ชรรัตน์

ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

รายงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน นายจุลจิตต์ บุญเขตต์ นางกมลวรรณ วิบุลากร นายฮาวัน บัวเช็ท เซิร์ล และนายทอว์ จอห์นเซน โดยคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีหน้าที่หลักในการสอบทานและเสนอค่าตอบแทนของกรรมการ รวมทั้งค่าตอบแทนประจำปีของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ในปี 2558 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้จัดให้มีการประชุมจำนวน 3 ครั้ง โดยมีประเด็นหลักในการพิจารณาคือ การสอบทานและเสนอค่าตอบแทนของกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สัญญาจ้างประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และการสนับสนุนให้บริษัทมีแนวทางในการกำหนดค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับนโยบายของบริษัทและแผนพัฒนาบุคลากรของบริษัท

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ประเมินผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาแล้ว และมีความเห็นว่าคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ

นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม

ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

รายการระหว่างกันและเกี่ยวข้องกัน

การเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งจะต้องปฏิบัติตามประกาศและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สมเหตุสมผล หรือเงื่อนไขการค้าปกติ หรือราคาตลาด โดยถือเสมือนเป็นรายการที่กระทำกับบุคคลภายนอก (at arm's length basis) ตลอดจนรายงานรายการระหว่างกันดังกล่าวต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส

จากข้อ 7 ของหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด มีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการบริษัท เป็นผู้ถือหุ้นใน บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. รายได้		
– รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	0.2	0.02
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการจ่าย การซ่อมบำรุง และติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม	244.6	272.2
– ค่าบริการบริหารจัดการโครงข่าย ระบบสัญญาสื่อสาร	339.5	334.1
– ค่าเช่าที่ดิน	722	965.4

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้เข้าทำสัญญากับ บริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 เพื่อใช้บริการบริหาร และบำรุงรักษาระบบเครือข่ายส่งสัญญาณทั้งหมดของบริษัท โดยรูปแบบการคิดค่าบริการและการต่อสัญญาแต่ละครั้งยังคงเดิมเช่นเดียวกับเงื่อนไขที่บริษัทเคยทำกับคู่สัญญารายเดิม

2. รายการธุรกิจกับกลุ่ม ไอ.เอ็น.เอ็น.

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของกลุ่มบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น.

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. รายได้		
– รายได้ค่าเช่า	0.1	–
– รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	0.01	0.1

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าใช้จ่ายกิจกรรมทางการตลาด	33.6	54.1
– ค่าบริการด้านข้อมูล	35.1	16.1
– เจ้าหน้าที่การค้า	7.8	4.4
– เจ้าหน้าที่อื่น	20.3	8.9

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทซื้อเวลาจากบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. เรดิโอ จำกัด เพื่อโฆษณาสินค้าและบริการของบริษัทผ่านทางรายการวิทยุ และบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. เรดิโอ จำกัด ยังเป็นผู้ให้บริการจัดหาข้อมูลการเกษตรและให้บริการข้อมูลดังกล่าวแก่ผู้ใช้บริการของบริษัทในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งนี้ อัตราค่าบริการเป็นอัตราธุรกิจการค้าทั่วไป
- บริษัทเข้าทำสัญญาให้บริการข้อมูล (Content Provider Access Agreement) กับบริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น. (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นผู้ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมุ่งเน้นให้บริการข้อมูล (Content) แก่ลูกค้าของบริษัท

3. รายการธุรกิจกับบริษัท ห้างเย็นและการเกษตรสากล จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นบริษัท ห้างเย็นและการเกษตรสากล จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 25

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าที่ดิน	1.0	1.0

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่อาคารเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ โดยทำเป็นสัญญาเช่ามีระยะเวลา 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

4. รายการธุรกิจกับบริษัท ไฟรเวก พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการของบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นในบริษัท ไฟรเวก พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 25

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. รายได้		
– รายได้ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	0.1	0.1
– ลูกหนี้การค้า	–	–

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าพื้นที่ภายในอาคารเบญจจินดา	1.2	1.4
– เจ้าหนี้อื่น	–	–

ความสมเหตุผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่ในอาคารเบญจจินดาเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ มีกำหนดระยะเวลาการเช่า 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด

5. รายการธุรกิจกับเทเลนอร์

เทเลนอร์เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท โดยถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 42.62

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. รายได้		
– รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	103.4	67.6
– รายได้ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	–	–
– รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	0.4	0.8
– รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย	97	81.5
– รายได้ค่าบริการจัดการ	8.2	2.2
– ลูกหนี้การค้า	33	339
– เงินอุดหนุนกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (ค่าใช้จ่ายที่จ่ายแทน)	97	130
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าธรรมเนียมการจัดการ	356.0	292.4
– ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและค่าซ่อมแซมรักษาระบบ	81.7	148.1
– เจ้าหนี้อื่น	354.0	582.3
– ต้นทุนค่าบริการจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	17.6	1.8
– ต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรศัพท์ในต่างประเทศ	82.5	600.1
– ค่าสัญญาเช่าโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ	23.7	25.7
– เจ้าหนี้การค้า	90.8	413.2

ความสมเหตุผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ตามนโยบายการกำกับดูแลบริษัทในกลุ่มซึ่งเทเลนอร์เป็นผู้ถือหุ้น เทเลนอร์จะส่งผู้มีประสบการณ์และความสามารถตามที่บริษัทร้องขอเพื่อร่วมบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยเรียกเก็บค่าที่ปรึกษาเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ธุรกรรมรายการดังกล่าวฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัทได้ส่งรายงานการตรวจสอบให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบและอนุมัติการเข้าทำรายการดังกล่าว
- รายได้จากการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มาจากการใช้งานโทรศัพท์ของบริษัท เทเลนอร์ เอเชีย (อาร์โอเอช) จำกัด ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ในประเทศไทย
- รายได้จากการข้ามแดนอัตโนมัติมาจากการใช้บริการของลูกค้าของกลุ่มเทเลนอร์ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และใช้บริการผ่านเครือข่ายของบริษัท โดยมีค่าบริการในอัตราตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา

- รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระบบโทรคมนาคม รวมถึงค่าสัญญาโทรศัพท์ทางไกล และค่าบริการเชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ เป็นการให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่าง ดีแทค ไตรเนต กับ เทเลนอร์ โกลบอลส์ เซอร์วิส
- บริษัทได้ซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบรายปี เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน

6. รายการธุรกิจกับบริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซิเนส จำกัด (“ยูดี”)

บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซิเนส จำกัด เป็นบริษัทย่อยของบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 75 และเป็นบริษัทร่วมของ บริษัทซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 โดยมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. รายได้		
– รายได้จากการขายซิมการ์ด ชุดซิมการ์ด บัตรเติมเงิน และชุดเลขหมาย	13,571.15	12,643.62
– เงินปันผล	25.0	10.0
– ลูกหนี้การค้า	2,047.5	1,884.15
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าซื้อเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	–	–
– ค่าสนับสนุนทางการตลาด	4.6	8.3
– ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	653.19	605.18
– เจ้าหนี้การค้า	101	93.7
– เจ้าหนี้อื่น	2	1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ในเดือนมิถุนายน 2545 บริษัทและยูคอมได้โอนธุรกิจการจัดจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมมายังยูดี โดยยูดีมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการจำหน่ายสินค้าของบริษัท ความสัมพันธ์เชิงธุรกิจนี้จะเป็นผลดีแก่บริษัทที่จะสามารถเน้นการประกอบและพัฒนาธุรกิจหลักของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถควบคุมต้นทุนการกระจายสินค้าได้
- บริษัทซื้อเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมจากยูดี เพื่อนำมาจำหน่ายต่อให้แก่ร้านค้าและสำนักงานบริการ

7. รายการธุรกิจกับบริษัท ยูไนเต็ด อินฟอรมชัน ไฮเวย์ จำกัด (“ยูไอเอช”)

ยูไอเอช เป็นบริษัทย่อยของบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100 และมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการของบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. รายได้		
– รายได้จากการให้เช่าช่องสถานีฐานและค่าไฟฟ้า	6.7	52.9
– ลูกหนี้การค้า	1.7	9.1

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ		
– ค่าเช่าวงจรความเร็วสูง (High-Speed Leased Circuit)	13.4	21.8
– ค่าอุปกรณ์และบริการสำหรับบริการ Wi-Fi	54.3	52.2
– เจ้าหนี้การค้า	32	4
– เจ้าหนี้อื่น	6.2	7.9

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ยูโอเอช ดำเนินธุรกิจให้บริการเช่าวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูง โดยผ่านโครงข่ายใยแก้วนำแสงทั่วประเทศ ให้บริการทั้งภาครัฐบาลและเอกชน และให้บริการแก่บริษัทและบริษัทย่อยอย่างมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ
- การทำธุรกรรมกับยูโอเอชเป็นประโยชน์แก่บริษัท เนื่องจากในปัจจุบันบริษัทไม่มีโครงข่ายสื่อสารข้อมูลประเภทนี้ และยูโอเอชมีโครงข่ายใยแก้วความเร็วสูงที่มีคุณภาพและมีโครงข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ
- ฝ่ายจัดซื้อจะจัดหาข้อเสนอราคาจากผู้ให้บริการอย่างน้อย 3 รายทุกปี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบราคา บริษัทจะยังคงเช่าวงจรความเร็วสูงจากยูโอเอชต่อไปหากเป็นราคาที่เหมาะสมมากกว่าการใช้บริการจากผู้ให้บริการอื่น ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากชื่อเสียง ขนาดและคุณภาพของวงจร และต้นทุนในการเปลี่ยนผู้ให้บริการและวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ในการทำธุรกรรม
- บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ทำสัญญาให้บริการวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงภายในประเทศ โดยอัตราค่าเช่าใช้เทียบเคียงได้กับราคาตลาด และได้ทำสัญญาให้บริการอุปกรณ์และบริการสำหรับบริการ Wi-Fi โดยมีอัตราค่าอุปกรณ์และบริการ เป็นอัตราการค้าปกติ

8. รายการธุรกิจกับบริษัท บางแสนทาวน์เฮ้าส์ จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นใน บริษัท บางแสนทาวน์เฮ้าส์ จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 25

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ		
– ค่าเช่าที่ดิน	0.6	0.6

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่ปลูกสร้างอาคารชุดสามหอพักและประกอบธุรกิจของบริษัท โดยมีกำหนดระยะเวลาการเช่า 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด
- บริษัทเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บทรัพย์สินและประกอบธุรกิจของบริษัท มีกำหนดระยะเวลาการเช่า 3 ปี โดยอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

9. รายการธุรกิจกับบริษัท คิง พาวเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

นายจุลจิตต์ บุญเกิด กรรมการบริษัท เป็นกรรมการของบริษัท คิง พาวเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	1.4	1.5
– เจ้าหนี้อื่น	0.1	0.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้รับอนุญาตจากบริษัท คิง พาวเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ให้ดำเนินการให้เช่าโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่ลูกค้าที่ต้องการใช้งานระหว่างเดินทางไปต่างประเทศ ข่ายซิมการ์ด รับชำระค่าสาธารณูปโภค และให้บริการเกี่ยวกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยจ่ายค่าสิทธิในการให้บริการในราคาที่เหมาะสม (ชำระครั้งเดียว) และแบ่งรายได้จากการให้บริการลูกค้าเป็นรายเดือน มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเปิดให้บริการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าที่ใช้บริการที่สนามบินสุวรรณภูมิ
- บริษัทเช่าพื้นที่ในสนามบินสุวรรณภูมิ ตั้งเป็นสำนักงานบริการลูกค้าของบริษัท มีกำหนดระยะเวลาเช่า 7 ปี โดยคิดอัตราค่าเช่าเป็นรายปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าที่ใช้บริการที่สนามบินสุวรรณภูมิ

10. รายการธุรกิจกับบริษัท ท็อปอัมพ์ฟอร์ยู จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท ท็อปอัมพ์ฟอร์ยู จำกัด ซึ่งนายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. รายได้และการรับชำระเงินอื่น ๆ		
– รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการเติมเงิน	370.4	357.8
– ลูกหนี้การค้า	38.5	30.5
– ค่าบริการจ่าย ค่าคอมมิชชั่น	17.9	15.9
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ		
– เจ้าหนี้การค้า	2.3	1.5

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทตกลงให้บริการกับบริษัท ท็อปอัมพ์ฟอร์ยู จำกัด เป็นตัวแทนให้บริการเติมเงินค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบเติมเงินอิเล็กทรอนิกส์แก่ลูกค้า โดยค่าตอบแทนเป็นไปตามสัญญา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางให้บริการเติมเงินแก่ลูกค้าในระบบเติมเงิน

11. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี คอนเทนต์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท บีบี คอนเทนต์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด และมี นายบุญชัย เบญจรงค์กุล กรรมการบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2557	2558
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ		
– ค่าบริการด้านข้อมูล	–	0.2
– เจ้าหน้าที่การค้า	0.1	0.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาให้บริการข้อมูล (Content Provider Access Agreement) กับบริษัท บีบี คอนเทนต์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด โดยมุ่งเน้นเพื่อให้บริการข้อมูล (Content) แก่ลูกค้าของบริษัท

นอกเหนือจากรายการระหว่างกันที่เกิดจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังรายการข้างต้นแล้ว ไม่มีรายการอื่นที่มีสาระสำคัญอย่างมีนัยสำคัญอันเป็นผลต่อส่วนได้ส่วนเสียของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการ และผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ซึ่งอยู่ในตำแหน่ง ณ วันสิ้นสุดปีบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 2558

มาตรการและขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

บริษัทได้กำหนดนโยบายและขั้นตอนการทำรายการระหว่างกันเพื่อให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัท โดยบริษัทได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานภายในที่เกี่ยวข้องกับการเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันตามประกาศ ก.ล.ด. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้บริษัทยังได้ขออนุมัติในหลักการจากคณะกรรมการบริษัทสำหรับการเข้าทำรายการระหว่างกันที่เป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัท มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- (1) การซื้อและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมถึง การซื้อและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านโทรคมนาคม (รวมถึง ชุดโทรศัพท์พร้อมซิมการ์ด (Phone Kits) บัตรเติมเงิน ซิมการ์ด ชุดเลขหมายระบบรายเดือน (SIM Card Packages) และชุดเลขหมายระบบเติมเงิน (Starter Kits)) และการขายผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Refill)
- (2) การจัดหาบริการต่าง ๆ รวมถึง
  - การจัดหาบริการซ่อมบำรุง (รวมถึงบริการติดตั้ง) สถานีฐาน และอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณ (Cell Site)

- การจัดหาบริการข้อมูลที่เป็นเนื้อหา (Content Provider Access)
  - การจัดหาบริการข้ามแดนอัตโนมัติ (International Roaming)
  - การจัดหาบริการด้านการจัดการค่าใช้จ่ายและการบริการธุรกิจ
  - การจัดหาจุดเชื่อมต่อโครงข่าย และการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายของบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ และ
  - การจัดหาบริการการจัดเก็บค่าใช้บริการ (Outsource Bill-Collection Service)
- (3) การเช่าทรัพย์สินและการเช่าวงจรสื่อสารต่าง ๆ รวมถึง
    - การเช่าวงจรสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง (High Speed Leased Circuit) และ
    - การเช่าที่ดิน พื้นที่สำนักงานและคลังสินค้า
  - (4) การจ่ายค่านายหน้าแก่บุคคลที่มีส่วนได้เสียในการให้บริการด้านจัดจำหน่ายหรือบริการอื่น ๆ (เช่น การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท)
  - (5) การจัดหาและบำรุงรักษาบริการด้านโทรคมนาคม รวมถึงการจัดหาจุดเชื่อมต่อโครงข่าย และการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายของบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ
  - (6) การจัดหาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ บริการ และ/หรือ การเข้าทำสัญญาใดๆ ที่จำเป็น และ/หรือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัท (รวมทั้ง การจัดหาประกันภัย) และ
  - (7) การจัดหาหรือรับผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหาหรือรับผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการตามที่ระบุไว้ในข้อ (1) ถึง (6) ข้างต้น

ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดขั้นตอนการอนุมัติรายการระหว่างกันที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างปี ตามกรอบที่ได้รับอนุมัติคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

- (1) ในกรณีที่มูลค่าของรายการตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้สอบทานและอนุมัติรายการ
- (2) ในกรณีที่มูลค่ารายการเท่ากับหรือมากกว่า 10 ล้านบาท ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้สอบทานและอนุมัติรายการ นอกจากนั้น ฝ่ายตรวจสอบภายในจะทำหน้าที่ตรวจสอบการกำหนดราคา รวมถึงเงื่อนไขอื่นๆ สำหรับรายการระหว่างกันนั้นว่าเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าปกติและก่อความเสียหายให้กับบริษัทและผู้ถือหุ้นส่วนน้อย

หรือไม่ ฝ่ายตรวจสอบภายในจะจัดทำรายงานการสอบทานรายการระหว่างกัน (Review Report) และส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบเป็นรายไตรมาส

- (3) ในกรณีที่มูลค่ารายการ (ซึ่งอาจเป็นรายการเดียว หรือหลายรายการรวมกันที่ได้เข้าทำในระหว่าง 6 เดือนกับคู่สัญญาเดียวกันที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน) เท่ากับหรือมากกว่า 100 ล้านบาท คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องสอบทานและอนุมัติรายการก่อนที่บริษัทจะสามารถดำเนินการทำสัญญาหรือตกลงเข้าทำรายการได้ โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาการกำหนดราคาและเงื่อนไขของรายการโดยเปรียบเทียบกับวิธีปฏิบัติทั่วไปในอุตสาหกรรม

โครงสร้างการถือหุ้น

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลเกี่ยวกับทุนเรือนหุ้น และผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2558

ทุนเรือนหิน

ทุนจดทะเบียน	:	4,744,161,260 บาท
ทุนที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว	:	4,735,622,000 บาท
ประเภทของหุ้น	:	หุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท
สิทธิการลงคะแนนเสียง	:	1 เสียง ต่อ 1 หุ้น

โครงสร้างผู้ถือหุ้น

บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย จำกัด (1)	บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้ง จำกัด (2)	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited, Fund Services Department	สำนักงาน ประกันสังคม	HSBC (Singapore) Nominees Pte Ltd	ผู้ถือหุ้นอื่น ๆ
42.62%	22.43%	9.09%	5.58%	2.28%	1.80%	1.03%	15.17%

บริษัท โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรก

(ข้อมูลตามทะเบียนผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2558)

ลำดับ	ชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
1	บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย ฟิทีอี แอลทีดี ⁽¹⁾	1,009,172,497	42.62
2	บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ⁽²⁾	531,001,300	22.43
3	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	215,276,620	9.09
4	บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)	132,145,250	5.58
5	The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited, Fund Services Department	54,103,300	2.28
6	สำนักงานประกันสังคม	42,665,800	1.80
7	HSBC (Singapore) Nominees Pte Ltd	24,488,456	1.03
8	State Street Bank Europe Limited	22,866,876	0.97
9	Chase Nominees Limited	13,817,734	0.58
10	บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	12,247,800	0.52

หมายเหตุ	(1) บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย ฟิทีอี แอลทีดี เป็นบริษัทย่อยของ Telenor ASA ซึ่งประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรัฐบาลนอร์เวย์ถือหุ้นประมาณ ร้อยละ 53.97 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558)
	(2) บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ณ วันที่ 30 เมษายน 2558 ดังนี้
	บริษัท บีซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ⁽³⁾ ร้อยละ 51.00
	เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ ฟิทีอี ลิมิเต็ด ร้อยละ 49.00
	เทเลนอร์ ร้อยละ 0.00
	(3) บริษัท บีซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท บีซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ณ วันที่ 30 เมษายน 2558 ดังนี้
	บริษัท บีซีทีเอ็น อินโนเวชั่น จำกัด ⁽⁴⁾ ร้อยละ 51.00
	เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ ฟิทีอี ลิมิเต็ด ร้อยละ 49.00
	เทเลนอร์ ร้อยละ 0.00
	(4) บริษัท บีซีทีเอ็น อินโนเวชั่น จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท บีซีทีเอ็น อินโนเวชั่น จำกัด ณ วันที่ 30 เมษายน 2558 ดังนี้
	บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด ⁽⁵⁾ ร้อยละ 51.00
	เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ ฟิทีอี ลิมิเต็ด ร้อยละ 49.00
	เทเลนอร์ ร้อยละ 0.00
	(5) บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2558 ดังนี้
	นายวิชัย เบญจรงค์กุล ร้อยละ 64.88
	นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ร้อยละ 20.12
	นายสมชาย เบญจรงค์กุล ร้อยละ 15.00

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

เดิมบริษัทมีนโยบายจะจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของกำไรสุทธิของบริษัท ขึ้นอยู่กับฐานะการเงินและโครงการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยมีเป้าหมายจะจ่ายเงินปันผลเป็นรายไตรมาส อย่างไรก็ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2559 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 ได้อนุมัติการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัท โดยแก้ไขเป็น “บริษัทมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิของบริษัท ขึ้นอยู่กับฐานะการเงินและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยบริษัทมีเป้าหมายพิจารณาจ่ายเงินปันผลทุกครึ่งปี” ซึ่งนโยบายจ่ายเงินปันผลนี้จะมีผลตั้งแต่วันที่ 2559 เป็นต้นไป

คณะกรรมการบริษัทสามารถนำเสนอการประกาศจ่ายเงินปันผลประจำปี แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี สำหรับการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล คณะกรรมการบริษัทอาจเห็นสมควรให้มีการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล หากเห็นว่าบริษัทสามารถดำรงเงินลงทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการดำเนินการได้อย่างเพียงพอภายหลังการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลนั้น ซึ่งคณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นรับทราบในการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งถัดไป

ในการพิจารณาจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญนั้น คณะกรรมการบริษัทจะคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ ดังนี้

- ผลการดำเนินงานของบริษัท สภาพคล่อง กระแสเงินสดหมุนเวียน และสถานะการเงินของบริษัท
- แผนการดำเนินงานในอนาคตและความต้องการในการใช้เงินลงทุน
- ปัจจัยอื่นๆ ที่คณะกรรมการบริษัทเห็นสมควร

นอกจากนี้ บริษัทยังอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด ที่กำหนดให้บริษัทไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้ หากบริษัทยังมีผลขาดทุนสะสมอยู่ แม้ว่าบริษัทจะมีกำไรสุทธิสำหรับปีนั้นๆ ก็ตาม และ พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด ยังกำหนดให้บริษัทสำรองเงินตามกฎหมายในจำนวนร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิในแต่ละปี หักด้วยยอดขาดทุนสะสม (ถ้ามี) จนกว่าเงินสำรองตามกฎหมายจะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน

บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

สรุปสาระสำคัญปี 2558

ในปี 2558 บริษัทมุ่งปรับปรุงผลการดำเนินงานให้กลับมาเติบโตโดยตั้งเป้าเป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ชั้นนำในประเทศไทย เราจึงได้เพิ่มเงินลงทุนเป็น 20,000 ล้านบาทจากระดับ 14,000 ล้านบาทเมื่อปี 2557 เพื่อเปิดให้บริการ 4G บนคลื่น 1800MHz (ด้วยปริมาณคลื่น 15MHz) และบนคลื่น 2.1GHz (ด้วยปริมาณคลื่น 5MHz) รวมปริมาณคลื่นสำหรับให้บริการ 4G เท่ากับ 20MHz และเราเปิดให้บริการแล้วในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมถึงในอีก 40 เมืองใหญ่ นอกจากนี้ เราได้ขยายพื้นที่การให้บริการ 3G ครอบคลุมถึง 94% ของจำนวนประชากรซึ่งเป็นพื้นที่ให้บริการที่กว้างที่สุดเท่าที่เราเคยมี ซึ่งคุณภาพโครงข่ายของเราพัฒนาดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปีที่ผ่านมา เราจึงได้เริ่มแคมเปญเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของลูกค้าต่อโครงข่ายของดีแทคในช่วงปลายไตรมาส 3/2558 ที่ผ่านมา เพื่อให้ภาพลักษณ์ของโครงข่ายสอดคล้องกับคุณภาพที่ดีขึ้น

อย่างไรก็ดี ผลการดำเนินงานของบริษัทได้รับผลกระทบจากการแข่งขันในตลาดที่อยู่ในระดับสูง ทำให้รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายลดลง 3% จากปีก่อน โดยส่วนใหญ่เกิดจากผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตแทนบริการเสียง แต่การเติบโตของรายได้จากบริการอินเทอร์เน็ตไม่สามารถทดแทนการลดลงของรายได้จากการให้บริการเสียงได้ ทั้งนี้ เราได้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อแข่งขันในตลาด ทั้งการปรับปรุงคุณภาพของโครงข่าย การให้ส่วนลดค่าเครื่องในมาตรการระบบเติมเงิน และการประยุกต์ใช้รูปแบบการดำเนินธุรกิจโดยแบ่งเป็นพื้นที่ ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการให้ส่วนลดค่าเครื่องโทรศัพท์เพิ่มขึ้น

ในปี 2558 บริษัทมีความคืบหน้าในการเปลี่ยนผ่านจากระบบสัมปทานไปสู่ระบบใบอนุญาต โดยเราสามารถเพิ่มฐานผู้ใช้บริการของดีทีเอ็นซึ่งเป็นบริษัทลูกที่ได้รับใบอนุญาตจาก กสทช. เป็น 90% ของฐานลูกค้าของเราทั้งหมด ในขณะที่สัดส่วนผู้ใช้งานสมาร์ตโฟนเพิ่มขึ้นเป็น 61% ของฐานลูกค้า ส่งผลให้ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ลดลง 22% จากปีก่อน อย่างไรก็ตาม บริษัทมี EBITDA ในปี 2558 ลดลง 9.6% จากปีก่อนมาอยู่ที่ 27,941 ล้านบาท โดยมี EBITDA Margin อยู่ที่ 31.8% สอดคล้องกับประมาณการที่คาดไว้ ในขณะที่กำไรสุทธิลดลง 45% จากปีก่อนมาอยู่ที่ 5,893 ล้านบาท

ในปี 2559 เราคาดว่าจะการแข่งขันในตลาดยังคงอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องจากปีก่อนโดยเฉพาะในบริการ 4G หลังเสร็จสิ้นการประมูลคลื่นความถี่เมื่อช่วงปลายปี 2558 โดยเราได้เตรียมเงินลงทุนไว้ในระดับเดียวกับปีที่แล้วเพื่อขยายโครงข่ายบริการ 4G ทั้งคลื่น 1800MHz และ 2.1GHz รวมทั้งเสริมโครงข่ายบนคลื่น 2.1GHz ให้หนาแน่นมากขึ้นเพื่อนำเสนอประสบการณ์ใช้งานที่ดีให้ลูกค้า เราจะทำกรปรับปรุงอุปกรณ์ 2G บนคลื่น 1800MHz ที่มีอยู่เดิมให้เป็นเทคโนโลยี 4G ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่

เพื่อรองรับความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และจะขยายโครงข่าย 4G-2.1GHz ให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย และเพิ่มจำนวนเสาโทรคมนาคมบนคลื่น 2.1GHz ให้มีความหนาแน่นมากขึ้น

เรามองว่าบริการข้อมูลหรืออินเทอร์เน็ตยังคงเป็นปัจจัยหลักในการเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมอันเป็นผลจากการรับรู้ของผู้บริโภคถึงบริการ 4G อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง รวมทั้งผู้บริโภคใช้อุปกรณ์สมาร์ตโฟนมากขึ้นเนื่องจากผู้ให้บริการต่างแข่งขันกันนำเสนอโปรโมชั่นเกี่ยวกับอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เราคาดว่ารายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในปี 2559 จะอยู่ในระดับทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2558 โดยพิจารณาจากทั้งรายได้จากการให้บริการข้อมูลที่ยังคงเติบโตกับสภาพการแข่งขันในตลาดที่อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เราให้ความสำคัญในการสร้างรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายให้กลับมาเติบโตโดยมีเป้าหมายในการรักษาส่วนแบ่งการตลาดในเชิงรายได้ เราจึงมีแผนดำเนินกิจกรรมการตลาดและสร้างความเชื่อมั่นในโครงข่ายของเราให้มากขึ้นในปี 2559 ซึ่งทำให้เราคาดว่า EBITDA margin ในปี 2559 จะอยู่ในช่วงประมาณ 27-31%

สรุปผลการดำเนินงาน

ในไตรมาส 4/2558 ดีแทคมีจำนวนผู้ใช้บริการรวมอยู่ที่ 25.3 ล้านเลขหมายเพิ่มขึ้น 400,000 เลขหมายจากไตรมาสก่อนโดยมาจากผู้ใช้บริการระบบเติมเงิน 192,000 เลขหมายและจากผู้ให้บริการระบบรายเดือน 208,000 เลขหมาย การเพิ่มขึ้นของฐานลูกค้าระบบเติมเงินมาจากการทำแคมเปญการตลาดต่างๆ เช่น “แสบปีราชมหาเถย” และในไตรมาส 3/2558 ได้รับผลกระทบจากการสิ้นสุดการบังคับลงทะเบียนซิมในระบบเติมเงิน ในขณะที่การเพิ่มขึ้นของฐานลูกค้าระบบรายเดือนส่วนใหญ่มาจากการขายเครื่องพร้อมแพ็คเกจและบริการ 4G ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 แล้วผู้ใช้บริการมีจำนวนลดลงอันเป็นผลจากการบังคับลงทะเบียนซิมในระบบเติมเงิน

ณ สิ้นปี 2558 เรามีลูกค้าอยู่ 90% ของผู้ใช้บริการรวมที่ลงทะเบียนซิมในโครงข่าย 2.1GHz ซึ่งดำเนินการภายใต้ระบบใบอนุญาตโดยเพิ่มขึ้นจากระดับ 72% เมื่อปีก่อน และมีลูกค้าที่ใช้สมาร์ตโฟน 61% ของจำนวนผู้ใช้บริการรวม เพิ่มขึ้นจากระดับ 48% เมื่อปีก่อนจากการทำกิจกรรมการตลาดส่งเสริมการขายโทรศัพท์ ทั้งนี้หลังจากดีแทคเปิดให้บริการ 4G บนคลื่น 1800MHz ในไตรมาส 4/2558 เรามีฐานลูกค้า 4G เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 2.3 ล้านเลขหมายจากเดิมอยู่ที่ 1.6 ล้านเลขหมายเมื่อไตรมาส 3/2558 และมีลูกค้าที่ถืออุปกรณ์ที่รองรับเทคโนโลยี 4G อยู่ 15% ของฐานลูกค้าทั้งหมด โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 14.2 ล้านเลขหมายจากเดิมอยู่ที่ 14.1 ล้านเลขหมายเมื่อปี 2557

รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายไม่รวม IC ในไตรมาส 4/2558 อยู่ที่ 220 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้น 9.8% เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนจากฐานผู้ใช้บริการที่ลดลงหลังการสิ้นสุดระยะเวลาบังคับลงทะเบียนซิมระบบเติมเงิน และเพิ่มขึ้น 7.7% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนจากปัจจัยเชิงฤดูกาลและผลกระทบจากการลงทะเบียนซิมระบบเติมเงิน โดยรายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายไม่รวม IC ของทั้งปี 2558 อยู่ที่ 204 บาทต่อเดือนเพิ่มขึ้น 0.9% เทียบกับปีก่อนเนื่องจากมีฐานผู้ใช้บริการที่ลดลงจากการบังคับลงทะเบียน

ซิมระบบเติมเงิน จำนวนนาที่เฉลี่ยต่อเลขหมาย (ไม่รวม IC) ในไตรมาส 4/2558 อยู่ที่ 169 นาทีต่อเดือนเพิ่มขึ้น 2.6% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนจากปัจจัยเชิงฤดูกาลและผลกระทบจากการลงทะเบียนซิมระบบเติมเงิน แต่ลดลง 8.9% จากปีก่อน จากการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตแทนบริการเสียง ส่วนจำนวนนาที่ต่อเลขหมาย (ไม่รวม IC) ของทั้งปี 2558 อยู่ที่ 168 นาทีต่อเดือน ลดลง 13% จากปีก่อน

จำนวนผู้ใช้บริการรวม (พันเลขหมาย)	ไตรมาส 4/57	ไตรมาส 3/58	ไตรมาส 4/58	%QoQ	%YoY	ปี 2557	ปี 2558	%YoY
ระบบรายเดือน (ภายใต้สัญญาสัมปทานจาก CAT)	754	567	561	-1.0%	-26%	754	561	-26%
ระบบเติมเงิน (ภายใต้สัญญาสัมปทานจาก CAT)	7,021	2,430	2,089	-14%	-70%	7,021	2,089	-70%
ระบบรายเดือน (ภายใต้ใบอนุญาต 2.1GHz)	3,096	3,549	3,763	6.0%	22%	3,096	3,763	22%
ระบบเติมเงิน (ภายใต้ใบอนุญาต 2.1GHz)	17,138	18,306	18,840	2.9%	9.9%	17,138	18,840	9.9%
รวม	28,008	24,851	25,252	1.6%	-9.8%	28,008	25,252	-9.8%
จำนวนผู้ใช้บริการใหม่สุทธิ (พันเลขหมาย)	ไตรมาส 4/57	ไตรมาส 3/58	ไตรมาส 4/58	%QoQ	%YoY	ปี 2557	ปี 2558	%YoY
ระบบรายเดือน	102	28	208	655%	103%	347	474	37%
ระบบเติมเงิน	125	-2,119	192	109%	53%	-281	-3,231	-1,048%
รวม	228	-2,092	400	119%	76%	66	-2,756	-4,306%
ปริมาณการใช้งาน (นาทีต่อเลขหมายต่อเดือน)	ไตรมาส 4/57	ไตรมาส 3/58	ไตรมาส 4/58	%QoQ	%YoY	ปี 2557	ปี 2558	%YoY
ระบบรายเดือน	355	335	318	-5.0%	-10%	361	332	-8.0%
ระบบเติมเงิน	210	186	192	3.7%	-8.4%	219	190	-13%
เฉลี่ยสองระบบ	229	208	213	2.5%	-7.1%	236	211	-11%
ระบบรายเดือน ไม่รวม IC	257	242	231	-4.6%	-10%	267	240	-10%
ระบบเติมเงิน ไม่รวม IC	175	151	157	3.8%	-10%	183	156	-15%
เฉลี่ยสองระบบ ไม่รวม IC	186	165	169	2.6%	-8.9%	194	168	-13%
รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย (บาทต่อเลขหมายต่อเดือน)	ไตรมาส 4/57	ไตรมาส 3/58	ไตรมาส 4/58	%QoQ	%YoY	ปี 2557	ปี 2558	%YoY
ระบบรายเดือน	599	538	542	0.7%	-9.5%	621	556	-11%
ระบบเติมเงิน	165	165	178	8.0%	8.2%	164	166	1.0%
เฉลี่ยสองระบบ	222	220	238	7.7%	7.1%	222	222	0.2%
ระบบรายเดือน ไม่รวม IC	570	515	519	0.7%	-9.1%	586	530	-9.5%
ระบบเติมเงิน ไม่รวม IC	144	150	162	7.9%	12%	147	149	1.4%
เฉลี่ยสองระบบ ไม่รวม IC	200	204	220	7.7%	9.8%	202	204	0.9%

สรุปผลประกอบการด้านการเงิน

รายได้

ในปี 2558 บริษัทมีรายได้รวมอยู่ที่ 87,753 ล้านบาทลดลง 3% เทียบกับปีก่อนจากการรายได้จากการให้บริการที่ลดลงและการปรับลดอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่าย รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายอยู่ที่ 66,222 ล้านบาท ลดลง 3% เทียบกับปีก่อนเนื่องจากมีรายได้จากการบริการเสียงที่ลดลงแม้จะมีรายได้จากบริการข้อมูลและโทรศัพท์ระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นก็ตาม ในไตรมาส 4/2558 รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายอยู่ที่ 16,627 ล้านบาทเพิ่มขึ้น 1.4% เทียบกับไตรมาสก่อนจากปัจจัยเชิงฤดูกาลและการทำกิจกรรมการตลาดเพิ่มมากขึ้นเช่น ชิงโชค “แอปป์ราชรถมาเกย” และการขายเครื่องพร้อมแพ็คเกจ แต่ลดลง 1.6% เทียบกับปีก่อน ทั้งนี้ การลดลงของรายได้จากการให้บริการมีแนวโน้มทรงตัว

รายได้จากการให้บริการเสียง อยู่ที่ 29,252 ล้านบาทลดลง 17% เมื่อเทียบกับปีก่อนเนื่องจากผู้บริโภคเปลี่ยนไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตแทนการใช้งานบริการเสียง อย่างไรก็ตาม รายได้จากการให้บริการเสียงในไตรมาส 4/2558 ทรงตัวจากไตรมาสที่ผ่านมาจากปัจจัยเชิงฤดูกาลและแคมเปญกระตุ้นการใช้งาน

รายได้จากบริการข้อมูล อยู่ที่ 30,746 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 11% เทียบกับปีก่อนจากสัดส่วนผู้ใช้สมาร์ตโฟนที่เพิ่มขึ้นและโครงข่าย 4G/3G ที่พัฒนาดีขึ้นภายหลังจากการเปิดบริการ 4G ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ รวมทั้งทำการปรับปรุงความต่อเนื่องพร้อมขยายพื้นที่การให้บริการ 3G ให้ครอบคลุม 94% ของประชากร ทั้งนี้ สัดส่วนรายได้จากการให้บริการข้อมูลอยู่ที่ 46.4% ของรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย เพิ่มขึ้นจากระดับ 40.7% เมื่อปี 2557

รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติ (IR) ลดลง 8.8% จากปีก่อนมาอยู่ที่ 1,336 ล้านบาท โดยได้รับผลกระทบจากการแข่งขันในตลาดและบริการทดแทน ทั้งนี้ในไตรมาส 4/2558 รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติเพิ่มขึ้น 27% จากไตรมาสก่อนเนื่องจากปัจจัยเชิงฤดูกาลแต่ยังคงลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน

รายได้จากการให้บริการอื่น อยู่ที่ 4,887 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 30% จากปีก่อน โดยส่วนใหญ่มาจากการเติบโตของรายได้จากบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

รายได้จากค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC) อยู่ที่ 5,637 ล้านบาท ลดลง 16% เมื่อเทียบกับปีก่อนจากการปรับลดอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายลงมาอยู่ที่ 0.34 บาทต่อนาทีจากอัตราเดิม 0.45 บาทต่อนาทีโดยมีผลเมื่อกรกฎาคม 2558 ที่ผ่านมา โดยบริษัทมีรายรับสุทธิค่าเชื่อมต่อโครงข่าย อยู่ที่ 251 ล้านบาทลดลงจากระดับ 475 ล้านบาทเมื่อปี 2557

รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย อยู่ที่ 15,411 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.8% จากปีก่อน โดยมีผลขาดทุนจากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายอยู่ที่ 1,961 ล้านบาทจากเดิมที่ขาดทุน 910

ล้านบาทเมื่อปี 2557 ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการให้ส่วนลดค่าเครื่องในตลาดลูกค้าระบบเดิมเงินในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2558 เพื่อแข่งขันในตลาดได้ ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2558 รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนจากการขายเครื่องไอโฟนรุ่นใหม่ แต่ลดลง 20% เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนเนื่องจากมีรายได้จากการขายไอโฟนที่ต่ำกว่าและการถอนกิจกรรมให้ส่วนลดค่าเครื่องในตลาดลูกค้าระบบเดิมเงิน โดยที่ผลขาดทุนจากการขายเครื่องในไตรมาส 4/2558 ลดลงมาอยู่ที่ 54 ล้านบาทหลังจากลดกิจกรรมให้ส่วนลดค่าเครื่องในตลาดลูกค้าเดิมเงิน จากเดิมที่ขาดทุน 288 ล้านบาทเมื่อไตรมาส 4/2557 และขาดทุนที่ 363 ล้านบาทเมื่อไตรมาส 3/2558

ต้นทุนการดำเนินงาน

ต้นทุนการดำเนินงานไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC) อยู่ที่ 39,764 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.7% เมื่อเทียบกับปีก่อนจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการขยายโครงข่าย การให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ รวมทั้งมีค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ลดลง

ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ ลดลง 22% จากปีก่อนมาอยู่ที่ 12,112 ล้านบาท คิดเป็น 18.3% ของรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ลดลงจากปี 2557 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 22.8% เนื่องจากมีจำนวนลูกค้าที่ใช้ซิมบนโครงข่าย 2.1GHz และผู้ใช้อุปกรณ์ที่รองรับเทคโนโลยี 4G/3G เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ณ สิ้นไตรมาส 4/2558 สัดส่วนค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ต่อรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายอยู่ที่ 17.4%

ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย อยู่ที่ 5,277 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 11% เทียบกับปีก่อนเนื่องจากการขยายโครงข่ายทั้ง 4G และ 3G โดยเราขยายโครงข่าย 4G บนคลื่นความถี่ 1800MHz และ 2.1GHz ในกรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ รวมทั้งขยายโครงข่าย 3G ครอบคลุม 94% ของจำนวนประชากร ทั้งนี้ ณ สิ้นไตรมาส 4/2558 ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่ายเพิ่มขึ้น 16% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนเนื่องจากมีการกลับรายการค่าใช้จ่ายด้านโครงข่ายจำนวน 328 ล้านบาทในไตรมาส 3/2558 โดยที่บริษัทมีจำนวนสถานีฐานทั้ง 4G และ 3G รวมกันอยู่ที่กว่า 30,700 สถานี ณ สิ้นปี 2558 เพิ่มขึ้นจากระดับ 18,600 สถานีเมื่อสิ้นปี 2557

ค่าใช้จ่ายอื่น อยู่ที่ 4,770 ล้านบาทเพิ่มขึ้น 30% เมื่อเทียบกับปีก่อนเนื่องจากการเติบโตของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของต้นทุนการให้บริการ (D&A) อยู่ที่ 17,605 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 17% จากปีก่อนสอดคล้องกับการลงทุนขยายโครงข่าย 2.1GHz ซึ่งอยู่ภายใต้ระบบใบอนุญาตและโครงข่าย 1800MHz/850MHz ซึ่งอยู่ภายใต้ระบบสัมปทาน

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เพิ่มขึ้น 10% เทียบกับปีก่อนโดยอยู่ที่ 16,408 ล้านบาทโดยมีสาเหตุจากค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเพื่อแข่งขันในตลาด รวมทั้งมีการบันทึกกลับค่าใช้จ่ายการตั้งสำรองหนี้สูญหลังจากเปลี่ยนนโยบายการตั้งสำรองหนี้สูญเมื่อไตรมาส 3/2557

ค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาด อยู่ที่ 6,446 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3.2% เทียบกับปีก่อนเพื่อให้ดีแทคสามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยเราได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการดำเนินธุรกิจโดยแบ่งเป็นพื้นที่ เพิ่มร้านค้าในการขายและให้บริการและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการขายมากขึ้น อัตราค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาดต่อรายได้รวมอยู่ที่ 7.3% เพิ่มขึ้นจากระดับ 6.9% เมื่อปีก่อน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาดในไตรมาส 4/2558 เพิ่มขึ้น 22% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน จากกิจกรรมสร้างความเชื่อมั่นต่อโครงข่ายของเรา รายการชิงโชค “แอปป์ ราชรถมาเกย” และกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และรักษาสฐานลูกค้าเช่น โครงการ Blue Member หรือ แคมเปญ “ฉลองความสุขข้ามปีตลอด 9 วัน” ที่จัดในช่วงสิ้นเดือน ธันวาคม 2558

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร อยู่ที่ 7,825 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 20% เทียบกับปีก่อน โดยส่วนใหญ่เกิดจากการประยุกต์ใช้รูปแบบการดำเนินธุรกิจโดยแบ่งเป็นพื้นที่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับไอที การเปิดร้านค้าสำหรับขายและให้บริการเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าใช้จ่ายการตั้งสำรองหนี้สูญ อยู่ที่ 968 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 57% จากปีก่อนโดยส่วนใหญ่เกิดจากการบันทึกกลับค่าใช้จ่ายการตั้งสำรองหนี้สูญหลังจากเปลี่ยนนโยบายการตั้งสำรองหนี้สูญเมื่อไตรมาส 3/2557 ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2558 ค่าใช้จ่ายการตั้งสำรองหนี้สูญเพิ่มขึ้น 27% จากไตรมาสก่อน เนื่องจากการสิ้นสุดการบังคับลงทะเบียนซิมในระบบเดิมเงินเมื่อสิ้นไตรมาส 3/2558 ทำให้ต้องมีการตั้งสำรองหนี้ของบริการ “ใจดีให้ยืม” ซึ่งเป็นบริการที่ให้ลูกค้าระบบเดิมเงินสามารถยืมค่าโทรในกรณีฉุกเฉินได้โดยมีค่าบริการ

EBITDA และกำไรสุทธิ

EBITDA อยู่ที่ 27,941 ล้านบาท ลดลง 9.6% จากปีก่อนเนื่องจากมีรายได้จากการให้บริการที่ลดลง ขาดทุนจากการให้ส่วนลดค่าเครื่องเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่สูงขึ้นแม้จะมีค่าธรรมเนียมและ

ส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลงก็ตาม ในขณะที่ EBITDA margin อยู่ที่ 31.8% สอดคล้องกับประมาณการของปี 2558 ที่เราคาดไว้ที่ 31–33% ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ EBITDA margin ซึ่งเดิมอยู่ที่ระดับ 34.1% เมื่อปี 2557 แล้ว EBITDA margin มีระดับลดลงซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากขาดทุนจากการให้ส่วนลดค่าเครื่องและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่สูงขึ้น ทั้งนี้หากไม่พิจารณาผลของการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายแล้ว EBITDA Margin จะอยู่ที่ 41.3% ในขณะที่ปี 2557 จะอยู่ที่ 42.2%

กำไรสุทธิ อยู่ที่ 5,893 ล้านบาท ลดลง 45% จากปีก่อนเนื่องจากมี EBITDA ลดลงและค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการขาดทุนอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน

งบดุลและข้อมูลสำคัญทางการเงิน

ณ สิ้นปี 2558 ดีแทคมีสินทรัพย์รวม อยู่ที่ 110,965 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระดับ 106,426 ล้านบาทเมื่อสิ้นปีที่แล้ว เนื่องจากมีเงินสดและสินทรัพย์โครงข่ายเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่มีสินค้างคคลังลดลงเนื่องจากเราลดแคมเปญการให้ส่วนลดค่าเครื่องในตลาดระบบเดิมเงินในช่วงครึ่งหลังของปี 2558 ทั้งนี้ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 10,121 ล้านบาทจากระดับ 5,823 ล้านบาทเมื่อสิ้นปีที่แล้วโดยเกิดจากการมีหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 48,000 ล้านบาทจากระดับ 33,664 ล้านบาทเมื่อปีที่แล้วเพื่อเตรียมสำหรับการลงทุนในอนาคต ทั้งนี้ ดีแทคมีอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA อยู่ที่ 1.4 เท่า เพิ่มขึ้นจากระดับ 0.9 เท่าเมื่อสิ้นปีที่แล้วเนื่องจากมี EBITDA ลดลงและมีหนี้สินสุทธิเพิ่มขึ้น

กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (คำนวณจาก EBITDA หักด้วยเงินลงทุน) ในปี 2558 อยู่ที่ 7,720 ล้านบาท ลดลงจากระดับ 16,891 ล้านบาทเมื่อปีก่อนโดยเกิดจาก EBITDA ที่ลดลงและเราเพิ่มเงินลงทุนมากขึ้นในปีเพื่อเปิดให้บริการ 4G และขยายพื้นที่ให้บริการ 3G ทั้งนี้ ดีแทคใช้เงินลงทุนในปี 2558 เท่ากับ 20,221 ล้านบาทเพิ่มขึ้น 44% จากปีก่อนซึ่งเป็นไปตามแผนการลงทุนที่วางไว้

งบแสดงสถานะทางการเงิน (ล้านบาท)	สิ้นปี 2557	สิ้นปี 2558
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5,823	10,121
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	17,891	16,074
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	82,712	84,771
สินทรัพย์รวม	106,426	110,965
หนี้สินหมุนเวียน	44,903	49,843
หนี้สินไม่หมุนเวียน	28,925	33,899
หนี้สินรวม	73,828	83,742
ส่วนของผู้ถือหุ้น	32,598	27,224
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	106,426	110,965

งบกระแสเงินสด (ล้านบาท)	ปี 2557	ปี 2558
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	33,004	28,100
จ่ายดอกเบี้ยและภาษีเงินได้สุทธิ	(4,668)	(3,324)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	28,335	24,776
เงินสดสุทธิที่ใช้ในกิจกรรมลงทุน	(19,388)	(23,572)
เงินสดสุทธิรับ/ (ชำระคืน) – เงินกู้ยืมและหุ้นกู้	2,204	14,336
จ่ายเงินปันผล	(10,800)	(11,242)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน	(8,596)	3,094
เงินสดและเทียบเท่าสุทธิเพิ่มขึ้น/(ลดลง)	351	4,297
เงินสดและเทียบเท่าต้นงวด	5,472	5,823
เงินสดและเทียบเท่าสิ้นงวด	5,823	10,121

งบกำไรขาดทุน (ล้านบาท)	ไตรมาส 4/57	ไตรมาส 3/58	ไตรมาส 4/58	%QoQ	%YoY	ปี 2557	ปี 2558	%YoY
บริการเสียง*	8,220	7,086	7,084	-0.0%	-14%	35,259	29,252	-17%
บริการข้อมูล*	7,322	7,784	7,899	1.5%	7.9%	27,810	30,746	11%
บริการข้ามแดนอัตโนมัติ	385	273	347	27%	-9.9%	1,466	1,336	-8.8%
รายได้จากการดำเนินงานอื่นๆ*	969	1,254	1,296	3.4%	34%	3,759	4,887	30%
รายได้จากการให้บริการ ไม่รวม IC	16,897	16,396	16,627	1.4%	-1.6%	68,294	66,222	-3.0%
ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	1,681	1,201	1,206	0.4%	-28%	6,718	5,637	-16%
รวมรายได้จากการให้บริการ	18,579	17,598	17,834	1.3%	-4.0%	75,012	71,858	-4.2%
รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	6,606	1,901	5,280	178%	-20%	15,143	15,411	1.8%
รายได้อื่นๆ*	100	196	134	-31%	35%	338	483	43%
รวมรายได้	25,284	19,695	23,249	18%	-8.0%	90,493	87,753	-3.0%
ต้นทุนการให้บริการ	(11,602)	(11,086)	(11,657)	5.2%	0.5%	(45,334)	(45,150)	-0.4%
ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้	(3,574)	(3,061)	(2,897)	-5.3%	-19%	(15,540)	(12,112)	-22%
ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย	(1,291)	(1,201)	(1,391)	16%	7.7%	(4,773)	(5,277)	11%
ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	(1,581)	(1,156)	(1,170)	1.2%	-26%	(6,243)	(5,386)	-14%
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	(942)	(1,146)	(1,338)	17%	42%	(3,670)	(4,770)	30%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (D&A)	(4,214)	(4,523)	(4,861)	7.5%	15%	(15,108)	(17,605)	17%
ต้นทุนการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	(6,893)	(2,265)	(5,335)	136%	-23%	(16,052)	(17,372)	8.2%
รวมต้นทุน	(18,496)	(13,350)	(16,991)	27%	-8.1%	(61,387)	(62,522)	1.8%
กำไรขั้นต้น	6,788	6,345	6,257	-1.4%	-7.8%	29,106	25,231	-13%
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	(4,380)	(4,178)	(4,744)	14%	8.3%	(14,864)	(16,408)	10%
การขายและการตลาด	(1,937)	(1,548)	(1,891)	22%	-2.4%	(6,246)	(6,446)	3.2%
การบริหาร	(1,832)	(2,111)	(2,274)	7.7%	24%	(6,499)	(7,825)	20%
การตั้งสำรองหนี้สูญ	(288)	(238)	(303)	27%	5.2%	(618)	(968)	57%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (D&A)	(323)	(281)	(276)	-2.0%	-15%	(1,500)	(1,169)	-22%
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	(3)	(356)	58	116%	2,420%	(7)	(295)	-4,392%
ดอกเบี้ยรับ	45	52	55	5.7%	22%	162	136	-16%
รายได้อื่น* และส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	79	120	26	-78%	-67%	214	165	-23%
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	2,529	1,982	1,653	-17%	-35%	14,612	8,829	-40%
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(304)	(379)	(372)	-2.0%	22%	(1,337)	(1,384)	3.5%
ภาษีเงินได้	(336)	(377)	(283)	-25%	-16%	(2,551)	(1,557)	-39%
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	2	1	(0)	-105%	-105%	5	5	2.5%
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	1,891	1,228	998	-19%	-47%	10,729	5,893	-45%

(*) มีการเปลี่ยนแปลงการจัดประเภทรายการในปี 2557

EBITDA (ล้านบาท)**	ไตรมาส 4/57	ไตรมาส 3/58	ไตรมาส 4/58	%QoQ	%YoY	ปี 2557	ปี 2558	%YoY
กำไรสำหรับงวด	1,890	1,226	998	-19%	-47%	10,724	5,888	-45%
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	304	379	372	-2.0%	22%	1,337	1,384	3.5%
ภาษีเงินได้	336	377	283	-25%	-16%	2,551	1,557	-39%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	4,537	4,804	5,137	6.9%	13%	16,609	18,774	13%
รายการอื่น	(109)	290	(50)	-117%	54%	(320)	339	206%
EBITDA	6,957	7,077	6,740	-4.8%	-3.1%	30,900	27,941	-9.6%
EBITDA margin	27.5%	35.9%	29.0%			34.1%	31.8%	
EBITDA margin - ไม่รวมการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	38.8%	41.8%	37.8%			42.2%	41.3%	

(**) มีการเปลี่ยนแปลงการคำนวณ EBITDA, รายละเอียดสามารถดูในหมายเหตุงบการเงิน

กำหนดการคืนหนี้ (ล้านบาท) ณ สิ้นปี 2558	เงินกู้ยืม	หุ้นกู้
ปี 2559	10,000	5,000
ปี 2560	–	–
ปี 2561	–	2,000
ปี 2562	9,000	–
ปี 2563	9,000	4,000
ปี 2564 – ปี 2570	–	9,000
รวมหนี้ที่มีภาระดอกเบี้ย ณ สิ้นปี 2558	28,000	20,000

แนวโน้มปี 2559

ในปี 2559 การแข่งขันในอุตสาหกรรมมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาเนื่องจากผู้ให้บริการต่างพยายามช่วงชิงตำแหน่งผู้นำการให้บริการ 4G หลังการประมูลคลื่นความถี่เสร็จสิ้นเมื่อไตรมาส 4/2558 ที่ผ่านมา โดยปัจจุบัน ดีแทคเปิดให้บริการ 4G ด้วยปริมาณคลื่นรวม 20 MHz โดยมาจากคลื่นความถี่ 1800MHz จำนวน 15MHz และคลื่นความถี่ 2.1GHz จำนวน 5MHz ทั้งนี้ ดีแทคได้เตรียมเงินลงทุนสำหรับปี 2559 ไว้ในระดับเดียวกับปีที่แล้ว เพื่อใช้พัฒนาโครงข่าย 4G ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ขยายโครงข่าย 3G ให้ครอบคลุม 95% ของจำนวนประชากรและทำโครงข่าย 2.1GHz ให้มีความต่อเนื่องมากขึ้น เราจะขยายโครงข่าย 4G ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์โทรศัพท์ที่รองรับเทคโนโลยี 4G อยู่ในระดับสูงด้วยการพัฒนาสถานีฐาน 2G บนคลื่น 1800MHz ที่มีอยู่ให้เป็นเทคโนโลยี 4G ในขณะที่จะขยายพื้นที่ให้บริการ 4G บนคลื่น 2.1GHz ให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งวิธีการพัฒนาสถานีฐานบนคลื่น 1800MHz ที่มีอยู่เดิมดังกล่าวนั้น จะช่วยให้เราประหยัดทั้งเงินลงทุนและเวลาดำเนินการ โดยเราคาดว่าจะสามารถเปิดสัญญาณ 4G-1800MHz ได้อีก 2,200 สถานีในช่วงต้นปี 2559

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ	ปี 2557	ปี 2558
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (%)	33%	20%
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (%)	10%	5%
อัตราส่วน Interest coverage (เท่า)	12x	7x
เงินกู้สุทธิต่อ EBITDA (เท่า)	0.9	1.4
อัตราส่วนเงินลงทุนต่อรายได้รวม (เท่า)	15%	23%

เราตั้งเป้าที่จะสร้างรายได้จากการให้บริการให้กลับมาเติบโตและรักษาส่วนแบ่งรายได้ต่อไป เราจึงมีแผนดำเนินกิจกรรมการตลาดรวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในโครงข่ายของเราเพิ่มมากขึ้นในปี 2559 โดยเรามีเป้าหมายที่จะสร้างฐานลูกค้าผู้ใช้บริการ 4G เพิ่มขึ้นเป็น 4.5 ล้านเลขหมายในสิ้นปี 2559 ด้วยการสร้างโครงข่าย 4G ที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้และนำเสนออุปกรณ์โทรศัพท์ 4G พร้อมแพ็คเกจที่น่าสนใจ ทั้งนี้ เราคาดว่ารายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายจะอยู่ในระดับใกล้เคียงหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2558 และเราคาดว่า EBITDA margin จะอยู่ในช่วงประมาณ 27–31% ลดลงจากระดับ 31.8% เมื่อปี 2558 เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีแนวโน้มสูงขึ้นจากการขยายโครงข่ายและการทำกิจกรรมการตลาดเพิ่มมากขึ้น

แนวโน้มสำหรับปี 2559

- รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายอยู่ในระดับทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2558
- EBITDA margin อยู่ในช่วงประมาณ 27–31%
- เงินลงทุนอยู่ในระดับเดียวกับปีที่แล้ว

ข้อปฏิเสธความรับผิดชอบ

ในเอกสารฉบับนี้อาจจะมีข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ในอนาคตโดยใช้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในหลายด้านซึ่งจะขึ้นอยู่กับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่างๆซึ่งข้อมูลดังกล่าวรวมถึงแผนธุรกิจกลยุทธ์และความเชื่อของบริษัท รวมทั้งข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่ข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีตตัวอย่างของคำที่ใช้ในการคาดการณ์ในอนาคต เช่น “อาจจะ” “จะ” “คาดว่า” “ตั้งใจว่า” “ประมาณ” “เชื่อว่า” “ยังคง” “วางแผนว่า” หรือคำใดๆ ที่มีความหมายทำนองเดียวกัน เป็นต้น

แม้ว่าการคาดการณ์ดังกล่าวจะถูกจัดทำขึ้นจากสมมติฐานและความเชื่อของฝ่ายบริหาร โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นพื้นฐานก็ตาม สมมติฐานเหล่านี้ยังคงมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่างๆ ซึ่งอาจจะทำให้ผลงาน ผลการดำเนินงาน ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากที่บริษัทคาดการณ์ไว้ในอนาคต ดังนั้นผู้ใช้ข้อมูลดังกล่าวจึงควรระมัดระวังในการใช้ข้อมูลข้างต้น อีกทั้งบริษัท และผู้บริหาร/พนักงาน ไม่อาจควบคุมหรือรับรองความเกี่ยวข้อง ระยะเวลาที่จะเกิดขึ้น หรือความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวได้

รายงานความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อย รวมถึงข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปีของบริษัท งบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสม ใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังรอบคอบ และประมาณการที่สมเหตุสมผลในการจัดทำ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน งบการเงินดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบและให้ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เป็นอิสระ ดังนั้นจึงสะท้อนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่เป็นจริง โปร่งใส และสมเหตุสมผลเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทั่วไป

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท และป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินการที่ผิดปกติดังมีนัยสำคัญ

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระ เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเพียงพอ มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล และมีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวปรากฏในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งแสดงไว้ในรายงานประจำปีฉบับนี้แล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทโดยรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

ในนามของคณะกรรมการ

บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

3 กุมภาพันธ์ 2559

นายทอว์ จอห์นเซ่น
กรรมการ

นายลาร์ส โอเค วาลเดมาร์ นอร์ลิ่ง
กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 งบกำไรขาดทุนรวม งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและหมายเหตุเรื่องอื่น ๆ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนอการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องในการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริต หรือข้อผิดพลาด

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ รวมถึงวางแผนและปฏิบัติตามตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้นั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชีพิจารณาการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนอการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรของกิจการ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ การตรวจสอบรวมถึงการประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร รวมทั้งการประเมินการนำเสนอการเงินโดยรวม

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีต่อไปนี้แต่อย่างใด

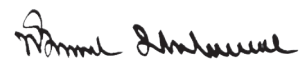
ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อต่อไปนี้

- ก) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 33 บริษัทมีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) กับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ("ทีโอที") โดยบริษัทฯ ได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้แล้วในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ ได้แจ้งยกเลิกข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมเดิมทั้งสองฉบับ (Access Charge) บริษัทฯ จึงมิได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ในงบการเงิน เพราะฝ่ายบริหารเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมได้สิ้นสุดลง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันทีโอทียังมิได้เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ นอกจากนี้ ทีโอทีได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลาง เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 และคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2554 เรียกร้องให้บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทฯ ร่วมกันชำระค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยรวมเป็นจำนวนประมาณ 113,319 ล้านบาท ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 ทีโอทีได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องโดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนค่าเสียหายจนถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557 พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินประมาณ 245,638 ล้านบาท

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯ มีความเชื่อมั่นว่าบริษัทฯ ไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ทีโอทีเรียกร้อง เนื่องจากเชื่อว่าข้อตกลงเดิมดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายในปัจจุบัน (ประกาศของกทช.) และบริษัทฯ ได้มีหนังสือบอกเลิกข้อตกลงเดิมแล้ว

ขณะนี้ข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามกฎหมาย และคดีฟ้องร้องอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาตัดสินของศาล ซึ่งผลของข้อพิพาทดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับผลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต

- ข) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 34 บริษัทฯ และบริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญกับ กสท. ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯ ขณะนี้ข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ผลของข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมในอนาคต
- ค) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 35 บริษัทฯ มีข้อพิพาทกับ กสท. เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม เนื่องจากบริษัทฯ ได้ติดตั้งและเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์ย่านความถี่ 2.1 GHz ของบริษัทย่อยบนเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งผลของข้อพิพาทดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมในอนาคต
- ง) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 36 เรื่อง ความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญบางประการ

พิมพ์ใจ มานิตขจรกิจ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4521

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 3 กุมภาพันธ์ 2559

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2558	2557	2558	2557
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5, 32.3.1	10,120,533,381	5,823,199,987	2,799,729,296	1,053,010,467
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	9,722,020,688	10,453,375,318	10,103,027,697	14,237,805,872
สินค้าคงเหลือ	8	2,825,771,627	3,891,160,215	2,711,770,919	3,656,221,605
ต้นทุนของรายได้รับล่วงหน้า					
ค่าบริการโทรศัพท์รอดัดจ่าย		101,128,232	116,649,854	101,128,232	116,649,854
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9	3,425,237,419	3,429,987,398	1,773,882,237	2,151,276,667
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		26,194,691,347	23,714,372,772	17,489,538,381	21,214,964,465
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	32.3.2	198,059	198,059	—	—
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	10	282,771,509	289,063,269	50,000,000	50,000,000
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	11	—	—	1,979,667,315	2,018,897,315
เงินลงทุนทั่วไป	12	22,270,041	20,320,066	16,620,000	16,620,000
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7	430,738	430,738	361,908,965	380,475,465
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	7	—	—	15,500,000,000	22,000,000,000
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	13	28,494,702,371	22,736,502,295	4,024,489,286	3,238,525,233
สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตดบัญชี	14	38,056,753,561	42,263,978,517	28,227,317,156	28,803,035,680
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	1.3	10,719,021,902	11,616,073,769	—	—
เครื่องมือและอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง		2,163,060,195	1,353,299,341	2,164,009,843	1,353,299,341
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อการจัดซื้อ					
และติดตั้งอุปกรณ์ดำเนินงาน		473,843,167	1,158,592,380	170,900,260	311,774,228
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	15	1,500,463,807	1,622,970,924	493,133,626	710,275,682
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	25	1,088,793,020	906,313,218	2,842,994,599	3,534,293,309
ค่าความนิยม		19,171,700	19,171,700	—	—
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16	1,949,241,062	724,815,882	1,659,795,617	542,690,925
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		84,770,721,132	82,711,730,158	57,490,836,667	62,959,887,178
รวมสินทรัพย์		110,965,412,479	106,426,102,930	74,980,375,048	84,174,851,643

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	–	1,500,000,000	–	1,500,000,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	17	29,867,882,622	31,300,676,197	19,784,776,545
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18	10,000,000,000	4,164,399,998	10,000,000,000
ส่วนของหุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	5,000,000,000	–	5,000,000,000
รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์		3,108,992,652	3,264,212,184	450,016,896
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		884,839,168	211,098,993	–
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ค้างจ่าย	1.3	–	3,238,863,431	–
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		981,382,764	1,223,467,679	578,064,394
รวมหนี้สินหมุนเวียน		49,843,097,206	44,902,718,482	35,812,857,835
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย	7	–	–	18,000,000,000
เงินกู้ยืมระยะยาว – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18	18,000,000,000	23,000,000,000	–
หุ้นกู้ – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	15,000,000,000	5,000,000,000	–
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	20	452,415,750	380,077,442	452,415,750
เงินมัดจำตามสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายภายในประเทศ	7	–	–	3,750,763,651
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		446,320,059	544,876,692	438,540,211
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		33,898,735,809	28,924,954,134	22,641,719,612
รวมหนี้สิน		83,741,833,015	73,827,672,616	58,454,577,447

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 2,372,080,630 หุ้น				
มูลค่าหุ้นละ 2 บาท	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว				
หุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น				
มูลค่าหุ้นละ 2 บาท	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	8,116,352,711	8,116,352,711	8,116,352,711	8,116,352,711
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว – สรรองตามกฎหมาย	22	474,416,126	474,416,126	474,416,126
ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)		(3,739,227,681)	1,552,269,403	5,560,446,085
		(3,264,811,555)	2,026,685,529	6,034,862,211
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		17,634,288,769	1,647,137,361	1,647,137,361
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	27,221,451,925	32,591,322,908	16,525,797,601	20,533,974,283
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		2,127,539	7,107,406	—
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	27,223,579,464	32,598,430,314	16,525,797,601	20,533,974,283
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	110,965,412,479	106,426,102,930	74,980,375,048	84,174,851,643

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
รายได้จากการขายและการให้บริการ				
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	71,858,443,385	75,011,676,245	25,085,126,695	42,582,520,503
รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	15,411,054,916	15,142,771,851	14,947,137,596	14,985,926,011
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	483,257,908	338,137,663	16,055,015,038	14,430,969,595
รวมรายได้จากการขายและการให้บริการ	87,752,756,209	90,492,585,759	56,087,279,329	71,999,416,109
ต้นทุนขายและการให้บริการ				
ต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์	45,149,656,420	45,334,468,996	24,467,238,227	31,743,035,406
ต้นทุนขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	17,371,917,702	16,052,318,614	15,341,176,593	15,868,180,691
รวมต้นทุนขายและการให้บริการ	62,521,574,122	61,386,787,610	39,808,414,820	47,611,216,097
กำไรขั้นต้น	25,231,182,087	29,105,798,149	16,278,864,509	24,388,200,012
ดอกเบี้ยรับ	136,066,500	161,607,369	726,033,978	666,926,908
รายได้อื่น	161,032,616	208,279,114	4,436,401,188	3,627,148,324
กำไรก่อนค่าใช้จ่าย	25,528,281,203	29,475,684,632	21,441,299,675	28,682,275,244
ค่าใช้จ่ายในการขายและการให้บริการ	(6,446,458,753)	(6,246,039,524)	(4,236,067,371)	(4,353,672,856)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(9,961,590,194)	(8,617,532,737)	(7,993,515,482)	(7,788,649,737)
โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	14	-	-	1,004,276,933
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	(294,871,197)	(6,564,599)	(171,078,469)	(74,086,239)
รวมค่าใช้จ่าย	(16,702,920,144)	(14,870,136,860)	(12,400,661,322)	(11,212,131,899)
กำไรก่อนส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
ค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	8,825,361,059	14,605,547,772	9,040,638,353	17,470,143,345
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	10	3,708,239	-	-
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงิน				
และค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	8,829,069,298	14,611,500,789	9,040,638,353	17,470,143,345
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	24	(1,384,314,112)	(1,045,845,823)	(1,070,923,625)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	7,444,755,186	13,274,634,903	7,994,792,530	16,399,219,720
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	25	(1,556,614,392)	(739,984,131)	481,128,789
กำไรสำหรับปี	5,888,140,794	10,723,892,232	7,254,808,399	16,880,348,509
การแบ่งปันกำไรขาดทุน				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทฯ	5,893,114,098	10,728,745,490	7,254,808,399	16,880,348,509
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	(4,973,304)	(4,853,258)		
	5,888,140,794	10,723,892,232		
กำไรต่อหุ้น				
กำไรพื้นฐาน	26			
กำไรขั้นต้นพื้นฐาน				
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทฯ	2.49	4.53	3.06	7.13

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
กำไรสำหรับปี	5,888,140,794	10,723,892,232	7,254,808,399	16,880,348,509
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(21,245,919)	(45,060,057)	(21,245,919)	(45,060,057)
หัก: ผลกระทบของภาษีเงินได้	—	—	—	—
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง – สุทธิจากภาษีเงินได้	(21,245,919)	(45,060,057)	(21,245,919)	(45,060,057)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(21,245,919)	(45,060,057)	(21,245,919)	(45,060,057)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	5,866,894,875	10,678,832,175	7,233,562,480	16,835,288,452
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	5,871,868,179	10,683,685,433	7,233,562,480	16,835,288,452
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	(4,973,304)	(4,853,258)		
	5,866,894,875	10,678,832,175		

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บทแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

นศกรบัณฑิต

ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ									
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น									
	ส่วนเกินทุนที่เกิน	ส่วนปรับปรุง							
	ส่วนของบริษัทฯ	จากการอื่นสำรอง	ซึ่งเกิดจากการที่บริษัทฯ	ตามกฎหมายและ	ซื้อบริษัทอยู่ใน	ส่วนเกินมูลค่า	หุ้นสามัญเพื่อลด	รวมของคํารวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น
	ส่วนเกิน	กำไรสะสม	จัดสรรแล้ว - สำรอง	ยังไม่ได้จัดสรร	ตามบัญชีของ	บริษัทมหาชน	ส่วนของผู้ถือหุ้น	ส่วนของผู้ถือหุ้น	รวม
ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	มูลค่าหุ้นสามัญ	ตามกฎหมาย	(ขาดทุนสะสม)		บริษัทมหาชน	วันซื้อ	ส่วนของผู้ถือหุ้น	ส่วนของผู้ถือหุ้น	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2557	4,735,622,000	23,543,446,204	560,057,915	2,221,800,236	1,647,137,361	-	1,647,137,361	32,708,063,716	11,967,143
กำไรสุทธิประจำปี	-	-	-	10,728,745,490	-	-	-	10,728,745,490	(4,853,258)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(45,060,057)	-	-	-	(45,060,057)	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	10,683,685,433	-	-	-	10,683,685,433	(4,853,258)
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 21)	-	-	-	(10,800,426,241)	-	-	-	(10,800,426,241)	(6,479)
โอนกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	-	-	474,416,126	(474,416,126)	-	-	-	-	-
เป็นสำรองตามกฎหมาย (หมายเหตุ 22)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
โอนสำรองตามกฎหมายและส่วนเกิน	-	(15,427,093,493)	(560,057,915)	-	-	15,987,151,408	15,987,151,408	-	-
มูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	4,735,622,000	8,116,352,711	474,416,126	1,630,643,302	1,647,137,361	15,987,151,408	17,634,288,769	32,591,322,908	7,107,406
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	4,735,622,000	8,116,352,711	474,416,126	1,630,643,302	1,647,137,361	15,987,151,408	17,634,288,769	32,591,322,908	7,107,406
กำไรสุทธิประจำปี	-	-	-	5,893,114,098	-	-	-	5,893,114,098	(4,973,304)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(21,245,919)	-	-	-	(21,245,919)	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	5,871,868,179	-	-	-	5,871,868,179	(4,973,304)
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 21)	-	-	-	(11,241,739,162)	-	-	-	(11,241,739,162)	(6,563)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	4,735,622,000	8,116,352,711	474,416,126	(3,799,227,681)	1,647,137,361	15,987,151,408	17,634,288,769	27,221,451,925	2,127,539

หมายเหตุประกอบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

งบทแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

[illegible]

หมายเหตุประกอบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	7,444,755,186	13,274,634,903	7,994,792,530	16,399,219,720
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
เป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน:				
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(3,708,239)	(5,953,017)	—	—
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	—	—	(4,371,918,437)	(3,468,828,520)
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วม	—	—	(10,000,000)	(25,000,000)
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนทั่วไป	(40,325,000)	(10,300,000)	(20,325,000)	(5,300,000)
ค่าเผื่อผลขาดทุนจากสินค้าล้าสมัย	112,174,712	2,185,003	108,673,663	1,699,636
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น (โอนกลับ)	272,041,775	(200,365,465)	(18,464,768)	(483,737,103)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อย	—	—	39,230,000	—
โอนกลับค่าเผื่อการด้อยค่าของอุปกรณ์	—	—	—	(15,042,318)
โอนกลับค่าเผื่อการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตัดบัญชี				
และเครื่องมือและอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง	—	—	—	(989,234,615)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (หมายเหตุ 27)	18,795,810,708	16,624,018,951	10,067,931,844	9,057,853,547
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	128,373,436	3,263,577	128,373,436	—
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	877,583	625,499	305,631	—
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์	(9,347,518)	(198,785,146)	(9,296,756)	(144,749,800)
ประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน	3,017,586	6,556,918	2,814,607	6,540,119
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	51,092,389	42,886,521	51,092,389	42,886,521
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	1,359,073,355	1,314,901,823	1,028,537,849	1,048,976,361
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์				
และหนี้สินดำเนินงาน	28,113,835,973	30,853,669,567	14,991,746,988	21,425,283,548
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	454,844,172	97,909,223	3,184,568,186	(1,873,347,413)
สินค้าคงเหลือ	953,213,876	(2,210,009,453)	835,777,023	(2,069,303,535)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,349,536	(126,508,611)	393,597,859	460,699,520
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(201,182,992)	(37,743,524)	(29,594,853)	(20,162,578)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(722,850,359)	4,213,162,784	(3,760,578,407)	1,032,106,387
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(397,306,105)	307,615,557	(524,909,070)	(268,188,035)
เงินมัดจำตามสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายภายในประเทศ	—	—	(1,589,010,215)	3,589,773,866
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(101,603,375)	(94,382,962)	(102,111,850)	(100,970,401)
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	28,100,300,726	33,003,712,581	13,399,485,661	22,175,891,359
จ่ายดอกเบี้ย	(1,211,602,641)	(1,122,007,915)	(1,014,796,606)	(1,121,999,391)
จ่ายภาษีเงินได้	(2,205,014,614)	(3,546,340,843)	(1,172,221,700)	(2,721,252,779)
รับคืนภาษีเงินได้	92,155,557	—	—	—
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	24,775,839,028	28,335,363,823	11,212,467,355	18,332,639,189

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินลงทุนระยะยาวอื่นเพิ่มขึ้น	(1,949,975)	(3,500,066)	—	—
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	—	—	5,338,251,933	2,502,495,024
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วม	10,000,000	25,000,000	10,000,000	25,000,000
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนทั่วไป	40,325,000	10,300,000	20,325,000	5,300,000
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกันลดลง	—	—	18,566,500	49,981,761
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อยลดลง (เพิ่มขึ้น)	—	—	6,500,000,000	(9,000,000,000)
เงินสดจ่ายซื้ออาคารและอุปกรณ์	(12,303,829,446)	(11,516,425,716)	(1,807,608,902)	(457,741,394)
เงินสดรับจากการขายอาคารและอุปกรณ์	23,820,906	90,060,786	23,458,526	297,544,457
เงินสดจ่ายซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ระหว่างติดตั้ง	(809,760,854)	—	(810,710,503)	—
เงินสดจ่ายซื้อสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชี	(6,789,209,532)	(2,986,827,083)	(6,789,190,532)	(2,985,844,823)
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อการจัดซื้อ และติดตั้งอุปกรณ์สัมปทานลดลง (เพิ่มขึ้น)	140,873,968	(311,774,228)	140,873,968	(311,774,228)
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อ และติดตั้งอุปกรณ์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)	543,875,246	(766,035,887)	—	—
เงินสดจ่ายต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ฯ	(3,375,000,000)	(3,375,000,000)	—	—
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น	(1,051,509,660)	(554,017,683)	(203,575,357)	(136,587,343)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(23,572,364,347)	(19,388,219,877)	2,440,390,633	(10,011,626,546)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	4,500,000,000	5,500,000,000	4,500,000,000	5,500,000,000
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(6,000,000,000)	(6,000,000,000)	(6,000,000,000)	(6,000,000,000)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	21,000,000,000	14,500,000,000	3,000,000,000	14,500,000,000
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(20,164,399,998)	(9,795,920,000)	(20,164,399,998)	(9,795,920,000)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมบริษัทย่อย	—	—	18,000,000,000	—
ออกหุ้นกู้	15,000,000,000	—	—	—
ชำระหุ้นกู้	—	(2,000,000,000)	—	(2,000,000,000)
จ่ายเงินปันผล	(11,241,741,289)	(10,800,432,720)	(11,241,739,161)	(10,800,426,241)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	3,093,858,713	(8,596,352,720)	(11,906,139,159)	(8,596,346,241)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	4,297,333,394	350,791,226	1,746,718,829	(275,333,598)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	5,823,199,987	5,472,408,761	1,053,010,467	1,328,344,065
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	10,120,533,381	5,823,199,987	2,799,729,296	1,053,010,467

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม:

รายการที่ไม่ใช่เงินสด:

เจ้าหนี้ค่าซื้อสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชี

และเครื่องมืออุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง

เจ้าหนี้ค่าซื้ออุปกรณ์

ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ฯค้างจ่าย

เงินปันผลค้างรับจากบริษัทย่อย

3,722,297,177	2,354,134,734	3,722,297,177	2,354,134,734
3,009,453,887	5,094,425,009	—	—
—	265,916,938	—	—
—	—	—	966,333,496

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย บริษัทฯ จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ในปี 2538 และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2550 อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2557 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติการเพิกถอนหุ้นของบริษัทฯจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนของ ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ โดยเพิกถอนหลักทรัพย์ดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2557

บริษัทฯมีผู้ถือหุ้นใหญ่สองราย คือ เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี แอลทีดี ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์ และบริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือ การให้บริการการสื่อสารไร้สายและจัดจำหน่าย อุปกรณ์โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์เสริม

ที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 24-41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

1.2 สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ หรือสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญากับการสื่อสารแห่งประเทศไทย (“กสท”) (ปัจจุบันการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้เปลี่ยน ทุนเป็นหุ้นภายใต้ พรบ. รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 เป็น บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) ในการที่จะดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคม ระบบเซลลูลาร์ในย่านความถี่ 800 เมกะเฮิรตซ์ และ 1800 เมกะเฮิรตซ์ ภายใต้สัญญาสัมปทานกับ กสท บริษัทฯผูกพันที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ ในเครื่องและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการภายใต้สัญญาสัมปทานดังกล่าวให้กับ กสท โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มอันเกิดจากการ โอนทรัพย์สินดังกล่าวจะเรียกชำระได้จาก กสท โดยบันทึกไว้เป็น “ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืนจาก กสท” ในงบแสดงฐานะการเงิน

บริษัทฯได้รับสัมปทานเป็นระยะเวลา 15 ปี และได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2536 และวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 โดยขยายระยะเวลาดำเนินการที่ได้รับสัมปทานเป็น 22 ปี และ 27 ปีตามลำดับ อัตราค่าบริการและค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บ จากผู้ใช้บริการจะต้องได้รับการอนุมัติจาก กสท (ปัจจุบันต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กสทช.”) (เดิมคือ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กทช.”))) บริษัทฯผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อสัญญาต่าง ๆ (เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พรบ. โทรคมนาคมและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง) และจ่ายค่าธรรมเนียมตาม สัญญาสัมปทาน

ค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ตอบแทนรายปีซึ่งคำนวณจากร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญาสัมปทานและต้อง ไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปี อย่างไรก็ตาม สัญญาไม่ได้รับอนุญาตให้ต้องจ่ายชำระผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำรวมตลอดอายุ ของสัญญา อัตราร้อยละของรายได้จากการให้บริการและอัตราผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปีเป็นดังนี้

ปีที่	อัตราผลประโยชน์ตอบแทนรายปีจากการให้บริการ	
	อัตราร้อยละของรายได้ต่อปี	จำนวนขั้นต่ำต่อปี (ล้านบาท)
1 – 4	12	22 ถึง 154
5	25	353
6 – 15	20	382 ถึง 603
16 – 20	25	748 ถึง 770
21 – 27	30	752 ถึง 1,200

บริษัทฯ ได้เริ่มดำเนินการให้บริการดังกล่าวเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2534 และจะถึงวันครบกำหนด 27 ปี ในการให้บริการตามสัญญาสัมปทาน ในวันที่ 15 กันยายน 2561 ปัจจุบันอยู่ในปีดำเนินการที่ 25 (กล่าวคือ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2558 ถึงเดือนกันยายน 2559) ซึ่งบริษัทฯ มีหน้าที่ต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท ที่อัตราร้อยละ 30 ของรายได้ต่อไป

บริษัทฯ อยู่ระหว่างการเข้าพูดคุยกับ กสท เพื่อส่งเสริมธุรกิจการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันพร้อมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท ทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบัน ยังมีความไม่แน่นอนว่าจะสามารถหาข้อสรุปในเรื่องดังกล่าวได้หรือไม่

1.3 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด

บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (“ดีแทค ไตรเน็ต”) เป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ โดยจัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัด และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย ดีแทค ไตรเน็ต ได้รับใบอนุญาตในการประกอบกิจการดังนี้

- ก) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (การให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (IDD)) จาก กทช. มีกำหนดระยะเวลา 20 ปี โดย ดีแทค ไตรเน็ต ได้เริ่มให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2550 ดีแทค ไตรเน็ต มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดตามเงื่อนไขในใบอนุญาต และผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (USO) ตามที่กฎหมายกำหนด
- ข) ใบอนุญาตให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่งจาก กทช. มีกำหนดระยะเวลา 1 ปี ต่อมาในปี 2552 กทช. ได้พิจารณาเพิ่มกำหนดระยะเวลาใบอนุญาตเป็นคราวละ 5 ปี โดย ดีแทค ไตรเน็ต ต้องดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทุกปี และต่ออายุใบอนุญาตทุก 5 ปี
- ค) ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (การได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ฯ) จาก กทช. มีกำหนดระยะเวลา 15 ปี (ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2555 และสิ้นสุด ณ วันที่ 6 ธันวาคม 2570) เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunication – IMT) ย่าน 2.1 GHz ความถี่ช่วง 1920–1935 MHz คู่กับ 2110–2125 MHz ภายใต้ขอบเขตการให้บริการตามใบอนุญาตที่พระราชอาณาจักรไทย

ดีแทค ไตรเน็ต มีหน้าที่ต้องชำระเงินประมูลสำหรับการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวในราคา 14,445 ล้านบาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยมีเงื่อนไขการชำระเงินดังนี้

งวดที่หนึ่ง ชำระเงินเป็นจำนวนร้อยละ 50 ของราคาชนะประมูล ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน 7,222.50 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือค้ำประกันจากธนาคารเพื่อค้ำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือ ซึ่ง ดีแทค ไตรเน็ต ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

งวดที่สอง ชำระเงินเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของราคาชนะประมูล ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน 3,611.25 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือค้ำประกันจากธนาคารเพื่อค้ำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สาม ภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต ซึ่ง ดีแทค ไตรเน็ต ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

งวดที่สาม ชำระเงินเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของราคาชนะประมูล ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน 3,611.25 ล้านบาท ภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต ซึ่ง ดีแทค ไตรเน็ต ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ ดีแทค ไตรเน็ต ยังมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่ กสทช. กำหนด ซึ่ง ดีแทค ไตรเน็ต คาดว่าจะมีรายได้จากการให้บริการโทรคมนาคมตามใบอนุญาตเกิน 1,000 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปีและค่าธรรมเนียม USO อีกร้อยละ 3.75 ต่อปี รวมเป็นค่าธรรมเนียมทั้งสิ้นร้อยละ 5.25 ต่อปี

- ง) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สองจาก กสทช. (การให้บริการอินเทอร์เน็ต เกตเวย์ระหว่างประเทศและบริการชุมสายอินเทอร์เน็ตแบบที่สองที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง) โดย ดีแทค ไตรเน็ต ต้องดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทุกปีและต่ออายุใบอนุญาตทุก 5 ปี
- จ) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กสทช. (การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่) มีกำหนดระยะเวลา 12 ปี (ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2558 และสิ้นสุด ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2570) ปัจจุบัน ดีแทค ไตรเน็ต ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการให้บริการสำหรับใบอนุญาตนี้

1.4 ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection charge)

ในเดือนธันวาคม 2556 กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 (“ประกาศ กสทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556”) มาแทนที่ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มากขึ้น ประกาศ กสทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556 ยังคงกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม มีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตนกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นอยู่เช่นเดิม โดยบริษัทต้องนำเสนอข้อเสนอกการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้ กสทช. ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตามข้อเสนอกการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมนำเสนอและได้รับความเห็นชอบแล้วตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 ถือเป็นข้อเสนอกการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามประกาศนี้ไปพลางก่อน

บริษัทฯ ได้รับการอนุมัติข้อเสนอกการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Reference of Interconnect Offering – RIO) ที่บริษัทฯ เสนอไปจาก กทช. เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2549 และบริษัทฯ ได้ลงนามสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น โดยสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ดังนี้

ผู้ประกอบการ	ระยะเวลาการมีผลบังคับใช้
ก) บริษัท ทรู มูฟ จำกัด	17 พฤศจิกายน 2549 เป็นต้นไป
ข) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	1 กุมภาพันธ์ 2550 เป็นต้นไป
ค) บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	22 ธันวาคม 2549 เป็นต้นไป
ง) บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	16 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นไป
จ) บริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด	1 กันยายน 2550 เป็นต้นไป
ฉ) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	6 กรกฎาคม 2553 เป็นต้นไป
ช) บริษัท ทรู ยูนิเวอร์แซล คอนเวอร์เจนซ์ จำกัด	1 กันยายน 2554 เป็นต้นไป
ซ) บริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (เดิมชื่อ “บริษัท เร็ลล์ ฟิวเจอร์ จำกัด”)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ณ) บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ญ) บริษัท ทรู อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป

ตามสัญญาสัมปทานบริษัทต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสทช. เป็นรายปีซึ่งคิดจากร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญา และต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปีตามที่สัญญากำหนด อย่างไรก็ตาม การเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทำให้การคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนภายหลังการเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายยังไม่มีความชัดเจน บริษัทฯ จึงคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนที่ต้องจ่ายให้แก่ กสทช. ตั้งแต่ปีสัมปทานที่ 17 เป็นต้นไป จากรายได้ที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่ชัดเจนในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม ได้ได้แจ้งวิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนในกรณีดังกล่าวของบริษัทฯ โดยได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุข้อ 34 (ง))

นอกจากนี้ ดีแทค ไตรเน็ต ได้ลงนามในสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ดังนี้

ผู้ประกอบการ	ระยะเวลาการมีผลบังคับใช้
ก) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ข) บริษัท ทรู มูฟ จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ค) บริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (เดิมชื่อ “บริษัท เร็ลล์ ฟิวเจอร์ จำกัด”)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ง) บริษัท ทรู ยูนิเวอร์แซล คอนเวอร์เจนซ์ จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
จ) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ฉ) บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ช) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ซ) บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ณ) บริษัท ทรู อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป

2. เกณฑ์ในการจัดทำงานการเงิน

2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 28 กันยายน 2554 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯ ใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลมาจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงานการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย” ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะของธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	อัตราร้อยละที่ถือหุ้น	
			2558 ร้อยละ	2557 ร้อยละ
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ โดยตรง				
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อบ จำกัด	อยู่ระหว่างการแบ่งทรัพย์สินชำระแก่เจ้าหนี้	ไทย	100	100
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	บริหารสินทรัพย์	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	ให้บริการโทรคมนาคม	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	จัดตั้งขึ้นเพื่อการให้บริการโทรคมนาคม (ปัจจุบันให้บริการ WiFi) โดยได้รับใบอนุญาตจาก กสทช.	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	ให้บริการโฆษณาสินค้าและบริการผ่านสื่อดิจิทัล	ไทย	100	100
บริษัท ยูไนเต็คคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	หยุดดำเนินงานชั่วคราวตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2556	ไทย	99.81	99.81
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	บริการชำระเงินออนไลน์ บริการบัตรเครดิต บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และ บริการรับชำระเงิน	ไทย	100	100
บริษัท ครีเอ จำกัด	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี	ไทย	51	51
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด				
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	บริหารสินทรัพย์	ไทย	100	100
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด				
บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเรท จำกัด	สนับสนุนการพัฒนาแอปพลิเคชันบนอินเทอร์เน็ต	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	บริหารและจัดการทรัพย์สิน	ไทย	100	—
บริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด	บริหารและจัดการทรัพย์สิน	ไทย	100	—

ข) บริษัทฯ จะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทฯ มีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้

ค) บริษัทฯ นำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงานการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯ มีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯ สิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัทฯ

- จ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินของบริษัทฯ กับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว
- ฉ) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมคือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ ซึ่งแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

2.3 บริษัทฯ จัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับในปีบัญชีปัจจุบันและที่จะมีผลบังคับในอนาคตมีรายละเอียดดังนี้

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบัน

บริษัทฯ ได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2557) และฉบับใหม่ที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2558 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้งานมาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบการเงินของบริษัทฯ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินตามที่กล่าวข้างต้นบางฉบับมีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2557) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน

มาตรฐานฉบับปรับปรุงนี้กำหนดให้กิจการต้องรับรู้รายการกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ในขณะที่มาตรฐานฉบับเดิมอนุญาตให้กิจการเลือกรับรู้รายการดังกล่าวทันทีในกำไรขาดทุน หรือในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือทยอยรับรู้ในกำไรขาดทุนก็ได้

มาตรฐานฉบับปรับปรุงดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อบการเงินนี้เนื่องจากบริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้รายการกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นอยู่แต่เดิมแล้ว

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 เรื่อง งบการเงินรวม

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 10 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินรวม โดยใช้แทนเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชีสำหรับงบการเงินรวมที่เดิมกำหนดอยู่ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ มาตรฐานฉบับนี้เปลี่ยนแปลงหลักการเกี่ยวกับการพิจารณาว่าผู้ลงทุนมีอำนาจการควบคุมหรือไม่ กล่าวคือ ภายใต้มาตรฐานฉบับนี้ผู้ลงทุนจะถือว่าตนควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนได้ หากตนมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และตนสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้ ถึงแม้ว่าตนจะมีสัดส่วนการถือหุ้นหรือสิทธิในการออกเสียงโดยรวมน้อยกว่าหนึ่งก็ตาม การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญนี้ส่งผลให้ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการทบทวนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีอำนาจควบคุมในกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือไม่และจะต้องนำบริษัทใดในกลุ่มกิจการมาจัดทำงบการเงินรวมบ้าง

การเปลี่ยนแปลงหลักการนี้ไม่มีผลกระทบต่อบการเงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 เรื่อง การร่วมกิจการ

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 11 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า ซึ่งได้ถูกยกเลิกไป มาตรฐานฉบับนี้กำหนดให้กิจการที่ลงทุนในกิจการใด ๆ ต้องพิจารณาว่าตนมีการควบคุมร่วม (Joint control) กับผู้ลงทุนรายอื่นในกิจการนั้นหรือไม่ หากกิจการมีการควบคุมร่วมกับผู้ลงทุนรายอื่นในกิจการที่ถูกลงทุนนั้นแล้วให้ถือว่ากิจการนั้นเป็นการร่วมกิจการงาน (Joint arrangement) หลังจากนั้น กิจการต้องใช้ดุลยพินิจในการกำหนดประเภทของการร่วมกิจการนั้นว่าเป็น การดำเนินงานร่วมกัน (Joint operation) หรือ การร่วมค้า (Joint venture) และบันทึกส่วนได้เสียจากการลงทุนให้เหมาะสมประเภทของการร่วมกิจการงาน กล่าวคือ หากเป็นการดำเนินงานร่วมกัน ให้กิจการรับรู้ส่วนแบ่งในสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายแต่ละรายการของการดำเนินงานร่วมกันตามส่วนที่ตนมีสิทธิตามสัญญาในงบการเงินเฉพาะกิจการของตน แต่หากเป็นการร่วมค้า ให้กิจการรับรู้เงินลงทุนในการร่วมค้าตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย หรืองบการเงินรวม (หากมี) และรับรู้เงินลงทุนในการร่วมค้าตามวิธีราคาทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการ

มาตรฐานฉบับนี้ไม่มีผลกระทบต่องบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น

มาตรฐานฉบับนี้กำหนดเรื่องการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของกิจการในบริษัทย่อย การร่วมกิจการ บริษัทร่วม รวมถึงกิจการที่มีโครงสร้างเฉพาะตัว มาตรฐานฉบับนี้จึงไม่มีผลกระทบต่องบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม

มาตรฐานฉบับนี้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการวัดมูลค่ายุติธรรมและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวัดมูลค่ายุติธรรม กล่าวคือ หากกิจการต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินใดตามข้อกำหนดของมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอื่น กิจการจะต้องวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นตามหลักการของมาตรฐานฉบับนี้และใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปในการรับรู้ผลกระทบจากการเริ่มใช้มาตรฐานนี้

มาตรฐานฉบับนี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับในอนาคต

ในระหว่างปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2558) และฉบับใหม่ รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชี จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2559 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงและฉบับใหม่ รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบ อย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบเติมเงิน (Prepaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบเติมเงินเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์ตามบัตรเติมเงินที่บริษัทฯได้ขายไปแล้ว โดยจะทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว หรือ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการให้บริการตามที่ระบุในบัตรเติมเงิน แล้วแต่ว่าอย่างใดจะเกิดขึ้นก่อน

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือน (Postpaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือนเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์รายเดือน (monthly fee) ที่ลูกค้ายังใช้บริการไม่หมด และสามารถยกยอดไปใช้ในงวดถัดไป

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ รวมถึงการบริการโทรศัพท์ในประเทศ โทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศและการบริการข้ามแดนอัตโนมัติถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว

ส่วนลดมักจะให้ในรูปแบบของส่วนลดเงินสด หรือในรูปแบบของสินค้าหรือบริการที่บริษัทฯส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนลดดังกล่าวจะบันทึกอย่างมีระบบตลอดระยะเวลาที่ได้รับส่วนลด ส่วนลดเงินสดหรือสินค้าที่ส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่าบันทึกเป็นส่วนหักจากรายได้

ในกรณีที่ให้ส่วนลดตามแผนที่กำหนดขึ้น เช่น แผนการส่งเสริมการขายเพื่อรักษากลุ่มลูกค้า (loyalty programs) หากบริษัทมีประสบการณ์ในอดีตที่สามารถใช้อ้างอิงในการประมาณการส่วนลดอย่างน่าเชื่อถือได้ มูลค่าส่วนลดที่บันทึกต้องไม่เกินมูลค่าประมาณการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริง มูลค่าและระยะเวลาของส่วนลดมักต้องประมาณขึ้นโดยใช้เทคนิคการประมาณการ และมีการปรับผลต่างในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงการหรือเมื่อทราบจำนวนที่เกิดขึ้นจริง

รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

รายได้จากการเชื่อมต่อโครงข่ายซึ่งเป็นรายได้ที่บริษัทฯได้รับจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นซึ่งเกิดจากการเรียกเข้าจากโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นมายังโครงข่ายของบริษัทฯโดยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา

ต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่ต้องจ่ายให้กับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเป็นต้นทุนการให้บริการจากการเรียกออกผ่านโครงข่ายของบริษัทฯไปยังโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา

รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัทฯ ได้อินความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ในกรณีที่มีการขายสินค้าพร้อมการให้บริการ (Multiple element arrangements) องค์ประกอบของรายได้จะบันทึกเป็นส่วนตามสัดส่วนมูลค่ายุติธรรมของสินค้าที่ส่งมอบ ส่วนบริการที่เกิดขึ้นหลังการขายบันทึกโดยใช้ราคาขายปกติหรือมูลค่าที่ปรับลด ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว และแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มของบริการที่ได้หลังจากหักส่วนลดแล้ว

รายได้จากการให้บริการส่งผ่านข้อมูลระหว่างประเทศและบริการอินเทอร์เน็ต

รายได้จากการให้บริการส่งผ่านข้อมูลระหว่างประเทศและบริการอินเทอร์เน็ตถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาของการให้บริการและตามอัตราที่ตกลงร่วมกัน

รายได้จากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคม

รายได้จากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมเป็นรายได้ที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นซึ่งเกิดจากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราตามที่ระบุในสัญญา

รายได้จากการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม

รายได้จากการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเป็นรายได้ที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นซึ่งเกิดจากการอนุญาตให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราตามที่ระบุในสัญญา

รายได้จากการดำเนินงานอื่น

กิจการรับรู้รายได้จากการดำเนินงานอื่น เมื่อกิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากผลสำเร็จของรายการนั้น รายได้แสดงไว้โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินปันผลรับ

เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อบริษัทฯ มีสิทธิในการรับเงินปันผล

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดหมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มา และไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อนี้อสังหาริมทรัพย์

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อนี้อสังหาริมทรัพย์สำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 สิ้นค้าคงเหลือ

สิ้นค้าคงเหลือเป็นสินค้าสำเร็จรูปซึ่งแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า

4.5 เงินลงทุน

- ก) เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย
- ข) เงินลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)
- ค) เงินลงทุนระยะยาวอื่นที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด บริษัทถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงตามมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ดังกล่าวบันทึกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้นออกไป

มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดคำนวณจากราคาเสนอซื้อหลังสุด ณ สิ้นวันทำการสุดท้ายของปี

- ง) เงินลงทุนระยะยาวอื่นที่เป็นเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

บริษัทใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

4.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/ค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี) ราคาทุนดังกล่าวประกอบด้วย ราคาซื้อและต้นทุนที่เกี่ยวข้องอื่นเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

อาคาร	20 – 30 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารสำนักงานและสิทธิการเช่า	3 – 20 ปี
อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์	5 ปี 7 ปี และอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน
ส่วนปรับปรุงอาคารสถานีรับส่งสัญญาณ	20 ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	5 ปี
เครื่องมือและอุปกรณ์	3 ปี
อุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สื่อสาร	5 ปี
สินทรัพย์ถาวรอื่น	3 ปี และ 5 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน อาคารระหว่างก่อสร้าง งานระหว่างก่อสร้างและอุปกรณ์ระหว่างติดตั้ง

บริษัทและบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ (ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น) จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทตัดรายการสินทรัพย์นั้น ออกจากบัญชี

4.7 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่ต้องใช้ระยะเวลานานในการทำให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้หรือขาย ได้ถูกนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามที่มุ่งประสงค์ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืม

4.8 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และค่าตัดจำหน่าย

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ ณ วันที่ซื้อธุรกิจ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการอื่น บริษัทจะบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์นั้นตามราคาทุน โดยต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน 2.1 GHz บันทึกเป็น “สินทรัพย์ไม่มีตัวตน” โดยวัดมูลค่าเทียบเท่าเงินสดตามมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่จะจ่ายชำระ ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระกับมูลค่าเทียบเท่าเงินสดบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทางการเงินตามระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งจะเริ่มตัดจำหน่ายในงบกำไรขาดทุนเมื่อพร้อมที่จะให้บริการในเชิงพาณิชย์

ภายหลังการรับรู้รายการเริ่มแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

บริษัทและบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า บริษัทและบริษัทย่อยจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนคำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์จำกัดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตตบัญญัติตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

ค่าใช้จ่ายรอตตบัญญัติซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อระบบสื่อสารสัญญาณ (transmission facilities) และค่าซอฟต์แวร์ตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงภายในระยะเวลา 3 ปี ถึง 10 ปี และตามอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

ต้นทุนทางการเงินรอตตบัญญัติซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการจัดหาเงินทุน ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่ายหุ้นกู้ และค่าธรรมเนียมในการขยายอายุสัญญาเงินกู้ ตัดจำหน่ายตามอายุสัญญาเงินกู้และหุ้นกู้

ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตัดจำหน่ายตามอายุของใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

4.9 ค่าความนิยม

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมในราคาทุน ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมสุทธิของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ บริษัทจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่านี้เป็นกำไรในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

บริษัทแสดงค่าความนิยมตามราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม และจะทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปี หรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้อยค่า บริษัทจะปันส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมกิจการ และบริษัทจะทำการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ (หรือกลุ่มของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี บริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และบริษัทไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

4.10 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัท หรือถูกบริษัทควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัท

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลที่มีสิทธิออกเสียงโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัท ที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัท

4.11 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าอุปกรณ์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาวะผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า หรืออายุของสัญญาเช่า แล้วแต่ระยะเวลาใดจะต่ำกว่า

จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินการรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

4.12 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอื่นของบริษัทฯ และบริษัทย่อยหากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า และจะทำการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยมเป็นรายปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทฯ และบริษัทย่อยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้อาจจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้น ผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

หากในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลง บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และจะกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อนก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนภายหลังจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าครั้งล่าสุด โดยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็น หากกิจการไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อนๆ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรับรู้ไปยังส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

4.13 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

บริษัทและบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าบริษัทและบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทและบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.14 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทและบริษัทย่อยและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทและบริษัทย่อยจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัทและบริษัทย่อย เงินที่บริษัทและบริษัทย่อยจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงาน

บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทและบริษัทย่อยถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัทและบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial gains and losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

4.15 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทแสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.16 ตราสารอนุพันธ์

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน ส่วนเกินหรือส่วนลดที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาจะถูกตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญา

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

บริษัทรับรู้จำนวนสุทธิของดอกเบี้ยที่ได้รับจาก/จ่ายให้แก่คู่สัญญาตามสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นรายได้/ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง

สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.17 ประมาณการหนี้สิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และบริษัทฯ และบริษัทย่อยสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.18 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่นโดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

4.19 การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงจึงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการทางบัญชีที่สำคัญได้แก่

การรับรู้และการตัดรายการสินทรัพย์และหนี้สิน

ในการพิจารณาการรับรู้หรือการตัดบัญชีสินทรัพย์และหนี้สินฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวแล้วหรือไม่ โดยใช้ดุลยพินิจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ดีที่สุดที่รับรู้ได้ในสภาวะปัจจุบัน

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงินฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เกิดจากการปรับมูลค่าของลูกหนี้จากความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจเกิดขึ้น ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยใช้การวิเคราะห์อายุลูกหนี้ ประสบการณ์การเก็บเงินในอดีตและการเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การใช้ประมาณการและข้อสมมติฐานที่แตกต่างกันอาจมีผลต่อจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังนั้น การปรับปรุงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญอาจมีขึ้นได้ในอนาคต

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ และค่าตัดจำหน่ายของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารจะต้องพิจารณาการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชี และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหากมีข้อบ่งชี้ และบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น

ข้อบ่งชี้ดังกล่าวรวมถึงการลดลงอย่างมีนัยสำคัญของมูลค่าตลาดหรือมูลค่าที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ในอนาคตของสินทรัพย์ การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของกลยุทธ์ทางธุรกิจของกิจการที่มีผลกระทบต่อการใช้สินทรัพย์นั้นในอนาคต แนวโน้มในทางลบของภาวะอุตสาหกรรมและสภาพเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง การสูญเสียส่วนแบ่งตลาดที่สำคัญของกิจการ รวมถึง กฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญหรือคำตัดสินของศาลที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ เป็นต้น

การทดสอบการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ ในอนาคตจากสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ ทั้งนี้ กระแสเงินสดประมาณการบนพื้นฐานของข้อมูลการดำเนินงานที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน ซึ่งฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับข้อสมมติฐานเกี่ยวกับสภาวะตลาดในอนาคต รวมถึงรายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น โดยประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจาก ภาวะการแข่งขัน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายได้ โครงสร้างต้นทุน การเปลี่ยนแปลงของอัตราคิดลด ภาวะอุตสาหกรรมและภาวะตลาดที่เกี่ยวข้อง

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีซึ่งคำนวณขึ้นจากผลแตกต่างชั่วคราว ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สินกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีจากการดำเนินงานในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าบริษัทควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใดโดยพิจารณาถึงกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการ เช่น อัตราคิดลด จำนวนเงินเดือนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต อัตราฆรรณะและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเชิงประชากรศาสตร์ เป็นต้น ในการกำหนดอัตราคิดลดฝ่ายบริหารได้พิจารณาถึงอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่วนอัตราฆรรณะใช้ข้อมูลตารางอัตราฆรรณะที่เปิดเผยทั่วไปในประเทศ อย่างไรก็ตามผลประโยชน์หลังการเลิกจ้างงานที่เกิดขึ้นจริงนั้นอาจแตกต่างไปจากที่ประมาณไว้

มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่บันทึกในงบแสดงฐานะการเงินที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดและไม่สามารถหาค่าได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว โดยใช้เทคนิคและแบบจำลองในการประเมินมูลค่า ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองได้มาจากการเทียบเคียงกับตัวแปรที่มีอยู่ในตลาด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านเครดิต (ทั้งของธนาคารและคู่สัญญา) สภาพคล่อง ข้อมูลความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของเครื่องมือทางการเงินในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณอาจมีผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินและการเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

สำรองค่าใช้จ่ายการรื้อถอน

สำรองค่าใช้จ่ายการรื้อถอนอุปกรณ์โครงข่ายที่ติดตั้งบนพื้นที่เช่าที่ไม่ได้รับการต่อสัญญาเช่า ประมาณจากมูลค่าปัจจุบันของประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน ซึ่งประมาณการจากร้อยละ 1 ของจำนวนโครงข่ายที่สร้างขึ้นในระหว่างปีในอัตราค่ารื้อถอนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริง และบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์สัมปทานตัดจ่ายตามอายุของสัญญาสัมปทานแต่ไม่เกิน 10 ปี อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายการรื้อถอนที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและความไม่แน่นอนในการตีความภาษีอากร

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้อง การถูกเรียกร้องค่าเสียหายจากการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และความไม่แน่นอนจากการตีความด้านภาษีอากร

ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของรายการต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการประเมินระดับของความน่าจะเป็นที่จะเกิดผลเสียหายและความสามารถในการประมาณการผลเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงในปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ประกอบการประเมินของผู้บริหารและสถานการณ์ต่างๆ ที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นอาจส่งผลให้ผลที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างไปจากที่ได้มีการประมาณการไว้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ฝ่ายบริหารเชื่อมั่นว่าจะไม่มีความเสียหายที่มีนัยสำคัญเกิดขึ้น บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะไม่ได้บันทึกประมาณการหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

5. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
เงินสด	3,958	2,769	3,893	2,713
เงินฝากธนาคาร	10,116,575	5,820,431	2,795,836	1,050,297
รวม	10,120,533	5,823,200	2,799,729	1,053,010

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.125 ถึงร้อยละ 1.60 ต่อปี (2557: ร้อยละ 0.125 ถึงร้อยละ 1.80 ต่อปี)

6. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,265,862	2,123,689	5,096,998	7,484,350
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(2,830)	(3,224)	(2,830)	(3,224)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	2,263,032	2,120,465	5,094,168	7,481,126
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์	3,659,394	3,889,562	372,096	941,345
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	843,433	633,362	387,232	492,643
ลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	2,066,406	2,751,620	1,012,486	1,499,400
ลูกหนี้การค้าอื่น	1,112,631	1,088,479	630,702	646,261
รวม	7,681,864	8,363,023	2,402,516	3,579,649
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(899,158)	(660,647)	(268,842)	(286,913)
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	6,782,706	7,702,376	2,133,674	3,292,736
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	9,045,738	9,822,841	7,227,842	10,773,862

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ลูกหนี้อื่น				
ลูกหนี้อื่น – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	135,863	103,126	2,570,356	2,977,107
อื่น ๆ	548,338	535,326	310,774	492,781
รวม	684,201	638,452	2,881,130	3,469,888
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(7,918)	(7,918)	(5,944)	(5,944)
รวมลูกหนี้อื่น, สุทธิ	676,283	630,534	2,875,186	3,463,944
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น – สุทธิ	9,722,021	10,453,375	10,103,028	14,237,806

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	1,752,618	1,649,133	5,058,243	5,350,168
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	449,128	469,675	17,550	2,109,658
1 เดือน ถึง 3 เดือน	58,963	–	17,112	12,797
3 เดือน ถึง 6 เดือน	–	–	1,186	5,452
มากกว่า 6 เดือน	5,153	4,881	2,907	6,275
รวม	2,265,862	2,123,689	5,096,998	7,484,350
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(2,830)	(3,224)	(2,830)	(3,224)
ลูกหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	2,263,032	2,120,465	5,094,168	7,481,126

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	2,253,322	2,490,989	175,023	500,965
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	562,943	618,600	55,883	114,086
1 เดือน ถึง 3 เดือน	177,124	203,559	31,680	54,029
3 เดือน ถึง 6 เดือน	133,300	191,125	14,132	64,924
มากกว่า 6 เดือน	532,705	385,289	95,378	207,341
รวม	3,659,394	3,889,562	372,096	941,345
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(696,065)	(531,778)	(133,233)	(219,333)
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ – สุทธิ	2,963,329	3,357,784	238,863	722,012

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการเก็บหนี้ในอดีต โดยบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าบริการโทรศัพท์เป็นอัตราร้อยละของยอดลูกหนี้การค้าบริการโทรศัพท์คงค้างในแต่ละช่วงของอายุหนี้ที่ค้างชำระตามอัตราที่กำหนดไว้

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	682,524	476,755	226,323	336,035
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	51,793	23,949	51,793	23,949
1 เดือน ถึง 3 เดือน	66,225	20,275	66,225	20,276
3 เดือน ถึง 6 เดือน	14,524	34,570	14,524	34,570
มากกว่า 6 เดือน	28,367	77,813	28,367	77,813
รวม	843,433	633,362	387,232	492,643
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(25,812)	(32,664)	(25,812)	(32,664)
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ – สุทธิ	817,621	600,698	361,420	459,979

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	1,846,564	2,304,174	875,817	1,192,577
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	61,547	108,537	32,174	75,220
1 เดือน ถึง 3 เดือน	9,338	203,004	7,911	150,417
3 เดือน ถึง 6 เดือน	22,207	74,499	1,037	61,989
มากกว่า 6 เดือน	126,750	61,406	95,547	19,197
รวม	2,066,406	2,751,620	1,012,486	1,499,400
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(104,705)	(27,661)	(89,547)	(13,148)
ลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย – สุทธิ	1,961,701	2,723,959	922,939	1,486,252

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 แยกตามอายุหนี้ค้ำประกันนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
อายุหนี้ค้ำประกันนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	300,512	533,423	99,368	138,057
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	15,829	26,872	7,674	26,872
1 เดือน ถึง 3 เดือน	25,459	10,937	–	10,937
3 เดือน ถึง 6 เดือน	13,126	11,180	7,609	11,180
มากกว่า 6 เดือน	757,705	506,067	516,051	459,215
รวม	1,112,631	1,088,479	630,702	646,261
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(72,576)	(68,544)	(20,250)	(21,768)
ลูกหนี้การค้าอื่น – สุทธิ	1,040,055	1,019,935	610,452	624,493

7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม บริษัทย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2558	2557	2558	2557	
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย (ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ขายสินค้าและอุปกรณ์	–	–	294	484	ราคาทุน
ค่าบริการรับ	–	–	34,096	34,180	ราคาตามสัญญา
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	–	–	2,572	6,477	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	–	–	695	589	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยจ่าย	–	–	14	–	ราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	–	–	4,372	3,469	ตามที่ประกาศจ่าย
ซื้อสินค้า	–	–	35	–	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม: บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด*					
ขายสินค้า	12,644	13,571	66	211	ราคาขายหักอัตรากำไรจำนวน หนึ่ง ราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	10	25	10	25	ตามที่ประกาศจ่าย
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	605	653	4	6	ราคาตามสัญญา

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2558	2557	2558	2557	
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันอื่น					
ค่าบริการรับจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	68	103	46	97	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการรับ	137	112	56	40	ราคาตลาด
รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการเดิมเงิน	358	370	—	—	ราคาตามสัญญา
ขายสินค้า	1	1	1	1	ราคาตลาด
ค่าบริการจ่าย	1,127	622	425	431	ราคาตามสัญญา
ค่าจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณ	272	245	272	245	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการการจัดการจ่าย	441	438	441	438	ราคาตามสัญญา

* นอกจากนี้ บริษัทมีค่านับสนุนทางการตลาดให้กับตัวแทนจำหน่ายโดยจ่ายผ่านบริษัท ยูไนเต็ ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 เป็นจำนวนเงิน 8 ล้านบาท (2557: 5 ล้านบาท)

เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2558 บริษัทฯ ได้ตกลงเข้าทำสัญญากับบริษัทย่อยแห่งหนึ่งในการจัดหาลูกค้าให้กับบริษัทย่อยดังกล่าว โดยบริษัทฯ ตกลงที่จะขายอุปกรณ์มือถือในราคาที่ตกลงกันหากลูกค้าทำการสมัครบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทย่อยดังกล่าว ทั้งนี้บริษัทย่อยจะจ่ายค่าตอบแทนในการจัดหาลูกค้าตามที่กำหนดในสัญญา โดยสัญญามีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 จนถึง 31 ธันวาคม 2557 ทั้งนี้ค่าตอบแทนดังกล่าวได้รวมอยู่ในการเปิดเผยข้อมูลรายการธุรกิจกับบริษัทย่อยข้างต้นแล้ว เพื่อวัตถุประสงค์ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล บริษัทฯ ได้นำค่าตอบแทนดังกล่าวรวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 2557 แล้ว

นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้ตกลงเข้าทำสัญญากับบริษัทย่อยแห่งนั้นเป็นรายปีโดยวัตถุประสงค์ของการเข้าทำสัญญาเช่นเดียวกันกับวัตถุประสงค์ตามที่กล่าวข้างต้นคือ บริษัทฯ ตกลงที่จะขายอุปกรณ์มือถือในราคาที่ตกลงกันหากลูกค้าทำการสมัครบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทย่อยและบริษัทย่อยจะจ่ายค่าตอบแทนในการจัดหาลูกค้าตามที่กำหนดในสัญญา

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯ และกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)				
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	—	—	5,054,670	7,465,346
บริษัทร่วม (หมายเหตุ 7.1)	1,884,153	2,047,549	26,451	7,752
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽¹⁾	381,709	76,140	15,877	11,252
รวม	2,265,862	2,123,689	5,096,998	7,484,350
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(2,830)	(3,224)	(2,830)	(3,224)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	2,263,032	2,120,465	5,094,168	7,481,126
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	—	—	2,434,493	2,873,981
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	135,863	103,126	135,863	103,126
รวม	135,863	103,126	2,570,356	2,977,107
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(5,944)	(5,944)	(5,944)	(5,944)
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	129,919	97,182	2,564,412	2,971,163
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	2,392,951	2,217,647	7,658,580	10,452,289

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7.2)	–	–	361,909	380,475
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	26,774	26,774	–	–
รวม	26,774	26,774	361,909	380,475
หัก: ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(26,343)	(26,343)	–	–
รวมลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	431	431	361,909	380,475
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7.3)	–	–	15,500,000	22,000,000
รวมเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	–	–	15,500,000	22,000,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 17)				
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	–	–	384,839	1,146,256
บริษัทร่วม	93,705	101,181	–	–
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	1,388,735	864,462	257,432	259,962
รวมเจ้าหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,482,440	965,643	642,271	1,406,218
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	–	–	83,955	47,320
บริษัทร่วม	1,317	1,911	1,317	1,911
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	602,119	383,399	599,202	380,482
รวมเจ้าหนี้อื่น – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	603,436	385,310	684,474	429,713
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,085,876	1,350,953	1,326,745	1,835,931
เงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7.4)	–	–	18,000,000	–
รวมเงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย	–	–	18,000,000	–
เงินมัดจำตามสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายภายในประเทศ				
บริษัทย่อย	–	–	3,750,764	5,339,774

ลักษณะความสัมพันธ์กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

(1) มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน

(2) มีกรรมกรร่วมกัน

7.1 ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 จำแนกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
อายุหนี้ค้างชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	1,471,304	1,583,039	18,803	5,539
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	412,849	464,510	7,648	2,213
ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม	1,884,153	2,047,549	26,451	7,752

7.2 จำนวนดังกล่าวโดยส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (บริษัทย่อย) จากการขายอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ซึ่งไม่มีกำหนดชำระคืนและไม่มีดอกเบี้ย

7.3 เงินให้กู้ยืมจำนวน 15,500 ล้านบาท (2557: 22,000 ล้านบาท) เป็นเงินให้กู้ยืมแก่ ดีแทค ไตรเน็ต (บริษัทย่อย) เพื่อใช้ในการเข้าขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และดำเนินการภายใต้ใบอนุญาตดังกล่าวโดยมีอัตราดอกเบี้ย BIBOR บวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่งเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อยดังกล่าวมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่คาดว่าจะมีการเรียกชำระคืนเงินให้กู้ยืมดังกล่าวภายใน 1 ปี บริษัทฯ จึงจัดประเภทเงินให้กู้ยืมดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบการเงิน

ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 และการเคลื่อนไหวของเงินให้กู้ยืมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

เงินให้กู้ยืม	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่		ยอดคงเหลือ ณ วันที่	
	31 ธันวาคม 2557	เพิ่มขึ้นระหว่างปี	ลดลงระหว่างปี	31 ธันวาคม 2558
บริษัทย่อย				
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	22,000,000	3,500,000	(10,000,000)	15,500,000
	22,000,000	3,500,000	(10,000,000)	15,500,000

7.4 เงินกู้ยืมจำนวน 18,000 ล้านบาท เป็นเงินกู้ยืมจาก ดีแทค ไตรเน็ต (บริษัทย่อย) เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ โดยมีอัตราดอกเบี้ย BIBOR บวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่ง เงินกู้ยืมจากบริษัทย่อยดังกล่าวมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่คาดว่าจะมีการเรียกชำระคืนเงินกู้ยืมดังกล่าวจากบริษัทย่อยภายใน 1 ปี บริษัทฯ จึงจัดประเภทเงินกู้ยืมดังกล่าวเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบการเงิน

ยอดคงค้างของเงินกู้ยืมระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 และการเคลื่อนไหวของเงินกู้ยืมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

เงินให้กู้ยืม	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่		ยอดคงเหลือ ณ วันที่	
	31 ธันวาคม 2557	เพิ่มขึ้นระหว่างปี	ลดลงระหว่างปี	31 ธันวาคม 2558
บริษัทย่อย				
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	—	18,000,000	—	18,000,000
	—	18,000,000	—	18,000,000

7.5 ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานของกรรมการและผู้บริหารดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)		
	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557
ผลประโยชน์ระยะสั้น	83,140	85,286
ผลประโยชน์หลังออกจากงานและผลประโยชน์ระยะยาวอื่น	2,315	2,228
รวม	85,455	87,514

8. สินค้ำคงเหลือ

(หน่วย: พันบาท)						
	งบการเงินรวม					
	รายการปรับลดราคาทุนเป็น					
	ราคาทุน	มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ		
	2558	2557	2558	2557	2558	2557
สินค้าสำเร็จรูป	3,065,844	4,019,058	(240,072)	(127,898)	2,825,772	3,891,160
รวม	3,065,844	4,019,058	(240,072)	(127,898)	2,825,772	3,891,160

(หน่วย: พันบาท)						
	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	รายการปรับลดราคาทุนเป็น					
	ราคาทุน	มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ		
	2558	2557	2558	2557	2558	2557
สินค้าสำเร็จรูป	2,947,857	3,783,634	(236,086)	(127,412)	2,711,771	3,656,222
รวม	2,947,857	3,783,634	(236,086)	(127,412)	2,711,771	3,656,222

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้ำคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นจำนวน 495 ล้านบาท (2557: 427 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 492 ล้านบาท 2557: 427 ล้านบาท) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้ำคงเหลือเป็นจำนวน 383 ล้านบาท (2557: 425 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 383 ล้านบาท 2557: 425 ล้านบาท) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้ำคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวด

9. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ภาษีมูลค่าเพิ่มตั้งพัก	1,951,228	2,734,498	1,315,251	1,598,568
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	211,332	203,817	184,441	184,506
ค่าเช่าที่ดินจ่ายล่วงหน้าเพื่อติดตั้งสถานีรับส่งสัญญาณ	629,397	502,892	274,190	368,203
เงินประกันการประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 เมกะเฮิรตซ์	644,500	–	–	–
รวม	3,436,457	3,441,207	1,773,882	2,151,277
หัก: สำรองค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(11,220)	(11,220)	–	–
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น – สุทธิ	3,425,237	3,429,987	1,773,882	2,151,277

10. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

10.1 รายละเอียดของบริษัทร่วม

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	งบการเงินรวม					
			สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		มูลค่าตามบัญชีตาม วิธีส่วนได้เสีย	
			2558 ร้อยละ	2557 ร้อยละ	2558	2557	2558	2557
บริษัท ยูโนเด็ค ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายโทรศัพท์ เคลื่อนที่ ซิมการ์ด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	282,771	289,063

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	งบการเงินเฉพาะกิจการ							
			สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		ค่าเผื่อการด้อยค่า ของเงินลงทุน		มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีราคาทุน - สุทธิ	
			2558 ร้อยละ	2557 ร้อยละ	2558	2557	2558	2557	2558	2557
บริษัท ยูโนเด็ค ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายโทรศัพท์ เคลื่อนที่ ซิมการ์ด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	–	–	50,000	50,000

10.2 ส่วนแบ่งกำไรและเงินปันผลรับ

ในระหว่างปี บริษัทฯรับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมและรับรู้เงินปันผลจากบริษัทร่วมดังกล่าวในงบการเงินเฉพาะกิจการ ดังนี้

บริษัท	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ส่วนแบ่งกำไรจาก			
	เงินลงทุนในบริษัทร่วม			
	ในระหว่างปี		เงินปันผลที่บริษัทฯได้รับระหว่างปี	
	2558	2557	2558	2557
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซซิเนส จำกัด	3,708	5,953	10,000	25,000

10.3 ข้อมูลทางการเงินของบริษัทร่วม

ข้อมูลทางการเงินตามที่แสดงอยู่ในงบการเงินของบริษัทร่วมโดยสรุป (2557: งบการเงินที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีแล้ว, 2558: งบการเงินที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทร่วม) ดังนี้

บริษัท	(หน่วย: ล้านบาท)									
	ทุนเรียกชำระ		สินทรัพย์รวม		หนี้สินรวม		รายได้รวมสำหรับปี		กำไรสำหรับปี	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2558	2557	2558	2557	2558	2557	2558	2557	2558	2557
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซซิเนส จำกัด	200	200	3,131	3,337	2,000	2,196	1,623	4,124	15	7

11. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	งบการเงินเฉพาะกิจการ									
	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		เงินลงทุนวิธีราคาทุน		ค่าเผื่อการด้อยค่า		สุทธิ	
	2558	2557	2558	2557	2558	2557	2558	2557	2558	2557
	ล้านบาท	ล้านบาท	ร้อยละ	ร้อยละ	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ										
บริษัท เวลดีโฟน ซ็อบ จำกัด	450	450	100	100	450,000	450,000	(450,000)	(450,000)	—	—
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	1	1	100	100	1,000	1,000	—	—	1,000	1,000
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	1,160	1,160	100	100	1,270,000	1,270,000	—	—	1,270,000	1,270,000
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	175	175	100	100	175,000	175,000	—	—	175,000	175,000
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	26	26	100	100	25,750	25,750	—	—	25,750	25,750
บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น										
อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (UCOM)	272	272	99.81	99.81	271,161	271,161	—	—	271,161	271,161
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	200	200	100	100	236,756	236,756	—	—	236,756	236,756
บริษัท ครีเอ จำกัด	0.2	0.2	51	51	39,230	39,230	(39,230)	—	—	39,230
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด										
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	80	80	100	100	—	—	—	—	—	—
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด										
บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเรท จำกัด	15	3.75	100	100	—	—	—	—	—	—
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	0.25	—	100	—	—	—	—	—	—	—
บริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด	0.25	—	100	—	—	—	—	—	—	—
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย - สุทธิ					2,468,897	2,468,897	(489,230)	(450,000)	1,979,667	2,018,897

- ก) ในระหว่างปี 2558 บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด และบริษัท เพย์สบาย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ได้ประกาศจ่ายเงินปันผลให้แก่บริษัทฯ เป็นจำนวนเงิน 3,138 ล้านบาท 1,056 ล้านบาท และ 178 ล้านบาท ตามลำดับ
- ข) เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2558 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท ครีเอ จำกัด (“ครีเอ”) ครั้งที่ 3/2558 ได้มีมติอนุมัติให้เลิกบริษัท โดย ครีเอได้จดทะเบียนเลิกบริษัทกับกระทรวงพาณิชย์แล้ว เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2558 ปัจจุบันครีเออยู่ระหว่างการชำระบัญชี บริษัทฯ จึงบันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยดังกล่าวเต็มจำนวน
- ค) ในปี 2558 ดีแทค ไตรเน็ต ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ได้เข้าถือหุ้นในบริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด (“ดีแทค เซอร์วิส”) จำนวน 9,997 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ของหุ้นที่ออกจำหน่ายทั้งหมดในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ 100 บาทต่อหุ้น ซึ่งเรียกชำระแล้วร้อยละ 25 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 250,000 บาท โดย ดีแทค เซอร์วิส ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2558 เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการบริหารและจัดการทรัพยากร
- ง) ในปี 2558 ดีแทค ไตรเน็ต ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ได้เข้าถือหุ้นในบริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด (“ดีแทค เน็ตซ์”) จำนวน 9,997 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ของหุ้นที่ออกจำหน่ายทั้งหมดในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ 100 บาทต่อหุ้น ซึ่งเรียกชำระแล้วร้อยละ 25 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 250,000 บาท โดย ดีแทค เน็ตซ์ ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2558 เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการบริหารและจัดการทรัพยากร

- จ) ในปี 2557 ดีแทค ไตรเน็ต ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ได้เข้าถือหุ้นในบริษัท ดีแทค แอ็คเซลเรท จำกัด (“ดีแทค แอ็คเซลเรท”) จำนวน 149,997 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ของหุ้นที่ออกจำหน่ายทั้งหมดในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ 100 บาทต่อหุ้น โดย ดีแทค แอ็คเซลเรท ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2557 เพื่อประกอบธุรกิจสนับสนุนการพัฒนาแอปพลิเคชันบนอินเทอร์เน็ตให้กับ ดีแทค ไตรเน็ต บริษัทดังกล่าวเรียกชำระค่าหุ้นร้อยละ 25 ในระหว่างปี 2557 รวมเป็นเงิน 3.75 ล้านบาท และเรียกชำระค่าหุ้นส่วนที่เหลือในระหว่างปี 2558 อีกจำนวน 11.25 ล้านบาท บริษัทย่อยได้จ่ายชำระค่าหุ้นทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว
- ฉ) ปัจจุบัน UCOM ตกเป็นจำเลยในคดีฟ้องร้องหลายคดีซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานเดิม ซึ่งตามที่ระบุในสัญญาซื้อขายทรัพย์สิน (Master Sale and Purchase Agreement) ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2549 UCOM มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการงานเดิมโดยไม่จำกัดวงเงิน ดังนั้น ภาระความรับผิดชอบทั้งหมดต่อภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีดังกล่าวจึงตกอยู่กับบริษัทผู้ซื้อ โดยที่ระยะเวลาในการใช้สิทธิเรียกร้องมีระยะเวลา 2 ปีนับจากวันโอนทรัพย์สิน หรือจนกว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของ UCOM จะได้มีการปลดปล่อยไป ดังนั้น UCOM จึงมิได้บันทึกสำรองผลเสียหายจากรายการดังกล่าวไว้ในงบการเงิน

12. เงินลงทุนทั่วไป

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด	49,400	49,400	49,400	49,400
บริษัทอื่น	37,783	35,833	32,133	32,133
รวม	87,183	85,233	81,533	81,533
หัก: สำรองผลขาดทุนจากการด้อยค่า	(64,913)	(64,913)	(64,913)	(64,913)
รวมเงินลงทุนทั่วไป – สุทธิ	22,270	20,320	16,620	16,620

13. ทัดิน อาการและอุปกรณ

မင်းသားမင်းသမီးများ

(หน่วย: พันบาท)

	อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงาน										
	ที่ดิน	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุงสิทธิการเช่า	การให้บริการ	ส่วนปรับปรุงอาคาร - สถานีรับส่งสัญญาณ	เครื่องตกแต่ง		อุปกรณ์เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อสาร	งานระหว่างทำ	อื่นๆ	รวม
ติดตั้งและ						เครื่องใช้สำนักงาน					
ราคาทุน											
1 มกราคม 2557	1,024,345	1,689,361	1,089,394	12,969,263	213,011	691,900	6,341,603	72,332	1,084,809	414,072	25,590,090
ซื้อเพิ่ม	-	8,257	151,695	7,253,377	-	17,755	241,455	32,986	2,866,234	13,386	10,585,145
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(2,708)	(8,274)	(18,354)	-	-	(42,362)	(84,253)	(4,812)	-	(59,131)	(219,894)
เงินเข้า (ออก)	(8,092)	8,092	-	2,818,803	-	-	430	-	(2,311,965)	-	507,268
31 ธันวาคม 2557	1,013,545	1,697,436	1,222,735	23,041,443	213,011	667,293	6,499,235	100,506	1,639,078	368,327	36,462,609
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
1 มกราคม 2557	-	1,078,890	488,005	2,451,862	156,379	598,767	5,318,263	48,642	-	231,383	10,372,191
ค่าเสื่อมราคาสหรัปี	-	113,607	136,620	2,473,391	10,534	64,638	579,464	21,428	-	38,007	3,437,689
ค่าเสื่อมราคา - จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(7,543)	(17,919)	-	-	(42,033)	(61,943)	(4,271)	-	(54,442)	(188,151)
เงินเข้า	-	-	-	6,938	-	-	-	-	-	-	6,938
31 ธันวาคม 2557	-	1,184,954	606,706	4,932,191	166,913	621,372	5,835,784	65,799	-	214,948	13,628,667
ค่าเผื่อการด้อยค่า											
1 มกราคม 2557	3,000	-	-	-	-	-	11,465	-	-	82,975	97,440
31 ธันวาคม 2557	3,000	-	-	-	-	-	11,465	-	-	82,975	97,440
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
31 ธันวาคม 2556	1,021,345	610,471	601,389	10,517,401	56,632	93,133	1,011,875	23,690	1,084,809	99,714	15,120,459
31 ธันวาคม 2557	1,010,545	512,482	616,029	18,109,252	46,098	45,921	651,986	34,707	1,639,078	70,404	22,736,502
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน											
ปี 2556	1,797,236										
ปี 2557	3,437,689										

งบการเงินรวม

(หน่วย: ล้านบาท)

	อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน											รวม
	ที่ดิน	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุงสิทธิการเช่า	การให้บริการสนับสนุน	เครื่องตกแต่ง				อุปกรณ์สื่อสารระหว่างทำ	อื่นๆ		
					วิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์	อาคาร - สถานีรับส่งสัญญาณ	ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องมือและอุปกรณ์				
ราคาทุน												
1 มกราคม 2558	1,013,545	1,697,436	1,222,735	23,041,443	213,011	667,293	6,499,235	100,506	1,639,078	368,327	36,462,609	
ซื้อเพิ่ม	-	10,638	183,049	2,822,041	-	48,300	466,766	39,148	6,583,667	19,200	10,172,809	
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(7,324)	(5,381)	(122,245)	(6,933)	-	(45,471)	(166,955)	(17,861)	-	(35,551)	(407,721)	
โอนเข้า (ออก)	-	-	2,262	5,915,169	-	5,671	69,069	86	(5,702,860)	-	289,397	
31 ธันวาคม 2558	1,006,221	1,702,693	1,285,801	31,771,720	213,011	675,793	6,868,115	121,879	2,519,885	351,976	46,517,094	
ค่าเสื่อมราคาสะสม												
1 มกราคม 2558	-	1,184,954	606,706	4,932,191	166,913	621,372	5,835,784	65,799	-	214,948	13,628,667	
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	96,589	145,472	3,795,001	10,524	65,751	420,667	29,964	-	29,742	4,593,710	
ค่าเสื่อมราคา - จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(5,381)	(65,902)	(5,486)	-	(44,741)	(166,753)	(16,563)	-	(33,429)	(338,255)	
โอนเข้า	-	-	-	40,830	-	-	-	-	-	-	40,830	
31 ธันวาคม 2558	-	1,276,162	686,276	8,762,536	177,437	642,382	6,089,698	79,200	-	211,261	17,924,952	
ค่าเผื่อการด้อยค่า												
1 มกราคม 2558	3,000	-	-	-	-	-	11,465	-	-	82,975	97,440	
31 ธันวาคม 2558	3,000	-	-	-	-	-	11,465	-	-	82,975	97,440	
มูลค่าสุทธิตามบัญชี												
31 ธันวาคม 2557	1,010,545	512,482	616,029	18,109,252	46,098	45,921	651,986	34,707	1,639,078	70,404	22,736,502	
31 ธันวาคม 2558	1,003,221	426,531	599,525	23,009,184	35,574	33,411	766,952	42,679	2,519,885	57,740	28,494,702	

ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน

ปี 2557	3,437,689
ปี 2558	4,593,710

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวน 7,037 ล้านบาท (2557: 6,442 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของยานพาหนะซึ่งได้มาภายใต้สัญญาเช่าการเงินโดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงิน 23 ล้านบาท (2557: 40 ล้านบาท)

งานการพิเศษเฉพาะกิจการ

[illegible]

งบการเงินเฉพาะกิจการ

(หน่วย: ล้านบาท)

อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน									
		เครื่องตกแต่ง							
		ส่วนปรับปรุง	ติดตั้งและ	อุปกรณ์					
		อาคาร - สถานี	เครื่องใช้	เครื่องมือ					
		รับส่งสัญญาณ	สำนักงาน	และอุปกรณ์	อุปกรณ์สื่อสาร				
		ระหว่างการเข้า			ระหว่างทำ				
					อื่นๆ				
				</					

ในระหว่างปี 2557 บริษัทฯได้บันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์จำนวน 15 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าตามบัญชีของอุปกรณ์ดังกล่าวได้รวมเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเดียวกับต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตัดบัญชีเพื่อพิจารณาการด้อยค่าตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 14

ในปี 2558 บริษัทฯได้ทบทวนมูลค่าของอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ซึ่งมูลค่าตามบัญชีของอุปกรณ์ดังกล่าวได้รวมเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเดียวกับต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตัดบัญชีตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 14

14. สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตัดบัญชี

สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตัดบัญชีโดยส่วนใหญ่เป็นรายการจ่ายค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯภายใต้สัญญาเช่า กสท. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 1.2 ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวที่เกี่ยวข้องจะตกเป็นของ กสท. นับแต่วันเริ่มเปิดให้บริการหรือเริ่มใช้เครื่องมือและอุปกรณ์นั้นในการดำเนินงานให้บริการ

ต้นทุนของเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่ายตั้งพักและตัดจำหน่ายภายในระยะเวลาที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตัดบัญชีประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		
	ต้นทุนเครื่องมือ และอุปกรณ์รอตัดบัญชี	ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ ระบบสื่อสารสัญญาณรอตัดบัญชี	รวม
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2557	143,256,898	971,620	144,228,518
เพิ่มขึ้น	3,672,112	–	3,672,112
โอนออก	(542,967)	–	(542,967)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	146,386,043	971,620	147,357,663
เพิ่มขึ้น	8,454,411	–	8,454,411
โอนออก	(372,363)	–	(372,363)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	154,468,091	971,620	155,439,711
การตัดจำหน่าย			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2557	(93,221,908)	(657,522)	(93,879,430)
ค่าตัดจำหน่าย	(11,199,733)	(52,762)	(11,252,495)
โอนออก	38,240	–	38,240
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	(104,383,401)	(710,284)	(105,093,685)
ค่าตัดจำหน่าย	(12,310,183)	(52,762)	(12,362,945)
โอนออก	73,673	–	73,673
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	(116,619,911)	(763,046)	(117,382,957)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	42,002,642	261,336	42,263,978
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	37,848,180	208,574	38,056,754
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน			
2557	11,199,733	52,762	11,252,495
2558	12,310,183	52,762	12,362,945

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ต้นทุนเครื่องมือ และอุปกรณ์รอตต์บัตช์	ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ ระบบสื่อสารสัญญาณรอตต์บัตช์	รวม
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2557	143,256,318	971,620	144,227,938
เพิ่มขึ้น	3,672,112	—	3,672,112
โอนออก	(542,967)	—	(542,967)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	146,385,463	971,620	147,357,083
เพิ่มขึ้น	8,454,409	—	8,454,409
โอนออก	(372,363)	—	(372,363)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	154,467,509	971,620	155,439,129
การตัดจำหน่าย			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2557	(93,221,681)	(657,522)	(93,879,203)
ค่าตัดจำหน่าย	(7,301,557)	(52,762)	(7,354,319)
โอนออก	38,240	—	38,240
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	(100,484,998)	(710,284)	(101,195,282)
ค่าตัดจำหน่าย	(8,678,676)	(52,762)	(8,731,438)
โอนออก	73,673	—	73,673
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	(109,090,001)	(763,046)	(109,853,047)
ค่าเผื่อการด้อยค่า			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2557	(18,348,000)	—	(18,348,000)
โอนกลับ	989,235	—	989,235
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	(17,358,765)	—	(17,358,765)
เพิ่มขึ้น	—	—	—
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	(17,358,765)	—	(17,358,765)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	28,541,700	261,336	28,803,036
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	28,018,743	208,574	28,227,317
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน			
2557	7,301,557	52,762	7,354,319
2558	8,678,676	52,762	8,731,438

บริษัทฯ ได้ทำการประเมินการด้อยค่ามูลค่าตามบัญชีของต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตต์บัตช์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ในการให้บริการตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯ (สัญญาสัมปทาน) โดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าตามบัญชีและมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดดังกล่าว โดยมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนคำนวณจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทฯ ได้ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้จากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวภายใต้สมมติฐานว่าสัญญาสัมปทานสิ้นสุดในเดือนกันยายน 2561 และคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน

จากผลการประเมินในปี 2556 บริษัทฯรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่ารวมจำนวน 18,627 ล้านบาท ในงบการเงินเฉพาะกิจการในส่วนของการให้หรือขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 สำหรับค่าเผื่อการด้อยค่าของต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตัดบัญชีข้างต้นจำนวนเงิน 18,348 ล้านบาท และสำหรับค่าเผื่อการด้อยค่าของอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์จำนวน 279 ล้านบาท (ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 13)

ในปี 2557 บริษัทฯได้ทบทวนการประเมินการด้อยค่าของต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตัดบัญชีและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ในการให้บริการตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯ (สัญญาสัมปทาน) โดยการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวใหม่และบริษัทฯจึงได้กลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าจำนวน 1,004 ล้านบาทที่เคยรับรู้ในปี 2556 ในงบการเงินเฉพาะกิจการในส่วนของการให้หรือขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557 โดยกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตัดบัญชีจำนวน 989 ล้านบาทและกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์จำนวน 15 ล้านบาท (ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 13)

ในปี 2558 บริษัทฯได้ทบทวนมูลค่าของต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตัดบัญชีและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ในการให้บริการตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯ (สัญญาสัมปทาน) โดยการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวใหม่ และเห็นว่ามูลค่าดังกล่าวยังคงครอบคลุมมูลค่าตามบัญชีในปัจจุบัน

15. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ซอฟต์แวร์			ซอฟต์แวร์		
	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	คอมพิวเตอร์ระหว่างการพัฒนา	รวม	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	คอมพิวเตอร์ระหว่างการพัฒนา	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558:						
ราคาทุน	11,463,250	263,001	11,726,251	9,775,405	80,101	9,855,506
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(10,225,787)	–	(10,225,787)	(9,362,372)	–	(9,362,372)
มูลค่าตามบัญชี – สุทธิ	1,237,463	263,001	1,500,464	413,033	80,101	493,134
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557:						
ราคาทุน	10,644,725	296,083	10,940,808	9,539,909	77,850	9,617,759
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(9,317,837)	–	(9,317,837)	(8,907,483)	–	(8,907,483)
มูลค่าตามบัญชี – สุทธิ	1,326,888	296,083	1,622,971	632,426	77,850	710,276

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสำหรับปี 2558 และ 2557 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	1,622,971	2,222,452	710,276	1,259,638
ซื้อซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	703,355	399,153	155,086	136,588
ค่าตัดจำหน่าย	(875,107)	(998,009)	(422,046)	(685,950)
โอนเข้า	50,123	–	50,123	–
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(878)	(625)	(305)	–
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	1,500,464	1,622,971	493,134	710,276

16. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่าย/จัดหาเงินกู้ และหุ้นกู้รอดัดบัญชี – สุทธิ	155,647	24,870	10,376	24,870
เงินมัดจำ	313,161	258,846	265,578	229,850
สิทธิการเช่า	23,601	27,020	22,169	25,445
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	1,365,195	298,742	1,338,877	216,028
อื่น ๆ	91,637	115,338	22,796	46,498
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1,949,241	724,816	1,659,796	542,691

17. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
เจ้าหนี้การค้าจากการซื้อเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการให้บริการโทรศัพท์ และเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	6,756,803	10,192,720	4,491,330	5,912,797
เจ้าหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	1,482,440	965,643	642,271	1,406,218
เจ้าหนี้ – กสท	7,377,323	6,907,851	7,267,861	6,874,978
เจ้าหนี้ – ทีโอที	1,259,861	1,293,593	1,249,592	1,250,182
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตค้างจ่าย	4,188,358	2,622,089	–	–
เจ้าหนี้ – ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์ในประเทศ	52,670	70,649	21	13,726
เจ้าหนี้ผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	1,439,521	1,870,856	1,353,604	1,857,288
เจ้าหนี้การค้าอื่น	2,052,101	2,067,463	676,046	715,394
เจ้าหนี้อื่น – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	603,436	385,310	684,474	429,713
เจ้าหนี้อื่น	1,415,033	1,930,219	880,788	1,080,482
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	3,149,758	2,903,874	2,448,210	2,534,606
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	90,579	90,409	90,580	90,409
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	29,867,883	31,300,676	19,784,777	22,165,793

18. เงินกู้ยืมระยะยาว

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
18.1 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จาก Nordic Investment Bank	–	164,400	–	164,400
18.2 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 30,000 ล้านบาท จากสถาบันการเงินในประเทศไทย	–	8,000,000	–	8,000,000
18.3 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 20,000 ล้านบาท จากสถาบันการเงินในประเทศไทย	–	12,000,000	–	12,000,000
18.4 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 10,000 ล้านบาท จากสถาบันการเงินต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทย	10,000,000	7,000,000	10,000,000	7,000,000
18.5 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 30,000 ล้านบาท จากสถาบันการเงินในประเทศไทย	18,000,000	–	–	–
รวม	28,000,000	27,164,400	10,000,000	27,164,400
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(10,000,000)	(4,164,400)	(10,000,000)	(4,164,400)
เงินกู้ยืมระยะยาว – สรุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18,000,000	23,000,000	–	23,000,000

18.1 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาสินเชื่อกับ Nordic Investment Bank (“NIB”) โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

วงเงินสินเชื่อ	:	40 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	:	LIBOR บวกร้อยละ 1.0 ต่อปี
กำหนดชำระดอกเบี้ย	:	ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	:	11 งวด ทุกงวดหกเดือน ตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาเริ่มตั้งแต่ปี 2553 ถึงปี 2558

เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมนี้ บริษัทฯ ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย สำหรับวงเงินสินเชื่อทั้งจำนวน โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลเงินบาทจำนวน 1,644 ล้านบาท มีอัตราดอกเบี้ยสำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 เท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบคงที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา และอัตราดอกเบี้ยสำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 เท่ากับอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามที่ระบุในสัญญา ในระหว่างปี บริษัทฯ ได้ชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวแล้วทั้งจำนวน

18.2 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2554 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงินโดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

Tranche A

วงเงินสินเชื่อ	:	20,000 ล้านบาท (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	:	BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
กำหนดชำระดอกเบี้ย	:	ทุก 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	:	10 งวด ทุกงวด 6 เดือน เริ่มชำระงวดแรก 30 มิถุนายน 2555

Tranche B

วงเงินสินเชื่อ	:	10,000 ล้านบาท (วงเงินกู้ยืมระยะสั้น)
อัตราดอกเบี้ย	:	อัตราเงินกู้ระยะสั้น
กำหนดชำระดอกเบี้ย	:	ทุก 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	:	ตามที่ตกลงกันแต่ไม่เกิน 6 เดือน และไม่เกินวันสิ้นสุดสัญญา

ในระหว่างปี บริษัทฯ ได้ขอชำระคืนเงินกู้ Tranche A ก่อนถึงกำหนดชำระคืนปกติแล้วทั้งจำนวน

18.3 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2555 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

วงเงินสินเชื่อ	:	20,000 ล้านบาท (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
วงเงินค้ำประกัน	:	10,000 ล้านบาท
อัตราดอกเบี้ย	:	BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
กำหนดชำระดอกเบี้ย	:	ทุก 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	:	4 งวด ทุกงวด 6 เดือน เริ่มชำระงวดแรก 30 เมษายน 2559

ในระหว่างปี บริษัทฯได้ขอชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวก่อนถึงกำหนดชำระคืนปกติแล้วทั้งจำนวน

18.4 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2555 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับกลุ่มสถาบันการเงินต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทย โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

วงเงินสินเชื่อ	:	10,000 ล้านบาท (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	:	BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
กำหนดชำระดอกเบี้ย	:	ทุก 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	:	4 งวด ทุกงวด 6 เดือน เริ่มชำระงวดแรกเดือนมิถุนายน 2559

บริษัทฯได้แจ้งความจำนงค์ขอชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวทั้งจำนวนก่อนถึงกำหนดชำระคืนตามงวดปกติ ในปี 2559

18.5 ในเดือนพฤศจิกายน 2558 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับกลุ่มสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

วงเงินสินเชื่อ	:	69,000 ล้านบาท
อัตราดอกเบี้ย	:	BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
กำหนดชำระดอกเบี้ย	:	ทุกเดือน ทุก 3 เดือน หรือทุก 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	:	ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯมีวงเงินกู้ยืมระยะยาวตามสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวที่ยังไม่ได้เบิกใช้จำนวน 51,000 ล้านบาท (2557 ของ บริษัทฯ: 11,000 ล้านบาท)

ภายใต้สัญญาสินเชื่อเงินกู้ยืมข้างต้นระบุให้บริษัทฯและบริษัทฯย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงินให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญาและการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน การห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ

19. หุ้นกู้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
หุ้นกู้	20,000	5,000	5,000	5,000
หัก: หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(5,000)	—	(5,000)	—
หุ้นกู้ - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	15,000	5,000	—	5,000

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีหุ้นกู้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)					
	อายุ หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	บวก: ออก หุ้นกู้เพิ่ม	หัก: จ่ายคืน หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558
บริษัทฯ					
หุ้นกู้จำนวน 5,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2556)	3 ปี	5,000	—	—	5,000
		5,000	—	—	5,000
บริษัทย่อย					
หุ้นกู้จำนวน 2,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	3 ปี	—	2,000	—	2,000
หุ้นกู้จำนวน 4,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	5 ปี	—	4,000	—	4,000
หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	7 ปี	—	3,000	—	3,000
หุ้นกู้จำนวน 6,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	10 ปี	—	6,000	—	6,000
		—	15,000	—	15,000
รวม		5,000	15,000	—	20,000

หุ้นกู้ของบริษัทฯ

เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2556 บริษัทฯออกหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เป็นจำนวนเงิน 5,000 ล้านบาท (5,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.72 ต่อปี หุ้นกู้นี้ดังกล่าวจะครบกำหนดชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนกรกฎาคม 2559

หุ้นกู้ของบริษัทย่อย

เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2558 ที่ประชุมคณะกรรมการของ ดีแทค ไตรเน็ต มีมติอนุมัติให้ออกและเสนอขายหุ้นกู้ใหม่ ซึ่งเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558 ดีแทค ไตรเน็ต ได้ออกและเสนอขายหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ แก่ผู้ลงทุนสถาบัน และ/หรือผู้ลงทุนรายใหญ่จำนวน 15,000 ล้านบาท (15,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) โดยแบ่งเป็น 4 ชุด อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.16, 2.92, 3.52 และ 3.98 ต่อปี ซึ่งครบกำหนดชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในปี 2561, 2563, 2565 และ 2568 ตามลำดับ

ดีแทค ไตรเน็ต ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินสำหรับหุ้นกู้ทั้ง 4 ชุด สำหรับเงินต้นจำนวนรวม 13,500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 90 ของหุ้นกู้ที่เสนอขาย โดยแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัวบวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่งตามที่ระบุในสัญญา

หุ้นกู้นี้ดังกล่าวข้างต้นระบุให้บริษัทฯและบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้ เช่น ข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน และการห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ

20. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	380,077	300,850
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:		
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	38,147	29,932
ต้นทุนดอกเบี้ย	12,946	12,955
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:		
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	19,963	28,679
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	1,283	16,381
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	—	(8,720)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	452,416	380,077

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนรับรู้ในค่าใช้จ่ายในการบริหารทั้งหมด

บริษัทฯ คาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้า เป็นจำนวนประมาณ 5 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ: จำนวน 5 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัทฯ ประมาณ 15 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 15 ปี) (2557: 15 ปี งบการเงินเฉพาะกิจการ: 15 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: ร้อยละต่อปี)	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557
อัตราคิดลด	3.1	3.4
อัตราการขึ้นเงินเดือน	5.6	5.6
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	0 – 25	0 – 25

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: ล้านบาท)	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%
อัตราคิดลด	(33)	36
อัตราการขึ้นเงินเดือน	35	(32)
	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	(35)	38

21. เงินปันผล

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย (ล้านบาท)	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (บาท)
เงินปันผลระหว่างกาล ประกาศจ่ายจากการดำเนินงานของงวดวันที่ 1 มกราคม 2557 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2557	3,352	1.42
เงินปันผลระหว่างกาล ประกาศจ่ายจากการดำเนินงานของงวดวันที่ 1 เมษายน 2557 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2557	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2557	3,734	1.58
เงินปันผลระหว่างกาล ประกาศจ่ายจากการดำเนินงานของงวดวันที่ 1 กรกฎาคม 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2557	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2557	3,714	1.57
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2557		10,800	
เงินปันผลประกาศจ่าย จากการดำเนินงานของ งวดวันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2557 และจากกำไรสะสม	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558	5,537	2.34
เงินปันผลระหว่างกาลประกาศจ่าย จากการดำเนินงานของ งวดวันที่ 1 มกราคม 2558 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2558	2,107	0.89
เงินปันผลระหว่างกาลประกาศจ่าย จากการดำเนินงานของ งวดวันที่ 1 เมษายน 2558 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2558	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2558	1,893	0.80
เงินปันผลระหว่างกาลประกาศจ่าย จากการดำเนินงานของ งวดวันที่ 1 กรกฎาคม 2558 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2558	1,705	0.72
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2558		11,242	

22. สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบัน บริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

23. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	4,197,106	3,813,070	4,281,345	3,947,589
ค่าเสื่อมราคา	4,593,710	3,437,689	880,438	980,183
ค่าตัดจำหน่าย	14,202,101	13,186,330	9,187,494	8,077,671
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	2,467,930	2,153,757	1,868,411	2,061,167
ซื้อสินค้า	16,306,515	18,260,143	14,396,711	17,935,785
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูป	953,214	(2,210,010)	835,777	(2,069,303)

24. ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ดอกเบี้ยจ่าย	1,311,508	1,266,229	999,751	1,000,287
ตัดจำหน่ายต้นทุนทางการเงินรอตัดบัญชี	22,223	15,407	14,493	15,407
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	50,583	55,230	31,602	55,230
รวมค่าใช้จ่ายทางการเงิน	1,384,314	1,336,866	1,045,846	1,070,924

25. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	1,761,135	2,344,722	—	1,285,469
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	(22,041)	198,578	48,686	201,936
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่าง				
ชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	(182,480)	7,443	691,298	(1,968,534)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	1,556,614	2,550,743	739,984	(481,129)

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	2558	2557
ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-	-

รายการกระทบยอดระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	7,444,755	13,274,635	7,994,793	16,399,220
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	20%	20%	20%	20%
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลคูณอัตราภาษี	1,488,951	2,654,927	1,598,959	3,279,844
ขาดทุนสะสม	(1,857)	(394,387)	-	-
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	(22,041)	198,578	48,686	201,936
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
รายได้ที่ไม่รวมคิดภาษีเงินได้	(10,540)	(3,606)	(960,449)	(914,057)
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	29,998	43,125	21,682	41,359
การปรับลด (กลับรายการ) สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	6,170	(147,047)	6,170	(3,081,211)
ผลกระทบจากการปรับปรุงภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	62,364	197,700	24,936	(9,000)
อื่น ๆ	3,569	1,453	-	-
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	1,556,614	2,550,743	739,984	(481,129)

ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้า	167,641	119,948	53,768	57,459
ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าเงินลงทุน/ผลขาดทุนในบริษัทย่อย	90,000	90,000	90,000	90,000
ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ	47,217	25,483	47,217	25,483
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	322,160	360,446	322,160	387,673
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	70,906	110,203	52,391	90,367
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของตราสารอนุพันธ์				
ทางการเงินสำหรับเงินกู้ยืมระยะยาว	-	6,447	-	6,447
รายได้จากการจำหน่ายบัตรเติมเงิน	201,151	191,372	54,524	100,389
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	-	1,992,812	2,731,420
ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจบัตรเติมเงินอิเล็กทรอนิกส์				
(ส่วนล้ำมูลค่าหุ้นจากการซื้อบริษัทย่อย)	(13,768)	(13,768)	-	-
อื่น ๆ	203,486	16,182	230,123	45,055
รวม	1,088,793	906,313	2,842,995	3,534,293

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯมีรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จำนวนเงิน 1,309 ล้านบาท (2557: 1,278 ล้านบาท) ซึ่งบริษัทฯไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เนื่องจากบริษัทฯพิจารณาแล้วเห็นว่าบริษัทฯอาจไม่มีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวที่ยังไม่ได้ใช้ข้างต้นมาใช้ประโยชน์ได้

26. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (พันบาท)	5,893,114	10,728,745	7,254,808	16,880,349
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (พันหุ้น)	2,367,811	2,367,811	2,367,811	2,367,811
กำไรต่อหุ้น (บาท/หุ้น)	2.49	4.53	3.06	7.13

27. ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 ประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2558	2557	2558	2557
ค่าเสื่อมราคา				
อาคารและอุปกรณ์	4,593,710	3,437,689	880,438	980,183
ค่าตัดจำหน่าย				
สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตัดบัญชี	12,362,945	11,252,495	8,731,438	7,354,319
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	897,052	898,270	—	—
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น				
– บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	919,881	1,020,158	441,563	707,945
– บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายทางการเงิน	22,223	15,407	14,493	15,407
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	18,795,811	16,624,019	10,067,932	9,057,854

28. กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย และรายได้และรายจ่ายอื่นบางรายการ (EBITDA before other incomes and other expenses)

(หน่วย: พันบาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม	
	2558	2557
กำไรสำหรับปี	5,888,141	10,723,892
บวก (หัก) : ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	24 1,384,314	1,336,866
: ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	25 1,556,614	2,550,743
: ค่าเสื่อมราคา	27 4,593,710	3,437,689
: ค่าตัดจำหน่าย	27 14,179,878	13,170,923
EBITDA	27,602,657	31,220,113
บวก (หัก) : ดอกเบี้ยรับ	(136,066)	(161,607)
: ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	294,871	6,565
: ค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับพนักงาน	108,026	51,328
: เงินปันผลรับจากการลงทุนอื่นๆ	(40,325)	(10,300)
: ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(3,708)	(5,953)
: (กำไร) ขาดทุนจากการจำหน่าย/ ตัดจำหน่ายอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	119,904	(194,896)
: รายได้อื่น	(4,136)	(5,493)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย และรายได้และรายจ่ายอื่น บางรายการ (EBITDA before other incomes and other expenses)	27,941,223	30,899,757

29. เครื่องมือทางการเงิน

29.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทและบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น หนี้กู้ยืมและเงินกู้ยืมระยะยาว บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

29.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยอันเกี่ยวเนื่องกับเงินฝากกับสถาบันการเงิน หนี้กู้ยืมและเงินกู้ยืมระยะยาว

สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญ (ซึ่งบางส่วนอยู่ภายใต้ตราสารอนุพันธ์ตามที่กล่าวรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 18 และ 19) สามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

		งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558			
รายการ	หมายเหตุ	อัตราดอกเบี้ย ลอยตัว	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	9,066	650	404	10,120
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	–	–	9,722	9,722
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	17	–	–	29,868	29,868
เงินกู้ยืมระยะยาว	18	28,000	–	–	28,000
หุ้นกู้	19	–	20,000	–	20,000

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557			
		อัตราดอกเบี้ย ลอยตัว	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	5,011	150	662	5,823
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	–	–	10,453	10,453
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	17	–	–	31,301	31,301
เงินกู้ยืมระยะยาว	18	28,664	–	–	28,664
หุ้นกู้	19	–	5,000	–	5,000

สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่แยกตามวันที่ครบกำหนด (หรือวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินมีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558			
		ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	อัตราดอกเบี้ย
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		650	–	650	0.125% – 1.60%
หนี้สินทางการเงิน					
หุ้นกู้	19	5,000	15,000	20,000	2.16% – 3.98%

(หน่วย: ล้านบาท)					
รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557			
		ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	อัตราดอกเบี้ย
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		150	–	150	0.125% – 1.80%
หนี้สินทางการเงิน					
กู้ยืม	19	–	5,000	5,000	3.72%

29.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอันเนื่องมาจากการซื้ออุปกรณ์ ลูกหนี้ผู้ให้บริการโทรศัพท์ ในต่างประเทศและการกู้ยืมเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว (หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม ข้อ 18)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม			อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2558	2557	สกุลเงิน	2558	2557
	(ล้าน)	(ล้าน)		(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
สินทรัพย์					
เงินฝากสถาบันการเงิน	7.91	17.66	เหรียญสหรัฐอเมริกา	35.8295	32.7241
ลูกหนี้การค้าบริษัทอื่นๆ	16.81	13.27	เอสดีอาร์	50.1643	47.7445
	8.78	7.52	เหรียญสหรัฐอเมริกา	35.8295	32.7241
	0.25	0.04	ยูโร	38.9721	39.6482
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	0.11	0.14	เอสดีอาร์	50.1643	47.7445
	9.29	0.77	เหรียญสหรัฐอเมริกา	35.8295	32.7241
หนี้สิน					
เจ้าหนี้การค้า	105.56	163.23	เหรียญสหรัฐอเมริกา	36.2538	33.1132
	0.26	0.26	ยูโร	39.7995	40.3552
	0.03	–	เหรียญสิงคโปร์	25.7905	25.1274
	0.03	–	โครนอร์เวย์	4.1796	4.4588
	28.69	39.18	เอสดีอาร์	50.1643	47.7445
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	88.35	31.36	โครนอร์เวย์	4.1796	4.4588
	0.04	–	ยูโร	39.7995	40.3552
	1.13	1.49	เอสดีอาร์	50.1643	47.7445
	9.32	4.36	เหรียญสหรัฐอเมริกา	36.2538	33.1132
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	0.09	0.09	โครนอร์เวย์	4.1796	4.4588
รวมสินทรัพย์ (หนี้สิน) สุทธิ	(88.90)	(141.64)	เหรียญสหรัฐอเมริกา		
	(0.05)	(0.22)	ยูโร		
	(12.90)	(27.26)	เอสดีอาร์		
	(0.03)	–	เหรียญสิงคโปร์		
	(88.47)	(31.45)	โครนอร์เวย์		

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯได้ทำสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจำนวน 9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากเจ้าหน้าที่ซื้อเครื่องโทรศัพท์ ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุสัญญาไม่เกิน 1 ปี

29.4 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้า ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม นอกจากนี้ การให้สินเชื่อของบริษัทฯและบริษัทย่อยไม่มีการกระจุกตัวเนื่องจากบริษัทฯและบริษัทย่อยมีฐานของลูกค้าที่หลากหลายและมีจำนวนมากราย ดังนั้น บริษัทฯและบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทฯและบริษัทย่อยอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อ คือ มูลค่าตามบัญชีของลูกค้าหนี้การค้าซึ่งได้หักด้วยสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

29.5 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

เนื่องจากสินทรัพย์ทางการเงินจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น หนี้สินทางการเงินบางส่วนจัดอยู่ในประเภทระยะสั้นและเงินกู้ยืมสกุลเงินบาทที่มีอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงตามอัตราตลาด ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ จึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินดังกล่าวใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

มูลค่าตามบัญชี (แสดงโดยไม่รวมมูลค่าตามบัญชีของสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง) และมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินระยะยาวและตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	2558		2557	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง				
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	13,500	14,079	—	—
รายการที่ไม่มีการป้องกันความเสี่ยง				
เงินกู้ยืมจาก Nordic Investment Bank	—	—	132	133
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	6,500	6,642	5,000	5,094
ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน				
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	—	28	—	(1)

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	2558		2557	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
รายการที่ไม่มีการป้องกันความเสี่ยง				
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	5,000	5,052	5,000	5,094

บริษัทและบริษัทย่อยมีการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- มูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมระยะยาวคำนวณโดยใช้การวิเคราะห์กระแสเงินสดคิดลด อัตราคิดลดที่บริษัทใช้เท่ากับอัตราผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีเงื่อนไข ลักษณะ และระยะเวลาที่เหลืออยู่เหมือนกับเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทกำลังพิจารณาหามูลค่ายุติธรรม
- มูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้คำนวณโดยใช้ราคาซื้อขายล่าสุด ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินของสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (The Thai Bond Market Association) หรือใช้การวิเคราะห์กระแสเงินสดคิดลด อัตราคิดลดที่บริษัทและบริษัทย่อยใช้เท่ากับอัตราผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีเงื่อนไข ลักษณะ และระยะเวลาที่เหลืออยู่เหมือนกับเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทและบริษัทย่อยกำลังพิจารณาหามูลค่ายุติธรรม
- มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินคำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตและแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่า ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินมูลค่าส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น เส้นอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น บริษัทและบริษัทย่อยได้คำนึงถึงผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์

ในระหว่างปีปัจจุบัน ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

30. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้	–	20,721	–	20,721
ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน	–	(28)	–	(28)

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้	–	5,052	–	5,052

31. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์หลักของบริษัทและบริษัทย่อยในการบริหารจัดการทุน คือ การจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมและการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

บริษัทและบริษัทย่อยบริหารจัดการสถานะของทุนโดยใช้อัตราส่วน Net Interest-Bearing Debt to EBITDA เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 งบการเงินรวมแสดงอัตราส่วนดังกล่าวเป็น 1.42:1 (2557: 0.96:1)

โครงสร้างเงินทุนของกลุ่มบริษัทประกอบด้วยหนี้สินที่รวมถึงเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ตามที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 18 และ 19 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดตามที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 5 และส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทตามที่แสดงในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 บริษัทไม่ได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ นโยบาย หรือกระบวนการในการบริหารจัดการทุน

32. การผูกพัน

32.1 การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าอาคารสำนักงาน และการเช่าที่ดินและอาคารสำหรับติดตั้งสถานีรับส่งสัญญาณ อายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 1 ถึง 3 ปีและ 12 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 บริษัทและบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานดังนี้

	(หน่วย: ล้านบาท)	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2558	2557
จ่ายชำระ		
ภายใน 1 ปี	798	917
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	2,366	2,568
มากกว่า 5 ปี	210	586

ในระหว่างปี 2558 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายจ่ายตามสัญญาเช่าที่รับรู้แล้วในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวนเงิน 2,098 ล้านบาท (2557: 1,922 ล้านบาท)

32.2 การผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายคุณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทและบริษัทย่อยมีการผูกพันรายจ่ายฝ่ายคุณซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องเนื่องกับการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้บริการโทรคมนาคมเป็นจำนวน 2,079 ล้านบาทและ 44 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (2557: 1,788 ล้านบาทและ 177 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) และเกี่ยวเนื่องกับการก่อสร้างสถานีฐานและการซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยจำนวน 48 ล้านบาท และ 6 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (2557: 201 ล้านบาท และ 7 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา)

32.3 เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน

32.3.1 การดำรงเงินฝากธนาคารขั้นต่ำสำหรับเงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า

ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง “การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเงินอิเล็กทรอนิกส์” บริษัท เพย์สบาย จำกัด (บริษัทย่อย) จะต้องฝากเงินที่ได้รับล่วงหน้าจากลูกค้าไว้เป็นเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งไม่ต่ำกว่ามูลค่ายอดคงค้างของเงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของ บริษัท เพย์สบาย จำกัด ได้รวมเงินฝากธนาคารที่ต้องดำรงเงินฝากขั้นต่ำไว้จำนวน 1,896 ล้านบาท (2557: 2,074 ล้านบาท)

32.3.2 เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เงินฝากธนาคารของบริษัทย่อยจำนวน 0.2 ล้านบาท (2557: 0.2 ล้านบาท) ได้นำไปวางเป็นหลักประกันเพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคาร

32.4 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนาม บริษัทและบริษัทย่อยเหลืออยู่เป็นจำนวนเงิน 3,986 ล้านบาท (2557: 7,570 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย ซึ่งส่วนใหญ่ออกให้แก่ กสท โทรคมนาคม เพื่อค้ำประกันการชำระผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทาน

32.5 สัญญาจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณและดำเนินการและบริหารเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทมีการผูกพันจากการว่าจ้างบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณและออกแบบและวางแผนเชิงวิศวกรรม ติดตั้ง และบริการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ โดยบริษัทต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามอัตราที่ระบุในสัญญา

32.6 สัญญาจัดหาอุปกรณ์และให้บริการระบบ Wi-Fi

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯและบริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีภาระผูกพันจากการว่าจ้างบริษัท ยูไนเต็ด อินฟอร์เมชั่น ไฮด์เวย์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นผู้ดำเนินการจัดหาอุปกรณ์และให้บริการในโครงการระบบ Wi-Fi ของบริษัทย่อยแห่งนั้น ซึ่งจะทำการจัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ระบบซอฟต์แวร์ โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น และการดำเนินการซึ่งรวมถึงการให้การสนับสนุนทางด้านเทคนิคในโครงการดังกล่าว โดยบริษัทฯและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา

32.7 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาระยะยาว

- ก. บริษัทฯได้ทำสัญญาซื้อขายกับบริษัทแห่งหนึ่งโดยบริษัทฯจะได้รับสิทธิในการจัดจำหน่ายสินค้า อุปกรณ์และบริการต่าง ๆ สำหรับโทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ของบริษัทดังกล่าวในประเทศไทย โดยบริษัทฯตกลงที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาและ บริษัทฯมีภาระผูกพันเกี่ยวเนื่องกับการสั่งซื้อสินค้าชิ้นต่ำและรายจ่ายขั้นต่ำในการจัดการขายและการตลาดภายใต้สัญญาซื้อขายดังกล่าว
- ข. บริษัทฯและบริษัทย่อยได้ทำสัญญาหลัก (Frame contract) กับบริษัท 2 แห่ง เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์โครงข่ายรวมถึงบริการต่างๆสำหรับระบบโครงข่ายวิทยุคมนาคมของบริษัทฯและบริษัทย่อย โดยราคาสินค้าและค่าบริการเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา
- ค. บริษัทฯได้ทำสัญญาว่าจ้างบริหารจัดการกับบริษัทแห่งหนึ่งเพื่อให้ดำเนินการจัดการดูแล ตรวจสอบ แก้ไขระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทฯ ซึ่งรวมถึงการจัดเตรียมข้อมูลการขายขีดความสามารถของระบบคอมพิวเตอร์ในขนาดตลอดจนการจัดการปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยราคาค่าบริการเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา

33. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างบริษัทฯ และ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”)

- 1) ตามที่ ทีโอที กสท และบริษัทฯ ได้ทำข้อตกลงเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจตทะเบียนรายเดือน (Postpaid) เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2537 และโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card) เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2544 โดยทีโอทีจะเชื่อมโยงโครงข่ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่บริษัทฯให้บริการให้สามารถใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ โดยจะคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราหมายเลขละ 200 บาทต่อเดือน สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจตทะเบียนรายเดือน และในอัตราร้อยละ 18 ของราคาค่าหน้าบัตร (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว) สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card)

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 กทช. (ปัจจุบัน คือ กสทช.) ได้ออกประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมที่จะต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเข้ากับโครงข่ายโทรคมนาคมของตนเมื่อมีการร้องขอ ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารข้ามโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นไปได้ ด้วยดีและให้ผู้เชื่อมต่อโครงข่ายมีสิทธิที่จะเรียกเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ในอัตราที่สะท้อนต้นทุน

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2549 บริษัทฯได้ทำหนังสือแจ้งทีโอทีเพื่อขอเจรจาเกี่ยวกับสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ของบริษัทฯกับโครงข่ายโทรคมนาคมของทีโอที และเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทฯได้ทำหนังสือแจ้งให้ทีโอทีและ กสท ทราบว่า บริษัทฯจะเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ทำกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯเห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวมีการคิดอัตราและวิธีการจัดเก็บที่มีลักษณะขัดแย้งต่อกฎหมายหลายประการ และบริษัทฯได้แจ้งให้ทีโอทีและ กสท ทราบว่าบริษัทฯจะชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับกฎหมาย

เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2549 บริษัทฯได้รับหนังสือแจ้งจากทีโอทีโดยในหนังสือดังกล่าวทีโอทีได้แจ้งว่าบริษัทฯไม่มีสิทธิเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯมิได้เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กทช. และมีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองและข้อตกลงเดิมมิได้ขัดต่อกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้นการเก็บค่าตอบแทนและวิธีการจัดเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ยังคงต้องเป็นไปตามข้อตกลงเดิม และทีโอทีได้แจ้งปฏิเสธการรับชำระเงินค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)

ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 บริษัทฯได้มีหนังสือแจ้งต่อทีโอทีว่าบริษัทฯยินดีที่จะชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมให้แก่ทีโอทีในอัตราตามข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (“RIO”) ของทีโอทีตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก กทช.

- 2) เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 กทข.ได้มีคำชี้ขาดข้อพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมโดยให้ทีโอทีเจรจาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมภายใน 7 วัน และต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่เริ่มเจรจากับบริษัทฯ และต่อมาเลขาธิการ กทข. ได้มีคำสั่งให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำชี้ขาดของ กทข. ซึ่งทีโอทีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ กทข. และเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2550 กทข. ได้มีคำวินิจฉัยเป็นเอกฉันท์ยืนตามคำสั่งของเลขาธิการ กทข. ให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำชี้ขาดของ กทข. ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ทีโอทีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีหมายเลขดำที่ 1523/2550 เพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของ กทข. และคำสั่งของเลขาธิการ กทข. ดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553 ศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้อง ทีโอที ซึ่งทีโอทีได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดแล้ว ขณะนี้ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด
- 3) เนื่องจากทีโอทียังคงปฏิเสธไม่เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ ดังนั้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ จึงได้ส่งจดหมายเรื่องการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปยังทีโอทีเพื่อแจ้งยกเลิกข้อเสนอของบริษัทฯ ในเรื่องที่บริษัทฯ ได้แสดงความประสงค์ที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ในอัตราที่สอดคล้องกับกฎหมายตามที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีการเจรจากันโดยสุจริต และข้อเสนอที่ว่าบริษัทฯ จะนำส่งค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราที่ทีโอทีกำหนดในข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายของทีโอที ซึ่ง กทข. ได้ให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งยกเลิกข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมเดิมทั้งสองฉบับ (Access Charge) ดังนั้นบริษัทฯ จึงบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ในระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้ในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท และตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ ได้หยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในงบการเงิน เพราะเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมดังกล่าวได้สิ้นสุดลงจากการยกเลิกสัญญา
- 4) เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 ทีโอทีได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลาง (คดีหมายเลขดำที่ 1097/2554) และคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2554 เรียกร้องให้ กสท. และบริษัทฯ ร่วมกันชำระค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) อันได้แก่ (1) ค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลง Postpaid และ Prepaid Card โดยคำนวณนับตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือน และ (2) ค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลง Postpaid และ Prepaid Card ที่มีจำนวนครั้งหนึ่งของผลประโยชน์ตอบแทนที่ กสท. ได้รับจากบริษัทฯ โดยคำนวณนับตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี รวมเป็นจำนวนที่ทีโอทีเรียกร้องให้บริษัทฯ รับผิดชอบทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาท ต่อมาบริษัทฯ ได้รับแจ้งเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2557 ว่าทีโอทีได้แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 โดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนค่าเสียหายพร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยจากจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาทเป็นจำนวน 245,638 ล้านบาท (คำนวณถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557) ส่วนประเด็นอื่น ๆ ในคดีไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง
- 5) แม้ว่า กทข. จะได้มีคำชี้ขาดข้อพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้ ทีโอทีเข้าเจรจาเพื่อทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ และเลขาธิการ กทข. ได้ออกมาตรการบังคับทางปกครอง (คำปรับทางปกครอง ในอัตราวันละ 20,000 บาท จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการ กทข. ครบถ้วน) บังคับให้ ทีโอที เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับบริษัทฯ ให้แล้วเสร็จ แต่ทีโอทีก็ยังมิได้เข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายกับบริษัทฯ จนถึงปัจจุบัน โดยทีโอทีได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของ กทข. และมาตรการบังคับทางปกครองของเลขาธิการ กทข. ดังกล่าว และเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2555 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษา (คดีหมายเลขดำที่ 1033/2553 และคดีหมายเลขแดงที่ 1178/2555) ให้ยกคำฟ้องของทีโอทีโดยเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ทีโอทีไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองกลางจึงได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯ เชื่อว่า บริษัทฯ ไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายในอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ที่ระบุไว้ในข้อตกลงเดิมทั้งสองฉบับ เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นไปตามกฎหมายในปัจจุบัน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งประกาศ กทข. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย) และบริษัทฯ ได้มีหนังสือบอกเลิกข้อตกลงเดิมแล้ว ดังนั้นผู้บริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลสรุปของข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต ไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ

ผลกระทบสุทธิ (ก่อนภาษีเงินได้) จากการที่บริษัทฯ หยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายตามข้อตกลงเดิม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ทำให้บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายลดลงประมาณ 68,357 ล้านบาท

ถึงแม้ว่าบริษัทฯ จะหยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 แล้วก็ตาม บริษัทฯ ได้บันทึกสำรองค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากผลสรุปของข้อพิพาทหรือกระบวนการพิจารณาคดีดังกล่าวข้างต้นไว้ในบัญชีจำนวนหนึ่งตามความเห็นที่เหมาะสม

34. ข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ (สัญญาสัมปทาน)

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีข้อพิพาทหลายคดีซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ภายใต้สัญญาสัมปทานที่สำคัญดังนี้

- (ก) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการที่ได้รับจากบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“DPC”) จากการที่บริษัทฯ ได้ให้ DPC ใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ

ในปี 2545 กสท ได้แจ้งให้บริษัทฯ ทราบว่า กสท จะเรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการที่บริษัทฯ ได้รับจาก DPC จากการที่บริษัทฯ ได้ให้ DPC ใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ และได้ทำหนังสือลงวันที่ 25 สิงหาคม 2546 แจ้งให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศดังกล่าวให้แก่ กสท เป็นจำนวน 477 ล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2547 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยเรียกให้บริษัทฯ ชำระเงินพร้อมเบี้ยปรับสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศคำนวณถึงวันที่ยื่นข้อพิพาทรวมทั้งสิ้น 692 ล้านบาท และได้เรียกให้บริษัทฯ ชำระเงินค่าปรับจนกว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนครบถ้วน

เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2558 บริษัทฯ ได้รับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการแจ้งว่าคณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้ยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสท ต่อมา บริษัทฯ ได้รับแจ้งเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 ว่า กสท ได้ฟ้องร้องเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลาง ขณะนี้ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ จึงยังคงตั้งสำรองผลประโยชน์ตอบแทนจำนวนหนึ่งไว้ในงบการเงิน

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับวิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท อันเกิดจากส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2548 และวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 กสท ได้ทำหนังสือแจ้งให้บริษัทฯ ทราบว่า วิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนของบริษัทฯ นับตั้งแต่วันที่บริษัทฯ ได้รับอนุมัติส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายจากที่ไต่ถามไม่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทฯ ต้องนำส่งให้แก่ กสท ต่ำไปเป็นจำนวน 448 ล้านบาท (คำนวณตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2539 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2547) อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ เห็นว่าบริษัทฯ ได้ใช้วิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนตามแนวทางที่เคยได้รับแจ้งจาก กสท ดังนั้น บริษัทฯ จึงมิได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายดังกล่าวไว้ในงบการเงิน เนื่องจากเห็นว่ามีการชำระเงินถูกต้องแล้ว

ในปี 2550 กสท จึงได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องเงินผลประโยชน์ตอบแทน พร้อมเบี้ยปรับรวมเป็นเงิน 749 ล้านบาทจากบริษัทฯ ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่า คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

ในปี 2554 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทเพื่อเรียกให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ในเรื่องเดียวกันนี้อีกเป็นจำนวน 16 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ ซึ่งคณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 ให้ยกข้อเรียกร้องที่ กสท ขอให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมอันเกิดจากส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ต่อมาบริษัทฯ ได้รับแจ้งว่า กสท ได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2557 บริษัทฯ เชื่อว่าคำพิพากษาของศาลปกครองกลางจะไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (ค) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม (ภาษีสรรพสามิต) ตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมในปีสัมปทานที่ 12 ถึงปีสัมปทานที่ 16 จำนวน 16,887 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ รวมเป็นเงินจำนวนทั้งหมดประมาณ 23,164 ล้านบาท โดยคำร้องเสนอข้อพิพาทของ กสท ดังกล่าวมิได้อ้างถึงสาเหตุที่บริษัทฯ นำส่งผลประโยชน์ตอบแทนไม่ครบถ้วน (บริษัทฯ คาดว่าจำนวนเงินที่เรียกร้องดังกล่าวเป็นเรื่องของเงินค่าภาษีสรรพสามิตที่บริษัทฯ ได้ชำระให้แก่กรมสรรพสามิตไปและนำมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้องนำส่งให้แก่ กสท ตามมติของคณะรัฐมนตรี และตามหนังสือของ กสท)

อย่างไรก็ดี คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาด ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2555 ให้บริษัทฯ ชะงักคดีและยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสท ทั้งหมด ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2555 กสท ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลปกครองกลางเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าว ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559 ศาลปกครองกลางพิพากษาไม่เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่พิพาท อย่างไรก็ตาม กสท มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดภายใน 30 วันนับแต่วันที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษา

- (ง) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯทั้งก่อนและหลังประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับ

ในปี 2549 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับการเรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 11 ถึงปีสัมปทานที่ 14 จากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯก่อนประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับเป็นจำนวน 14 ล้านบาท

ซึ่งต่อมาในปี 2553 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ในเรื่องเดียวกันนี้อีกเป็นจำนวน 4 ล้านบาท ในปี 2554 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในปีสัมปทานที่ 16 (16 กันยายน 2549 – 15 กันยายน 2550) ที่ขาดไปรวมทุกคดีเป็นจำนวนประมาณ 4,026 ล้านบาท พร้อมชำระเบี้ยปรับอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือนของเงินที่ค้างชำระ เนื่องจากบริษัทฯคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท โดยการหักกลบระหว่างรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบการรายอื่นและรายจ่ายค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯถูกผู้ประกอบการรายอื่นเรียกเก็บ แต่ กสท เรียกร้องให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนของรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯได้รับจากผู้ประกอบการรายอื่นทั้งหมดโดยไม่ให้นำรายจ่ายค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯถูกผู้ประกอบการรายอื่นเรียกเก็บมาหักออก

ในปี 2555 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 17 เป็นจำนวน 3,860 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ และในปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเป็นอีกคดีหนึ่งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการโดยเรียกร้องให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 18 เป็นจำนวน 3,340 ล้านบาท พร้อมเบี้ยปรับ

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 คณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาด ให้ยกข้อเรียกร้องที่ กสท ขอให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเฉพาะข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 90/2554 (หมายเลขแดงที่ 75/2557) สำหรับปีสัมปทานที่ 16 เป็นจำนวนเงิน 4 ล้านบาท ซึ่งต่อมาบริษัทฯได้รับแจ้งว่า กสท ได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2557

นอกจากนี้ ในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม สำหรับปีสัมปทานที่ 19 เป็นจำนวน 3,667 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ และผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 3,914 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯมิได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมที่ กสท เรียกเก็บข้างต้นไว้ในงบการเงิน เนื่องจากจากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเห็นว่า บริษัทฯไม่มีหน้าที่ต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมให้แก่ กสท ตามที่ กสท เรียกร้อง ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อมั่นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (จ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯและ กสท เกี่ยวกับการส่งมอบเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศ (Towers) ที่ติดตั้งและเปิดให้บริการแล้วให้แก่ กสท ตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 กสท ได้เสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์เสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศที่ติดตั้งและเปิดให้บริการแล้วจำนวน 121 ต้นให้แก่ กสท ในปี 2552 กสท ได้เพิ่มจำนวนเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศที่เรียกร้องให้บริษัทฯส่งมอบจากจำนวน 121 ต้น เป็นจำนวน 3,873 ต้น และในปี 2555 กสท ได้เพิ่มจำนวนเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศจากจำนวน 3,873 ต้นเป็นจำนวน 4,968 ต้น หากไม่สามารถส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์ได้ให้บริษัทฯชำระค่าเสียหายแทนเป็นเงินรวมเป็นมูลค่าความเสียหายทั้งสิ้น 2,392 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2556 กสท ได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลางเรียกร้องให้บริษัทฯส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์เสาโครงเหล็กเพิ่มเติมอีก 696 ต้น หรือรวมเป็นมูลค่าความเสียหายตามฟ้องจำนวนทั้งสิ้น 351 ล้านบาท (รวมดอกเบี้ย)

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 บริษัทฯได้รับแจ้งว่า กสท ได้แก้ไขเพิ่มเติมคำเสนอข้อพิพาทโดยเรียกร้องให้บริษัทฯ ส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์เสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศอีกจำนวน 48 ต้น หากไม่สามารถส่งมอบได้ให้บริษัทฯชำระค่าเสียหายแทนเป็นเงินอีกจำนวน 20 ล้านบาท ส่วนประเด็นอื่น ๆ ในข้อพิพาทไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด

บริษัทฯ เห็นว่าเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศพิพาทมิได้เป็นเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน แต่เป็นอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่มีหน้าที่ต้องโอนกรรมสิทธิ์ในเสาอากาศและอุปกรณ์พิพาทให้แก่ กสท. แต่อย่างใด ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการและศาล ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการและคำพิพากษาของศาลปกครองกลางไม่น่าส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (จ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท. เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมอันเกิดจากการหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริม (Content) ของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้

ในปี 2550 กสท. ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจำนวนประมาณ 24 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ โดยอ้างว่าบริษัทฯ ได้ชำระผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 13 และ 14 (ระหว่าง 16 กันยายน 2546 – 15 กันยายน 2548) ไม่ครบถ้วน เนื่องจากบริษัทฯ ได้หักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริมของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้ก่อนการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทน โดยไม่ได้รับอนุมัติจาก กสท. ซึ่งตามสัญญาสัมปทานห้ามมิให้หักค่าใช้จ่าย ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 คณะอนุญาโตตุลาการเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดให้บริษัทฯ ชำระเงินจำนวนประมาณ 24 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันยื่นเสนอข้อพิพาท (28 ธันวาคม 2550) จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ซึ่งบริษัทฯ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกคำร้องของบริษัทฯ

ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ได้พิจารณาคำชี้ขาด คำพิพากษา และมีความเห็นทางกฎหมายถึงความเชื่อมั่นในข้อต่อสู้ทั้งประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายว่า บริษัทฯ ไม่ควรที่จะต้องรับผิดชอบในผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมอันเกิดจากการหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริม (Content) ของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้ในปีสัมปทานที่ 13 และ 14 ดังกล่าว

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ มีความเชื่อมั่นในเหตุผลและข้อต่อสู้ในการอุทธรณ์ทั้งในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าว โดยบริษัทฯ ได้ยื่นอุทธรณ์เพื่อขอเพิกถอนคำชี้ขาดและคำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558

ในปี 2553 ถึงปี 2556 กสท. ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 18 อีกรวมเป็นจำนวน 338 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ ต่อมา ในปี 2558 กสท. ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 19 และปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 153 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ รวมทั้งสิ้น กสท. เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวนเงิน 491 ล้านบาท โดยข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 20 มีลักษณะเช่นเดียวกันกับข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 13 และ 14 ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ (ยกเว้นข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 16)

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 คณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดเฉพาะข้อพิพาทหมายเลขคำที่ 90/2554 (หมายเลขแดงที่ 75/2557) ให้บริษัทฯ ชำระเงินตามที่ กสท. เรียกร้องสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 จำนวนประมาณ 96 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันที่ 14 ธันวาคม 2550 จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าคำชี้ขาดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองและกฎเกณฑ์ของ กสท. ที่เกี่ยวข้อง บริษัทฯ จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2557 เพื่อขอเพิกถอนคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 อนึ่ง คำชี้ขาดในข้อพิพาทดังกล่าวมีผลทางกฎหมายเฉพาะข้อพิพาทเท่านั้น โดยไม่มีผลทางกฎหมายและผลผูกพันต่อข้อพิพาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯ ไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท. เรียกเก็บเพิ่มเติมอันเกิดจากการหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริม (Content) ของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้ข้างต้นเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 491 ล้านบาท (ไม่รวมดอกเบี้ย) ไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่า ผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวทั้งหมดไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้บริการบัตรเติมเงิน (Prepaid Service Revenue) ระบบบริการจีดีให้ยืม

ในปี 2553 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 จำนวนประมาณ 23 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ โดยอ้างว่าบริษัทฯ นำรายได้จากบริการบัตรเติมเงิน (Prepaid Service Revenue) ระบบจีดีให้ยืมมาคำนวณผลประโยชน์จากบริการดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ กสท และบริษัทฯ ได้ยอมรับและถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่เริ่มสัญญาสัมปทาน

ในปี 2554 ถึงปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 18 อีกประมาณ 295 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ ต่อมา ในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 19 และปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 58 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ รวมทั้งสิ้น กสท เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวนเงิน 353 ล้านบาท โดยข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 20 มีลักษณะเช่นเดียวกับข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ (ยกเว้นข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 16)

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 คณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดเฉพาะข้อพิพาทหมายเลขคำที่ 90/2554 (หมายเลขแดงที่ 57/2557) ให้บริษัทฯ ชำระเงินตามที่ กสท เรียกร้องสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 จำนวนประมาณ 51 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันที่ 14 ธันวาคม 2550 จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าคำชี้ขาดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองและกฎเกณฑ์ของ กสท. ที่เกี่ยวข้อง บริษัทฯ จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2557 เพื่อขอเพิกถอนคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 อนึ่ง คำชี้ขาดในคดีดังกล่าวมีผลทางกฎหมายเฉพาะคดีเท่านั้น โดยไม่มีผลทางกฎหมายและผลผูกพันต่อคดีพิพาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯ ไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท เรียกเก็บเพิ่มเติมข้างต้นเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 353 ล้านบาทไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าผลประโยชน์ตอบแทนข้างต้นไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของกสท

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับค่าบริการที่ลูกค้าปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียน (สำหรับการโทรศัพท์ภายในประเทศ) ซึ่งไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้

ในปี 2549 ถึงปี 2558 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจำนวนรวมกันประมาณ 52 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ โดยอ้างว่าบริษัทฯ ได้ชำระผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 11 ถึง ปีสัมปทานที่ 18 ไม่ครบถ้วนเนื่องจากบริษัทฯ ได้หักหนี้เสียกรณีลูกค้าปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียนออกจากรายได้ก่อนการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯ ไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท เรียกเก็บเพิ่มเติมข้างต้นเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 52 ล้านบาทไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าผลประโยชน์ตอบแทนข้างต้นไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท อีกทั้ง กสท ก็ได้เคยยกเว้นไม่เรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนจากรายได้ค่าบริการอันเกิดจากการปลอมแปลงดังกล่าว นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวไม่น่าส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของกสท

- (ณ) ข้อพิพาทอื่นเกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทาน

นอกเหนือจากข้อพิพาทตามที่กล่าวข้างต้น ในระหว่างปี 2552 – 2556 กสท ยังได้ยื่นข้อเรียกร้องอีกหลายคดีต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตามสัญญาสัมปทานเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 263 ล้านบาท ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการอนุญาโตตุลาการและศาล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯ ไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท เรียกเก็บเพิ่มเติมข้างต้นเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 263 ล้านบาท ไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าผลประโยชน์ตอบแทนที่ กสท เรียกร้องมาไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท และฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อมั่นว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวไม่น่าส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

(ญ) หนังสือจาก กสท ให้ปฏิบัติตามข้อ 14.8 ข้อ 2.1 และข้อสัญญาอื่นๆของสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2556 บริษัทฯ ได้รับหนังสือจาก กสท แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาที่เกี่ยวกับข้อห้ามการแข่งขันตามข้อ 14.8 ของสัญญาสัมปทาน (หนังสือ 14.8) และได้แจ้งให้บริษัทฯ ดำเนินการแก้ไข และต่อมา กสท ได้ส่งหนังสือเป็นรายเดือนขอให้บริษัทฯ ระงับการที่ผู้ให้บริการของบริษัทฯ โอนย้ายไปยัง ดีแทค ไตรเน็ต และเรียกร้องค่าเสียหายโดยหากนับค่าเสียหายระหว่างเดือนกันยายน 2556 ถึงเดือนพฤษภาคม 2558 เท่ากับ 16,468 ล้านบาท รวมทั้งได้กล่าวอ้างในหนังสือฉบับลงวันที่ 10 มกราคม 2557 ว่าบริษัทฯ ปฏิบัติผิดสัญญาสัมปทานในข้อ 14.8 และ ข้อ 2.1 เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ และยังได้อ้างอีกว่าบริษัทฯ ขำระผลประโยชน์ตอบแทนไม่ครบถ้วน (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 34 (ง)) อีกทั้งอ้างว่าบริษัทฯ ผิดสัญญาสัมปทานในข้ออื่นๆ โดยหากบริษัทฯ ไม่แก้ไขให้ถูกต้องภายใน 90 วัน นับแต่ได้รับหนังสือลงวันที่ 10 มกราคม 2557 กสท จะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาต่อไป และขอสงวนสิทธิเรียกค่าเสียหายด้วย

ต่อมา กสท ส่งหนังสือลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2557 วันที่ 9 กันยายน 2557 และวันที่ 23 กันยายน 2557 แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาที่เกี่ยวกับข้อห้ามการแข่งขันตามข้อ 14.8 และข้อสัญญาอื่นๆ ของสัญญาสัมปทาน รวมทั้งสร้างความเสียหายให้แก่ กสท ด้วยการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ดีแทค ไตรเน็ต เข้าถือหุ้นในดีแทค ไตรเน็ต และโอนย้ายผู้ให้บริการของบริษัทฯ ไปยังดีแทค ไตรเน็ต กสท แจ้งอีกว่าจะนำกรณีดังกล่าวเสนอเป็นข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้ยืนยันกลับไปยัง กสท ตามหนังสือลงวันที่ 11 เมษายน 2557 วันที่ 21 สิงหาคม 2557 และวันที่ 3 ตุลาคม 2557 ว่าบริษัทฯ ไม่ได้ผิดสัญญาให้ดำเนินการฯ และ กสท ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาแต่อย่างใด โดยในการดำเนินการทุกขั้นตอน บริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามสัญญาสัมปทานและบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสิ้น ข้อกล่าวอ้างของ กสท ที่ว่าบริษัทฯ ทำผิดสัญญาสัมปทานข้ออื่น ๆ นั้นส่วนใหญ่เป็นข้อพิพาทที่ยังไม่เป็นที่ยุติและยังคงอยู่ในขั้นตอนกระบวนการอนุญาโตตุลาการ และกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองที่ กสท ควรรอผลคดีให้ถึงที่สุดก่อน บริษัทฯ ขอสงวนสิทธิ์ต่าง ๆ ที่บริษัทฯ พึ่งมีตามสัญญาสัมปทานและตามกฎหมายทุกประการ โดยไม่ถือว่าหนังสือดังกล่าวเป็นการสละสิทธิ์หรือการสละเงื่อนไขใด ๆ ที่บริษัทฯ พึ่งมีตามสัญญาสัมปทานหรือตามกฎหมายทั้งสิ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯ มิได้บันทึกค่าเสียหายตามที่ กสท เรียกร้อง เนื่องจากเมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าการกระทำของบริษัทฯ สอดคล้องกับสัญญาสัมปทานและกฎหมายทุกประการ กสท ไม่อาจอ้างเหตุที่ระบุไว้ในหนังสือของ กสท ดังกล่าวข้างต้น เพื่อบอกเลิกสัญญาสัมปทานกับบริษัทฯ ได้โดยชอบด้วยกฎหมายและบริษัทฯ ย่อมมีสิทธิประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้ตามกฎหมายและสัญญาสัมปทานทุกประการ

(ฎ) คดีฟ้องร้องระหว่าง ดีแทค ไตรเน็ต และ กสท เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2557 ดีแทค ไตรเน็ต ได้รับคำฟ้องที่ กสท ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางโดยอ้างว่าดีแทค ไตรเน็ต ได้ทำละเมิดต่อ กสท ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเน็ต ไปเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีไว้ใช้สำหรับให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ ของบริษัทฯ กสท จึงเรียกร้องให้ดีแทค ไตรเน็ต รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์ออกไปและห้ามมิให้ติดตั้งหรือเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์ของดีแทค ไตรเน็ตกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ ของบริษัทฯ รวมทั้ง เรียกร้องให้ดีแทค ไตรเน็ต ชดใช้ค่าเสียหายแก่ กสท เป็นเงินเดือนละ 42 ล้านบาท (ซึ่งภายหลังแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเป็นเดือนละ 44 ล้านบาท) นับถัดจากวันยื่นฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนอุปกรณ์โทรคมนาคมของดีแทค ไตรเน็ตออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ ของบริษัทฯ

นอกจากนี้ กสท ได้ขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ กสท ในระหว่างการพิจารณาคดีโดยห้ามมิให้ดีแทค ไตรเน็ต นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz ไปติดตั้ง เชื่อมต่อ หรือใช้ร่วมกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2557 ศาลปกครองกลางมีคำสั่งยกคำขอให้ศาลกำหนดวิธีการชั่วคราวของ กสท

จากการพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าการติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเน็ตกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมของบริษัทฯ เป็นการกระทำไปโดยการเข้าทำสัญญาการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันและสัญญาการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมต่อกันซึ่งเป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายและประกาศ กสท. ที่เกี่ยวข้องทุกประการ จึงไม่อาจถือว่าเป็นการกระทำการละเมิดต่อ กสท

35. ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม

ตามที่บริษัทฯ และ กสท มีข้อโต้แย้งกันตั้งแต่ปี 2556 เรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อ 2.1 ของสัญญาสัมปทานเกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 34 (ญ) เนื่องจากบริษัทฯ ได้ติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์ย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนต บนเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน กสท จึงขอให้บริษัทฯ รื้อถอนอุปกรณ์ย่านความถี่ 2.1 GHz ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานภายในกำหนดเวลา 15 วัน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว กสท จะเสนอข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ

ต่อมา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยอ้างว่าได้รับความเสียหายจากการที่บริษัทฯ ปฏิบัติผิดสัญญาสัมปทานข้อ 2.1 และข้อ 2.3 ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานไปให้ดีแทค ไตรเนตร่วมใช้เพื่อติดตั้งและเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนตกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน กสท จึงเรียกร้องให้บริษัทฯ รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมดังกล่าวของดีแทค ไตรเนต หรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นที่ติดตั้งและเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานออกไป และให้ชดเชยค่าเสียหายจำนวนประมาณ 658 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี หากไม่รื้อถอน กสท ขอให้ชดเชยค่าเสียหายรายเดือนประมาณเดือนละ 44 ล้านบาท นับถัดจากวันยื่นคำเสนอข้อพิพาทเป็นต้นไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนต ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน นอกจากนั้น กสท ยังห้ามมิให้บริษัทฯ นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานไปให้ดีแทค ไตรเนต หรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นใช้ร่วมโดยการติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz ของผู้ให้บริการดังกล่าวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กสท เป็นลายลักษณ์อักษร ปัจจุบันคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

บริษัทฯ ได้รับคำสั่งศาลปกครองกลางให้บริษัทฯ ไปให้ถ้อยคำต่อศาลในวันที่ 24 ตุลาคม 2557 เพื่อพิจารณาคำร้องของ กสท ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ กสท ในระหว่างการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ด้วยการขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้บริษัทฯ นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz หรือไปให้ดีแทค ไตรเนตหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นใช้ร่วมเป็นการชั่วคราวในระหว่างการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งต่อมา บริษัทฯ ได้ยื่นคำคัดค้านคำร้องดังกล่าวของ กสท เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2557 และวันที่ 7 พฤศจิกายน 2557 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2558 บริษัทฯ ได้รับคำสั่งศาลปกครองกลางกรณีขอใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ โดยศาลปกครองได้มีคำสั่งตามคำขอของ กสท ห้ามมิให้บริษัทฯ ดำเนินการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่ได้มาจากการจัดหาและจัดสร้างตามสัญญาให้ดำเนินการ ไปใช้โดยการติดตั้งหรือเชื่อมต่อเครื่องอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz หรือไปให้ดีแทค ไตรเนตหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นใช้ร่วมโดยการติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนตหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้นจนกว่าคณะอนุญาโตตุลาการจะมีคำชี้ขาดหรือศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น เนื่องจากคำสั่งกรณีขอใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการมีผลใช้บังคับในทันที บริษัทฯ จึงระงับการติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมบนย่านความถี่ 2.1 GHz เข้ากับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่ได้มาจากการจัดหาและจัดสร้างตามสัญญาให้ดำเนินการ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ แล้ว บริษัทฯ เห็นว่าการให้ดีแทค ไตรเนตและผู้รับใบอนุญาตรายอื่นติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมของบริษัทฯ เป็นการกระทำตามวิธีการตามสัญญาการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันและสัญญาการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายและประกาศ กสทช. ที่เกี่ยวข้องทุกประการ คำสั่งศาลปกครองกลางดังกล่าวอาจมีผลก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทฯ และผู้ประกอบการรายอื่นซึ่งเป็นผู้สัญญาการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันกับบริษัทฯ บริษัทฯ จึงได้ขอทบทวนคำสั่งศาลปกครองกลางกรณีขอใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2558 ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2558 บริษัทฯ และ กสท ได้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันโดยบริษัทฯ และ กสท ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขบางประการตามบันทึกข้อตกลงและร่วมกันยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อยกเลิกคำสั่งศาลปกครองกรณีขอใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ต่อมา เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2558 ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองกลางโดยยกคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯ มิได้บันทึกค่าเสียหายตามที่ กสท เรียกร้อง เนื่องจากเมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าการกระทำของบริษัทฯ สอดคล้องกับสัญญาสัมปทานและกฎหมายทุกประการ และเชื่อว่าบริษัทฯ มีสิทธิให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเข้าร่วมใช้โครงข่ายโทรคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมได้ตามกฎหมายและตามสัญญาสัมปทาน

36. ความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญบางประการ

36.1 การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (เรียกโดยย่อว่า “กสทช.”) ซึ่งถูกจัดตั้งโดยผลของ พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เป็นองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งจัดสรรและบริหารคลื่นความถี่ ซึ่งได้มีการแต่งตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2554

ทั้งนี้ กสทช. มีอำนาจออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น การกำหนดโครงสร้างและอัตราค่าบริการ การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่าง ๆ อาจมีผลกระทบในเชิงลบต่อบริษัทในด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการดำเนินการตามกฎหมายของธุรกิจของบริษัทฯ หรือการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพตลาด

อย่างไรก็ตาม การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ จะครบกำหนดการให้บริการในวันที่ 15 กันยายน 2561 และใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน 2.1 GHz ของบริษัทฯ จะสิ้นสุดในวันที่ 6 ธันวาคม 2570 ดังนั้น กระบวนการในการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ใหม่เพียงพอและมีต้นทุนการได้มาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประกอบกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อบริษัทและบริษัทฯ ย่อยในการดำเนินธุรกิจในการโทรคมนาคมในปัจจุบัน และส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจในอนาคต รวมถึงการลงทุนเพิ่มเติมที่มากพอที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

36.2 ภาระต้นทุนของบริษัทฯ ในการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้ประกอบการบางรายยังไม่ชัดเจน

ตาม พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้บริการเชื่อมต่อจะต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการบางรายยังไม่ได้เจรจาตกลงเข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายกับบริษัทฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทีโอที ซึ่งเป็นคู่สัญญาหลักกับบริษัทฯ ตามข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายซึ่งทำขึ้นในปี 2537 และ 2544 ซึ่งภายใต้สัญญาดังกล่าว ทีโอทีกำหนดให้บริษัทฯ ต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราคงที่ต่อเลขหมายต่อเดือนและอัตราร้อยละตามราคาระบบสำหรับลูกค้าระบบเดิมเงิน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้ประกอบการ รวมทั้งบริษัทฯ ต้องดำเนินการโดยสอดคล้องกับ พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคมและประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย บริษัทฯ เห็นว่าค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ซึ่งทีโอทีกำหนดขึ้นตามกฎหมายเดิมไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไปเนื่องจากไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย

36.3 ผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทานกับ กสท

สัญญาสัมปทานกำหนดให้บริษัทฯ มีภาระที่ต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนจากการให้บริการให้แก่ กสท ปัจจุบัน กสท ซึ่งเป็นคู่สัญญาของ บริษัทฯ ภายใต้สัญญาสัมปทาน ได้แปรสภาพเป็นผู้ประกอบการซึ่งแข่งขันกับบริษัทในกิจการโทรคมนาคม ระยะเวลาการดำเนินการภายใต้สัญญาความร่วมมือการงานของผู้ประกอบการรายอื่นสิ้นสุดก่อนระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ ซึ่งผู้ประกอบการรายอื่นที่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ในฐานะผู้รับใบอนุญาต อาจมีภาระต้นทุนที่น้อยกว่าจำนวนผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทฯ ต้องชำระให้แก่ กสท ตามสัญญาสัมปทาน และอาจทำให้บริษัทฯ อยู่ในฐานะเสียเปรียบทางการแข่งขันซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้จากการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ

36.4 สัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3

สืบเนื่องจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 292/2550) ที่ได้ให้ความเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งของบริษัทฯ ไม่ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 (“พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ”) ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ แต่ กสท จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตาม พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ (กล่าวคือ กสท ต้องเสนอคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 พิจารณาและนำความเห็นของคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 ดังกล่าวประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี) และเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาถึงผลกระทบ และความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะ

ต่อมาคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 ได้ให้ความเห็นเบื้องต้นต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (“กระทรวงฯ”) โดยไม่รับรองเฉพาะการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3 ในประเด็นเรื่องการปรับลดผลประโยชน์ตอบแทน

เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมือการให้ถูกต้องตามแนวทางปฏิบัติของ พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ตามที่กระทรวงฯ เสนอ ซึ่งกระทรวงฯ เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเจรจาผลประโยชน์ตอบแทนจากการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมือการงาน (“คณะกรรมการฯ”) เพื่อทบทวนการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ว่าคณะกรรมการฯ ไม่อาจพิจารณาข้อเสนอของ บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานได้ เนื่องจากข้อเสนอนั้น เกินกว่าอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และเห็นควรส่งเรื่องให้ กสทช. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหลักเกณฑ์และมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบัน พรบ.ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ได้ถูกยกเลิกและมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อบังคับใช้แทน อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันยังมีความคืบหน้าในเรื่งดังกล่าวและบริษัทก็ไม่ทราบได้ว่ากฎหมายใหม่จะส่งผลกระทบต่อเรื่องนี้ และคณะรัฐมนตรีจะมีข้อสรุปในการดำเนินการต่อไปอย่างไร หรือจะใช้ดุลพินิจอย่างไร ในขณะที่บริษัทฯ จึงยังไม่สามารถประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้

อย่างไรก็ดี บริษัทฯ เชื่อว่าสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งได้กระทำขึ้นโดยสุจริต และหากมีการกระทำใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับ พรบ.ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ กรณีดังกล่าวก็ไม่ได้เกิดจากการกระทำของบริษัทฯ

36.5 ความเสี่ยงจากข้อกำหนดทางกฎหมายและนิติกรรมสัญญาเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างด้าว

การประกอบธุรกิจของบริษัทฯ อยู่ภายใต้ข้อจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 (“พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว”)

การฝ่าฝืนสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวอาจส่งผลให้มีการยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือบอกเลิกสัญญาความร่วมมือการงาน และส่งผลให้บริษัทฯ และ/หรือ บริษัทย่อยไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

อย่างไรก็ตาม มาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กำหนดว่าหากบริษัทใดมีหุ้นที่ถือโดยคนต่างด้าวไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมดของบริษัท ให้ถือว่าบริษัทนั้นเป็นบริษัทไทย

จากข้อมูลบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ พบว่า บริษัทฯ มีหุ้นที่ถือโดยคนต่างด้าวไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมดของบริษัทฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงถือเป็นบริษัทไทยตามความในมาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยเมื่อเดือนกันยายน 2555 บริษัทฯ ได้รับหนังสือยืนยันจากกระทรวงพาณิชย์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบตามพรบ.นี้ ยืนยันว่าบริษัทฯ เป็นบริษัทไทยตามมาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

นอกจากนี้ บริษัทฯ เห็นว่ายังไม่มีความชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ทำให้บริษัทฯ อาจมีความเสี่ยงดังกล่าวในการประกอบกิจการของบริษัทฯ เนื่องจาก พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว แม้ว่าจะมีการใช้บังคับมากกว่า 10 ปี แต่ยังไม่มีความชัดเจนของศาลฎีกาหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นแทนหรือ “นอมินี” (Nominee) ตามมาตรา 36 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เพื่อให้บริษัทฯ สามารถนำมาใช้ในการประเมินหรือคาดการณ์ผลกระทบจากการใช้บังคับ หรือการตีความบทบัญญัติดังกล่าวที่อาจมีต่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้

จากปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวดังกล่าวทำให้เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 บริษัทฯ แห่งหนึ่งได้ยื่นข้อกล่าวหาทักสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินคดีอาญากับบริษัทฯ (รวมทั้งกรรมการ ผู้ถือหุ้นบางรายของบริษัทฯ และกรรมการของผู้ถือหุ้นดังกล่าว) โดยกล่าวหาว่าบริษัทฯ ประกอบกิจการโทรคมนาคมฝ่าฝืน พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวซึ่งกรณีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2554 ผู้ถือหุ้นรายย่อยของบริษัทฯ รายหนึ่ง (ซึ่งถือหุ้นบริษัทฯ จำนวน 100 หุ้น) ได้ยื่นฟ้องหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง กสทช. ต่อศาลปกครองกลาง โดยกล่าวหาว่า บริษัทฯ เป็น “คนต่างด้าว” ตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และได้มีคำร้องขอให้ศาลปกครองกลางสั่งเพิกถอนสิทธิในการประกอบกิจการของบริษัทฯ ซึ่งทั้งสองคดีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศาล

ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2558 ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษา โดยศาลปกครองกลางไม่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิในการประกอบกิจการของบริษัท แต่อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองได้มีคำสั่งให้ กสทช. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดโดยให้พิจารณาว่าบริษัท กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือมีการกระทำที่ลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวหรือไม่ภายใน 90 วันนับแต่วันที่สุดคดีถึงที่สุด บริษัทฯ และ กสทช. ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

เมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ แล้ว เห็นว่าบริษัทฯ ไม่ได้เข้าข่ายเป็นบริษัทที่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือมีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2554 อันจะมีผลทำให้บริษัทฯ เสียสิทธิในการประกอบกิจการ

บริษัทฯ ยังคงเชื่อมั่นว่าบริษัทฯ มิได้เป็น “คนต่างด้าว” และได้ปฏิบัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอย่างถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม หากท้ายที่สุด บริษัทฯ ถูกตัดสิน (โดยคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งถึงที่สุดแล้ว) ว่าไม่มีสถานะเป็นบริษัทไทยตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และเหตุดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข อาจถือเป็นเหตุให้ กสทช. บอกลิขสัญญาร่วมการงาน หรือ กสทช. ยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมของบริษัทฯ ได้

36.6 ประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555

กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555 (“ประกาศครอบงำกิจการ”) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2555 ซึ่งประกาศครอบงำกิจการได้กำหนดว่า “การครอบงำกิจการ” หมายถึง “การมีอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยคนต่างด้าวในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การดำเนินงาน การแต่งตั้งกรรมการ การแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง อันอาจมีผลต่อการบริหารกิจการหรือการประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ โดย (ก) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด (ข) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือ (ค) การแต่งตั้งหรือการถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด”

บริษัทฯ เห็นว่า

(ก) ณ วันที่ กสทช. มีประกาศครอบงำกิจการนั้น ประกาศครอบงำกิจการดังกล่าวไม่สามารถใช้บังคับกับบริษัทที่เป็นผู้ได้รับสัมปทานอยู่ก่อนและได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 305 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประกอบกับวรรคแรกแห่งมาตรา 80 ของ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมได้ เนื่องจากบริษัทฯ ไม่ใช่ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. ซึ่งความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ก็สอดคล้องกับความเห็นของบริษัทฯ ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประกาศครอบงำกิจการได้ประกาศใช้บังคับแล้ว บริษัทฯ จึงได้จัดทำหนังสือกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศครอบงำกิจการ และได้ยื่นต่อ กสทช. ตามที่ประกาศครอบงำกิจการกำหนดเรียบร้อยแล้ว และ

(ข) สำหรับบริษัทย่อยของบริษัทฯ (กล่าวคือ ดีแทค ไตรเน็ต) ในฐานะผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz และใบอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม ได้จัดทำหนังสือกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศครอบงำกิจการ และได้ยื่นต่อ กสทช. ตามที่ประกาศครอบงำกิจการกำหนดแล้ว

อนึ่ง กสทช. อาจไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของบริษัทฯ ตามที่ระบุข้างต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี สืบเนื่องจากแนวทางการอธิบายที่ กสทช. ชี้แจงในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเกี่ยวกับประกาศครอบงำกิจการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ในปี 2555 นั้น บริษัทฯ เห็นว่า บริษัทฯ และ ดีแทค ไตรเน็ต ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทที่ถูกครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ภายใต้ประกาศครอบงำกิจการ อย่างไรก็ดี ยังคงมีความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการบังคับใช้กฎหมายซึ่งอาจส่งผลกระทบในทางลบต่อการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

37. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน

บริษัทและบริษัทย่อยมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 2 ส่วนงาน ดังนี้

(1) ส่วนงานการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการที่เกี่ยวข้อง

(2) ส่วนงานจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทฯ ประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมในงบการเงิน

ข้อมูลรายได้ กำไร (ขาดทุน) และสินทรัพย์รวมของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558		
	การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	การจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	งบการเงินรวม
รายได้			
รายได้จากลูกค้าภายนอก	71,858,443	15,411,055	87,269,498
รวมรายได้	71,858,443	15,411,055	87,269,498
ผลการดำเนินงาน			
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้นของส่วนงาน	26,708,787	(1,960,863)	24,747,924
รายได้อื่น			784,065
ค่าใช้จ่ายในการขายและให้บริการ			(6,446,459)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร			(10,256,461)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน			(1,384,314)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			7,444,755
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			(1,556,614)
กำไรสำหรับปี			5,888,141
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน			
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ไม่รวมเครื่องมือทางการเงิน			
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและ			
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ	28,618,616	—	28,618,616

(หน่วย: พันบาท)			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557			
	การให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	การจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	งบการเงินรวม
รายได้			
รายได้จากลูกค้าภายนอก	75,011,676	15,142,772	90,154,448
รวมรายได้	75,011,676	15,142,772	90,154,448
ผลการดำเนินงาน			
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้นของส่วนงาน	29,677,207	(909,547)	28,767,660
รายได้อื่น			713,977
ค่าใช้จ่ายในการขายและให้บริการ			(6,246,039)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร			(8,624,097)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน			(1,336,866)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			13,274,635
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			(2,550,743)
กำไรสำหรับปี			10,723,892
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน			
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ที่ไม่รวมเครื่องมือทางการเงิน			
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ	17,703,087	—	17,703,087

สินทรัพย์ของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)					
สินทรัพย์ของส่วนงาน	การให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	การจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	รวมส่วนงาน	สินทรัพย์ ที่มิได้ปันส่วน	งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	86,695,279	3,976,180	90,671,459	20,293,953	110,965,412
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	86,375,311	4,559,287	90,934,598	15,491,505	106,426,103

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจในเขตภูมิศาสตร์เดียว คือประเทศไทย ดังนั้นรายได้และสินทรัพย์ที่แสดงอยู่ในงบการเงิน จึงถือเป็น การรายงานตามเขตภูมิศาสตร์แล้ว

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2558 และ 2557 บริษัทฯ ไม่มีรายได้จากลูกค้ารายใดที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ของกิจการ

38. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทและพนักงานได้ร่วมกันจัดระเบียบจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานเลือกจ่ายสะสมในอัตราร้อยละ 3 หรือ 4 หรือ 5 และเงินที่บริษัทฯจ่ายสมทบให้อัตราร้อยละ 5 ของเงินเดือน ทั้งนี้เงินสะสมของพนักงาน เงินสมทบส่วนของบริษัทฯและผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินสะสมและเงินสมทบจะจ่ายให้กับพนักงานในกรณีที่ออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนดังกล่าว กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้นี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทหารไทย จำกัด ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯได้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเป็นจำนวนประมาณ 104 ล้านบาท (2557: 97 ล้านบาท)

39. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

39.1 การจ่ายเงินปันผล

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 ได้มีมติให้เสนอจ่ายเงินปันผลจากกำไรสะสม ณ สิ้นปี 2558 ให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 0.52 บาท ทั้งนี้การเสนอดังกล่าวจะต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ โดยในระหว่างปี 2558 บริษัทฯ ได้จ่ายเงินปันผลไปแล้วรวมในอัตราหุ้นละ 2.41 บาทในการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล

39.2 สัญญาวงเงินสินเชื่อของบริษัทย่อย

เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2559 ดีแทค ไตรเน็ต ได้เข้าทำสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

วงเงินสินเชื่อ	:	3,000 ล้านบาท
อัตราดอกเบี้ย	:	BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
กำหนดชำระดอกเบี้ย	:	ทุก 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	:	5 งวด ทุกงวด 12 เดือน เริ่มชำระงวดแรกในเดือนมกราคม 2562

ภายใต้สัญญาสินเชื่อเงินกู้ยืมข้างต้นระบุให้บริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงินให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญาและการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน การห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ

40. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการของบริษัทฯเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559

คำนิยาม

เทคโนโลยี 3G	: เทคโนโลยีการสื่อสารในยุคที่ 3
เทคโนโลยี 4G	: เทคโนโลยีการสื่อสารในยุคที่ 4
ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (ไอซี)	: ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมที่ชำระให้แก่ทีโอทีเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายกับโครงข่ายโทรคมนาคมของทีโอที (Access Charge)
เอไอเอส	: บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
เอดับบลิวเอ็น	: บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด
ARPU	: รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue per User)
แบนด์วิดท์	: ความกว้างของคลื่นความถี่
BMA	: พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล
BTO	: สร้าง-โอน-ดำเนินการ
กสท	: บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิมคือการสื่อสารแห่งประเทศไทย)
CAPEX	: เงินลงทุน
CDR	: บันทึกรายละเอียดการใช้งาน (Call Detail Record)
CDP	: The Central Depository (Pte) Limited
สัญญาร่วมการทำงาน	: สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่าง กสท กับ บริษัท (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
ดีพีซี	: บริษัท ดีจิตอล โฟน จำกัด
ดีทีเอ็น, ดีแทค ไตรเน็ต	: บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด
EDGE	: Enhanced Data-Rates for GSM Evolution
FFO to total debt	: กระแสเงินสดจากการดำเนินงานหารด้วยหนี้ที่มีภาระดอกเบี้ย
พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว	: พระราชบัญญัติการประกอบกิจการของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
กระแสเงินสด	: EBITDA ลบด้วยเงินลงทุน
GB	: กิกะไบต์หรือหนึ่งพันล้านไบต์ เป็นหน่วยวัดปริมาณข้อมูล
GPRS	: General Packet Radio Service
GSM	: Global System for Mobile Communications
GHz	: กิกะเฮิรตซ์ เป็นหน่วยวัดคลื่นความถี่
HSPA	: High Speed Package Access, ชื่อเรียกเทคโนโลยี 3G
IMEI	: International Mobile Equipment Identity
ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (ไอซี)	: ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ชำระให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่นเพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)
IMT	: กิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล International Mobile Telecommunications
IVR	: ระบบตอบรับอัตโนมัติ (Interactive Voice Response System)
LTE	: Long-Term Evolution, ชื่อเรียกเทคโนโลยี 4G
MB	: เมกะไบต์หรือหนึ่งล้านไบต์ เป็นหน่วยวัดปริมาณข้อมูล
MHz	: เมกะเฮิรตซ์หรือหนึ่งล้านเฮิรตซ์ เป็นหน่วยวัดความถี่
MMS	: บริการรับส่งข้อความมัลติมีเดีย (Multimedia Messaging Service)
บริการคงสิทธิเลขหมาย (MNP)	: บริการที่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารขอให้ผู้ให้บริการโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตนไปใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นได้
MOU	: ปริมาณการใช้งานนาทีต่อเลขหมายต่อเดือน (Minute of Use)

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเสมือน (MVNO)	: ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง (Mobile Virtual Network Operator)
กสช.	: คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543
กสทช.	: คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553
พ.ร.บ. กสทช.	: พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553
กทช.	: คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543
จำนวนลูกค้าเพิ่ม	: จำนวนลูกค้าใหม่สุทธิที่หักด้วยจำนวนลูกค้าที่ออกจากระบบ
เงินกู้สุทธิต่อ	: เงินกู้ที่มีภาระดอกเบี้ยหักด้วยเงินสดหรือเทียบเท่า
อัตราส่วนเงินกู้สุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	: เงินกู้สุทธิต่อหุ้น
อัตราส่วนเงินกู้สุทธิต่อ EBITDA	: เงินกู้สุทธิต่อ EBITDA
ในเครือข่าย - นอกเครือข่าย	: การใช้งานโทรศัพท์โดยโทรไปยังเลขหมายของผู้ให้บริการรายเดียวกัน – เลขหมายของผู้ให้บริการรายอื่น (On net – Off net)
ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน (OPEX)	: ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย ด้านการตลาด และบริหารจัดการทั่วไป
PCN 1800	: ระบบการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัล จีเอสเอ็ม ในคลื่นความถี่ 1800
Penetration Rate	: อัตราส่วนจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวม
QoQ	: ไตรมาสนี้เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา
บัตรเติมเงิน	: บัตรเติมเงินค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบเติมเงิน
ก.ล.ด.	: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
ตลท.	: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์	: Singapore Exchange Securities Trading Limited (SGX-ST)
ซิมการ์ด	: Subscriber Identity Module card
สมาร์ตโฟน	: โทรศัพท์ที่รองรับระบบปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติการทำงานเทียบเคียงกับคอมพิวเตอร์
SMS	: บริการรับส่งข้อความตัวอักษร (Short Message Service)
คลื่นความถี่ (Spectrum)	: คลื่นความถี่ที่ใช้สำหรับให้บริการโทรคมนาคม
ชุดเลขหมาย	: ชุดอุปกรณ์เพื่อเริ่มใช้บริการ ซึ่งประกอบด้วย ซิมการ์ด และเลขหมายโทรศัพท์ (Starter Kit)
ทีโอที	: บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (เดิมคือองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย)
ทรูมูฟ	: บริษัท ทรู มูฟ จำกัด
ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์	: บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
ยูคอม	: บริษัท ยูไนटेด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
VAS	: บริการเสริม (Value Added Service)
VOIP	: Voice over Internet Protocol
WiFi, Wi-Fi	: ไวไฟ (Wireless Fidelity) เทคโนโลยีเครือข่ายแบบไร้สายประเภทหนึ่ง
YoY	: ปีปัจจุบันเทียบกับปีที่แล้ว

ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์เพิ่มเติมได้จากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี
(แบบ 56-1) ของบริษัทที่แสดงไว้ใน www.sec.or.th หรือ www.dtac.co.th

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 24-41
ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ (66 2) 202 8000
โทรสาร (66 2) 657 6083
เว็บไซต์ www.dtac.co.th